

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI

ÖNKORMÁNYZAT KÖZLÖNYE

A JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

Szám	Tárgy	Oldal
I.		
JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS HATÁROZATAI		
45/2023. (XI.10.) számú határozat	a Vármegyei Közgyűlés 2023. november 10-i ülése napirendi pontjainak megállapításáról	3
46/2023. (XI.10.) számú határozat	az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Jászberényi Campusát érintő együttműködésről	4
47/2023. (XI.10.) számú határozat	a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről szóló tájékoztatóról	4
48/2023. (XI.10.) számú határozat	Jász-Nagykun-Szolnok vármegye lakosságának egészségi állapotáról, az egészségromlást kiváltó vélelmezett okokról és a szükséges tennivalókról a 2022. év adatai alapján	5
49/2023. (XI.10.) számú határozat	a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2024. évi fordulójához való csatlakozásról	5
50/2023. (XI.10.) számú határozat	a Vármegyei Közgyűlés 2024. évi munkatervéről	6
51/2023. (XI.10.) számú határozat	a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló beszámoló elfogadásáról, valamint alapítványok támogatásáról	6

52/2023. (XI.10.) számú határozat	a Vármegyei Önkormányzat alaptevékenységének kormányzati funkciók szerinti besorolásáról, valamint a ténylegesen végzett tevékenységek TEÁOR besorolásáról szóló SZMSZ függelék jóváhagyásáról	7
--------------------------------------	--	---

**II.
ELNÖKI TÁJÉKOZTATÓ,
JOGSZABÁLY-TÁJÉKOZTATÓ**

8

**III
MELLÉKLETEK**

Tájékoztató a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről	23
Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok vármegye lakosságának egészségi állapotáról, az egészségromlást kiváltó vélelmezett okokról és a szükséges tennivalókról a 2022. év adatai alapján	45
Megállapodás a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2024. évi fordulójához való csatlakozásról	127
A Vármegyei Közgyűlés 2024. évi munkaterve	132

I.
JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS
HATÁROZATAI

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés
45/2023. (XI.10.) számú határozata
a Vármegyei Közgyűlés 2023. november 10-i ülése napirendi pontjainak megállapításáról

A Vármegyei Közgyűlés a 2023. november 10-i ülésének napirendi pontjait az alábbiak szerint fogadja el:

1. Tájékoztató az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Jászberényi Campusát érintő együttműködésről
Előadó: Borbás Zoltán, a Vármegyei Közgyűlés alelnöke
2. Tájékoztató a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről
Előadó: Matuska Zoltán t. ezredes, a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság igazgatója
3. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok vármegye lakosságának egészségi állapotáról, az egészségromlást kiváltó vélelmezett okokról és a szükséges tennivalókról a 2022. év adatai alapján
Előadó: Dr. Beke Gabriella vármegyei tiszti főorvos, főosztályvezető,
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály
4. Előterjesztés a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2024. évi fordulójához való csatlakozásra
Előadó: Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke
5. Előterjesztés a Vármegyei Közgyűlés 2024. évi munkatervére
Előadó: Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke
6. Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról
Előadó: Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés

46/2023. (XI.10.) számú határozata

az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Jászberényi Campusát érintő együttműködésről

- 1) A Vármegyei Közgyűlés a tájékoztatót elfogadja és megállapítja, hogy a Jászberény Városi Önkormányzat a 2022. május 30-án, a „Malom projekt” (mely később a Palotásy János Zeneiskolának is helyet adó ingatlan) kapcsán tett vállalásainak a rendelkezésre álló egy éves határidőben nem tett eleget. A pályázati anyag kimunkálása, a konzorcium létrejötte, valamint a projekt tényleges megvalósítása a város vezetésének súlyosan mulasztó magatartása miatt ellehetetlenült.
- 2) A Vármegyei Közgyűlés felhatalmazza a Vármegyei Közgyűlés Elnökségét az Eszterházy Károly Egyetem Jászberényi Campusát érintő, a jelen előterjesztésben részletezett projekt kimunkálására, valamint az együttműködés kereteinek meghatározására.

Erről:

1. Vármegyei Közgyűlés tisztségviselői
 2. Eszterházy Károly Egyetem Jászberényi Campusa
 3. Vármegyei címzetes főjegyző
 4. Irodavezetők
- értesülnek.**

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés

47/2023. (XI.10.) számú határozata

a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről szóló tájékoztatóról

1. A Vármegyei Közgyűlés a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről szóló tájékoztatót a melléklet szerint megtárgyalta és elfogadja.
2. A Közgyűlés megköszöni és elismeri a Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság kiemelkedő szakmai tevékenységét, eredményes munkáját.

Erről:

1. Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke
 2. Rentzné Dr. Bezdán Edit vármegyei címzetes főjegyző
 3. Matuska Zoltán t. ezredes, a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság igazgatója
- értesülnek.**

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés

48/2023. (XI.10.) számú határozata

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye lakosságának egészségi állapotáról, az egészségromlást kiváltó vélelmezett okokról és a szükséges tennivalókról a 2022. év adatai alapján

- 1) A Vármegyei Közgyűlés „Jász-Nagykun-Szolnok vármegye lakosságának egészségi állapotáról, az egészségromlást kiváltó vélelmezett okokról és a szükséges tennivalókról a 2022. év adatai alapján” című tájékoztatót a melléklet szerinti tartalommal megtárgyalta és az abban foglaltakat tudomásul veszi.
- 2) A Vármegyei Közgyűlés megköszöni a tájékoztató elkészítését a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztályának.

Erről:

- 1) Vármegyei közgyűlés tisztségviselői
- 2) Vármegyei címzetes főjegyző
- 3) Irodavezetők
- 4) Dr. Berkó Attila főispán, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal
- 5) Dr. Beke Gabriella vármegyei tiszti főorvos, főosztályvezető
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály
értesülnek.

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés

49/2023. (XI.10.) számú határozata

a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2024. évi fordulójához való csatlakozásról

1. A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer koncepcióját megismerte, elfogadja és ahhoz 2024. évtől csatlakozik. A Vármegyei Közgyűlés felhatalmazza a közgyűlés elnökét a melléklet szerinti megállapodás aláírására.
Határidő: 2023. november 16.
Felelős: Hubai Imre, a vármegyei közgyűlés elnöke
2. A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés a 2023. évi vármegyei kiegészítő támogatás összegét, 1 millió Ft-ot a 2024. évi költségvetés terhére biztosítja.
Határidő: 2024. február 28.
Felelős: Rentzné Dr. Bezdán Edit vármegyei címzetes főjegyző
3. A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés Ügyrendi Bizottságát bízza meg az évenkénti vármegyei rangsor összeállításával, a vármegyei kiegészítő támogatás elosztásával.
Határidő: 2024. január 20.
Felelős: Hubai Imre, a vármegyei közgyűlés elnöke

Rentzné Dr. Bezdán Edit vármegyei címzetes főjegyző
Az Ügyrendi Bizottság elnöke

Erről:

1. Vármegyei Közgyűlés tisztségviselői,
2. Rentzné Dr. Bezdán Edit, vármegyei címzetes főjegyző,
3. Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő
értesülnek.

**Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés
50/2023. (XI.10.) számú határozata
a Vármegyei Közgyűlés 2024. évi munkatervéről**

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés a 2024. évi munkatervét a melléklet szerint elfogadja.

Erről: a Vármegyei Közgyűlés tagjai
értesülnek.

**Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés
51/2023. (XI.10.) számú határozata
a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló beszámoló elfogadásáról, valamint
alapítványok támogatásáról**

- 1) A Vármegyei Közgyűlés a 8/2023. (II.10.), a 12/2023. (IV.03.), valamint a 48/2014. (IV.30.) számú határozatokban meghatározott határidős feladatok végrehajtásáról szóló beszámolót elfogadja, a 48/2014. (IV.30.) számú határozatot 2023. november 10-ével hatályon kívül helyezi.
- 2) A Vármegyei Közgyűlés 50-50.000.-Ft-tal támogatja a
 - „Mosoly szigete” Alapítványt, (5000 Szolnok, Tószegi út 21.) a Hetényi Géza Kórház-Rendelőintézet gyermekpszichiátriai osztálya eszközbeszerzése céljából,
 - „Útravaló” Alapítványt, a szolnoki gyermekotthon és lakásotthonban nevelkedő gyermekek szabadidős programjainak segítésére.

Erről:

1. A Vármegyei Közgyűlés tisztségviselői
2. A Vármegyei Önkormányzat Hivatalának Irodavezetői
3. érintett alapítványok képviselői székhelyükön
értesülnek.

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés

52/2023. (XI.10.) számú határozata

a Vármegyei Önkormányzat alaptevékenységének kormányzati funkciók szerinti besorolásáról, valamint a ténylegesen végzett tevékenységek TEÁOR besorolásáról szóló SZMSZ függelék jóváhagyásáról

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés a Vármegyei Önkormányzat alaptevékenységének kormányzati funkciók szerinti besorolásáról, valamint a ténylegesen végzett tevékenységek TEÁOR besorolásáról szóló SZMSZ függelék – 2023. november 10-i hatállyal - a melléklet szerinti tartalommal hagyja jóvá.

1. sz. függelék

A Vármegyei Önkormányzat alaptevékenységének kormányzati funkciók szerinti besorolása:

- 011130 Önkormányzatok és önkormányzati hivatalok jogalkotó és általános igazgatási tevékenysége*
- 011320 Nemzetközi szervezetekben való részvétel*
- 013330 Pályázat- és támogatáskezelés, ellenőrzés*
- 013350 Önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok*
- 016080 Kiemelt állami és önkormányzati rendezvények*
- 041140 Területfejlesztés igazgatása*
- 044310 Építésügy igazgatása*
- 047320 Turizmusfejlesztési támogatások és tevékenységek*
- 084070 A fiatalok társadalmi integrációját segítő struktúra, szakmai szolgáltatások fejlesztése, működtetése*
- 086020 Helyi, térségi közösségi tér biztosítása, működtetése*
- 086030 Nemzetközi kulturális együttműködés*
- 105020 Foglalkoztatást elősegítő képzések és egyéb támogatások*
- 107080 Esélyegyenlőség elősegítését célzó tevékenységek és programok*

Ténylegesen végzett tevékenységek TEÁOR '08 besorolás szerint:

<i>fő tevékenység</i>	<i>8411</i>	<i>Általános közigazgatás</i>
<i>egyéb tevékenység</i>	<i>6311</i>	<i>Adatfeldolgozás, web-hoztíng szolgáltatás</i>
<i>egyéb tevékenység</i>	<i>6820</i>	<i>Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése</i>
<i>egyéb tevékenység</i>	<i>6910</i>	<i>Jogi tevékenység</i>
<i>egyéb tevékenység</i>	<i>7021</i>	<i>PR, kommunikáció</i>
<i>egyéb tevékenység</i>	<i>7022</i>	<i>Üzletviteli, egyéb vezetési tanácsadás</i>
<i>egyéb tevékenység</i>	<i>7311</i>	<i>Reklámügynöki tevékenység</i>
<i>egyéb tevékenység</i>	<i>7912</i>	<i>Utazásszervezés</i>
<i>egyéb tevékenység</i>	<i>8230</i>	<i>Konferencia, kereskedelmi bemutató szervezése</i>
<i>egyéb tevékenység</i>	<i>9329</i>	<i>M.n.s egyéb szórakoztatás, szabadidős tevékenység</i>

II. ELNÖKI TÁJÉKOZTATÓ, JOGSZABÁLY-TÁJÉKOZTATÓ

1. Fontosabb tanácskozások, egyéb események:

2023. április 15-én

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcagon a Kátai Gábor Alapítvány által szervezett Jótékonyági Esten.
- A TOP Plusz pályázatnak köszönhetően 200 millió forintos beruházás valósul meg a Premontrei Rendház környezetében. Kültéri kiállítótér kerül kialakításra, a rendház kerítése és a mellette lévő két épület teljes felújítása valósul meg. Borbás Zoltán alelnök Jánoshidán a projekt nyitórendezvényén volt jelen.

2023. április 16-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett a törökszentmiklósi Református Templomban Kupai-Szabó Kornél lelkipásztor beiktatásán és az ünnepi istentiszteleten. Ezt követően Kenderesen a Református Templomban Répási István lelkipásztor beiktatásán és az ünnepi istentiszteleten volt jelen.

2023. április 18-án

- a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat és a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága szervezésében a Vármegyeházán a geotermia szélesebb körű alkalmazásáról, valamint az új szabályozási keretrendszerrel szóló szakmai fórum került megtartásra. A fórumon Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke köszöntötte a megjelenteket, melyen Borbás Zoltán alelnök is jelen volt.
- Borbás Zoltán alelnök részt vett a Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Debreceni Egyetem Szolnok Campus szervezésében tartott, műszaki képzésfejlesztéssel kapcsolatos tájékoztatón.

2023. április 19-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Dr. Czétényi Czettler Jenő jászárokszállási születésű akadémikus, a képviselőház alelnöke emléktáblájának avatásán a Szolnoki Panteonban, a Damjanich János Múzeumban.

2023. április 21-én

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett a Vármegyeházán Szent György Napja – a Rendőrség Napja alkalmából tartott ünnepi rendezvényen, ahol a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye Rendészeti és Közbiztonsági díját adta át. Az eseményen Borbás Zoltán alelnök is jelen volt.
- Borbás Zoltán alelnök részt vett Szolnokon a Curie Tehetséggondozó és Oktatásfejlesztő Közhasznú Alapítvány meghívására, a Kémia és Környezeti Tehetségsegítő Tanács által szervezett szakmai konferencián.

2023. április 27-én Borbás Zoltán alelnök részt vett Kunhegyesen a Nemzeti Művelődési Intézet Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Igazgatósága által szervezett közművelődési szakmai napon.

2023. április 28-án

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Tiszafüreden az „Ideális jövő ajándékba tölünk, neked” Integrált térségi gyermekprogramok zárórendezvényén.
- Borbás Zoltán alelnök részt vett a Hortobágyi Nemzeti Park alapításának 50 éves évfordulója alkalmából rendezett jubileumi ünnepségen.

2023. április 29-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett a Vármegyeházán a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Polgárőr Szövetség küldött-közgyűlésén.

2023. április 30-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Budapesten Öszentsége Ferenc Pápa magyarországi apostoli látogatása keretében a Nemzeti Főtéren tartott Pápai Szentmisén. Az eseményen Borbás Zoltán alelnök is jelen volt.

2023. május 1-jén Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcagon a Huszártalálkozón és a Karcagi Nagykun Gazdakör, valamint a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Szervezete által tartott Pásztortalálkozón.

2023. május 2-án a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés 2023. április 3-i ülésén döntött a Szolnoki Törvényszékre a bírósági ülnökök megválasztásáról. A megválasztott ülnökök tisztségük gyakorlásának megkezdése előtt a Vármegyeházán bírói esküt tettek, melyen Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke is jelen volt.

2023. május 4-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Kiskörén a Tisza-tó 50 jubileumi rendezvényeket beharangozó sajtótájékoztatón, melynek keretében Miklósa Erika művésznő részére átadásra került a „Tisza-tó Nagykövete” megbízólevél. Részt vett Karcagon a Jászkun Redemptio Emléknapja alkalmából tartott megemlékezésen. Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzatának szervezésében a Szolnokon érettségiző, illetve első szakmai vizsgájukat tevő végzős diákokokat köszöntötték, majd a Végzősök Parkjában a ballagó diákok emlékfája került elültetésre, az eseményen jelen volt Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke.

2023. május 5-én a Nemzeti Jászkun Emléknaphoz kapcsolódóan a szolnoki Református Templomban tartott ökumenikus istentiszteleten és ezt követően a Vármegyeházán a VI. Jászkun Emlékülésen ünnepi beszédet mondott Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke, az eseményeken Borbás Zoltán alelnök is jelen volt.

2023. május 6-án Borbás Zoltán alelnök részt vett Jászapátiban a Redemptio Emléknapja alkalmából tartott ünnepi megemlékezésen.

2023. május 8-án Borbás Zoltán alelnök részt vett a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságon Szent Flórián, a tűzoltók védőszentjének napja alkalmából tartott ünnepi megemlékezésen.

2023. május 10-én Borbás Zoltán alelnök Jászágón a „A Rákóczi út burkolatának felújítása a 0+900-1+770 km szelvények között” elnevezésű projekt átadó ünnepségén köszöntötte a résztvevőket.

2023. május 11-én Borbás Zoltán alelnök Karcagon köszöntötte a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Értéknep – 2023 szakmai konferencia és kiállítás résztvevőit.

2023. május 12-én Borbás Zoltán alelnök részt vett a TOP-Plusz-2.1.1-21-JN1-2022-00008 azonosítószámú „Energetikai korszerűsítés Tiszaföldváron” című projekt ünnepélyes nyitórendezvényén.

2023. május 13-án Borbás Zoltán alelnök részt vett a Jászárokszállás Város Önkormányzata által rendezett XXXII. Jász Bálon.

2023. május 16-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Kiskörén a Tisza-tó védelmi rendszerének rekonstrukciójáról tartott vízügyi szakmai konferencián. A Kiskörei Vízlépcső átadásának 50. évfordulója alkalmából a program keretében megemlékezést tartottak, majd emléktábla avatásra került sor.

2023. május 18-án Borbás Zoltán alelnök részt vett a Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata által szervezett Családbarát Szakmai Napon, melynek keretében átadásra került a „Szolnok Családbarát Munkahelye” elismerő cím.

2023. május 19-én Tiszafüreden köszöntötte Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke a Tisza-tavi Rendőr Triatlon résztvevőit.

2023. május 20-án a Tisza-tó 50 jubileumi hét keretében került megrendezésre a Tisza-tó kerülő kerékpáros túra. Az eseményen jelen volt Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke. Ezt követően Túrkevén köszöntötte a XXIII. alkalommal megrendezett Kevi Juhászfesztivál nyitórendezvényén résztvevőket, majd részt vett Karcagon a Györffy István Katolikus Általános Iskola és Szent Erzsébet Óvoda által szervezett alapítványi bálon.

2023. május 23-án a Tisza-tó térsége belső periferia térség gazdasági-társadalmi helyzetértékelésének megalapozásához kapcsolódó szakmai kerekasztal egyeztetésre került sor Kiskörén a térségi szintű területfejlesztési döntéshozókkal és szakmai szervezetekkel. Az eseményen jelen volt Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke.

2023. május 25-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Budapesten a GINOP Monitoring Bizottság ülésén.

2023. május 26-28. között Hargita Megye Tanácsa és a Hargita Megyei Kulturális Központ szervezésében zajlott a XIX. Hargitai Megyenap, melynek keretében számos kulturális, ifjúsági, turisztikai és gasztronómiai program került megrendezésre. Az eseménysorozat keretében rendezték meg a Csíksomlyói Pünkösdi Búcsút. A programsorozaton Borbás Zoltán alelnök vett részt.

2023. május 27-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Szolnokon a Magyar Honvédség Kiss József 86. Helikopterandár alakulat- és családi nap rendezvényén.

2023. május 28-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Tiszapüspökiben a Hősök Napja alkalmából tartott ünnepi megemlékezésen és koszorúzáson.

2023. május 30-án

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Budapesten Pajna Zoltán úr képviselőjében az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Monitoring Bizottságának ülésén.
- Borbás Zoltán alelnök köszöntötte Tiszaderzsén az „Alföld Szíve” Térségi Turisztikai Egyesület – Tisza-tavi Turisztikai Kerekasztal együttes ülésén résztvevőket.

2023. május 31-én Borbás Zoltán alelnök részt vett Budapesten Weisz Árpád szoboravató ünnepségén.

2023. június 1-jén a MAHART Zrt. vezérigazgatója, a Vízipari Holding Zrt. vezérigazgatója egyeztetést kezdeményezett a Vármegyházán a Tisza-tavi fejlesztések kapcsán a vármegyei önkormányzat vezetőivel és a térség országgyűlési képviselőivel. Az egyeztetésen Borbás Zoltán alelnökkel együtt voltam jelen.

2023. június 2-án Borbás Zoltán alelnök részt vett Jászapátiban a Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából tartott ünnepi megemlékezésen.

2023. június 3-án

- Tiszafüreden a „Sportolj velünk a Tisza-tónál’ elnevezésű projekt keretében tartott, Tisza-tó Kupa páros teniszverseny megnyitóján köszöntötte Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke a résztvevőket. Részt vett Fegyverneken a Város Napja alkalmából tartott ünnepi rendezvényen. Ezt követően Tiszapüspökiben a Falunapon volt jelen.
- Borbás Zoltán alelnök részt vett Jászapátiban a város gyereknapi rendezvényén.

2023. június 4-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcagon a Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából tartott ünnepi megemlékezésen.

2023. június 5-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Miskolcon a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetségének informális ülésén.

2023. június 6-án

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcagon az Agrosprint Zrt. új gyáregységének avató ünnepségén.
- Borbás Zoltán alelnök részt vett Jászladányban a Jászberényi Tankerületi Központ által szervezett Pedagógusnapi Díszünnepségen.

2023. június 7-én Szolnokon köszöntötte Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke a települési vízkárelhárítással kapcsolatos konferencián résztvevőket. Részt vett a Karcagon megvalósuló 4 csoportos bölcsőde építésének alapkövetésén. Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata köszöntötte a kiemelkedő teljesítményt nyújtó általános iskolás tanulókat és felkészítő tanáraikat, valamint az országos tanulmányi és szakmai versenyeken kimagasló eredményt elért középiskolás diákokokat és az őket felkészítő pedagógusokat. Az ünnepi eseményen jelen volt Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke. Ezt követően részt vett Karcagon a Pedagógusnap alkalmából rendezett városi ünnepségen.

2023. június 8-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcagon az Ünnepi Könyvhét megnyitó rendezvényén, majd szintén Karcagon a Nagykun Közéleti Hagyományörző Egyesület szervezésében tartott Közéleti Kerekasztal beszélgetésen.

2023. június 9-én

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett a Szolnoki Panteonban Rékasy Ildikó emléktáblájának felavatásán.
- Borbás Zoltán alelnök köszöntötte a „VP6-7.2.1.1-21- Külterületi helyi közutak fejlesztése, Külterületi földutak burkolattal történő kiépítése Jászszentandrás településen” című projekt átadó ünnepségén résztvevőket. Ezt követően részt vett Jászapátiban Vágó Pál születésének jubileumi ünnepségén.

2023. június 13-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Budapesten a Vidékfejlesztési Program Monitoring Bizottságának és ezt követően a Nemzeti KAP Stratégiai Terv Monitoring Bizottságának ülésén. Túrkevéen a „Települési infrastruktúra-fejlesztések az élhetőbb Túrkevéért” elnevezésű projekt átadó rendezvényén Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke volt jelen, az eseményen avató beszédet mondott.

2023. június 14-én a Magyar Vöröskereszt Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Szervezete Szolnokon a Véradók Világnapja alkalmából faültetéssel köszöntötte a véradókat. Az eseményen Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke is jelen volt.

2023. június 15-én a Vármegyházán Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke megnyitó beszédet mondott a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat által szervezett Roma Felzárkózási Fórumon.

2023. június 20-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Törökszentmiklóson az Építési és Közlekedési Minisztérium szervezésében tartott M4-es autópálya Törökszentmiklós és Kisújszállás közötti szakaszának indító sajtótájékoztatóján. A Vármegyházán került megrendezésre a Családi portaprogram-Szociális földprogram pályázat 2023. évi kiírásának meghirdetésével kapcsolatos sajtótájékoztató és a programindító konferencia. Az eseményen Borbás Zoltán alelnök volt jelen és köszöntötte a konferencia résztvevőit.

2023. június 22-én

- a Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata sajtónyilvános eseményen jelentette be, hogy Szolnok helyi közlekedésében 10 db elektromos meghajtású autóbusz érkezett. A sajtóeseményen Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke jelen volt.
- Borbás Zoltán alelnök Jászapátiban köszöntötte a TOP Plusz-1.2.3-21-JN1-2022-00009 azonosítószámú „Szabadság utca útburkolatának felújítása” elnevezésű projekt ünnepélyes nyitórendezvényén résztvevőket.

2023. június 23-án

- a TOP-1.4.1-19-JN1-2019-00021 „Bölcsőde kialakítása Szajol településen” projekt keretében került átadásra a szajoli Tiszavirág Óvoda és Harmatcsepp Bölcsőde épülete. Az ünnepélyes átadáson Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke köszöntő beszédet mondott.
A TOP-5.3.2-17-JN1-2018-00001 „Megyei identitásfejlesztés Jász-Nagykun-Szolnok megyében” projekt keretében került megrendezésre Karcagon a Nagykunsági térségi

rendezvény. Az eseményen köszöntötte Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke a résztvevőket.

- Borbás Zoltán alelnök részt vett a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Vármegyei Főfelügyelősége által tartott Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Tűzmegeelőzési Bizottság online ülésén.

2023. június 24-én

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett a Karcagon megrendezett Birkafőző Fesztiválon.
- Borbás Zoltán alelnök részt vett Jászapátiban a Jászsági Aratónap megnyitó rendezvényén.

2023. június 26-án a CONTACT Mentálhigiénés Konzultációs Szolgálat szervezésében a Vármegyeházán került megrendezésre az I. Társadalmi Esélyteremtési Konferencia. Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke a konferencián megnyitó beszédet mondott.

2023. június 27-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Budapesten Lázár János építési és közlekedési miniszter úr által tartott informális ülésen.

2023. június 28-án Törökszentmiklóson a TOP-1.4.1-19-JN1-2019-00009 azonosítószámú „Törökszentmiklós Városi Bölcsőde bővítése” című projekt keretében megépült új városi bölcsőde átadó ünnepségén Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke köszöntötte a résztvevőket.

2023. június 29-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcagon a Kuláküldözés Áldozatainak Emléknapja alkalmából tartott megemlékezésen és koszorúzáson. Ezt követően részt vett Budapesten a Pálinka Nemzeti Tanács által szervezett Országos Pálinka- és Törkölypálinka Verseny ünnepélyes díjátadóján és a Pálinka Éjszakája gála rendezvényén. Az eseményen Borbás Zoltán alelnök is jelen volt.

2023. június 30-án

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcagon a Kátai Gábor sírjánál tartott koszorúzáson és ezt követően a Kátai Gábor Kórházban a Semmelweis Nap alkalmából rendezett ünnepi megemlékezésen. A Tiszaigari Közös Önkormányzati Hivatal új épületének avató ünnepségén ünnepi beszédet mondott. A Tiszafüreden létesülő Természetbúvár Játsszóház és Túraközpont bokrétaavató ünnepségén köszöntötte Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke a résztvevőket. Részt vett Tiszafüred Város Napja alkalmából rendezett városi ünnepségen, ahol közreműködött az elismerő díjak átadásában. Szolnokon Shihan Furkó Kálmán ezredes tiszteletére épített emlékhely bővítésének avató ünnepségén köszöntötte a résztvevőket.
- Borbás Zoltán alelnök Jászdózsán köszöntötte a 27. alkalommal megrendezett Jász Világtalálkozó megnyitó ünnepségén résztvevőket.

2023. július 1-jén Borbás Zoltán alelnök Jászdózsán a Jász Világtalálkozó keretében megrendezett Díszünnepségen köszöntötte a résztvevőket.

2023. július 2-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett a Karcagi Zsidó Hitközség és Zsinagóga által tartott Mártír megemlékezésen.

2023. július 4-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Szolnokon az MH Kiss József 86. Helikopterandár szervezésében Hüse Károly posztumusz őrnagy tiszteletére rendezett megemlékezésen és koszorúzáson.

2023. július 7-én a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Roma Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében Roma Nemzetiségi Nap került megrendezésre a Vármegyeházán. A rendezvényen Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke köszöntötte a résztvevőket.

2023. július 8-án

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcagon az Erzsébet-ligetben található új játszótér és park átadó ünnepségén. Kunmadarason a Hármas Kerületek – Jászság, Nagykunság, Kiskunság – településeinek XVII. kézi aratóversenyét tartották. Az eseményen Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke köszöntötte a résztvevőket.
- Borbás Zoltán alelnök részt vett Jászboldogházán a Jász látogatóközpont ünnepélyes átadásán és ezt követően a Boldogházi Strand Napja megnyitóján köszöntötte a résztvevőket.

2023. július 10-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcagon a „Mindig van remény” Daganatos Betegekért Alapítvány szervezésében tartott Szentegyházi Gyermekfilmharmónia ünnepi hangversenyén.

2023. július 14-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Tiszafüreden a felújított Vasútállomás ünnepélyes átadásán és ezt követően az Azbeszt-pala lerakó tér ünnepélyes átadásán.

2023. július 15-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Tiszaderzsén a XIV. Kárásznapi rendezvényén és ezt követően a Hortobágyi Lovasnapokon.

2023. július 23-án Nagykörűben a Magyarok Kenyere – 15 millió búzaszem Program keretében tartott Búzagyűjtő Nap rendezvényén köszöntötte Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke a résztvevőket.

2023. október 24-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Szolnokon az MH 3. Területvédelmi Ezred csapatzászló adományozó ünnepségén.

2023. július 25-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett a Jászapáti Város Önkormányzata, a Radius Signage Kft. és a Limitless Energy Kft. által szervezett Energia Napon. Az eseményen Jászapáti közvilágítási projekt átadására, a Radius Signage Kft. zöld energia projektjének bemutatására került sor.

2023. július 29-én Borbás Zoltán alelnök részt vett a Jászszentandrás Községi Falunapon, a megnyitón köszöntötte a résztvevőket.

2023. augusztus 5-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Tiszafüreden a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Szervezete által, a Magyarok Kenyere 15 millió búzaszem program keretében tartott Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Búzagyűjtő Nap rendezvényén. Az eseményen záró beszédet mondott és közreműködött az elismerő oklevelek átadásában.

Horváth Béla polgármester úr meghívására, a határ túoldalára, a Bihar megyei - teljesen magyarul - Szalacs nagyközségbe látogatott el Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke

a Szalacsi Napok rendezvényére. Az esemény részeként koszorút helyezett el a Világháborús Emlékműnél, ahol az I. és a II. világháborúban harcolt, hősi halált halt szalacsiakra emlékeztek meg.

2023. augusztus 10-én a XXXI. Csángó Fesztivál keretében, Jászberényben került megrendezésre a X. Kárpát Haza Kulturális és Gazdasági Konferencia. Az eseményen Borbás Zoltán alelnök köszöntötte a résztvevőket. Jászfényszarun a Bedekovich Lőrinc Népfőiskola névadójának Id. Bedekovich Lőrinc, a Jászkun kerület földmérője és fiai, Bedekovich Vencel, Jászfényszaru főjegyzője és ifj. Bedekovich Lőrinc, a Jász kerület mérnöke, Jászfényszaru főbírája emléke előtt adózva állítottak emléktáblát. Az emléktábla ünnepélyes leleplezésén Borbás Zoltán alelnök köszöntő beszédet mondott és az emléktáblánál elhelyezte a tisztelet virágait.

2023. augusztus 12-én Borbás Zoltán alelnök a Jásziványban rendezett Falunapon köszöntő beszédet mondott.

2023. augusztus 13-án Mezőtúron köszöntötte Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke a XXXI. Túri Vásár résztvevőit.

2023. augusztus 15-én a Kicsi Nagykövét Generációs Találkozási Egyesület ez évben is meghirdette a Magyarország Kicsi Nagykövete 2023-as évadának versenyét. Az eseménysorozat sikere érdekében egyeztető megbeszélésre került sor. Az egyeztetésen jelen volt Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke.

2023. augusztus 16-án a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat ünnepi megemlékezésére került sor. Az eseményen ünnepi beszédet mondott Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke és közreműködött Borbás Zoltán alelnök úrral és Rentzné dr. Bezdán Edit címzetes vármegyei főjegyző asszonnyal a vármegye kitüntetett díjainak és címeinek átadásában.

2023. augusztus 18-án

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcagon az Ünnepi Önkormányzati ülésen.
- Borbás Zoltán alelnök részt vett Jászfényszarun a „Jászfényszaru 30 éve város” és a „25 éves az Ipari Park” tiszteletére rendezett Jász-Fény Expo ünnepi rendezvényén.

2023. augusztus 19-én

- Szolnokon a „Magyarok Kenyere 15 millió búzaszem” program keretében tartott Kárpát-medencei Búza összeöntés Ünnepén köszöntötte Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke a résztvevőket.
- Borbás Zoltán alelnök részt vett Jászárokszálláson Tösér Béla Jászárokszállás díszpolgára, művésztanár, festő emlékére állított emléktábla avatáson. Ezt követően részt vett a Jászapátiban megrendezett Gazdabálon.

2023. augusztus 20-án

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcagon a Búcsúi Szentmisén és a Szent István Szoborhoz tartó Körmeneten. Ezt követően Szolnokon a város Szent István Napi ünnepi megemlékezésén és a Kárpát-medence kenyérének megszentelésén volt jelen.
- Borbás Zoltán alelnök részt vett Jászapáti Város Szent István Napi Ünnepi megemlékezésén.

2023. augusztus 22-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcagon Györfi Sándor Kossuth-díjas szobrászművész kiállításának megnyitóján.

2023. augusztus 24-én Abádszalókon a Tisza-tó Programmal kapcsolatban sajtótájékoztatóra került sor. Az eseményen átadásra kerültek a Tisza-tó Program keretében megvalósuló beruházások kedvezményezettjei részére a támogatói értesítések. Ezt követően a „Bölcsődei férőhely bővítése Abádszalókon” című TOP-1.4.1-19-JN1-2019-00036 azonosítószámú pályázat projektátadó rendezvényén köszöntötte Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke a résztvevőket.

2023. augusztus 25-27. között került megrendezésre Maros megye legnagyobb magyar kulturális rendezvénye a Vásárhelyi Forgatag. A programsorozaton a Maros Megyei Önkormányzat meghívására Borbás Zoltán alelnök vett részt.

2023. augusztus 29-én az Ökumenikus Segélyszervezet ez évben is meghirdette az Iskolakezdés együtt! segélyakcióját, melynek célja, hogy a nehéz helyzetben lévő családok számára biztosítani tudjuk a szükséges iskolaszereket az idei tanévkezdéshez. A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat és a Közgyűlés tanszeradománnyal támogatta a kezdeményezést. A felajánlás a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet szolnoki székhelyű Családok Átmeneti Otthonában élő gyermekek részére került átadásra. Az eseményen jelen volt Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke.

2023. szeptember 1-jén Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Szolnokon a XXVI. Katonazenekari Fesztiválon.

2023. szeptember 2-án a CONTACT Mentálhigiénés Konzultációs Szolgálat szervezésében került Szolnokon megrendezésre a XX. Jubileumi Civil Kavalkád. Az eseménysorozaton belül a „Szeretünk Tisza-Tó”! elnevezésű pódiumbeszélgetésen Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke vett részt. A kunhegyesi Lovassport Egyesület szervezésében Kunhegyesen Fogathajtó verseny került megrendezésre, a fogathajtó bajnokságon jelen volt Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke.

2023. szeptember 3-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Kenderesen Vitéz Nagybányai Horthy Miklós, felesége Jószáshelyi Purgli Magdolna és Ifj. Nagybányai Horthy Miklós újratemetésének 30. évfordulója alkalmából rendezett ünnepi Istentiszteleten. A Horthy Ligetben tartott megemlékezésen ünnepi beszédet mondott és a családi kriptánál koszorút helyezett el. Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vettem Kenderesen a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum által a „Vasúttal a két világháború között” címmel rendezett vasúttörténeti kiállítás megnyitóján.

2023. szeptember 4-9. között Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Kínában, Shanxi megyében megrendezésre került Taiyuan Alacsony Széndioxid Kibocsátású Energia Fejlesztési Fórumon. Az eseményen Borbás Zoltán alelnök is jelen volt.

2023. szeptember 9-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Berekfürdő település Falunapi rendezvényén, melynek keretében átadásra került a Györfi Lajos regnáló kunkapitány által alapított Stella Cumanie (Kunság csillaga) díj.

2023. szeptember 12-én a CONTACT Mentálhigiénés Konzultációs Szolgálat szervezésében került megrendezésre Szolnokon a „CIVIL INFO- NEA 2024.” című országos tájékoztató rendezvény, ahol előadásokat tartottak a Miniszterelnökség Civil és Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Helyettes Államtitkárság munkatársai. Az eseményen Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke megnyitó beszédet mondott.

A Vármegyházán köszöntötte Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke a Levéltári Nap című tudományos – ismeretterjesztő helytörténeti konferencián résztvevőket. Ezt követően a Tisza-tó védelmi rendszerének átfogó rekonstrukciójáról egyeztettek a Közé-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság Kiskörei Szakasz mérnökségén az érintett szakemberekkel.

2023. szeptember 14-én

- a Vármegyházán sajtótájékoztatót tartott Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke az I. Vármegyenap kulturális rendezvény eseménysorozatával kapcsolatosan. Részt vett Budapesten a Demográfiai Csúcs rendezvényén.
- Borbás Zoltán alelnök részt vett Jászdózsán a Nemzeti Művelődési Intézet által tartott projektindító tájékoztató egyeztetésen és ezt követően Jászapáti Város képviselő testületi ülésén volt jelen.

2023. szeptember 15-én

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett az Almássy Kastély Alapítvány szervezésében, a Szenttamási Ménes fennállásának 60. évfordulója alkalmából tartott kiállítás megnyitóján.
- Tájház és népi programok közösségi terévé alakult a jászapáti Urbán család egykori háza, amely a település egyik legrégebbi épülete. Borbás Zoltán alelnök Jászapátiban a Tájház átadó ünnepségén köszöntötte a résztvevőket.

2023. szeptember 16-án

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Mezőtúron a DATE Mg. Gépészeti Főiskolai Karán Mezőtúron 73'-ban első főiskolai oklevelet kapott hallgatóinak meghívására az Aranyoklevél átadó ünnepségén.
- Borbás Zoltán alelnök részt vett a Jászkiséri Búzavirág Népdalkör 20 éves jubileumi rendezvényén.

2023. szeptember 19-én

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Szolnokon a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal szervezésében tartott állásbörze rendezvényén és ezt követően a Közfoglalkoztatási Kiállítás megnyitóján köszöntötte a résztvevőket.
- Borbás Zoltán alelnök köszöntötte Jászapátiban a felújított Szabadság út átadó ünnepségén résztvevőket.

2023. szeptember 22-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcagon a vármegyébe látogató Grúz delegáció fogadásán és a delegáció részére szervezett programokon.

2023. szeptember 23-án Szolnokon a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat szervezésében került megrendezésre az I. Vármegyenap. A rendezvény megnyitóján Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke köszöntötte a résztvevőket és részt vett a programsorozaton. Az eseményen Borbás Zoltán alelnök is jelen volt.

2023. szeptember 25: hosszú évek óta köti össze eredményes, baráti jellegű testvérmegyei kapcsolat Jász-Nagykun-Szolnok vármegyét és a kínai Shanxi tartományt. Hubai Imre, a

Vármegyei Közgyűlés elnöke a Vármegyeházán fogadta F. Kovács Sándor országgyűlési képviselő úr és Borbás Zoltán alelnök úr társaságában Shanxi delegációját, élén Wu Wei kormányzó-helyettes úrral.

Az együttműködésünk további távlatainak egyeztetése mellett szakítottak időt a vármegyeszékhellyel való ismerkedésre is.

Ezt követően részt vett Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke a Kunmadarasi Református Általános Iskola és Óvoda új étkezdéjének átadási ünnepségén és a hálaadó Istentiszteleten.

2023. szeptember 26-án Borbás Zoltán alelnök részt vett Szolnokon az „Onkológiai és kardiológiai eszközpark fejlesztése a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Hetényi Géza Kórház-Rendelőintézetben” projekt zárórendezvényén.

2023. szeptember 27-én Borbás Zoltán alelnök részt vett Szolnokon a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal szervezésében tartott Szakmák világa Pályaválasztási Kiállításon.

2023. szeptember 29-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Zalaegerszegen a Szféra Európa Kft. által rendezett önkormányzati találkozón. Ezt követően a Debreceni Egyetem Szolnok Campusán a Kutatók Éjszakája rendezvényére látogatott el.

2023. szeptember 30-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett a Közép-Tisza-Vidéki Horgász Egyesületek Szövetsége által, a Tiszai Hal Napja alkalmából tartott horgászverseny rendezvényén és az azt követő programsorozaton. Ezt követően részt vett Kunhegyesen a Mihály Napi Sokadalom rendezvénysorozatán, Karcagon az Idősek Világnapja alkalmából rendezett programon, Tiszafüreden a Tiszavégi Nap rendezvényén és Nagyivánban a Gólyabúcsúztató Falunapon.

2023. október 2-án

- a Jász-Nagykun-Szolnok Esély Egyesület a Kulturális és Innovációs Minisztérium támogatásával megvalósuló program keretében önkéntes akciót szervezett az „Adj 1 órát az aktív időskorért! címmel. Az Idősek Világnapja alkalmából Szolnokon, az SZKTT ESZI Vízpart körúti Idősek Otthonában Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke csatlakozott az önkéntes akcióhoz.

Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke a Vármegyeházán köszönetet mondott minden résztvevő partnernek, támogatóknak, kollégáknak, akik hozzájárultak az I. Vármegyei nap sikeres megvalósulásához. Ezt követően részt vett Budapesten Dr. Navracsics Tibor miniszter úr meghívására a vármegyei közgyűlések elnökei részére tartott találkozón.

- Borbás Zoltán alelnök Tiszafüreden az Idősek Világnapja alkalmából rendezett városi ünnepségen köszöntő beszédet mondott.

2023. október 3-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata szervezésében, az Idősek Világnapja alkalmából rendezett városi ünnepségen.

2023. október 4-én Szolnokon az OTP Bank Kelet-magyarországi Régiója a Jász-Nagykun-Szolnok vármegye fenntartható fejlődésével kapcsolatban tartott tájékoztató találkozót. Az eseményen előadást tartott Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke.

2023. október 5-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke ünnepi beszédet mondott Nagyivánban a Gluténmentes Süteményüzem átadó ünnepségén. Tiszafüred Város csapadékvíz

elvezetése I. ütem című projekt keretén belül tartott ünnepélyes zárórendezvényen köszöntötte a résztvevőket.

2023. október 6-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcagon az 1848/49-es forradalom és szabadságharc áldozataira és az aradi vértanúk tiszteletére rendezett megemlékezésen és koszorúzáson.

2023. október 7-én

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett a tiszaszentimrei Nyugdíjas Egyesület által tartott Vidám Művek Fesztivál rendezvénysorozatán.
- Borbás Zoltán alelnök részt vett Jászapátiban a Vándorfy János Honismereti Szakkör találkozásán.

2023. október 9-én a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat, mint területi szereplő a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program zárásához kapcsolódó feladatokról, valamint a TOP_PLUSZ előrehaladásáról szakmai fórumot tartott. A fórum megnyitóján köszöntötte Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke a résztvevőket. Az eseményen Borbás Zoltán alelnök is jelen volt.

2023. október 11-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett a Partnerségi Megállapodás Monitoring Bizottság szakmai workshop online ülésén. Szolnokon a Magyar Diáksport Szövetség által rendezett atlétika Diákolimpia ügyességi és váltófutó csapatbajnokság országos döntőjének megnyitó ünnepségén volt jelen.

2023. október 12-én Karcagon a Tiszaág Integrált Szociális Intézmény Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Gólyafészek Otthon által szervezett „Gólyaláb” sportvetélkedő került megtartásra. Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke az eseményen jelen volt. Ezt követően az „Élhető Tiszaroff” című projekt ünnepélyes projektnyitó rendezvényén volt jelen, ahol a projekt bemutatását ismertette.

2023. október 13: az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ 2022-ben megkezdte a Tisza-tó térség aktív turisztikai stratégiájának elkészítését, mely 2023. őszére elkészült. Az elkészült stratégia a helyi kiemelt szereplők részvételével megtartandó záróesemény alkalmából került bemutatásra. Abádszalókon köszöntötte Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke a Tisza-tó Térségi Aktív Turisztikai Stratégia zárórendezvényén résztvevőket és részt vett a kerekasztal beszélgetésen.

Sebastian Keciek, a Lengyel Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete látogatást tett Karcagon. A nagykövet úr fogadásán és a szervezett programokon jelen volt Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke.

Borbás Zoltán alelnök részt vett Jászberényben a Jászszági Menedzser Klub Egyesület által rendezett V. Jászszági Gazdasági és Fejlesztési Konferencián.

2023. október 14-én Tiszafüreden köszöntötte Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke az Őszköszöntő rendezvényen résztvevőket.

2023. október 15-én Borbás Zoltán alelnök Jászapátiban a néptáncoktatás 45 éves jubileumi gála ünnepségén volt jelen.

2023. október 16-án Tiszakürtön köszöntötte Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke a tiszazugi kistérség kitérési pontjairól, gazdasági, turisztikai és kulturális lehetőségeiről című kerekasztal beszélgetésen résztvevőket.

2023. október 17-én

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Egerben a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetségének ülésén, majd Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzatának szervezésében „Főhajtás a terror áldozatai előtt” tartott megemlékezésen. Szolnokon a Hegedűs Csőszerelvény és Fűtéstechnika Kft. a GINOP-1.2.16-22-2023-01921 azonosítószámú „A HEGEDŰS Kft. modern üzleti és termelési kihívásokhoz való alkalmazkodását segítő fejlesztések” elnevezésű projekt segítségével olyan mértékű fejlesztéseket valósított meg, melyek nagymértékben hozzájárultak a vállalkozás versenyképességének javításához. A projektzáró rendezvényen jelen volt Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke.
- Borbás Zoltán alelnök a Vármegyházán a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat által szervezett „Helyi termék” című rendezvényen köszöntötte a résztvevőket.

2. Jogsabály-tájékoztató:

Az Országgyűlés törvényt alkotott:

- 2023. évi XVI. törvény – a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény módosításáról,
- 2023. évi XVII. törvény – a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény módosításáról,
- 2023. évi XXI. törvény – egyes törvényeknek a közigazgatás fejlesztésével összefüggő módosításáról,
- 2023. évi XXIII. törvény – a kiberbiztonsági tanúsításról és a kiberbiztonsági felügyeletről,
- 2023. évi XXIV. törvény – a választási eljárási szabályoknak az elektronikus ügyintézésrel összefüggő szabályokról,
- 2023. évi XXV. törvény – a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő módosításáról,
- 2023. évi XXVI. törvény – az igazgatási szünetről,
- 2023. XXXIX. törvény – a gazdaság versenyképességének növelése érdekében történő törvénymódosításokról,
- 2023. évi XLV. törvény – a körforgásos gazdasággal összefüggő törvénymódosításokról,
- 2023. évi LI. törvény – a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módosításáról,
- 2023. évi LIII. törvény – Magyarország 2024. évi központi költségvetésének megalapozásáról,
- 2023. évi LIV. törvény – Magyarország minisztériumainak felsorolásáról szóló 2022. évi II. törvény módosításáról,
- 2023. évi LV. törvény – Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről,
- 2023. évi LVII. törvény – a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény módosításáról,
- 2023. évi LXI. törvény – egyes közigazgatási tárgyú törvények módosításáról.

A Kormány rendeletet alkotott:

- 132/2023. (IV.18.) Korm. rendelet – egyes kormányrendeleteknek az államháztartási belső kontrollokkal összefüggő módosításáról,
- 158/2023. (IV.28.) Korm. rendelet – a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény veszélyhelyzet ideje alatti eltérő szabályairól,
- 161/2023. (IV.28.) Korm. rendelet – a tudományos és innovációs, a technológiai, az ipari és a logisztikai parkokról,
- 188/2023. (V.22.) Korm. rendelet – a kormányzati igazgatási szervek, valamint meghatározott gazdasági társaságok egyes szerződéseinek veszélyhelyzeti szabályairól,
- 214/2023. (VI.1.) Korm. rendelet – „Felzárkózó települések” program keretében tervezett energetikai projektek megvalósításával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról,
- 234/2023. (VI.16.) Korm. rendelet – egyes államháztartási szabályoknak a veszélyhelyzet ideje alatt a Bethlen Gábor Alappal összefüggésben történő eltérő alkalmazásáról,
- 240/2023. (VI.20.) Korm. rendelet – a Magyar Honvédség veszélyhelyzeti működési rendjéről,
- 319/2023. (VII.17.) Korm. rendelet – a vízkészletvédelmi országtérkép és a kockázati besorolás elkészítéséről és felülvizsgálatáról,
- 339/2023. (VII.25.) Korm. rendelet – egyes fejlesztéspolitikai tárgyú kormányrendeletek módosításáról,
- 407/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet – a 2023. évi téli igazgatási szünet elrendeléséről,
- 415/2023. (VIII.31.) Korm. rendelet beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról,
- 416/2023. (VIII.31.) Korm. rendelet – egyes fejlesztéspolitikai tárgyú kormányrendeletek módosításáról,
- 432/2023. (IX. 21.) Korm. rendelet – a környezetvédelmi hatósági szerződésről,
- 433/2023. (IX. 21.) Korm. rendelet – a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet, valamint a Teljesítésigazolási Szakértői Szervvel kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 236/2013. (VI. 30.) Korm. rendelet módosításáról,
- 468/2023. (X.13.) Korm. rendelet – egyes földügyi szabályokról.

A Kormány határozatot hozott:

- 1151/2023. (IV.24.) Korm. határozat – a Vidékfejlesztési Program kötelezettségvállalási összegének emeléséről,
- 1166/2023. (IV.28.) Korm. határozat – a Tudományos és Innovációs, Technológiai, Ipari és Logisztikai Park Tanácsról,
- 1187/2023. (V.12.) Korm. határozat – a Nemzeti Aktív Turisztikai Stratégia 2030 elfogadásáról,
- 1195/2023. (V.15.) Korm. határozat – a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1652/2021. (IX. 21.) Korm. határozat módosításáról,
- 1196/2023. (V.15.) Korm. határozat – a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében megvalósuló integrált területi programok elfogadásáról,

- 1207/2023. (V.25.) Korm. határozat – a vármegyei önkormányzatok energia-áremelkedés miatti többletköltségeinek támogatásáról,
- 1220/2023. (VI.8.) Korm. határozat – a 2023. évi fejlesztéspolitikai pénzügyi célokról,
- 1230/2023. (VI.16.) Korm. határozat – a közbeszerzések hatékonyságát és költséghatékonyságát értékelő teljesítménymérési keretrendszer részletes dokumentációjának elfogadásáról,
- 1239/2023. (VI.20.) Korm. határozat – egyes közútfejlesztési beruházások felülvizsgálatáról,
- 1296/2023. (VII.19.) Korm. határozat – a kormányzati szervek és az önkormányzatok energiabeszerzéseinek támogatásáról,
- 1342/2023. (VII.31.) Korm. határozat – a közútfejlesztési beruházások felülvizsgálatáról,
- 1385/2023. (VIII.31.) Korm. határozat – az elektromobilitás elterjedésének ösztönzéséről.

Egyéb jogszabályok:

- 5/2023. (IV.6.) MEKH rendelet – az önkormányzatok hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény szerinti indokolt költségei mértékének megállapításáról,
- Köf.5.007/2023/5. számú határozat – a Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata,
- 9/2023. (V.25.) ÉKM rendelet – az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról,
- 8/2023. (VII.4.) IM rendelet – a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII.14.) IRM rendelet módosításáról,
- 15/2023. (VII.13.) GFM rendelet – a 2024. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről,
- 18/2023. (X.5.) ÉKM rendelet – a minimális építőipari rezsioradíj 2023. évi mértékéről.

**Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi
Igazgatóság**

36600/4743-2/2023.ált.

**TÁJÉKOZTATÓ
A
JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI
KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG
2022. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL**

**Matuska Zoltán t. ezredes
vármegyei igazgató**

Szolnok, 2023. október

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	3
1. TŰZOLTÁS ÉS MŰSZAKI MENTÉS	3
2. MŰVELETIRÁNYÍTÁS	5
2.1. Vármegyei fő- és műveletirányító ügyelet	5
2.2. Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat	5
3. POLGÁRI VÉDELMI TEVÉKENYSÉG	6
3.1. A vármegye veszélyeztetettsége	6
3.2. Lakosságvédelmi célú ellenőrzések	6
3.3. Katasztrófavédelmi felkészítés	6
3.4. Polgári védelmi szervezetek	6
3.5. Védelmi igazgatás	7
4. HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG	7
4.1. Tűzmelegelőzési hatósági és szakhatósági szakterület	8
4.2. Vízügyi és vízvédelmi hatósági és szakhatósági szakterület	9
4.3. Iparbiztonsági tevékenység	10
4.3.1. Veszélyes üzemek	11
4.3.2. Veszélyesáru-szállítás	12
4.3.3. A létfontosságú rendszerek és létesítmények védelme	12
5. AZ ÁLLOMÁNYRÓL	13
6. A TÁRSSZERVEKKEKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS	13
7. AZ IGAZGATÓSÁG MŰKÖDÉSÉNEK TÁRGYI FELTÉTELEI	13
8. KOMMUNIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉG, KAPCSOLATTARTÁS A LAKOSSÁGGAL	14
9. ÖSSZEGRZÉS	14
10. A 2023. ÉV FELADATAI	14

BEVEZETÉS

Tisztelt Elnök Úr, Tisztelt Közgyűlés!

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (továbbiakban: Igazgatóság) egyik kiemelt feladata volt 2022. évben a szolgáltató hatósági tevékenység további erősítése a káresetek megelőzése érdekében.

Az elsődleges célkitűzések között továbbra is a lakosságtájékoztató és figyelemfelkeltő tevékenység által a halálesettel járó tüzesetek számának csökkentése, valamint a tűzoltói állomány elméleti és gyakorlati felkészültségének szinten tartása, az önkéntes tűzoltók speciális szakmai ismereteinek gyarapítása szerepelt. Indokolt volt felmérni a működő önkéntes tűzoltó egyesületek stabilitásának megőrzése mellett, hogy van-e lehetőség további önkéntes tűzoltó egyesületek létrehozására vagy „újraélesztésére” a mentő-tűzvédelmi szakmai színvonal további emelése céljából.

A veszélyes üzemek tekintetében elsődleges feladat – az üzemeltetőkkel való szoros együttműködésben – az ipari balesetek bekövetkezési kockázatainak és következményeinek csökkentésére irányuló intézkedések tervezése és végrehajtása. A veszélyesáru-szállítás biztonságosságának növelése érdekében kiemelt cél a nagy forgalmat lebonyolító főútvonalakon, valamint – szűrőpróbaszerűen – az alacsonyabb forgalmú közutakon való hatósági jelenlét a szabálytalan szállítások kiszűrése érdekében. A létfontosságú rendszerek és létesítmények, valamint a lakossági közszolgáltatók tekintetében az Igazgatóság törekedett a korábbi időszakban kialakított együttműködés fenntartására, ezzel is elősegítve a váratlan eseményekre történő mielőbbi reagálást, a gyors és hatékony beavatkozás biztosítását.

A polgári védelmi szakterületen kiemelt jelentőséggel bírt a kockázati helyszínek azonosítása és felülvizsgálata. Meghatározó cél volt az önkéntes mozgalom erősítése, az önkéntesek katasztrófavédelmi rendszerbe történő minél szélesebb körű bevonása, valamint a járási és a települési rendeltetésű önkéntes mentőcsoportok újraminősítése.

A vármegyében élő állampolgárok biztonsága érdekében az Igazgatóság a veszélyeztető hatások kiszűrését és elhárítását szolgáló rendszereket folyamatosan működteti, a hatósági eszközökkel történő megelőzésre és az önkéntesség fejlesztésére helyezi a hangsúlyt. Mindez elősegíti, hogy egyre hatékonyabban legyen képes a veszélyhelyzetek prognosztizálásra, hatékony megelőzésére és kezelésére.

1. TŰZOLTÁS ÉS MŰSZAKI MENTÉS

A vármegye mentő-tűzvédelmi szervezetében 2022. évben kiemelendő szervezeti változás nem történt. Az év során így továbbra is 6 hivatásos, 7 önkormányzati és 5 alkalomszerűen igénybe vehető létesítményi tűzoltóság végezte a káresetek felszámolását. A mentő és megelőző tűzvédelmi feladatok ellátásában összesen 20 önkéntes tűzoltó egyesület (továbbiakban: ÖTE) működött közre a vármegye területén, amelyből 4 önálló beavatkozási tevékenységet is ellátott.

A tüzesetek száma 2022. évben kiemelkedő volt, az előző évi adatokhoz viszonyítva megközelítőleg 26 %-os növekedés tapasztalható. A szabadtéri tüzek kiterjedtsége közel hétszer nagyobb volt az előző évhez viszonyítva, a leégett területek nagysága megközelítette a 2012. évi kiemelkedő értéket. A tüzesetek helyszínének és a kockázati helyszíneként azonosított területek ellenőrzésének tapasztalata az, hogy a végrehajtott ellenőrzések eredményessége ilyen szélsőséges nyári időjárási körülmények között nehezen mérhető.

A műszaki mentések száma az előző évi adathoz hasonló értéket mutat. A tömeges események kezelésének ésszerű koordinálása költségsökkenést, illetve a költségek szinten tartását eredményezte.

A káresetek túlnyomó része továbbra is I-es riasztási fokozatnak megfelelő erővel került felszámolásra. A nagy kiterjedésű szabadtéri tüzek felszámolásához tíz esetben III/K, négy esetben IV/K, két esetben pedig V/K riasztási fokozatnak megfelelő erő-eszköz kivonulása és beavatkozása vált szükségessé.

A szándékosan megtevesztő jelzések száma 2018. évig folyamatosan emelkedett, az azt követő évek vonatkozásában hasonló számadatot mutatott. Az elkövetők ellen minden esetben feljelentést tett az Igazgatóság. (A műveleti adatokat az 1. sz. melléklet tartalmazza.)

A tűzeseti helyszínelő tevékenység további egységesítése, szakmai színvonalának emelése, továbbá az e-szemle végrehajtásához szükséges ismeretek gyarapítása céljából az Igazgatóság képzést szervezett a Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat (továbbiakban: KMSZ) személyi állománya részére. A képzés során az elmúlt időszak tanulságos, tapasztalatot hordozó tűzvizsgálati eljárásainak feldolgozása, valamint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény szabályainak gyakorlati alkalmazása volt középpontban. (A tűzvizsgálati adatokat a 2. sz. melléklet tartalmazza.)

A hivatásos tűzoltó-parancsnokságok (továbbiakban: HTP-k) napi kiképzési tevékenysége folyamatos volt, amelybe a KMSZ és a Katasztrófavédelmi Mobil Labor (továbbiakban: KML) is bekapcsolódott. A készenléti állomány lexikális felkészültsége és az elméleti ismeretek gyakorlatban történő alkalmazása megfelelő. A beszámolt időszakban egy vármegyei ellenőrző gyakorlat került megtartásra, amely „megfelelt” minősítéssel zárult. A gyakorlat során a tűzoltói feladatok valós tűzeseti körülmények között kerültek végrehajtásra. A KMSZ augusztus hónaptól kezdődően a HTP-k készenléti állomány részére havonta helyismereti foglalkozást és szituációs begyakorló gyakorlatot tartott, amelyen az év végéig legalább egyszer minden hivatásos tűzoltóság részt vett. A kirendeltségek a tűzoltásvezetők részére helyben megtartották a szükséges képzéseket. A vármegyei szintű szakterületi képzések fókuszában a csarnoképületek és elektromos járművek tűzoltási ismeretei, valamint a nyári időszakban keletkezett nagy kiterjedésű szabadtéri tüzek felszámolásának gyakorlati tapasztalatai voltak.

Az önkormányzati tűzoltó-parancsnokságok (továbbiakban: ÖTP-k) szakmai felügyelete a közös képzések és gyakorlatok szervezésében is megnyilvánult. A gyakorlatok tervezése során érvényesült azon alapelv, hogy az ÖTP-k gyakorlata közös legyen a HTP-k által tartott gyakorlatokkal. A tapasztalatok szerint a gyakorlatok segítik az önkormányzati egységek szakmai fejlődését és a közös munkát.

Az ÖTP-k a vállalt területen lévő káresetek körülbelül 90 %-át továbbra is önállóan számolják fel, szakmai tevékenységükkel kapcsolatban probléma nem merült fel. Az ÖTP-k az érvényes együttműködési megállapodások alapján több, elsődleges műveleti körzeten kívüli település vonatkozásában láttak el vonulási kötelezettséget térítés nélkül. A működéshez biztosított állami normatívát az ÖTP-k által védett települések önkormányzatai – a lehetőségeik függvényében – 2022. évben is kiegészítették.

A jelenlegi szabályozással összhangban 20 (8 db I-es, 8 db II-es, továbbá 4 db III-as kategóriájú) együttműködési megállapodás alapján működtek közre az ÖTE-k a hivatásos tűzoltóságokkal, amely a vármegyében működő ÖTE-k 87 %-át fedi le a tűzoltó egyesületeknek. Mindösszesen 3 ÖTE-vel nem sikerült továbbra sem érdemi együttműködést kialakítani az egyesületek inaktivitása miatt. Az Igazgatóság az önkéntes tűzoltók részére a felmerült igényekkel összhangban szervezett szakmai tanfolyamot, amelyen az önkormányzati és a létesítményi állomány részére is biztosította a részvételt.

A 4 beavatkozó ÖTE továbbra is önállóan látta el 10 település mentő-tűzvédelmi feladatait. A beavatkozó ÖTE-k a vállalt készenléti óraszámot teljesítették.

Az ÖTE-k 309 jelzés alkalmával segítették a hivatásos és az önkormányzati tűzoltók munkáját, melyből 187 alkalommal tűzhöz, 122 esetben műszaki mentéshez vonultak.

A BM OKF és a Magyar Tűzoltó Szövetség által kiírt pályázaton az ÖTE-k eredményesen szerepeltek, az értékelt időszakban 9.422.902,- Ft pénzbeli és 4.243.107,- Ft értékű természetbeni pályázati támogatásban részesültek, amely nagyban segítette működésüket, valamint eszközparkjuk további fejlesztését.

A Területi Tűzmelegelőzési Bizottság (továbbiakban: TTB) működésének fókuszja főként a halálos kimentelű lakástűzek megelőzésén volt. A szociálisan hátrányos helyzetben lévők, az idősek és egyedülállók részére a tűzmelegelőzési információk főként a kéményseprők és a polgárőrség segítségével jutottak el. A „Légoltalomtól a Katasztrófavédelemig” állandó kiállítás keretein belül a szolnoki óvóhely évek óta a TTB eseményeivel kapcsolatos gyűjteménynek ad helyet. A megyeszékhelyen a helyi járatos buszokon rövid, saját készítésű figyelemfelhívó szövegek hangoznak el az időszak veszélyeinek megfelelően. A lakosság részére 64 alkalommal került sor tájékoztató anyag kiadására az adott időszaknak megfelelő veszélyek vonatkozásában (pl. fűtési szezon, advent, pirotechnikai tevékenység veszélyei). 2022-ben 125 alkalommal jelent meg a TTB rendezvényeken, amelyeken népszerűsítette a katasztrófavédelem munkáját és terjesztette a tűzmelegelőzési ismereteket minden korosztály felé. A rendezvényeken mintegy 13550 résztvevőt értek el személyesen. Az Alkotói Pályázat kiírására összesen 146 db pályamű érkezett a TTB részére, amelyek közül egy alkotás dobogós helyezést ért el országos szinten.

2. MŰVELETIRÁNYÍTÁS

2.1. Vármegyei fő- és műveletirányító ügyelet

A vármegyei fő- és műveletirányító ügyelet koordinálja a vármegye területén bekövetkezett – tűzoltói beavatkozást igénylő – káresemények felszámolását. 2022. évben a vármegyei fő- és műveletirányító ügyelet összesen 4.710 eseményt kezelt, amely emelkedő tendenciát mutat az előző évek káresemény-számaihoz képest.

Az Igazgatóság nagy hangsúlyt fektet az ügyeletvezetők és műveletirányítók képzésére, tudásszintjük növelésére. A mindennapos műveletirányító és ügyeleti tevékenységen túl az állomány rendszeresen részt vesz tömeges esemény-kezelési gyakorlaton, amely által rutint szerez a rövid időn belül megnövekedett eseményszámmal járó – jellemzően az időjárással összefüggésbe hozható – tömeges események kezelésében. Ezen felül fél évente két jelenléti elméleti továbbképzésen is részt vesznek az állománytagok.

2.2. Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat

A KMSZ azon túl, hogy a vármegyében ténylegesen bekövetkezett legsúlyosabb káresemények felszámolásának irányítója, az itt szerzett szakmai tapasztalatait a gyakorlatokba, a képzésekbe és az ellenőrzésekbe is beépíti. Az így közzétett ismeretanyagokat elméletben és gyakorlatban is számon kéri az állománytól, ügyelve arra, hogy legyen lehetőség eset-megbeszélésekre, interaktív kommunikációra, több szempontú megközelítésre.

Ellenőrzéseket végeznek a szakmai vezetők feladatszabása alapján, felügyelik és ellenőrzik a tűzoltók által végzett beavatkozásokat. A KMSZ káreseti irányítói tevékenysége az országos viszonylatban is meghatározó kiterjedésű szabadtéri tüzek esetében volt kiemelkedő jelentőségű 2022. év során. A KMSZ-t 162 esetben riasztották, a tűzoltóságoknál végrehajtott ellenőrzések száma 37 volt. (3. sz. melléklet)

A KMSZ állománya végezte továbbá a tűzvizsgálati eljárásokat, a vizsgálatok végrehajtásához valamennyi KMSZ tag megfelelő végzettséggel rendelkezik. 2022. évben 29 tűzvizsgálati eljárás indult, az eljárások ellen jogorvoslati kérelem nem érkezett. A tűzeseti helyszíni szemlék 5 esetben bűncselekmény gyanúja, 5 esetben haláleset, 12 esetben riasztási fokozat, 7 esetben pedig szakmai indok miatt indultak. A tűzvizsgálatok száma hosszabb távon csökkenő tendenciát mutat.

további jelentős fejlesztés történt a KEHOP pályázatok által. Quad, bűvár felszerelések, utánfutók segítik a jövőben az önkéntesek munkáját.

A szakterület rendszeresen értékelt a rendkívüli időjárással összefüggő eseményeket az érintett szervezetekkel. Az önkéntes és köteles szervezetek részére közös, értékteremtő gyakorlatokat szervezett. Hat önkéntes csoport bevonásával 2022. év őszén előkészítésre került viharkár felszámolási feladatok végrehajtására vonatkozó Nemzeti Minősítő Gyakorlat, melynek megvalósítására 2023. év őszén kerül sor. Finanszírozási okok miatt a tervezettől eltérően 1 településen elmaradt az újraminősítés, amely szintén 2023. évi feladat.

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Polgári Védelmi Szövetség közreműködésével több jelentős gyakorlatot szervezett az Igazgatóság a polgári védelmi szervezetek részére. Az önkéntes mentőcsoportok bevonása megtörtént a külső védelmi terv, és a HTP-k által szervezett gyakorlatokon is.

3.5. Védelmi igazgatás

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Területi Védelmi Bizottság (továbbiakban: TVB) és a helyi védelmi bizottságok elnökhelyettesei rendre kezdeményezték a katasztrófavédelmi tárgyú témák napirendre tűzését a bizottsági üléseken. A tárgyidőszakban soron kívüli ülés összehívására nem volt szükség. A bizottságok tagjainak katasztrófavédelmi felkészítése, valamint a katasztrófavédelmi munkacsoportok képzése megtörtént. A védelmi igazgatás tagjai részt vettek az országos és a vármegyei törzsvezetési gyakorlatokon. A katasztrófavédelmi munkacsoportok működésének összehangolása és irányítása a szakterület feladata. A munkacsoportok tagjait a riasztási gyakorlatokba is bevonta az Igazgatóság. Meghatározó volt a téli rendkívüli időjárási feladatokra történő felkészülés, valamint az ár- és belvízi feladatok végrehajtása. A TVB Feladat- és Munkaterve tartalmazta a 2022. év során jelentkező katasztrófavédelmi feladatokat. A tárgyidőszakban az érintett települések polgármestereinek felkészítése megtörtént.

4. HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG

A hatósági és szakhatósági hatáskörök gyakorlása az ügyfélközpontú, támogató hatósági tevékenységet is magába foglalja, ennek érdekében fontos feladat az ügyfelek tájékoztatása, felvilágosítása. Rendszeresen az ügyfelek számára szervezett konzultációk, illetve a honlapon tájékoztatók közzététele. A pandémia következményeként, illetve a közigazgatásban végbement digitalizáció fejlődésének köszönhetően az ügyfelekkel, érintettekkel való kapcsolattartásban az elektronikus módokra került a hangsúly, de továbbra is biztosított a személyes megbeszélés, egyeztetés. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a hatósági ellenőrzés alá vont ügyfelek számára biztosított helyszíni konzultáció lehetősége növelte az ellenőrzésre való felkészítés/felkészülés hatékonyságát, és ezáltal az engedélyezési eljárások lefolytatásának gördülékenységét.

Az elmúlt évek kihívásai a hatósági és szakhatósági eljárások lefolytatásában jelentős akadályt nem jelentettek, az elektronikus ügyintézés, valamint a hatóság és az ügyfelek szoros kapcsolattartása előre mozdította az ügyek eredményes lezárását.

A hatósági megelőzési tevékenység eredményessége érdekében az Igazgatóság kiemelt figyelmet szentelt a társszervekkel való szoros együttműködésnek, a jó munkakapcsolat kiépítésének – többek között – a rendőrséggel, az agrárkamarával és a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal szervezeti egységeivel.

Az Igazgatóság közreműködött a vármegyében lévő települések településrendezési tervének és helyi építési szabályzatának véleményezési eljárásaiban a tűzvédelmi, iparbiztonsági, vízügyi és polgári védelmi jogszabályok előírásainak érvényre juttatása érdekében.

A hatósági ellenőrzések és a hatósági eljárások számának alakulását a 8-9. számú melléklet ábrázolja.

4.1. Tűzmelegelőzési hatósági és szakhatósági szakterület

Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyek: Az Igazgatóság tűzmelegelőzési szakterülete által lefolytatott, a tárgyidőszakban nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségűvé nyilvánított beruházások száma kismértékű emelkedést mutat. A hatósági és szakhatósági eljárások nagyrészt a már meglévő létesítmények bővítésével kapcsolatos hatósági (tűzjelző és tűzoltó berendezések létesítése és használatbavétele), valamint szakhatósági (épületek létesítési és használatbavételi) eljárásai adták, de a települések sport- és oktatási beruházásai (Karcag sporttelep, Szolnok általános iskola tornaterem, Törökszentmiklós általános iskola), valamint a vasúti közlekedési beruházások (Hatvan-Újszász vasútvonal, Kisújszállás üzemmérnökség) is növelték a hatósági és szakhatósági eljárások számát.

Egyéb szakhatósági hatáskörök: A nemzetgazdaságilag kiemelt jelentőségű ügyeknél említettekén túl a pirotechnikai termékek felhasználásával, illetőleg ideiglenes forgalmazásával és tárolásával kapcsolatos szakhatósági hatáskörben járt el az Igazgatóság. Jogszabályváltozás miatt a szociális létesítmények szolgáltatói nyilvántartásával kapcsolatos szakhatósági ügyek a vármegyei hatáskörből kirendeltségi hatáskörbe kerültek.

Eltérési engedélyek: A tűzvédelmi hatósági eljárások az elmúlt évben növekvő tendenciát mutattak, melynek oka a fellendülő beruházási kedvben keresendő. Az Igazgatóság az elmúlt évben 9 engedélyt adott ki a tűzoltó egységek beavatkozását biztosító követelmények alóli eltérésre, ezek zöme az oltóvízforrások távolsága alóli eltérések voltak, azaz a jogszabályban előírt tűzoltó vízforrás távolságot meghaladó távolság – megfelelő ellensúlyozó intézkedés mellett – engedélyezésre került.

Hatósági ellenőrzések: A jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően a tűzvédelmi szempontból jelentős létesítmények, tűzvédelmi szolgáltatók, pirotechnikai termék tárolásával foglalkozó szervezetek vonatkozásában hatósági ellenőrzéseket hajtott végre a tűzvédelmi hatóság. Ezen felül a tárgyidőszak tematikus ellenőrzési feladata volt a hulladékgazdálkodási tevékenységet végző létesítmények, a szabadtéri kockázati helyszínek, a nyári betakarítási munkák, a katasztrófavédeletről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény IV. fejezetének hatálya alá tartozó üzemek, az egészségügyi szolgáltatást nyújtó szállodák tűzvédelmi ellenőrzése. A hatósági ellenőrzések előkészítése során minden érintett számára biztosították az eljáró hatóságok az előzetes helyszíni egyeztetés lehetőségét, ez a fajta segítség eredményes volt mind az érintettek, mind a hatóság szempontjából.

A hulladékgazdálkodási tevékenységet végző létesítmények ellenőrzései számos szabálytalanságot tártak fel, az ellenőrzést követő szankciók hatására ezek megszüntetésére az üzemeltetők intézkedtek.

A szabadtéri kockázati helyszínek tűzvédelmi ellenőrzése javuló tendenciát mutat, csekély esetben kellett élni a szankcionálás eszközével. Általános tapasztalat, hogy a nagyobb, összefüggő területek tulajdonosai, használói általában rendben tartják a területeket, ugyanakkor nem szűnt meg teljes mértékben az illegális hulladéklerakás.

A tárgyidőszakban megrendezett szabadtéri és zenés, táncos rendezvények, az adventi, és karácsonyi vásárok, az ünnepi időszakban a nagy forgalmú bevásárló központok tűzvédelmi ellenőrzése megtörtént, kirívó szabálytalanság nem került megállapításra az üzemeltetők, szervezők jogkövető magatartása miatt.

Tájékoztatási tevékenység: Az Igazgatóság az Aratási Koordinációs Bizottság ülésén tájékoztatást adott a betakarítási munkákkal összefüggésben betartandó, és a terményszárítókkal kapcsolatos tűzvédelmi szabályokról, illetve az igénybe vehető konzultációs lehetőségekről. Az aratásban részt vevő gépek műszaki ellenőrzéseit megelőzően a katasztrófavédelmi kirendeltségek biztosították az ágazat résztvevői részére a konzultáció lehetőségét, illetve tájékoztató anyagokat juttattak el az érintetteknek.

Közérdekű bejelentések, panaszok: Az Igazgatósághoz tárgyidőszakban érkezett közérdekű bejelentések, panaszok elsősorban szabálytalan tárolásra, égéstermék-elvezető használatával kapcsolatos problémákra irányultak. A hatóság minden esetben megvizsgálta a közérdekű bejelentésekben, panaszokban foglaltakat, hiányosság esetében intézkedést tett a jogsértés felszámolása érdekében, illetve a szükséges információkról a bejelentőket tájékoztatta.

Szankcionálási eljárások: A 2022. évben alkalmazott szankcióknak köszönhetően a hiányosságok megszüntetésre kerültek, a biztonság magasabb szintűvé vált, emellett a jövőre nézve a jogszabálykövetést elősegítő hatásuk is volt.

Jogorvoslatok: A tűzvédelmi hatáskörben hozott döntés ellen nem éltek a jogorvoslat lehetőségével az ügyfelek, ami köszönhető annak, hogy a katasztrófavédelem a szakszerűség mellett a jogszerűsége is fokozott figyelmet fordít.

Mind az Igazgatóság, mind a kirendeltségek figyelemmel kísérték a vármegye területén megvalósuló beruházásokat, gazdasági tendenciákat, várható fejlesztéseket, amelyek tűzvédelmi szempontból jelentettek változást egy gazdálkodó szervezet, település életében.

4.2. Vízügyi és vízvédelmi hatósági és szakhatósági szakterület

A vízügyi és vízvédelmi szakterület fontos célkitűzése volt a hatósági és szakhatósági eljárások magas szakmai színvonalon történő lefolytatása, a jogorvoslatok számának alacsony szinten tartása, a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások hatósági támogatása, az eredményes és jogszerű feladatellátás.

A vízjogi (létesítési, üzemeltetési, fennmaradási, megszüntetési) engedélyezési eljárások mellett jelentős számú szakhatósági eljárást folytatott le a szakterület pl. az építési engedélyezési és a környezetvédelmi eljárásokban, a gördülő fejlesztési tervek jóváhagyási eljárásaiban.

Az Igazgatóság vízügyi hatósági szakterülete 2022. évben is elkészítette az éves vízügyi és vízminőség-védelmi ellenőrzési tervét, amelyet maradéktalanul teljesített. Ezen ellenőrzések nagy részét a hatósági felügyeleti ellenőrzések jelentették, amelyek elsősorban az I., II. és III. kategóriás vízilétesítményeket érintette a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló kormányrendeletben meghatározottak alapján. Az I. kategóriás vízilétesítmények esetében szabálytalanságot nem állapítottak meg, egyéb vízilétesítmények esetében jelentős számú (adminisztrációs előírások megszegése, változásbejelentés elmulasztása, önellenőrzésre vonatkozó előírások megsértése, védőterület rendezetlensége stb.) szabálytalanság került felderítésre, amely magával vonta a hatósági eljárások megindítását.

A vízügyi felügyeleti ellenőrzésekkel egyidejűleg kerültek végrehajtásra a vízminőség-védelmi ellenőrzések is, mintavételezéssel egybekötve. A felügyeleti ellenőrzések száma másfélszerezésre nőtt az előző évhez képest. A vízminőség-védelmi ellenőrzések zöme a települési szennyvíztisztító telepeket érintette, kevés esetben derült fény szabálytalanságra, amelyekre hatósági eljárás indult.

2022. évben is megtörtént az állattartó telepeken a nitrát irányelvnek való megfelelési ellenőrzés, ennek keretében 8 db állattartó és az ott folyó tevékenység került górcső alá, szabálytalanságot nem állapítottak meg.

Az Igazgatóság a nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházásoknál 145 hatósági és szakhatósági eljárást folytatott le a tárgyidőszakban. A kiemelt beruházások közül meghatározóak voltak az egyes ipari létesítményekhez kapcsolódó beruházások, a

szennyvízelvezetés és -tisztítás fejlesztései, a vasúti és a közúti beruházások (M4 és M44 gyorsforgalmi utak; optikaihálózat-fejlesztések; települési szennyvízelvezetés és -tisztítás; települési sportlétesítmények; Honvédelmi Minisztérium beruházásai). Az Igazgatóság kizárólagos illetékességgel jár el a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztésével kapcsolatos beruházások, valamint a honvédelmi célú vízelétesítmények esetében.

A szabálytalanságok feltárása és megszüntetése, valamint a környezetvédelmi szempontok érvényre juttatása érdekében az Igazgatóság nagy gondossággal kezelte a közérdekű bejelentéseket és panaszokat, megalapozottság esetén a szükséges hatósági intézkedéseket (kivizsgálás, felügyeleti ellenőrzés, felhívás) fogatosította. A közérdekű bejelentések, panaszok elsősorban illegális vízkivételekre, szabálytalan vízimunka-végzésre, engedély nélküli vízelétesítményekre vonatkoztak, de jelentős részükben vízminőségromlást észrevételeztek a bejelentők.

Az értékelt időszakban az Igazgatóság vízvédelmi feladatainak jelentős részét azok a vízminőség-védelmi káresemények jelentették (pl. a Zagyva és Gerje vízfolyások vízminőségromlása), amelyeket a szennyvíztelepek rendellenes működése, emberi mulasztás okozott. A szennyezés megszüntetése és a felelősség megállapítása mellett a szükséges hatósági intézkedéseket az Igazgatóság megtette, ezen belül élt a szankció alkalmazásával is. A kivizsgálások során szorosan együttműködött a társszervekkel, különösen a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatósággal.

A szakterület kötelezések kibocsátásával és szankciók alkalmazásával járt el a vízjogi és vízvédelmi előírások betartásának érdekében.

Az Igazgatóság adóhatósági hatáskörben végzi a vízkészletjárulékkel kapcsolatos feladatokat, ennek keretében nyilvántartja az adózókat, kezeli a bevallásokat, behajtja az adóhátralékot, végrehajtást folytat.

A vízügyi hatóság hatáskörébe tartozik a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére, elszállítására és ártalommentes elhelyezésére jogosult közszolgáltatók nyilvántartása, illetve – amennyiben egy településen valamilyen okból megszűnik a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtése - közérdekű szolgáltatót jelöl ki ezen feladat ellátására. 2022-ben nem került sor közszolgáltató kijelölésre. Az illetékességi területen a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére, elszállítására és ártalommentes elhelyezésére 26 nyilvántartásba vett közszolgáltató jogosult.

4.3. Iparbiztonsági tevékenység

Az Igazgatóság iparbiztonsági szakterülete a jogszabályban meghatározottak alapján látja el a felügyeletet a veszélyes ipari üzemek, a veszélyes anyagok szállítása felett, valamint kapcsolatot tart a vármegyei kijelölt nemzeti létfontosságú rendszerelemek üzemeltetőivel és a lakossági közszolgáltatókkal. A veszélyes üzemek tekintetében elsődleges feladat – az üzemeltetőkkel való szoros együttműködésben – az ipari balesetek bekövetkezési kockázatainak és következményeinek csökkentésére irányuló intézkedések tervezése és végrehajtása. A veszélyesáru-szállítás biztonságának növelése érdekében kiemelt cél a nagy forgalmat lebonyolító főútvonalakon, valamint – szűrőpróbaszerűen – az alacsonyabb forgalmú közutakon való hatósági jelenlét a szabálytalan szállítások kiszűrése érdekében. A létfontosságú rendszerek és létesítmények, valamint a lakossági közszolgáltatók tekintetében fontos a már meglévő kapcsolatok fenntartása, ezzel elősegítve a váratlan eseményekre történő mielőbbi reagálást, a gyors és hatékony beavatkozás biztosítását.

Katasztrófavédelmi Mobil Labor

A KML az Igazgatóság állományából folyamatosan – váltásos rendszerben – a nap 24 órájában lát el készenlétet 3 fő biztosítása mellett, az állampolgárok élet- és vagyonbiztonságának megóvása érdekében. A KML alaprendeltetéséből és feladataiból adódóan elsősorban – a vármegye illetékességi területén történő – üzemi, vízvédelmi

káresemények és veszélyes vegyi anyagok kiszabadulásával járó balesetek helyszínén végez felderítést. A vegyi kimutató- és mérőeszközök mellett a KML szakfelszerelése olyan speciális műszerekkel és eszközökkel egészült ki, amelyek lehetővé teszik a kárhelyen radiológiai, biológiai és mikro-meteorológiai mérések végzését, valamint különböző anyagokból történő mintavételezést és beazonosítást.

A KML az alapfeladatai mellett – a korábbi évekhez hasonlóan – veszélyesáru-szállítás és veszélyesüzem-ellenőrzési, valamint képzési tevékenységeket is végzett. A KML alkalmazásainak száma közel 50%-os növekedést mutat az előző évhez képest, amely elsősorban a szomszédos vármegyékbe történő riasztások magas számából – amely az összes vonulás közel 30%-a –, és a vízszennyezésekkel kapcsolatos esetek kivizsgálásából – ami a feladatok 14%-át tette ki – adódik.

(A KML műveletekről szóló kimutatást a 10. sz. melléklet tartalmazza.)

A KML 27 alkalommal elrendelt alkalmazásából négy esetben nem riasztásra vonult, melyek mindegyikénél vízanalitikai mérések végzése volt a feladata a területileg illetékes vízügyi hatóság támogatása céljából.

Közúton történő veszélyes áru (továbbiakban: ADR-es) szállítás során bekövetkezett káresemény miatt 5 esetben vált szükségessé a KML alkalmazása, melyek során veszélyhelyzeti felderítést, ismeretlen anyag beazonosítást és környezetmonitorozást végeztek.

4.3.1. Veszélyes üzemek

Az Igazgatóság illetékességi területén 25 veszélyes üzemet tart nyilván a hatóság, amelyből 6 felső-, 5 alsó küszöbértékű, illetve 14 küszöbérték alatti üzem. A veszélyes üzemek száma az elmúlt években jelentősen nem változott, egy alsó küszöbértékű üzem kérelmezte a veszélyes tevékenység végzésének felfüggesztését.

Az éves ellenőrzési program szerint 9 időszakos hatósági ellenőrzés végrehajtása történt meg. Az üzemek időszakos hatósági ellenőrzése és a gyakorlatok kontrollja egyeztetett ütemterv alapján történt. Az ellenőrzésekhez előzetesen elkészített üzemspecifikus vizsgálati programok készültek, ahol a kontroll szempontok vizsgálata és beépítése az üzemmenetben növeli a nem várt eseményekkel szembeni ellenállóképességet.

A gyakorlatokon és az időszakos hatósági ellenőrzésen tapasztaltak alapján egy üzemeltetővel szemben vált szükségessé hatósági eljárás megindítása, mert az üzemben olyan pozitív irányú védelmi rendszert érintő változásokat tapasztaltak az ellenőrök, amelyek indokolták a biztonsági dokumentáció aktualizálását. Az ellenőrzésen feltárt hiányosságokat követően az iparbiztonsági hatóság figyelmeztetéssel, kötelezéssel élt. Kiemelten kezelte az iparbiztonsági hatóság a besorolt üzemekben a beépített automatikus tűzjelző berendezések téves jelzéseire, és a tűzvédelmi hatósággal közösen tartott soron kívüli ellenőrzést.

Belső Védelmi Terv gyakorlat ellenőrzése és minősítése 11 alkalommal, súlyoskáresemény-elhárítási terv gyakorlat ellenőrzése 11 esetben történt. Szabálytalanság egy üzemeltetői gyakorlaton merült fel, miszerint a levezetési terv nem a biztonsági dokumentáció szerint készült, de a gyakorlatot megelőzően a hiba kijavítása megtörtént.

Súlyoskáresemény-elhárítási terv soron kívüli felülvizsgálatát 2 alkalommal, míg soros felülvizsgálatát 1 esetben hajtotta végre a hatóság. Biztonsági jelentés és elemzés soron kívüli felülvizsgálatát 1-1 alkalommal, biztonsági elemzés soros felülvizsgálatát 1 esetben végzett a hatóság, míg felső küszöbértékű üzem építési engedélyhez szükséges katasztrófavédelmi engedély megadása céljából 1 eljárás indult kérelemre.

Öt üzem esetében volt szükség a biztonsági dokumentációt érintő változások miatt a nyilvánosság biztosítására. Az Igazgatóság megküldte a biztonsági dokumentációk nyilvános változatait az érintett települések polgármesterei részére, akik gondoskodtak a hirdetmények fizikai és elektronikus kihelyezéséről, amelyet igazoltak az engedélyező hatóság részére.

Az iparbiztonsági szakterület mellett az időszakos iparbiztonsági ellenőrzéseken részt vettek a tűzvédelmi hatóság ellenőrei saját hatáskörben eljárva.

Veszélyes üzemekben bekövetkezett káresemény kivizsgálását két alkalommal hajtotta végre a hatóság. A helyszíni kivizsgálások eredményeinek kiértékelését követő megállapítások alapján egy esemény minősült üzemzavarnak. Mindkét esetben megtörtént a káresemény bejelentése, valamint a káresemények jövőbeni bekövetkezési lehetőségének csökkentése érdekében vállalt intézkedések utólagos vizsgálatát is végrehajtotta a hatóság.

4.3.2. Veszélyesáru-szállítás

A veszélyesáru-szállítás felügyelete és ellenőrzése jellemzően a vármegyét átszelő főutakon, valamint az ipari parkok teherforgalmát elvezető közutakon és vasúti rendező pályaudvaron, illetve ezekhez kapcsolódó telephelyeken történt. A társhatóságokkal meglévő jó kapcsolat eredményeként több alkalommal közös ellenőrzések kerültek végrehajtásra, ezzel is segítve egymás munkáját.

A beszámolóval érintett időszakban a közúti szállítás ellenőrzése során 5 járműszerelvény esetében 15 szabálytalanságot tártak fel az ellenőrök, melyek következtében a kirendeltségek hivatalból 7 hatósági eljárást indítottak, valamennyi esetben bírság kiszabása vált szükségessé. Az ellenőrzések alkalmával a hatóság ellenőrei nagyobb hangsúlyt fektettek a nem jelölt járművekben történő szabálytalan szállítások kiszűrésére, mert a tapasztalatok azt mutatják, hogy az ilyen fuvarozásoknál gyakrabban fordul elő szabálytalanság.

A közúti járművek tűzvédelmi célú ellenőrzése során 11 szabálytalanság feltárását követően minden esetben bírság szankciót alkalmazott a hatóság, amely eljárások száma az elmúlt évek adataihoz hasonló.

Vasúti veszélyes áru (továbbikában: RID) fuvarozás vonatkozásában egy alkalommal tártak fel szabálytalanságot az ellenőrök, amely következtében figyelmeztetést és kötelezést alkalmazott a hatóság. A vasúti szállítások a jogszabályoknak való megfelelés tekintetében az elmúlt évek során nem mutattak jelentős eltérést.

A kirendeltségek ellenőrei folyamatosan részt vesznek a Schengeni határ RID ellenőrzéseiben, támogatva ezzel a Katasztrófavédelem, valamint a rendőrség határőrizeti feladatait.

A 15 ADR telephelyi ellenőrzés során nem tártak fel szabálytalanságot az ellenőrök, ami alapján elmondható, hogy javult a jogkövető magatartás az ellenőrzéssel érintettek körében.

Az Igazgatóság két esetben vett részt országos közúti ellenőrzési akcióban, valamint egy alkalommal a szomszédos Igazgatóságok bevonásával regionális közúti ADR ellenőrzési akciót szervezett, és a szomszédos vármegyék megkeresésére további négy alkalommal csatlakozott több vármegyét érintő ellenőrzésekhez. Az országos, valamint a több vármegyét érintő ellenőrzések alkalmával jól érzékelhető a társhatóság közötti szoros együttműködés.

Veszélyes árut szállító közúti járműveket érintő rendkívüli esemény 5 esetben történt, egy alkalommal illetékességi területen kívüli eseménynél a vármegyei KML hajtotta végre a szükséges hatósági feladatokat a veszélyes áru környezetbe jutásával kapcsolatban. A kivizsgálások eredményei alapján a káresemények bekövetkezése a közúti közlekedési szabályok megsértése, és műszaki meghibásodásokhoz vezethetőek vissza. (Az ADR/RID ellenőrzések és eljárások sztatistikáit a 11. sz. melléklet tartalmazza.)

4.3.3. A létfontosságú rendszerek és létesítmények védelme

A szakterület fenntartotta a vármegyei kijelölt nemzeti létfontosságú rendszerelémekekkel és a lakossági közszolgáltatókkal meglévő kapcsolatokat területi és helyi szinten is a szoros és hatékony együttműködés érdekében.

A korábban nemzeti létfontosságú rendszerelemként szereplő, illetve potenciális ágazati érintettséggel rendelkező gazdasági társaságok az Igazgatóság 2021. évi jogszabályi változásokról szóló tájékoztatását követően azonosítási vizsgálatot folytattak le, majd azonosítási jelentést nyújtottak be a kijelölő hatóság felé. Az azonosítási jelentések alapján egy új üzemeltető víz ágazatban nemzeti létfontosságú rendszerelemként lett azonosítva és kijelölve. A kijelölő határozat alapján az üzemeltető 2022. évben benyújtotta az Üzemeltetői Biztonsági Tervét, amelynek vizsgálatát követően az Igazgatóság elfogadta és megküldte a nyilvántartó hatóság részére.

Az Igazgatóság illetékességi területén kijelölt nemzeti létfontosságú rendszerelemek működésével kapcsolatban közlekedési ágazatban teljes útlezárás miatt 2 alkalommal történt rendkívüli esemény bejelentése, amelyek során az üzemeltető eleget tett jelentési kötelezettségének.

2022. évben a terveknek megfelelően lett végrehajtva a kritikuszinfrastruktúra-gyakorlat, amely megfelelő értékeléssel zárult. Az Igazgatóság az összegző értékelő jelentését felterjesztette a központi szerv részére a tapasztalatok értékelésére.

5. AZ ÁLLOMÁNYRÓL

A beosztott tűzoltói állomány fluktuációs pótlására, valamint a HTP-k státuszainak feltöltése érdekében tűzoltó szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzésre 2022. évben 6 fő beiskolázása történt meg a Katasztrófavédelmi Oktatási Központba. Az állományba kerülő fiatal beosztott tűzoltók beilleszkedését, a képzés során megszerzett szakmai ismeretek elmélyítését, gazdagítását az igazgató által jóváhagyott foglalkozási terv alapján a HTP-k állományából kijelölt mentorok támogatták.

Kiemelten fontos, hogy a kollégák minél nagyobb számban rendelkezzenek a beosztásuk betöltéséhez szükséges szakmai felsőfokú képesítéssel. Katasztrófavédelmi tiszt képzésen 1 fő kezdte meg a tanulmányait 2022. évben, a végrehajtó állományból többen folytattak tanulmányokat a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen.

40 órás tűzoltó alaptanfolyamot 1 alkalommal szervezett az Igazgatóság, amelyen 18 fő tett sikeres vizsgát.

6. A TÁRSSZERVEKKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS

Az Igazgatóság együttműködése a társszervekkel, valamint közjogi szervezetekkel kiemelkedő, amely különösen a közös beavatkozásokat igénylő események során mutatkozott meg. 2022. évben négy új együttműködési megállapodás megkötésére került sor.

7. AZ IGAZGATÓSÁG MŰKÖDÉSÉNEK TÁRGYI FELTÉTELEI

A Gazdasági Igazgató-helyettesi Szervezet 2022. évben a működés biztosítása, és az alapfeladatok zökkenőmentes végrehajtása érdekében költségghatékony, szabályozott gazdálkodást folytatott.

A költségvetési szakterület határidőre elkészítette a költségvetési beszámolót, a negyedéves mérlegjelentéseket, az időközi költségvetési jelentéseket, a havi előrejelzéseket, és eleget tett az egyéb határidős adatszolgáltatási kötelezettségeinek.

A műszaki szakterület biztosította az alapfeladat-ellátásához szükséges technikai háttérrel, üzemeltette az Igazgatóság kezelésében lévő járműveket, ingatlanokat és technikai eszközöket, végezte a személyi állomány védő- és egyenruházati ellátását.

Az Igazgatóságon a beszámolási időszakban 92 jármű üzemelt, melyből 4 új típusú Rába gépjárműfecske, valamint 5 kishajó.

A járművek darabszáma, fajtája és műszaki állapota megfelel a vonatkozó jogszabályi előírásoknak.

Az Igazgatóság kezelésében 6 laktanyaépület van, a vízügyi hatóság elhelyezését szolgáló irodákat bérleti szerződéssel biztosítja. Az elmúlt évben évben a KEHOP-5.2.2-16-2017-

00113 projektazonosítójú, „Katasztrófavédelmi ingatlanok épületenergetikai beruházásai” című projekt keretében korszerűsítés történt a szolnoki objektumban.

Az informatikai szakterület – a biztonság betartásával – biztosítja az Igazgatóság működéséhez szükséges munkaállomások működőképességét, a rendszeresített alkalmazások használhatóságát, a feladatok ellátásához szükséges hálózatok elérhetőségét, a kommunikációs eszközök és tűzátjelzés fogadás üzemeltetését.

8. KOMMUNIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉG, KAPCSOLATTARTÁS A LAKOSSÁGGAL

A 2022. évi szóvivői tevékenységben meghatározó szerepet töltött be a szabadtéri tüzekkel kapcsolatos prevenció, illetve kárhelyszíni kommunikáció. Az Igazgatóság 2022. évben csaknem 2.300 alkalommal jelent meg a helyi és az országos médiában, amely 15 %-os csökkenést jelent a korábbi évhez viszonyítva. (A sajtómegjelenési adatokat a 12. sz. melléklet tartalmazza.) Egy mezőtúri esettel összefüggésben egy kereskedelmi televíziócsatorna magazinműsora forgatott anyagot, egy tiszafüredi káresemény helyszínén pedig egy hírtelevízióban, élő bejelentkezésre került sor.

A vármegyei sajtó összetételében jelentős változás nem állt be, egy új internetes hírportál jelent meg, mellyel jó kapcsolatot sikerült kialakítani.

Az elmúlt évi megjelenések száma csökkenő tendenciát mutat, melynek egyik fő oka, hogy az M4-es autópályán vármegyei szakaszának folyamatos épülésével jelentősen csökkent a 4-es számú főúton történt súlyos közlekedési balesetek száma. Mindezekon túl a korábbi évekhez képest jóval kevesebb, jelentős erőt-eszközt igénylő káresemény történt a vármegyében, amely szintén megmutatkozik a számokban.

9. ÖSSZEZGÉS

Az Igazgatóság 2022. évben a megváltozott gazdasági körülmények között is kiszámíthatóan, tervezetten, hatékonyan működött, betöltötte rendvédelmi feladatait, amelyet területi és helyi szintű pozitív társadalmi megítélése is bizonyít. Az együttműködő rendvédelmi, közigazgatási, önkormányzati és honvédelmi szervek, valamint karitatív szervezetek, önkéntes szervezetek és a lakosság számít a katasztrófavédelem szervezetére.

Az Igazgatóság további szigorú, költséghatékony gazdálkodás mellett, lehetőségei további kihasználásával, a védelmi igazgatásban működő társszervekkel és együttműködő civil szervezetekkel együtt dolgozva képes garantálni a vármegye lakóinak élet- és vagyonbiztonságát. A tűzoltógépjárművek folyamatos készenlétben tartása biztosított volt.

10. A 2023. ÉV FŐBB FELADATAI

A 2023. év kiemelt feladatai a rendelkezésre álló erők és eszközök hatékony, optimális felhasználásával az állampolgárok életének, anyagi javainak, valamint a nemzeti vagyonnak a védelme, valamint a természetes és épített környezet megóvása a természeti és civilizációs katasztrófák következményeitől.

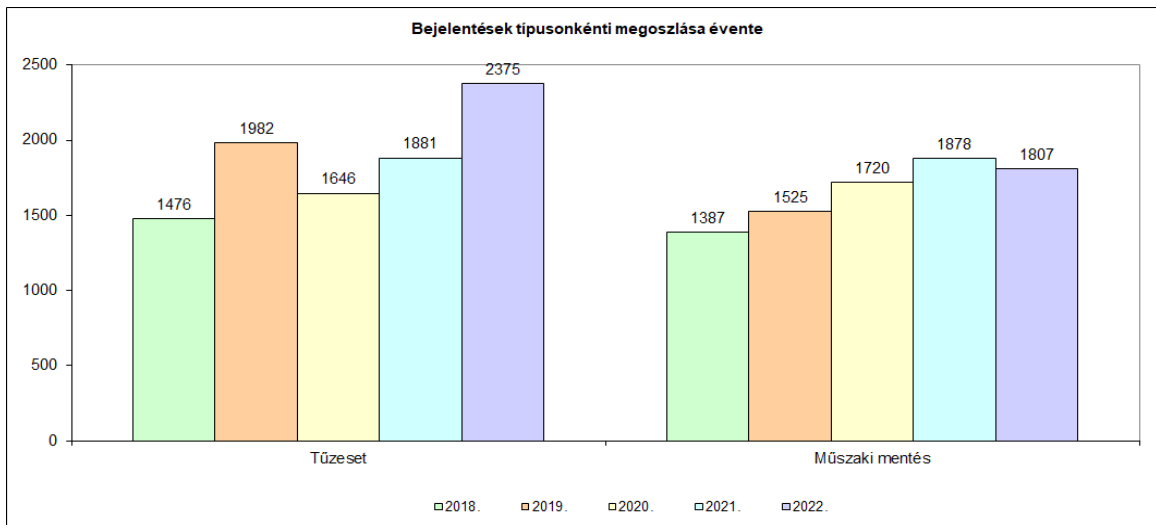
A feladatok hatékony végrehajtása érdekében a települések közbiztonsági referenseinek közreműködésével a lakosság folyamatos tájékoztatása, az önkéntesség és az önkéntes szerepvállalás fontosságának erősítése az állampolgárok körében. Az állampolgárok részéről egyre inkább tanúsított jogkövető magatartás megszilárdítása, továbbfejlesztése, melynek következtében tovább csökkenhetne a tűz- és káresetek száma, illetve a helyreállításra fordított erőforrások mértéke. A továbbképzések színvonalának, hatékonyságának növelése, ezáltal az állomány elméleti, és gyakorlati tudásszintjének fejlesztése.

**Mellékletek a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
2022. évi közgyűlési tájékoztatójához**

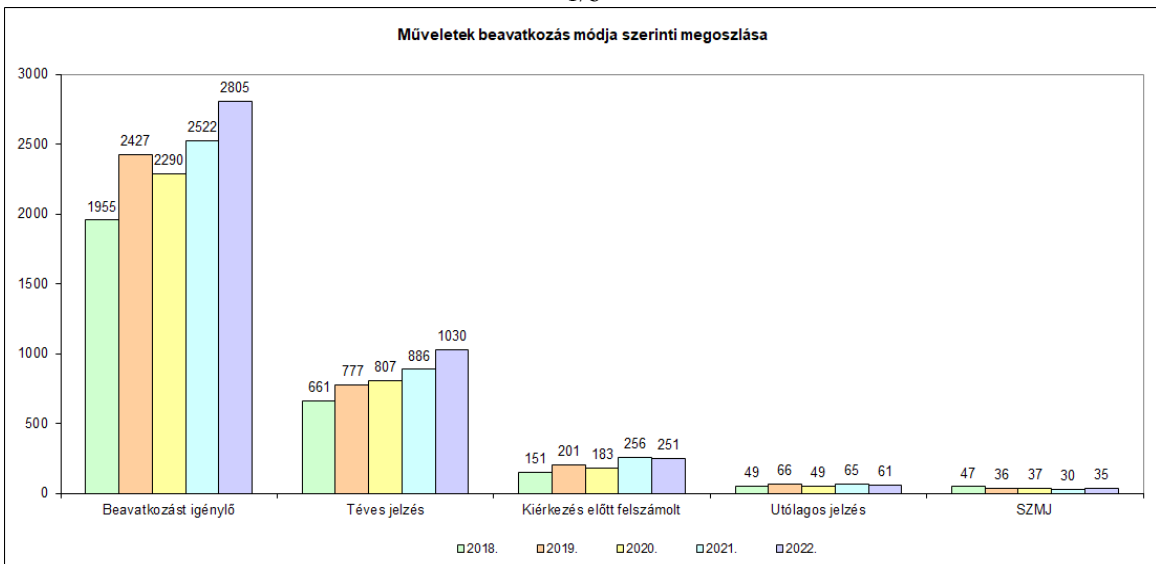
1. sz. melléklet: Tűzoltósági szakterület, műveleti adatok	2
2. sz. melléklet: Tűzoltósági szakterület, tűzeseti helyszíni szemle adatok	3
3. sz. melléklet: Főigyeleti szakterület, KMSZ alkalmazások száma	4
4. sz. melléklet: Polgári védelmi szakterület: Lakosságvédelmi célú ellenőrzések megoszlása (db/%) 2022.	4
5. sz. melléklet: Polgári védelmi szakterület: Lakosságvédelmi célú ellenőrzések 2016-2022	5
6. sz. melléklet: Polgári védelmi szakterület: Lakosságvédelmi célú ellenőrzések eredménye (hiányosság feltárása az összes ellenőrzés arányában)	5
7. sz. melléklet: Polgári védelmi szakterület: Fő veszélyeztetettségel összefüggő lakosságvédelmi célú ellenőrzések	5
8. sz. melléklet: Hatósági szakterület: eljárások száma	6
9. sz. melléklet: Hatósági szakterület: ellenőrzések száma	6
10. sz. melléklet Kimutatás a 2022 évi KML műveletekről:	7
11. sz. melléklet: Iparbiztonsági szakterület: veszélyesáru szállítmányok ellenőrzésének alakulása	8
12. sz. melléklet: Hivatal: Sajtómegjelenések száma	9

sz. melléklet: Tűzoltósági szakterület, műveleti adatok

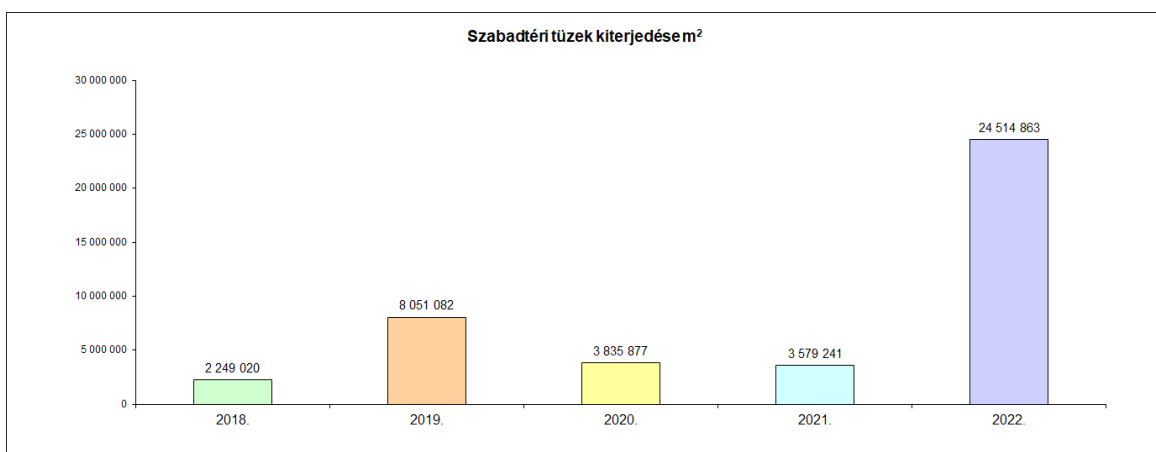
1/a

1/b

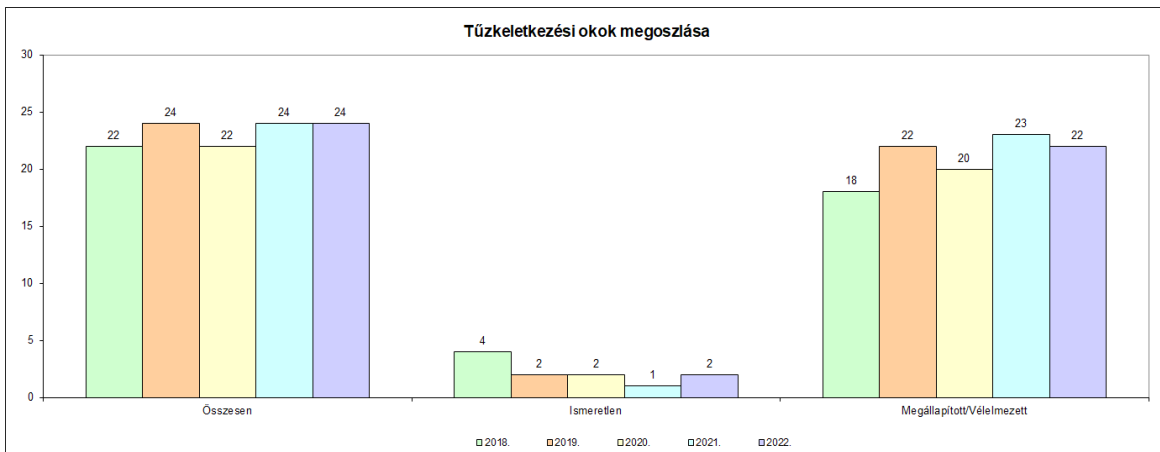
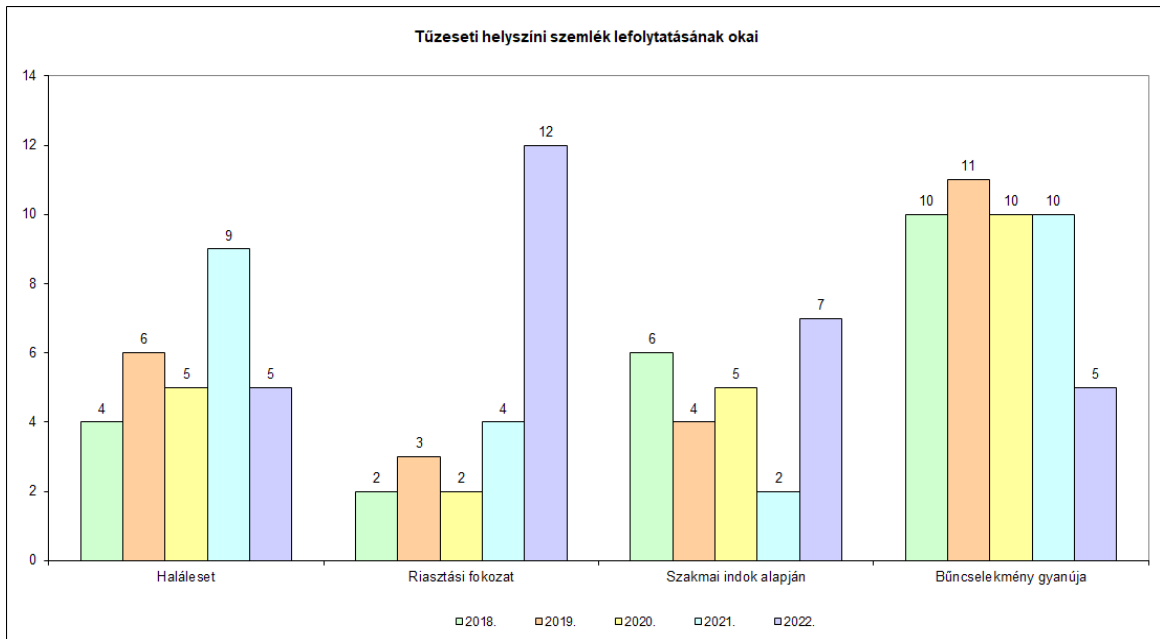

1/c

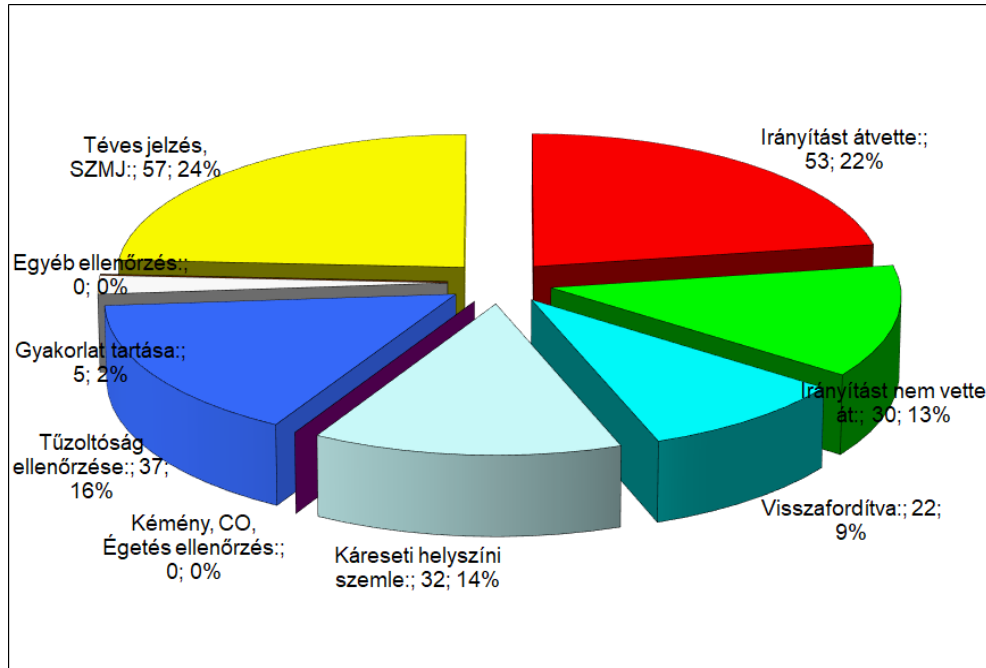

2

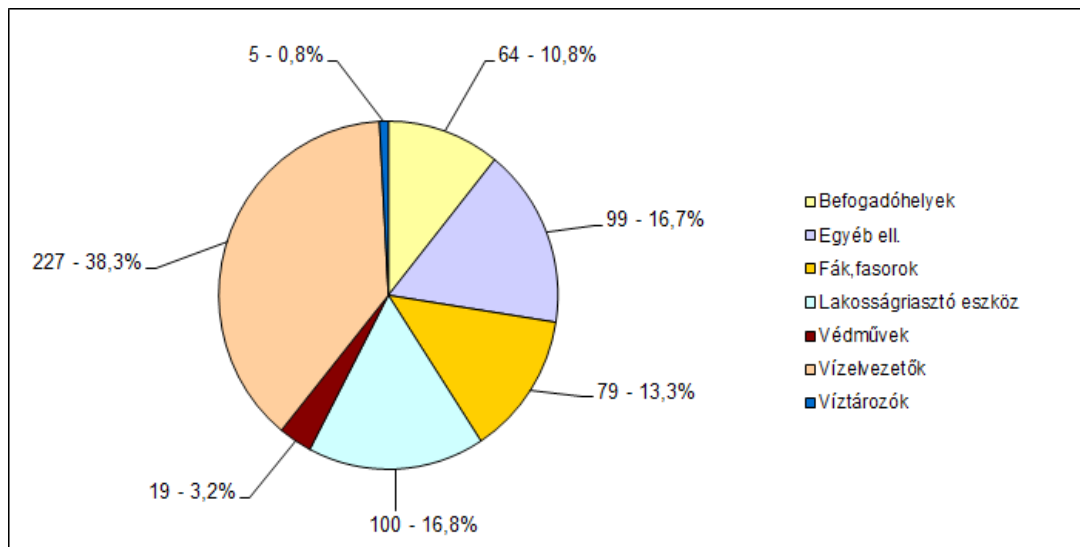
sz. melléklet: Tűzoltósági szakterület, tűzeseti helyszíni szemle adatok

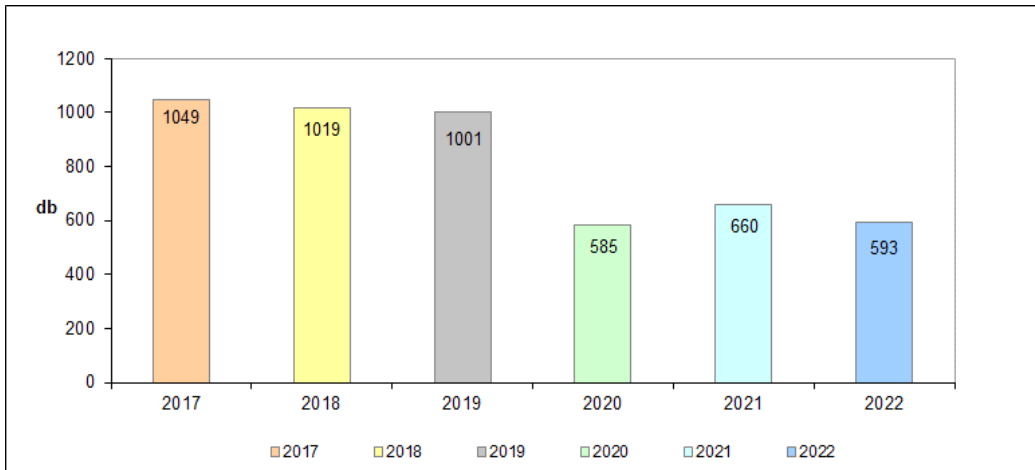
sz. melléklet: Főigyeleti szakterület, KMSZ alkalmazások száma

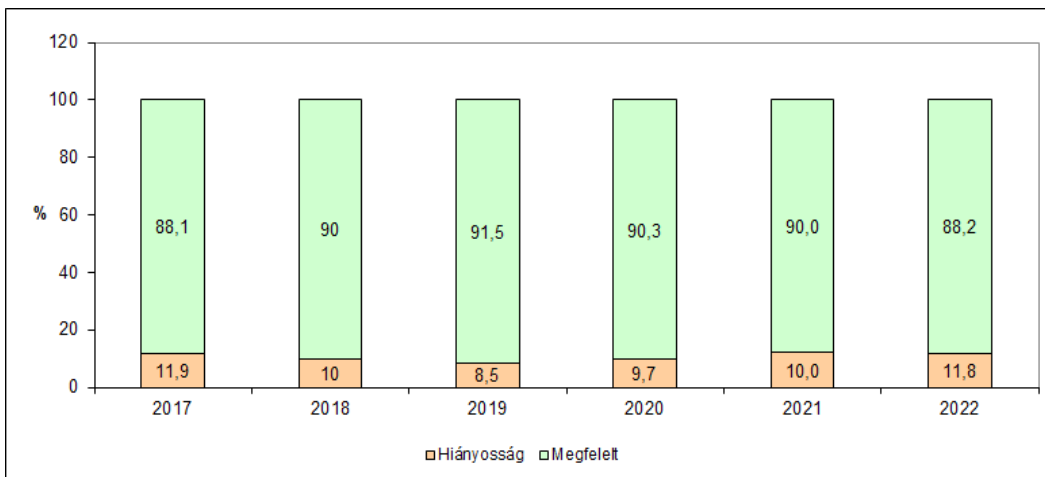
sz. melléklet: Polgári védelmi szakterület: Lakosságvédelmi célú ellenőrzések megoszlása (db/%) 2022.

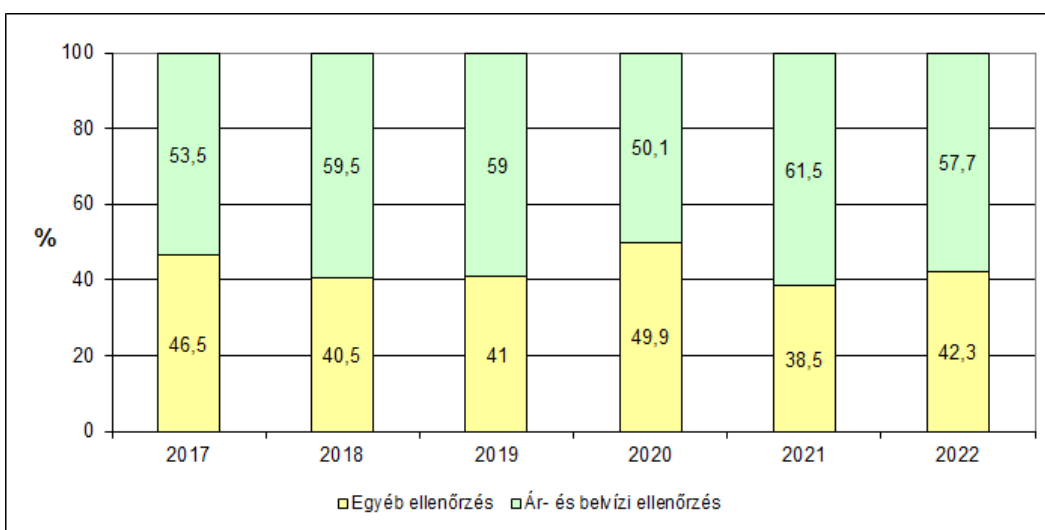
sz. melléklet: Polgári védelmi szakterület: Lakosságvédelmi célú ellenőrzések 2016-2022

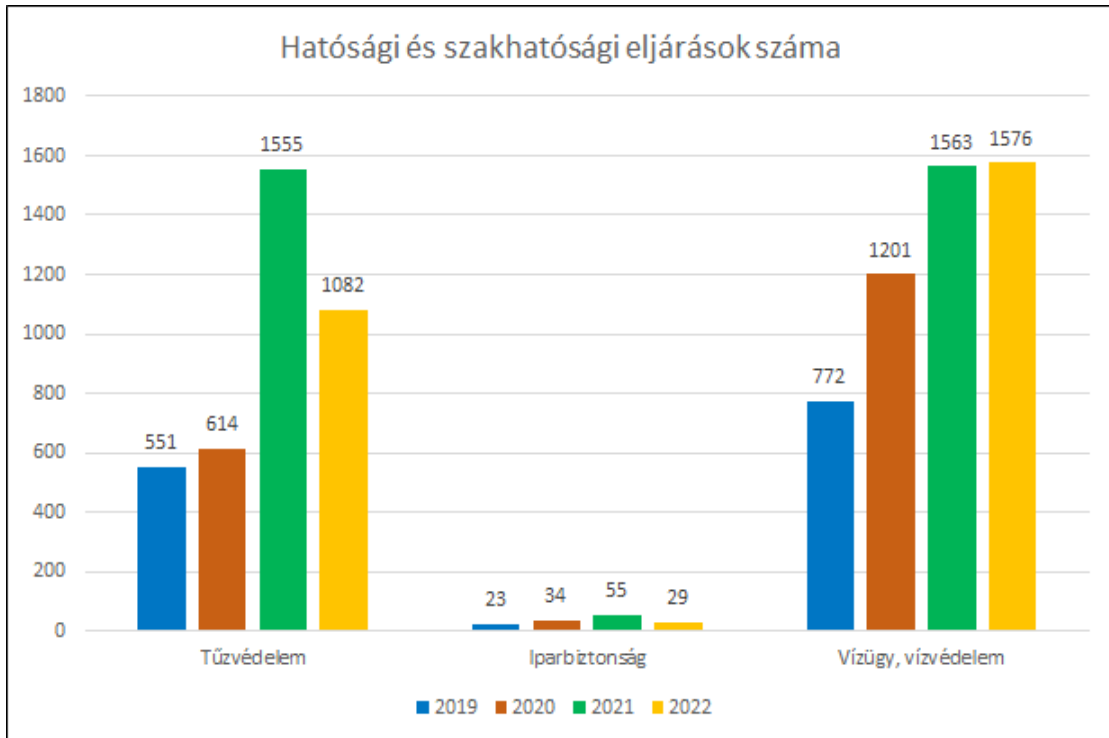
sz. melléklet: Polgári védelmi szakterület: Lakosságvédelmi célú ellenőrzések eredménye (hiányosság feltárása az összes ellenőrzés arányában)

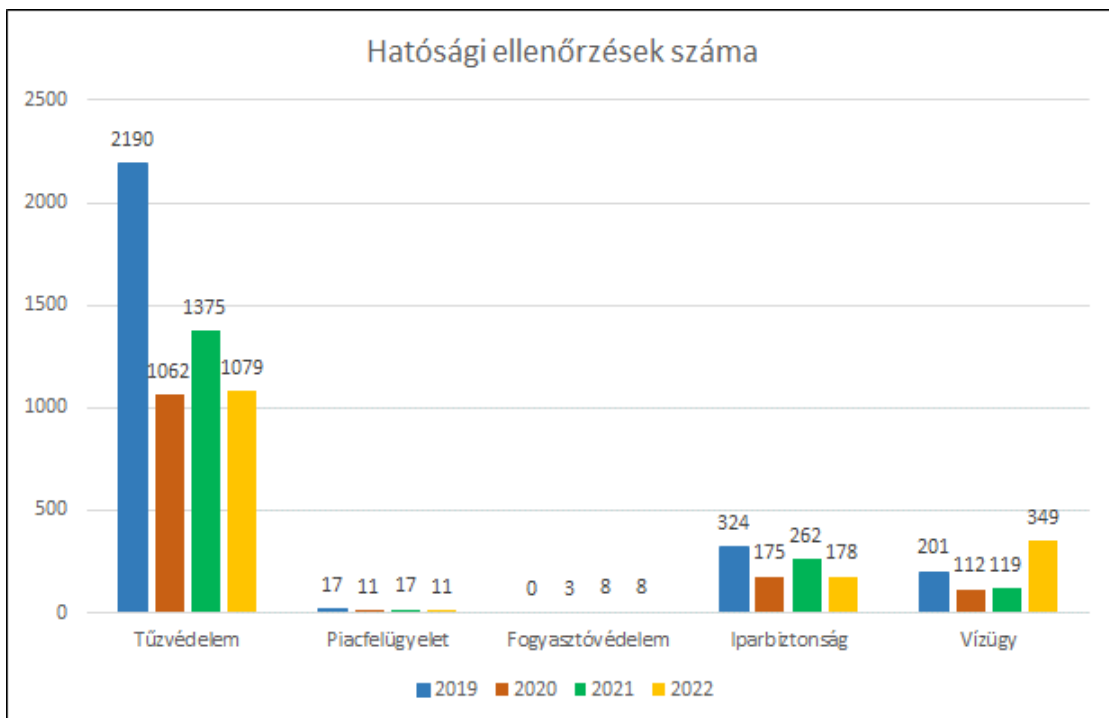
sz. melléklet: Polgári védelmi szakterület: Fő veszélyeztetettséggel összefüggő lakosságvédelmi célú ellenőrzések

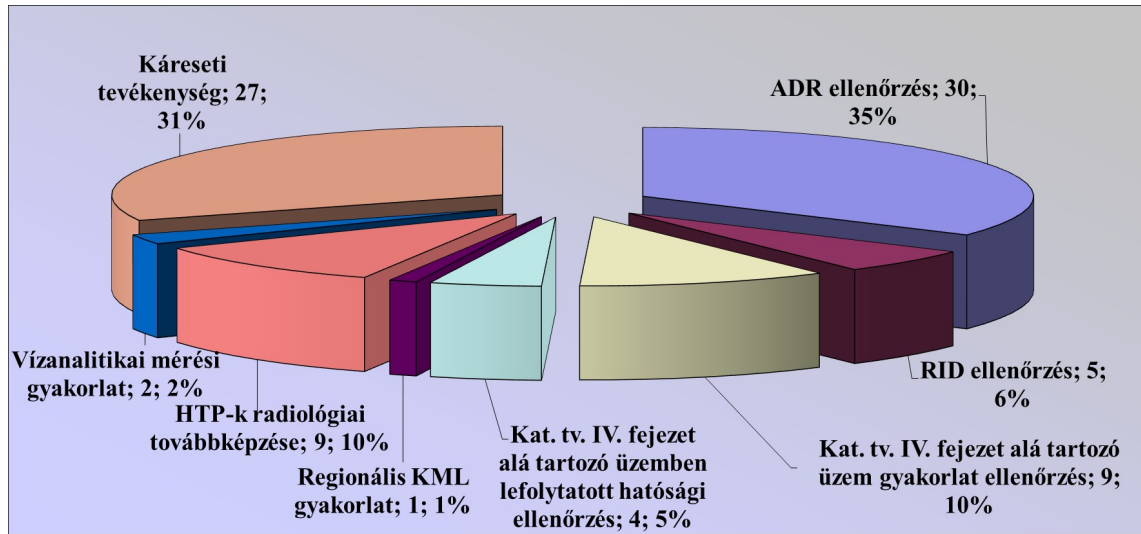
sz. melléklet: Hatósági szakterület: eljárások száma

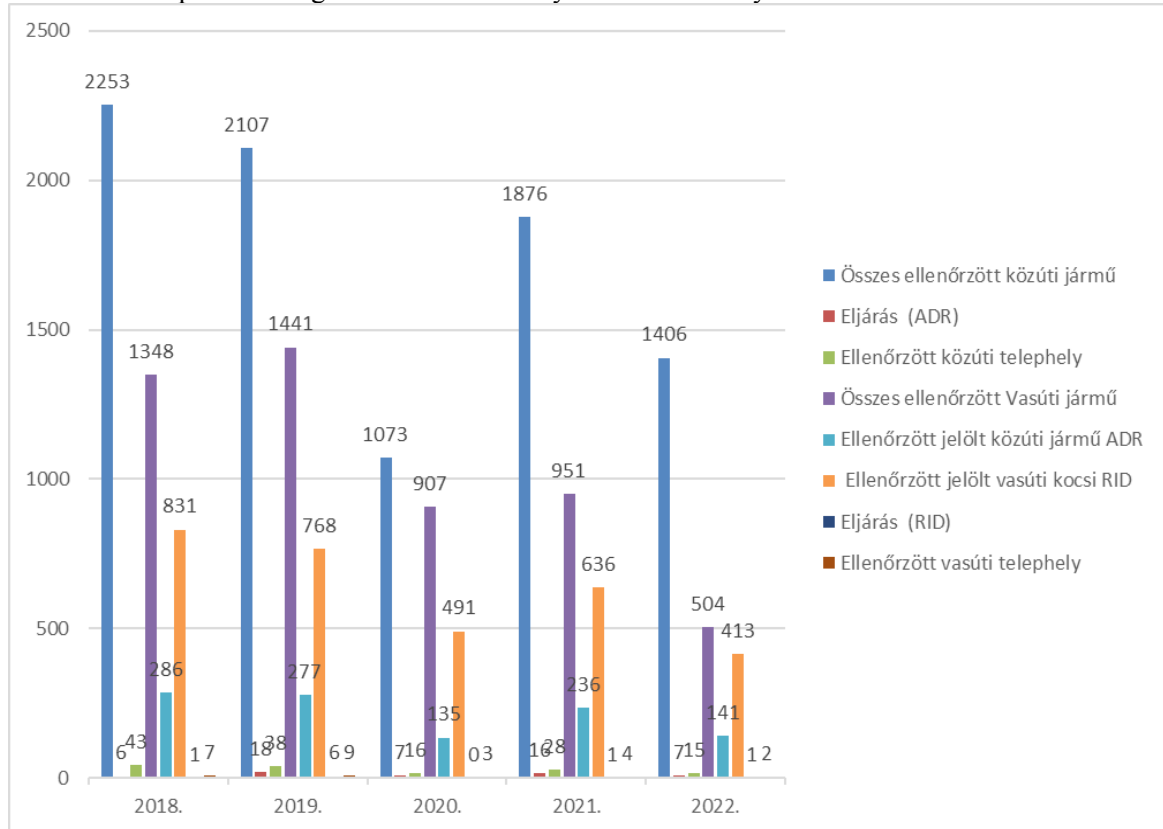
sz. melléklet: Hatósági szakterület: ellenőrzések száma

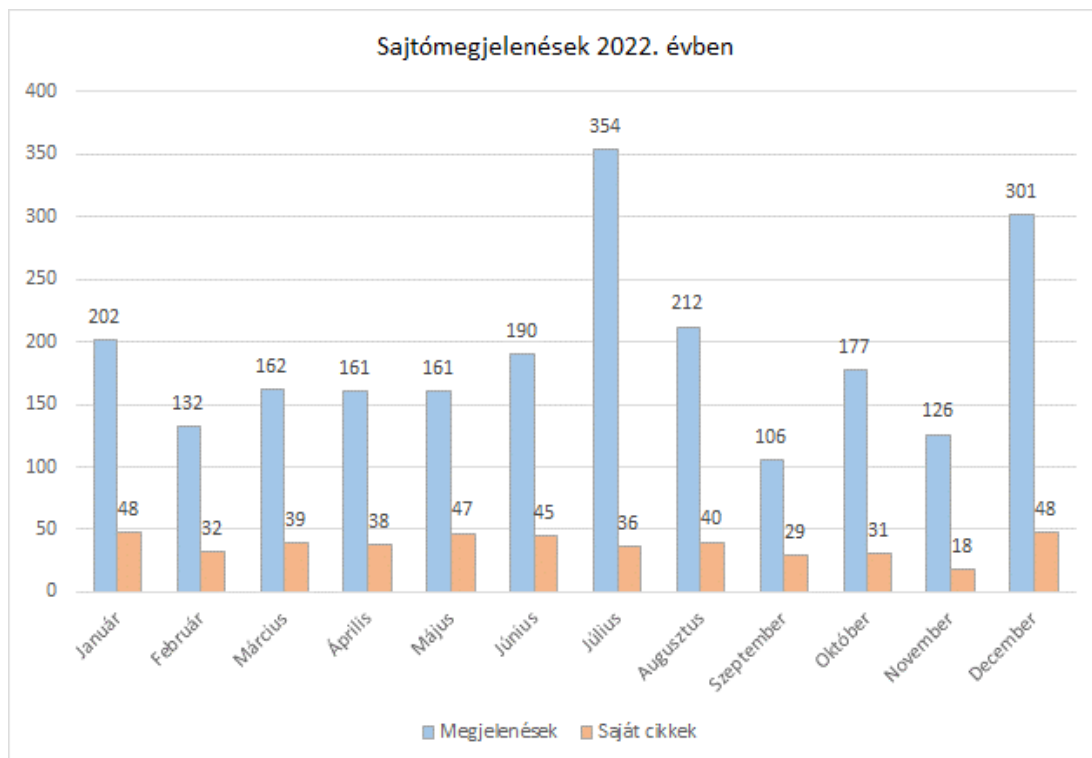
sz. melléklet Kimutatás a 2022 évi KML műveletekről:

sz. melléklet: Iparbiztonsági szakterület: veszélyesáru szállítmányok ellenőrzésének alakulása

sz. melléklet: Hivatal: Sajtómegjelenések száma

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Tájékoztató

**Jász-Nagykun-Szolnok vármegye
lakosságának egészségi állapotáról,
az egészségromlást kiváltó vélelmezett okokról és a
szükséges tennivalókról
2022. év adatai alapján**

Szolnok, 2023. november 10.

1. Bevezetés	4
2. Népegészségügy, egészségi állapot	5
3. Adatforrások, elemzési módszerek	7
3.1. Adatforrások	7
4. Demográfiai helyzet	8
4.1. Lakónépesség száma	8
4.3. Születéskor várható élettartam	9
4.3. Egészségben eltöltött évek száma	10
4.4. Népmozgalmi adatok (születés, halálozás)	11
4.6. Csecsemőhalandóság	11
5. Halálozás	12
5.1. Az összes halálok miatti halálozás	13
5.1.1. A halálozás struktúrája	14
5.2. Korai halálozás	15
5.3. Leggyakoribb halálokok	16
5.3.1. A keringési rendszer betegségei okozta halálozás	16
5.3.2. Rosszindulatú daganatok okozta halálozás	17
5.3.3. Légzőrendszer betegségei okozta halálozás	19
5.3.4. Az emésztőrendszer megbetegedései okozta halálozás	21
5.3.5. A külső okokra visszavezethető halálozás	22
5.4. Elkerülhető, megelőzhető halálozások	23
6. Fertőző betegségek morbiditása, járványügyi tevékenység	25
6.1. Fertőző betegségek, járványügyi helyzet	25
6.2. Védőoltások	30
6.3. Várandósok májgyulladás B vírusa által okozott fertőződésének kiszűrése	31
6.4. HIV tanácsadás	32
6.5. Kórházhigiénés tevékenység	32
6.6. Rovar-, rágcsálóirtás (tetvesség, rágcsálók elleni védekezés, egyéb kártevők)	36
7. Egészségfejlesztés	36
8. Környezeti tényezők	39
8.1. Környezet- és település-egészségügyi szakterület	39
8.1.1. Vízhigiéne: ivóvíz	39
8.1.2. Vízhigiéne: fürdővíz	43
8.1.3. Levegőhigiéne - Aerobiológiai hálózat működése	45
8.1.4. Extrém hőmérsékleti helyzetek	46
8.1.5. Nemdohányzók védelme	47
8.2. Élelmezés- és táplálkozás-egészségügyi szakterület	48
8.2.1. Táplálkozás-egészségügyi vizsgálatok	48

8.2.2. Étrend-kiegészítők, különleges táplálkozási igényeket kielégítő élelmiszerek	49
8.2.3. Kozmetikumok	49
8.2.4. Élelmiszer eredetű megbetegedések.....	50
8.3. Kémiai biztonság	50
8.4. Gyermekek- és ifjúság-egészségügyi szakterület.....	51
8.5. Hatósági aktivitás a szakterületen	52
9. Egészségügyi ellátás	52
9.1. Alapellátás.....	53
9.2. Alapellátási ügyelet.....	59
9.3. Otthoni szakápolás, hospice ellátás.....	61
9.4. Járóbeteg szakellátás.....	62
9.5. Fekvőbeteg szakellátás.....	63
9.6. Mentés, betegszállítás.....	68
9.7. Gyógyszerellátás	69
9.8. Hatósági aktivitás	70
9.8.1. Egészségügyi szolgáltatók hatósági felügyelete és engedélyezési eljárása	70
9.8.2. Kormányhivatal népegészségügyi feladatkörében végzett szakfelügyeleti tevékenység eredményei.....	71
9.9. Családvédelmi Szolgálatok működtetése	73
10. Szervezett, célzott lakossági szűrővizsgálatokkal kapcsolatos feladatok.....	75
11. Főbb eredmények, szükséges tennivalók.....	79
<i>Az egészségi és a halálozási mutatók.....</i>	79
<i>Egészségügyi ellátás.....</i>	79
<i>Járványügyi terület.....</i>	79
<i>Közegészségügyi terület.....</i>	80
<i>Népegészségügyi szűrések.....</i>	80
12. Irodalom, adatbázisok, hivatkozások.....	81
13. Rövidítések.....	82

1. Bevezetés

Az EU 2021–2027-es időszakra szóló uniós egészségügyi cselekvési programjában **megfogalmazódik, hogy az egészség befektetés**, és ennek a koncepciónak kell az egészségügyi programok középpontjában állnia. Ha az emberek egészségesek maradnak és hosszabb ideig aktívak, valamint lehetőséget kapnak arra, hogy **egészségtudatosságuk fejlesztése** által aktív szerepet vállaljanak egészségük gondozásában, annak pozitív hatásai lesznek az egészségre, az egészségügyenlétlenségekre és méltánytalanságokra, a szexuális és reprodukciós egészségügyi ellátáshoz való hozzáférésre, az életminőségre, a munkahelyi egészségre, a termelékenységre, a versenyképességre és a befogadásra, miközben csökken a nemzeti egészségügyi rendszerekre és a nemzeti költségvetésekre nehezedő nyomás. A programnak továbbá támogatnia kell az egészségügyi ellátás tekintetében a vidéki és távoli területeken, köztük a legkülső régiókban fennálló egyenlőtlenségek csökkentését célzó fellépéseket az inkluzív növekedés céljainak elérése érdekében. A Bizottság elkötelezte magát amellett, hogy segíti a tagállamokat az ENSZ 2015. szeptember 25-i „Világunk átalakítása - a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend” című határozatában (a továbbiakban: az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendje) meghatározott fenntartható fejlődési célok elérésében, különös tekintettel a 3. fenntartható fejlődési célra („Az egészséges élet és jólét biztosítása mindenki számára, minden életkorban”). A programnak ezért hozzá kell járulnia az e célok elérésére irányuló fellépésekhez.¹

A **hazai egészségveszteségek 87%-át a nem fertőző betegségek okozzák**, amelyek közül a keringési rendszer betegségei és a rosszindulatú daganatok okozták a veszteségek közel felét (47%). Fontos kiemelni, hogy a magyar lakosság életmóddal kapcsolatos egészségkockázatai nemzetközi összehasonlításban is igen kedvezőtlenek, ezért a lakosság egészségmagatartásában döntő fordulat járhat csak tartós egészségügyi eredménnyel. Ehhez biztosítani szükséges a megfelelő fizikai-, társadalmi-, gazdasági-, és jogi környezetet, fejleszteni kell az egyének és közösségek egészség tudatosságát, az egészséghez és az egészségügyhöz való viszonyulását és a hazai egészségkultúrát.²

A **nem fertőző betegségek** ugyanakkor gyakran **genetikai, fiziológiai, környezeti és viselkedési tényezők kombinációjának eredményeként alakulnak ki**. Az olyan nem fertőző betegségek, mint a szív- és érrendszeri betegségek, a rák, a mentális betegségek, az idegrendszeri betegségek, a krónikus légzőszervi betegségek és a cukorbetegség, az Unióban a fogyatékos, a rossz egészségi állapot, a rokkantsági nyugdíjazás és a korai halálozás fő okozói közé tartoznak, és komoly társadalmi és gazdasági hatásokkal járnak. A nem fertőző betegségek által az uniós polgárokra és társadalomra gyakorolt hatás csökkentése és az ENSZ 2030-ig tartó időszakra szóló menetrendje 3. fenntartható fejlődési céljának – különösen, de nem kizárólag az említett cél 3.4. célkitűzésének – elérése, nevezetesen a nem fertőző betegségek okozta korai halálozás 2030-ig egyharmadával történő csökkentése érdekében kulcsfontosságú az egészségfejlesztésre és betegségmegelőzésre összpontosító, a releváns ágazatokon átívelő integrált válasz biztosítása. Az Egészségügyi Ágazati Stratégia **programnak** ezért az egészségügyi kockázati tényezők és az egészséget meghatározó tényezők kezelése révén az emberek egész élete során **támogatnia kell az egészségfejlesztést és a betegségmegelőzést, valamint a mentális egészség javítását**, ami hozzájárulna az ENSZ 2030-ig tartó időszakra szóló menetrendje 3. fenntartható fejlődési céljának, valamint az EU 2021–2027-es időszakra szóló uniós egészségügyi cselekvési programjának megvalósításához is.³

A tagállamokban **a szív- és érrendszeri betegségek után a rák a második leggyakoribb halálozási ok**. Emellett egyike azon nem fertőző betegségeknek, amelyek **közös kockázati tényezőkkel rendelkeznek, és amelyek megelőzése és megfékezése a polgárok többségének javát szolgálná**. A nem megfelelő táplálkozás, a mozgásszegény életmód, az elhízás, a dohányzás és az alkohol káros fogyasztása más krónikus megbetegedések – mint például a szív- és érrendszeri betegségek – tekintetében is közös kockázati tényezők, és ezért a rákmegelőzésre irányuló programokat a krónikus betegségek megelőzésére irányuló integrált megközelítés keretében kell végrehajtani.

A Bizottság 2021. február 3-i közleményében meghatározott európai rákellenes tervben foglalt releváns intézkedéseknek részesülniük kell a program és a Horizont Európa rákellenes küldetése által nyújtotta előnyökből, és hozzá kell járulniuk egy olyan integrált megközelítés előmozdításához, amely kiterjed a

¹ Forrás: Emberi Erőforrások Minisztériuma: „Egészséges Magyarország 2021–2027” Egészségügyi Ágazati Stratégia 2021 január.

² Forrás: Emberi Erőforrások Minisztériuma: „Egészséges Magyarország 2021–2027” Egészségügyi Ágazati Stratégia 2021 január.

³ Forrás: Az EU 2021–2027-es időszakra szóló uniós egészségügyi cselekvési programja (2021.március 24).

megelőzésre, a szűrésre, a korai diagnózisra, a nyomon követésre, a kezelésre és a gondozásra, valamint a betegek és túlélők életminőségének javítására.⁴

A népegészségügyi stratégia készítésének célja, indokoltsága

Magyarország nemzeti kormánya kiemelt értéknek tekinti az embert és **az emberi egészséget**. Magyarország Alaptörvénye szerint mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez (XX. cikk). Magyarország lakosságának egészségi állapota alapvetően határozza meg nemzetünk sorsát és jövőjének kilátásait.

Társadalmi és gazdasági előrelépés ugyanakkor elképzelhetetlen rossz egészségi állapotú, beteg emberekkel. A jó egészség önmagában is jelentős egyéni és társadalmi érték, de egyéni és társadalmi erőforrás is, az ország gazdasági versenyképességének záloga.⁵ Életminőségünk, egészségi állapotunk döntő mértékben meghatározza életkilátásainkat, jövőnket, egyéni, családi és közösségi szinten egyaránt.

Magyarország Kormánya elkötelezett állampolgárai egészségi állapotának javításában, az egészségügyi ellátórendszer népegészségügyi szempontok szerinti megerősítésében, a szolidaritás alapú nemzeti kockázatközösség fenntartásában.

Az egészségügyben tervezett beavatkozásokon túl a szakterületi fejlesztések is nélkülözhetetlenek, amelyek az egészséget kedvezően befolyásoló társadalmi-gazdasági körülmények megteremtésével járulnak hozzá a lakosság egészségének javításához.

A Kormány a lakosság egészsége iránt érzett felelősségtől vezérelve az 1722/2018. (XII.18.) Korm. határozattal elfogadta az egészségügy átfogó megújítására irányuló, a legnagyobb egészségveszteségek mérséklését célzó, 2019–2030 közötti időszakra szóló 5 Nemzeti Egészségügyi Programot (Nemzeti Rákellenes Program, Nemzeti Keringési Program, Nemzeti Mozgásszervi Program, Nemzeti Mentális Egészségügyi Program, Nemzeti Gyermekegészségügyi Program), valamint 2016-ban elindította az Egészséges Budapest Programot.

A kidolgozásuk során összehangolt programok együttesen teremtik meg a lehetőséget arra, hogy széleskörű kormányzati támogatással, szakmai és civil szervezetekkel együttműködésben, a lakosság legszélesebb köreinek bevonásával Magyarország képes legyen elérni, hogy állampolgárai egészségesebb, hosszabb életet élhessenek. A programok intézkedései együttesen olyan folyamatokat alapoznak meg, amelyek hozzájárulnak a nemzeti egészségvagyon növeléséhez és a népességfogyás megállításához. A programok kapcsolódnak a WHO „Egészséget 2020” Európai Stratégiájához, több EU tagállam nemzeti egészségügyi programjának és az európai, vonatkozó szakmai irányelveknek a figyelembe vételével készültek el.⁶

Jelen **tájékoztatónk** elkészítésének a célja ugyanakkor az, hogy a – társadalmi, gazdasági folyamatokra befolyással bíró – döntéshozók megismerjék Jász-Nagykun-Szolnok vármegye lakosságának egészségi állapotát befolyásoló tényezőket, a megbetegedési, halálozási mutatókat, valamint azok területileg jellemző egyenlőtlenségeit.

A vármegye lakosságának egészségi állapotáról, az egészség romlását kiváltó vélelmezett okokról és a szükséges tennivalókról fontos, hogy a közvéleményt is tájékoztassuk. A szakmai anyagunkban többek között bemutatjuk a vármegye lakosságának egészségi állapotát, demográfiai helyzetrajzát, a vármegye morbiditási és mortalitási mutatóit, annak területi egyenlőtlenségeit, a megfigyelhető tendenciákat. Áttekintjük az alap- és szakellátást, a vármegye lakosságának körében végzett egészségfejlesztési tevékenységet, a 2022. évi közegészségügyi és járványügyi adatokat, emellett pedig az elvégzett feladatainkat is.

Hisszük, hogy az egészségi állapotot is tükröző mutatók területi, járásonkénti bemutatása hozzájárulhat az alap- és járó-, valamint a fekvőbeteg-ellátás kapacitásainak racionalizálásához, tervezéséhez is. Emellett lehetőséget teremt az egyes, egészségi állapotuk miatt veszélyeztetett lakossági csoportokra vonatkozó célzott prevenciók programok tervezésére.

2. Népegészségügy, egészségi állapot

A népesség egészségi állapota kiemelkedően jelentős nemzetgazdasági kérdés, ugyanis az egészségi állapot az elérhető munkaerő minőségén, valamint a mennyiségén keresztül befolyásolja egy ország gazdasági teljesítőképességét és versenyképességét.

⁴ Forrás: Az EU 2021–2027-es időszakra szóló uniós egészségügyi cselekvési programja (2021.március 24).

⁵ Forrás: Emberi Erőforrások Minisztériuma: „Egészséges Magyarország 2021–2027” Egészségügyi Ágazati Stratégia 2021 január.

⁶ Forrás: Emberi Erőforrások Minisztériuma: „Egészséges Magyarország 2021–2027” Egészségügyi Ágazati Stratégia 2021 január.

Átfogó ágazati cél az, hogy a minél hosszabb és minél egészségesebb élet biztosítása megvalósuljon az egész magyar lakosság számára függetlenül attól, hogy ki, hol és milyen társadalmi-gazdasági körülmények között él.⁷

Az egészség a nemzeti vagyon része, az országok legfontosabb erőforrásának, a humán tőkének az alapja. A tartósan fennálló betegségek csökkentik a munkában eltöltött aktív időt, valamint a munkaerő termelékenységét, továbbá az idő előtti halálozás is jelentős kárt okoz a nemzetgazdaságnak. Éppen ezért a meglévő egészség megőrzése egyéni és gazdasági szempontokból is előnyös a társadalomnak.

A nemzetközi stratégiai dokumentumok is alátámasztják azt, hogy érdemi előrelépés csak a népegészségügy rendszerszintű megerősítésétől, az egyének és a közösségek egészségmagatartását és környezetet célzó, összehangolt, interszektoriális beavatkozásoktól várható. A rendszerszintű megközelítés legfontosabb sajátossága, hogy a lakosság egészségére ható összetett folyamatok különböző szereplőinek érdekeit és kapcsolatait figyelembe véve azok viselkedését összehangoltan, egy irányba befolyásolja.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma által összeállított „Egészséges Magyarország 2021–2027” Egészségügyi Ágazati Stratégia 2021-ben” című anyag megfogalmazza, hogy: „A Népegészségügy az egészségügy mozgatórugója”, valamint kimondja azt is, hogy az egészség javításához önmagában a betegségek megelőzésére és gyógyítására tett erőfeszítések nem elegendők.

Az átfogó ágazati cél elérésének rész céljai:

- 1) A népegészségügyi rendszer megerősítése;
- 2) Egészséges életkezdet, a gyermekek egészségének kiemelt védelme, fejlesztése;
- 3) Az egészségfejlesztés révén az egészséges életmód előmozdítása, az egészségkockázatok csökkentése, egészségértés, egészségműveltség fejlesztése;
- 4) A krónikus betegségek terheinek csökkentése egészségfejlesztési és prevenciós szolgáltatások biztosításával;
- 5) A hátrányos helyzetű lakosság egészségének javítása, az egészségi állapotban tapasztalható egyenlőtlenségek csökkentése;
- 6) A lakosság egészségének járványoktól, környezeti ártalmaktól való védelme.

Az egyének tájékoztatása fontos szerepet játszik a betegségek megelőzésében és az azokra való reagálásban.

A magyar lakosság egészségi állapota elmarad a hasonló fejlettségű országokétól a régióban, ami a társadalom fokozatos idősödése mellett egyre nagyobb terhet ró a számos kihívással küzdő egészségügyi ellátórendszerre. Az egészségügy szempontjából a betegségek megelőzése a legegyszerűbb és legtakarékosabb módja annak, hogy a lakosság egészségi állapota megfelelő legyen.

Magyarországon mind a **születéskor várható életevek**, mind a **születéskor egészségesen várható életevek száma** bár növekedett az elmúlt években, azonban az értékek még mindig az Európai Unió átlaga alatt vannak.

A halálokokra vonatkozó statisztika az egyik legrégebb óta készülő egészségügyi statisztika, amely tájékoztatást nyújt az időbeli alakulásról, valamint a halálokok terén az uniós tagállamok, magyarországi területek, vármegyék, járások között megfigyelhető különbségekről. E statisztika kulcsszerepet játszik az európai uniós, ezen belül a magyar polgárok egészségi állapotával kapcsolatos általános információs rendszerben. Az adatokból ugyanis következtetni lehet arra, hogy mely megelőző és orvosi-gyógyászati intézkedésekkel vagy kutatási beruházásokkal növelhető a népesség várható élettartama.

A magyarországi **dohányzás szintje, a túlzott mértékű alkoholfogyasztás és az elhízás a legmagasabb értékek között van az EU-ban**, amely hozzájárul a szív- és érrendszeri betegségekkel és a rákkal összefüggő halálozás magas arányához.

Az **egészségügyi ellátásra fordított közkiadások jelentősen elmaradnak az uniós átlagtól**, és sok magyarnak közvetlenül kell finanszíroznia az ellátását, ami aláássa a méltányosságot. Az egészségügyi rendszer továbbra is túlzottan kórházközpontú, és nem fordítanak elegendő figyelmet az alapellátásra és megelőzésre. További reformokra és beruházásokra van szükség, hogy csökkentsék az EU többi részéhez viszonyított teljesítménybeli hátrányt.⁸

⁷ Forrás: Emberi Erőforrások Minisztériuma: „Egészséges Magyarország 2021–2027” Egészségügyi Ágazati Stratégia 2021 január.

⁸ Forrás: State of Health in the EU · Magyarország Egészségügyi országprofil 2019.

Az egészséges Magyarország ágazati stratégiája azt fogalmazza meg, hogy az orvostudomány mai állása szerint, **a betegségteher mérséklésére** hosszú távon **a betegségmegelőzés, a halálozás mérséklésére** közép- és rövidtávon **a szűrővizsgálat** a legígéretesebb stratégia⁹.

Elmondható, hogy **az országoshoz képes a megbetegedési és halálozási mutatók néhány kivételtől eltekintve Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében kedvezőtlenebbek.** A „népegészségügyi” szükségletek mentén jól tervezhetőek célzott, racionalizált egészségfejlesztési programok, beavatkozások a lakosság körében. Számos olyan tényező vesz körül minket, melyek hatnak a lakosság egészségi állapotára. Ezen kockázati tényezőkre mind egyéni, mind társadalmi szempontból szükséges odafigyelni. Az egyes tényezők relatív hozzájárulása a (nép)egészséghez nehezen mérhető, azzal azonban a legtöbb szakember egyetért, hogy közülük az életmód szerepe a leginkább meghatározó. Figyelembe kell venni, hogy az egyes befolyásoló tényezők egészséget meghatározó szerepe a különböző életszakaszokban más és más lehet.

Az egészségpolitika, valamint a népegészségügy számára az egészségi állapot összetevőinek, illetve azok térbeli eloszlásának vizsgálata, befolyásoló tényezőikből eredő kockázatok becslése, továbbá a betegségek és kockázatok térbeli összefüggésének elemzése, a magas megbetegedési/halálozási kockázattal rendelkező népségek azonosítása egyre nagyobb jelentőséggel bír. A leíró epidemiológia módszertanával nyert információk ismerete kezdeti lépés, ám elengedhetetlen egy adott területen élő lakosság egészségi állapotának feltérképezéséhez. Ezen információk segítségével készített „területi helyzetképek, profilok” által meghatározhatók nemcsak az adott lakosság körében létező egészségproblémák, betegségterhek, hanem e problémák priorálása is lehetséges.

A prevenció, egészségfejlesztés fő célja a lakosság egészségi állapotának javítása. Az egészségműveltség pedig fontos tényező, amely segítséget nyújt az egyénnek az egészség megteremtésén túl, a helyes gyógyszerhasználaton keresztül az egészség fenntartáshoz (1. ábra).¹⁰

1. ábra. Az egészségműveltség szerepe az egészségfejlesztésben

Forrás: NNGYK 2023.

Az életmód döntő részben határozza meg az egészségi állapotot, ezért annak megváltoztatásával a krónikus betegségek egy része megelőzhető, csökkenthető, javítható lenne. Ennek érdekében elengedhetetlen az egészségfejlesztés, az egyének egészség-kulturális szintjének az emelése, az életmód formálása.

3. Adatforrások, elemzési módszerek

3.1. Adatforrások

1. Központi Statisztikai Hivatal (továbbiakban: KSH)

A lakónépességi, népmozgalmi, mortalitási (halálozási) és morbiditási (megbetegedési) adatok forrása a KSH adatbázisa volt.

⁹ Forrás: Emberi Erőforrások Minisztériuma: „Egészséges Magyarország 2021–2027” Egészségügyi Ágazati Stratégia 2021 január.

¹⁰ Forrás: NNGYK 2023. <https://www.egeszseg.hu/szakma/erted-ertem.html>

2. Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ halandósági adatbázisa

Az **elemzésben** 21 korcsoport van definiálva 5 éves korévenkénti bontásban, ami 95+ éves korig bezárólag határozza meg a korcsoportokat.

Az **európai standard populáció** (nők, férfiak együtt) szerepelt referencia populációként.

Halálozási mutatók

- halálesetek tényleges száma
- halálesetek várható száma
- standardizált halálozási arány (SHA)

Az NNGYK által a 2021-es év adatai kerültek feldolgozásra a tájékoztató írásakor, valamennyi halálozási mutató halálóki betegségecsoportonként számított értéke területi bontásban (Magyarországra, statisztikai régiókra, vármegyékre és járásokra), férfiakra és nőkre, továbbá a halálozási esetek 5 éves korcsoportokra, a standardizált mutatók 0-65, illetve 0-X évesekre vannak megadva.

Standardizált halálozási arány (SHA)

Az SHA mutató direkt standardizálással nyert mutató, amely akkor lenne megfigyelhető egy adott térségben, ha ott a népesség kor és nem szerinti összetétele megegyezne a standard európai népesség kor és nem szerinti összetételével. Az index számítása a direkt standardizálás módszerét alkalmazva történik, közvetlen összehasonlítást tesz lehetővé.

A térképeken ábrázolt epidemiológiai mutatók leíró vizsgálat készítésére alkalmasak, önmagukban nem adnak választ a területi egyenlőtlenségek okaira, hátterében meghúzódó folyamatokra.

4. Demográfiai helyzet

4.1. Lakónépesség száma

A demográfiai helyzet ismerete fontos, meghatározó a lakosság egészségi állapotának elemzésében. Vármegyénk lakónépességének évenkénti számát január 1-i állapotnak megfelelően KSH adatokkal szemléltetjük. A vármegyei lakosságszám, évről-évre fogyó tendenciájú. A 2022. január 1-i állapot szerint a lakosság szám **371.363 fő**. A csökkenés a születések és a halálozások közötti különbséggel, azaz a természetes fogyással indokolható, másrészt a vándorlási veszteséggel.

2022-ben Jász-Nagykun-Szolnok azon három vármegye egyike volt, ahol többen születtek, mint az előző évben. 2021-hez képest kevesebben haltak meg, elsősorban a COVID-19 járvány miatti többlethalalozások magas bázisa miatt. Az így kialakult természetes fogyás a népességet több, mint 2200 fővel csökkentette az előző évhez képest.

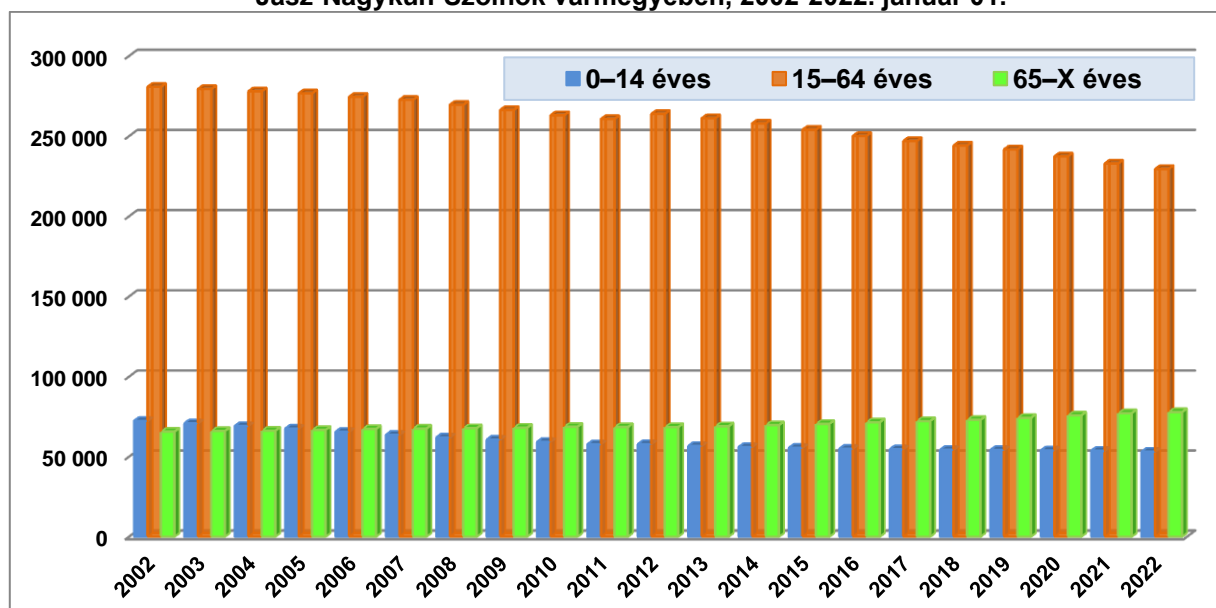
A vármegye jelentősen urbanizált, a városi népesség aránya 70% körüli. A vármegye területe 9 járásra, ezen belül 78 településre tagolódik. A települések közül 16-nak a népessége nem éri el az 1000 főt, vagyis a települések ötöde kis- és aprófalú. Ez, az egyébként jellemzően a nagytelepüléseket magában foglaló vármegyében magas arány. A kistelepülések a vármegyében viszonylag egyenletesen elszórtan helyezkednek el, nem alkotnak külön térséget. A települések közel harmada 5000 főnél népesebb.

4.2. Lakónépesség korösszetétele, korfa

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében a 14 éves és az annál fiatalabbak aránya alacsony, a 15-64 éves korosztály csökkenő arányú, míg a 65 éves és idősebb népesség aránya emelkedik, így évek óta növekszik az aktív korúak eltartási terhe, illetve az egészségügyi és szociális ellátórendszer iránti igény (lásd 2. ábra).

A népesség kor és nem szerinti megoszlását **korfával** szemléletesen lehet ábrázolni. A vízszintes tengelyen bal oldalt a férfiak, jobb oldalt a nők aránya %-ban, a függőleges tengelyen pedig a korcsoportok szerepelnek. A korfa jól szemlélteti a népességváltozási folyamatokat.

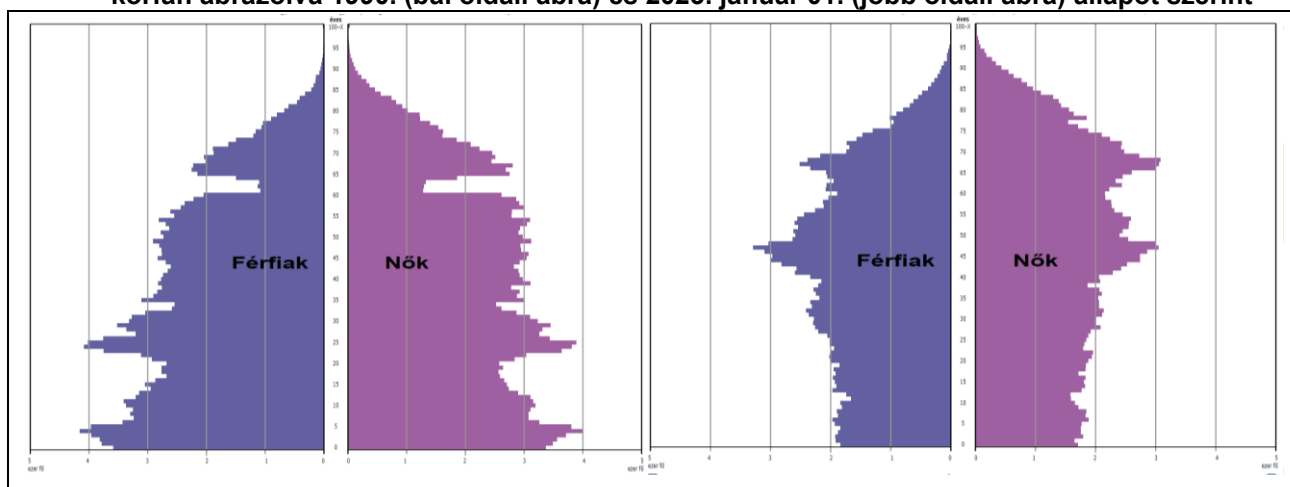
2. ábra. Lakónépesség számának alakulása korcsoportok szerint Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében, 2002-2022. január 01.

Adatforrás: KSH 2023.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye lakosságát is a fogyó és öregedő népességű, modern, ipari társadalmakra jellemző, alul és felül összeszűkülő alakot mutató korfa jellemzi. A fiatalabb korban érvényes mérsékelt férfitöbbség az idősebb korosztály felé haladva a nők hosszabb átlagos élettartamát tükrözve kifejezett nőtöbbséggé alakul. Nyomon követhető a 3. ábrán az 1990-es és 2023. évi korfa ábrája, amely szemlélteti a végbemenő demográfiai változásokat.

3. ábra Jász-Nagykun-Szolnok vármegye lakónépességének száma nem és életkor szerint, korfán ábrázolva 1990. (bal oldali ábra) és 2023. január 01. (jobb oldali ábra) állapot szerint

Forrás: KSH 2023.

4.3. Születéskor várható élettartam

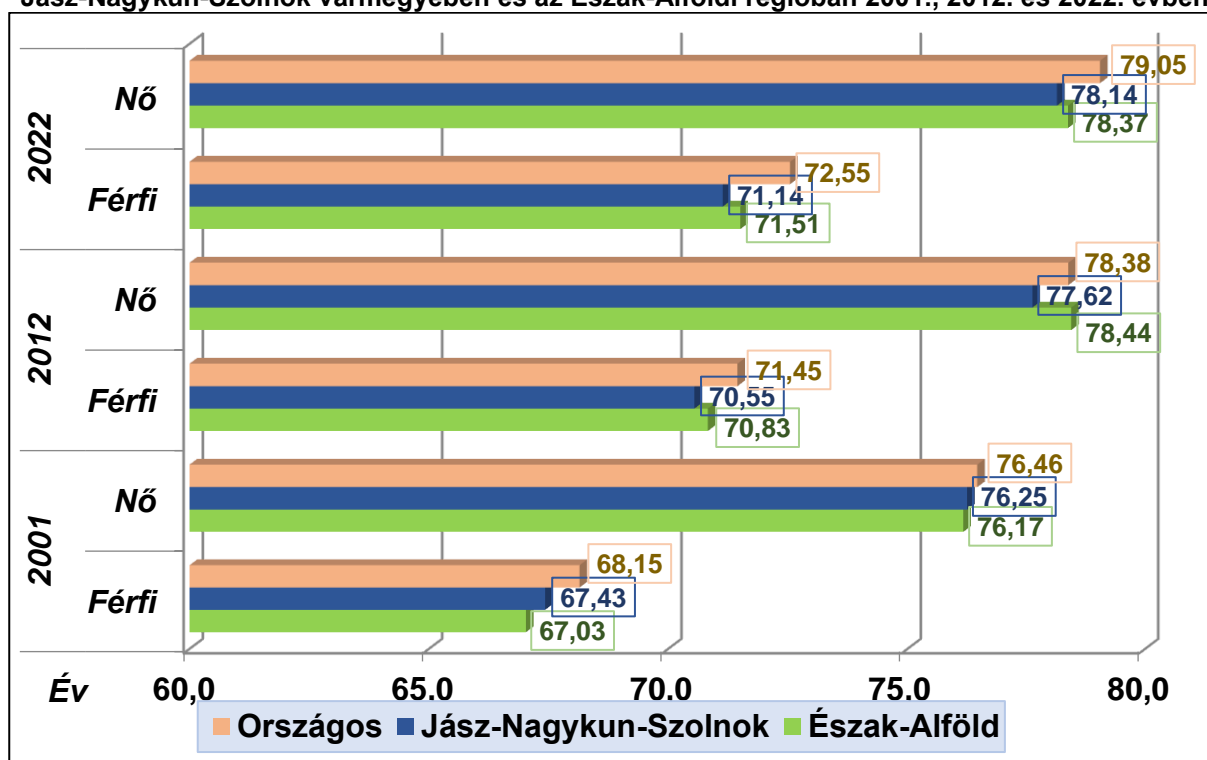
Egy adott naptári évre vonatkoztatott, **születéskor várható átlagos élettartam** azon életévek száma, amelyek születéstől kezdve átlagosan megélhetőek lennének az adott évi korszpecifikus halálozási arányszámok jövőbeni változatlan érvényesülése esetén.

Az életminőséget is kifejező indikátor értéke szorosan összefügg a társadalmi és gazdasági fejlettséggel. Magyarországon és vármegyénkben is folyamatosan emelkedő tendencia figyelhető meg a várható élettartamot tekintve mindkét nem esetében, azonban annak mértéke elmarad az Európai Unióban megfigyelhető emelkedéstől. A születéskor várható élettartam esetében a magyar népesség egészségi állapotát jelző mutatók uniós összehasonlításban még mindig kedvezőtlenek.

A KSH adatai szerint a magyar nők átlagos élettartama 2022. évben 79,05 év volt szemben férfiak a 72,55 évével, 6,5 év a különbség. Vármegyénkben a lakónépesség születéskor várható átlagos élettartama míg nőknél 2001-ben 76,25 év volt, addig 2022-ben már 78,14 év. A férfiaknál 2001-ben 67,43 év volt, 2022-ben

már 71,14 évre emelkedett. Elmondható, hogy mindkét nem esetében elmarad az országostól. Az adatokat a 4. ábra részletesebben mutatja.

4. ábra A születéskor várható átlagos élettartam alakulása országosan, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében és az Észak-Alföldi régióban 2001., 2012. és 2022. évben

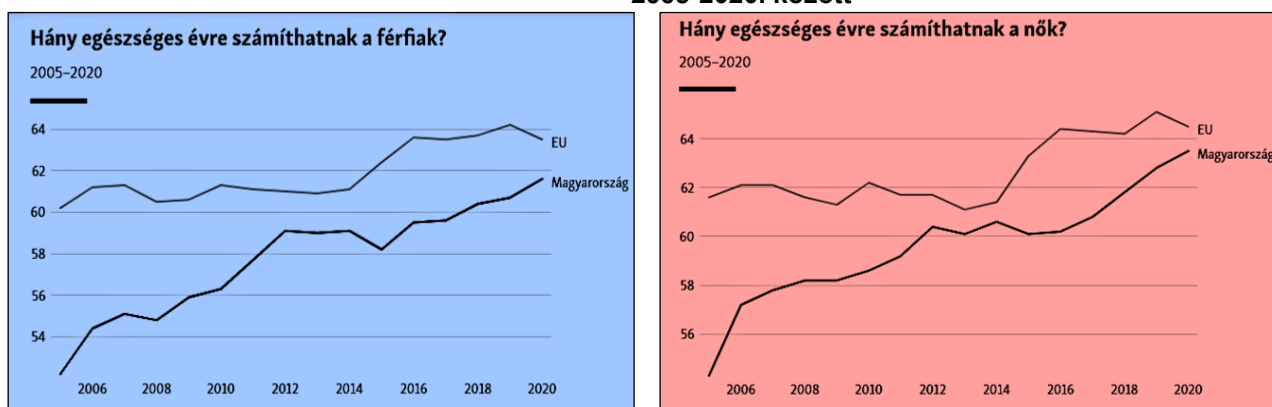

Adatforrás: KSH 2023.

4.3. Egészségben eltöltött évek száma

A születéskor várható átlagos élettartam növekedésével párhuzamosan, jelentős mértékben hosszabbodott a várhatóan egészségesen eltöltött életek száma. Az egészségesen várható életek a lakosság mortalitásának (halálozási statisztikának) és morbiditásának (a lakosság saját állapotának értékelése) figyelembevételével igyekszik egy mutatóba sűríteni az adott társadalom egészségi helyzetét.

5. ábra Az egészséges évek alakulása férfiak és nők körében országosan 2005-2020. között

Forrás: Eurostat

Magyarországon az egészségesen várható életek 2005-2020. között alatta maradnak az EU országok átlagának.

Hazánkban a 2020-ban született nők 64, a férfiak 62 egészséges évre számíthatnak. (Jelenleg a nyugdíjkorhatár ennél magasabb, 65 év.) Az 5. ábrán megmutatjuk, hogyan alakult az egészséges évek várható száma 2005 óta az EU-átlaghoz viszonyítva.

A magyar nőknek mintegy 15, a férfiaknak 11 nem teljesen egészséges év jut az Eurostat várható élettartamadataival kalkulálva.

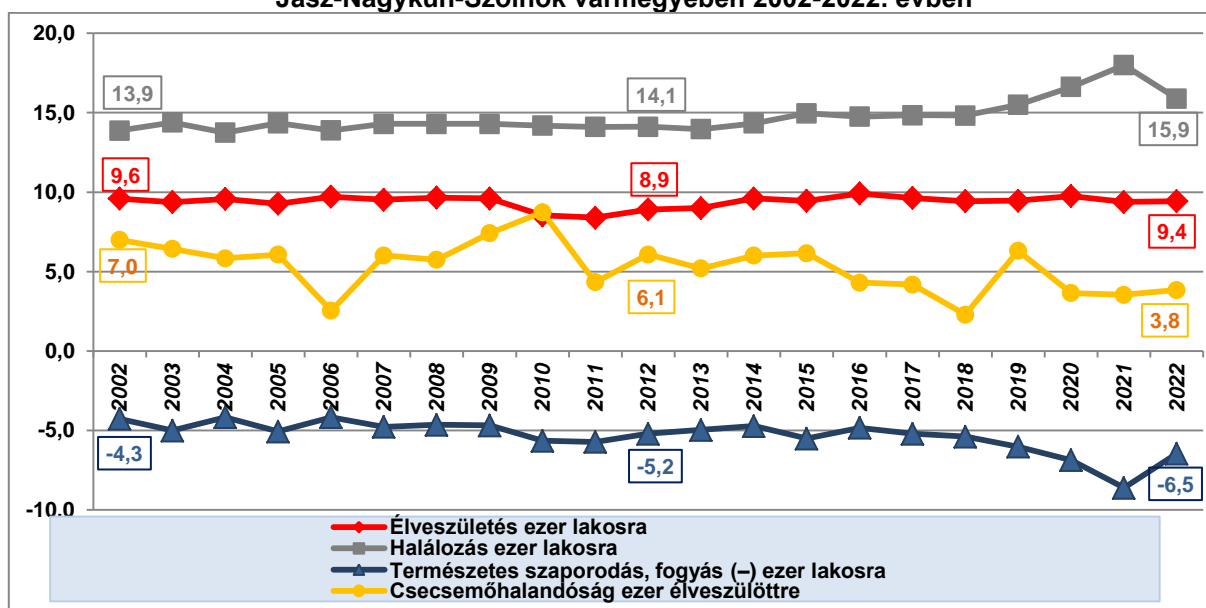
4.4. Népmozgalmi adatok (születés, halálozás)

A KSH adatai alapján Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022-ben 3498 gyermek jött világra, és 5716 fő hunyt el. Az élveszületések száma 3,0%-kal több, a halálozásoké 12%-kal kevesebb volt, mint 2021-ben. Születések tekintetében Jász-Nagykun-Szolnok egyike annak a 3 vármegyének, ahol emelkedés következett be.

A halálozások csökkenése elsősorban a járvány okozta többlethalálozások magas bázisa miatt következett be. (A járvány előtti utolsó évhez, 2019-hez képest 0,1%-kal többen haltak meg, ami a legalacsonyabb mértékű volt a főváros és a vármegyék körében.) A születések és a halálozások egyenlegeként kialakult természetes fogyás 2218 fővel csökkentette a vármegye lakónépességét, ez a veszteség 29%-kal alacsonyabb volt az előző évinél. A természetes fogyás népességre vetített 6,5 ezrelékes vármegyei értéke az országos átlagnál (5 ezrelék) kedvezőtlenebb volt.

A népesség természetes fogyása hazánkban már több évtized óta tartó folyamat, mely Jász-Nagykun-Szolnok vármegyére is jellemző. Az 1000 lakosra vonatkoztatott adatok (születés, halálozás, természetes szaporodás/fogyás) változását a 6. ábra mutatja be részletesen.

6. ábra Élveszületés, halálozás, természetes szaporodás/fogyás adatai Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2002-2022. évben

Adatforrás: KSH 2023.

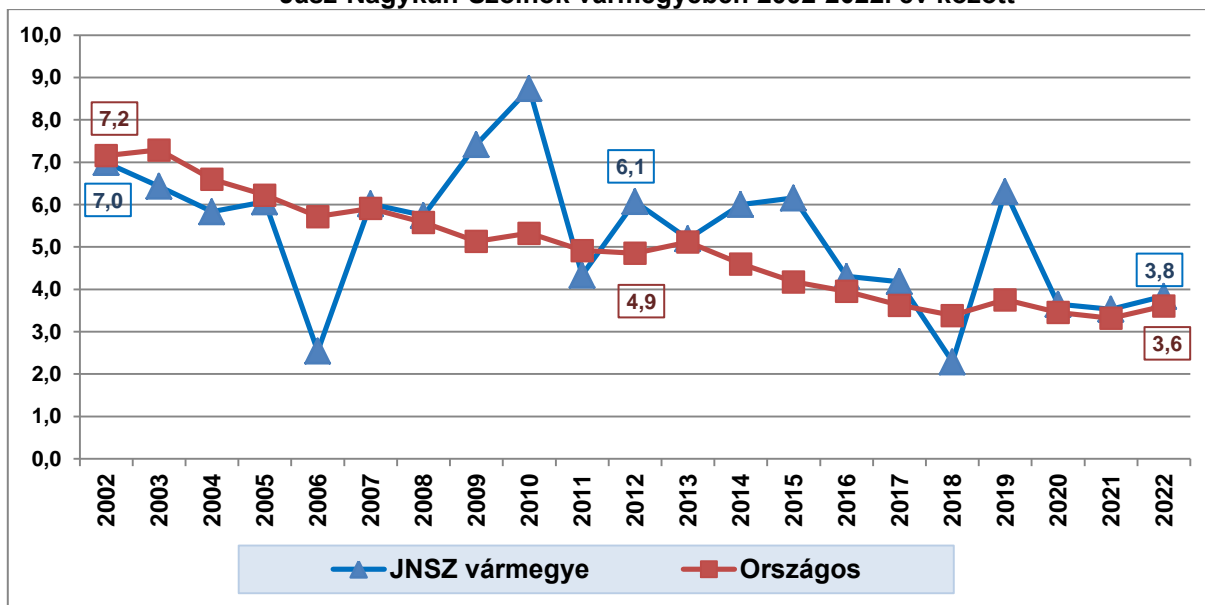
4.6. Csecsemőhalandóság

Bármely társadalom fejlettségének fokmérője a csecsemőhalandóság alakulása (1000 élveszületésre jutó 1 éves kor alatti halálozások száma.) Az egészségügyi ellátórendszer minősége, a társadalmi, gazdasági tényezők befolyásolják a csecsemőhalálozást.

A csecsemő veszélyeztetettségét előidéző tényezők – alacsony iskolai végzettség, kiszorulás a munkaerőpiacról, rossz lakásviszonyok, sok gyermek, káros szenvedélyek, rendezetlen családi viszonyok, az egészségügyi ellátás negálása – elsősorban a késői csecsemőhalálozásban jelennek meg.

A csecsemőhalandósági trend alakulását 2002-től 2022-ig részletesebben a 7. ábra szemlélteti. Vármegyénkben és országosan is minimálisan, de kedvezőtlenebbek a 2022. évi adatok az előző évinél.

7. ábra Csecsemőhalandóság ezer élve szülöttre Magyarországon és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2002-2022. év között

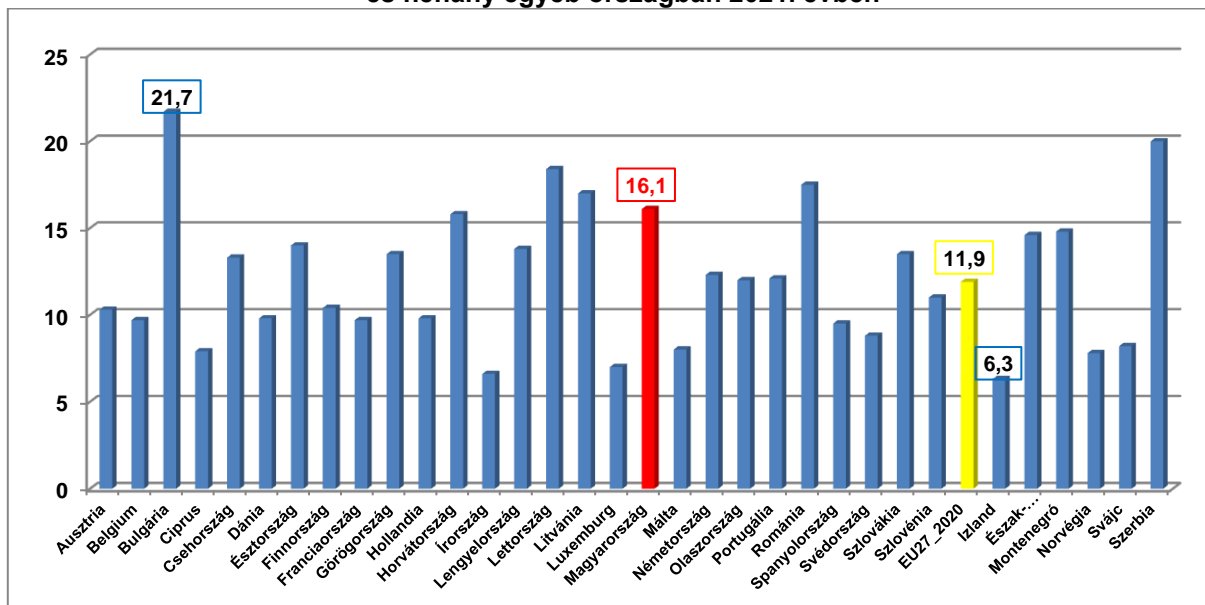

Adatforrás: KSH 2023.

5. Halálozás

Az Európai Unió más országaihoz hasonlóan a legnagyobb népegészségügyi kihívást Magyarországon is a krónikus nem fertőző betegségek okozzák. Ezek a betegségek - elsősorban a keringési, daganatos, légzőszervi és emésztőrendszeri betegségek - felelősek az összes halálozás 87%-áért.¹¹

8. ábra Halálozások aránya (ezer lakosra) Magyarországon, az EU-országokban és néhány egyéb országban 2021. évben

Adatforrás: KSH 2023.

A halálozások arányát 1000 lakosra megvizsgálva láthatjuk, hogy Magyarország az EU-27 ország átlagához (11,9) viszonyítva lényegesen rosszabb adatokkal rendelkezik (16,1). Az adatokat a 8. ábra mutatja be részletesen.

Magyarországon a halálozási arányszámok elemzése kapcsán elmondható, hogy 2011 óta mind az összhálozás, mind az egyes betegcsoportok okozta halálozás tekintetében csökkenés volt tapasztalható. Az adatok nemi bontásával nyert mutatók is ezt a tendenciát jelzik: a nők esetében 4%-kal, a férfiaknál 9%-kal csökkent az összhálozás 2011-2018 között. A legjelentősebb csökkenés az

¹¹ Forrás: Magyarország Kormánya: Magyarország 2022. évi Nemzeti Reform Programja 2022.április

agyérbetegségek okozta halálozás esetében volt tapasztalható: a férfiaknál 25%-kal, a nőknél 27%-kal csökkent ennek aránya (lásd a 9. ábrát).¹²

9. ábra Nyers és standardizált halálozás alakulása néhány betegcsoportban nők és férfiak körében az EU28 országokkal való összevetésben

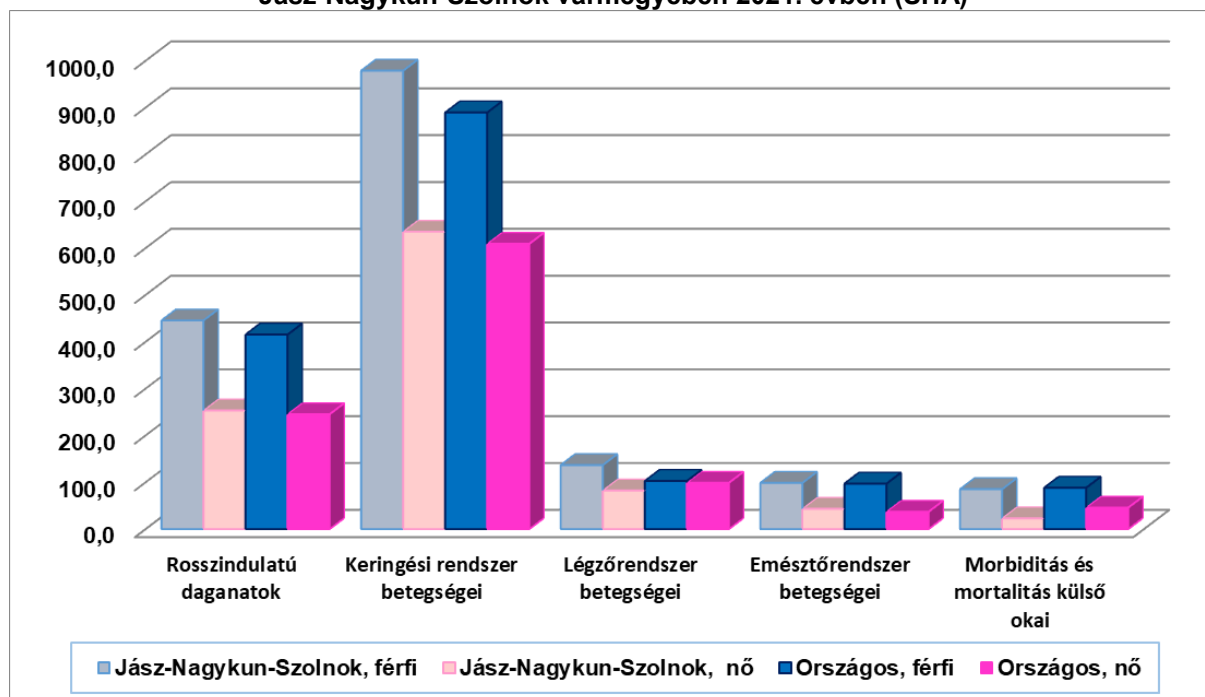
	NYERS HALÁLÓZÁS, 2018		STANDARDIZÁLT HALÁLÓZÁS, 2018			
	esetek száma, 2018	az összes eset %-ban	esetek száma 100.000 főre	az EU28-hoz viszonyítva (2016)	változás 2011-ről	az EU28-hoz viszonyított érték változása 2011-ről
NŐK						
Összes halálozás	67 029	100%	1179	144%	-4%	-2%
Keringési rendszer betegségei	36156	54%	636	210%	-7%	8%
Iszkémiás szívbetegség	17435	26%	307	354%	-11%	26%
Agyérbetegség	6416	10%	112	154%	-25%	-17%
Daganatok	15297	23%	267	128%	-2%	-4%
Tudó	3375	5%	59	184%	5%	-3%
Emlő	2127	3%	37	113%	-7%	-6%
Vastag- és végbél	2198	3%	38	165%	-6%	0%
Hasnyálmirigy	1082	2%	19	126%	-11%	-25%
Petefészek	716	1%	13	120%	-9%	-3%
Méhnyak	408	1%	7	193%	-5%	8%
FÉRFIAK						
Összes halálozás	64 016	100%	1833	147%	-9%	-10%
Keringési rendszer betegségei	28539	45%	888	208%	-11%	-8%
Iszkémiás szívbetegség	14667	23%	460	283%	-14%	-6%
Agyérbetegség	4851	8%	150	172%	-27%	-30%
Daganatok	17953	28%	468	131%	-7%	-8%
Tudó	5341	8%	131	159%	-16%	-13%
Vastag- és végbél	2836	4%	77	191%	-11%	-13%
Prostata	1314	2%	42	106%	-5%	0%
Hasnyálmirigy	1071	2%	27	137%	-12%	-23%

Forrás: Egészséges Magyarország 2021-2027.

5.1. Az összes halálok miatti halálozás

Vármegyénk 2021. évi halálozás adatait (SHA) hasonlítottuk össze az országgal. Elmondható, hogy mindkét nem esetében a keringési rendszer és a rosszindulatú daganatok vonatkozásban az országotól rosszabbak vármegyénk adatai, a többi halálok estén kis eltérés tapasztalható vagy az országhoz hasonló adatokat találhatunk. A legfőbb halálok miatti halálozási adatokat a 10. ábra mutatja be részletesen.

10. ábra Legfőbb halálokok férfiak és nők körében Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2021. évben (SHA)

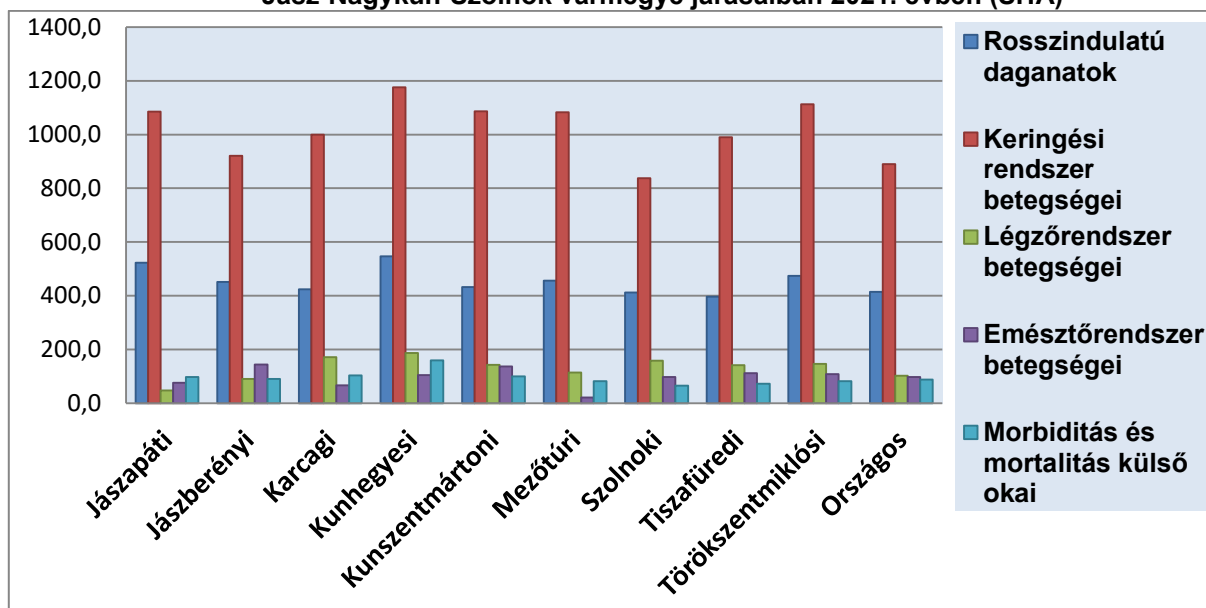
Adatforrás: NNGYK adatbázis 2023.

Vármegyénk járásait is megvizsgáltuk a 2021. évi legfőbb halálokok vonatkozásban (SHA), így megnéztük a férfiak és nők körében járásokra lebontva a mutatókat.

¹² Forrás: Emberi Erőforrások Minisztériuma: „Egészséges Magyarország 2021–2027” Egészségügyi Ágazati Stratégia 2021 január.

A férfiak esetében a legrosszabb adatokkal a Kunhegyesi járásban rendelkeznek, míg a legkedvezőbbel a Szolnokiban. A halálozási adatokat férfiak körében 11. ábra mutatja be részletesen

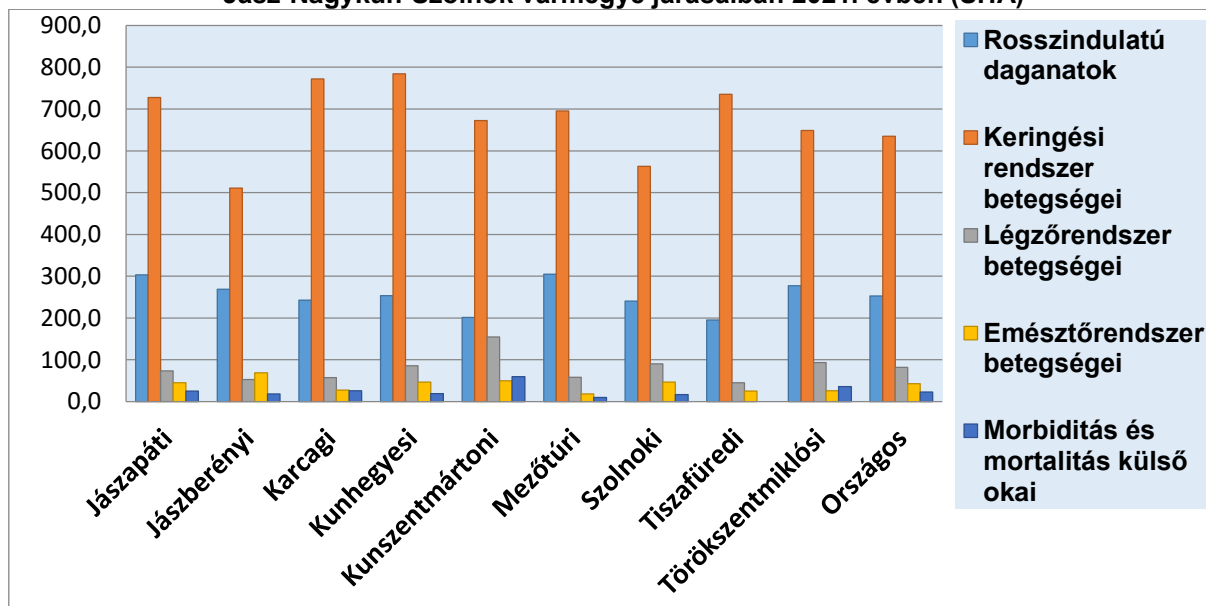
**11. ábra Legfőbb halálokok férfiak és nők körében
Jász-Nagykun-Szolnok vármegye járásaiában 2021. évben (SHA)**

Adatforrás: NNGYK adatbázis 2023.

A nők esetében a legrosszabb adatokkal a Kunhegyesi és Karcagi járásban rendelkeznek, míg a legkedvezőbbel a Jászberényiben. A halálozási adatokat a járásokra vonatkozóan nők körében a 12. ábra mutatja be részletesen.

**12. ábra Legfőbb halálokok nők körében
Jász-Nagykun-Szolnok vármegye járásaiában 2021. évben (SHA)**

Adatforrás: NNGYK adatbázis 2023.

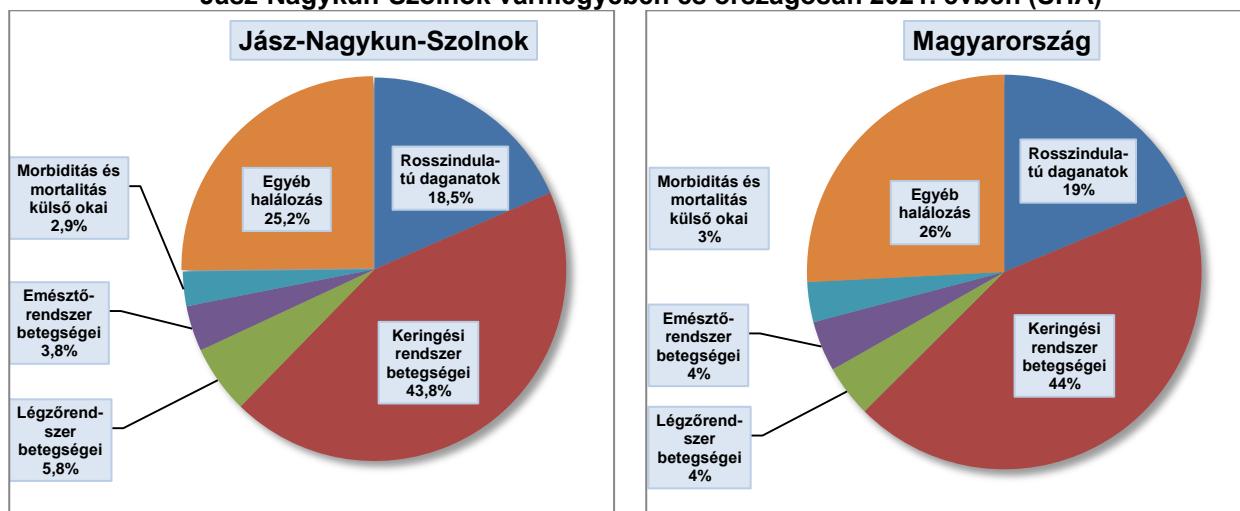
5.1.1. A halálozás struktúrája

A különböző halálokok összes halálozásban betöltött szerepét mutatja az összes halálozás halálokok szerinti megoszlása.

Nemzetközi kitekintésben, ha Magyarország Standardizált Halálozási Arányszám (SHA) adatait megvizsgáljuk az egyes kiemelt halálokok tekintetében, a daganatos halálozás vonatkozásában európai viszonylatban vezető helyet foglalunk el. A férfiak és nők esetében is a keringési és a daganatos

megbetegedések jelentik leginkább a vezető halálokokat. Vármegyénk adatait összehasonlítva az országgal elmondható, hogy az országoshoz hasonlóak a halálozási arányszámok. A legtöbben a keringési rendszer betegségeiben halnak meg, vármegyénkben 43,8%-ban, országosan ez 44%, melyet a 13. ábra szemléltet.

13. ábra A 0-X évesek halálói struktúrájának alakulása Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében és országosan 2021. évben (SHA)

Adatforrás: NNGYK adatbázis 2023.

5.2. Korai halálozás

Magyarországon a korai (65 éves kor előtt bekövetkező) halálozási arányszámok elemzése kapcsán elmondható, hogy nőknél vezető halálok 65 éves kor alatt daganatok, mely a halálozás közel feléért felel. Férfiaknál a korai halálozás harmadát a keringési rendszer betegségei okozzák. A magyar férfiak és nők korai halálozása még mindig kiemelkedően magas az EU-ban, bár javuló tendenciájú¹³ (lásd 14. ábra).

14. ábra Magyarország nyers és standardizált korai halálozása férfiak és nők körében

	NYERS KORAI HALÁLOZÁS, 2018		STANDARDIZÁLT KORAI HALÁLOZÁS, 2018			
	esetek száma, 2018	az összes eset %-ban	esetek száma 100.000 főre	az EU28-hoz viszonyítva (2016)	változás 2011-ről	az EU28-höz viszonyított érték változása 2011-ről
NŐK						
Korai halálozás	9 703	100%	220	159%	-12%	-10%
Keringési rendszer betegségei	2 355	24%	52	233%	-11%	1%
Iszkémiás szívbetegség	1 022	11%	22	320%	-15%	0%
Agyérbetegség	492	5%	11	196%	-21%	-8%
Daganatok	4 386	45%	99	150%	-10%	-8%
Tüdő	1 220	13%	27	221%	-11%	-23%
Emlő	679	7%	15	111%	-12%	-5%
Vastag- és végbél	446	5%	10	178%	-9%	-8%
Petefészek	229	2%	5	127%	-7%	7%
Hasnyálmirigy	236	2%	5	147%	-5%	-13%
Méhnyak	224	2%	5	201%	-5%	14%
FÉRFIAK						
Korai halálozás	19 783	100%	484	176%	-15%	-13%
Keringési rendszer betegségei	6 442	33%	158	238%	-12%	-1%
Iszkémiás szívbetegség	3 191	16%	78	261%	-19%	-12%
Agyérbetegség	972	5%	24	227%	-23%	-18%
Daganatok	6 301	32%	155	173%	-18%	-18%
Tüdő	2 071	10%	51	205%	-32%	-48%
Szájüreg	626	3%	16	283%	-30%	-76%
Vastag- és végbél	787	4%	19	220%	-8%	-4%
Hasnyálmirigy	385	2%	9	165%	-6%	-6%

Forrás: Egészséges Magyarország 2021-2027.

¹³ Forrás: Magyarország Kormánya: Magyarország 2022. évi Nemzeti Reform Programja 2022.

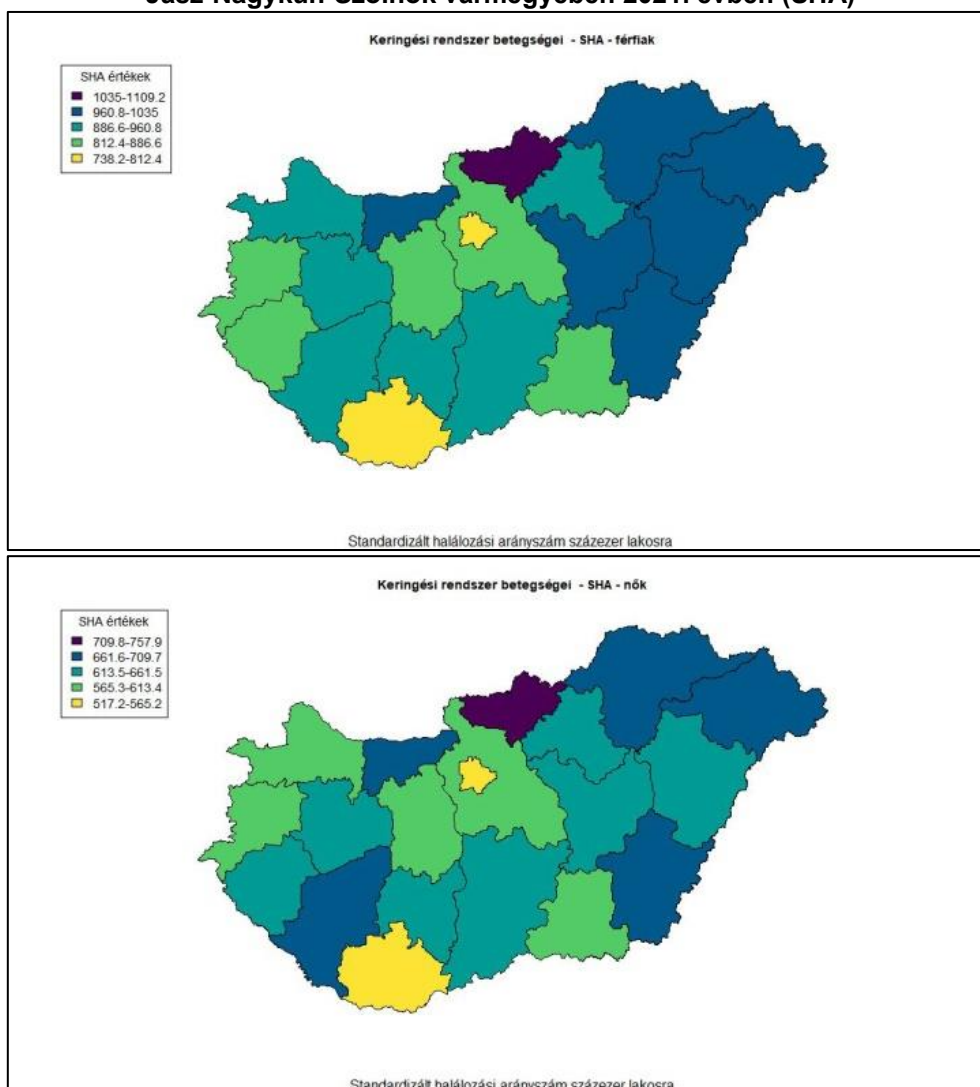
5.3. Leggyakoribb halálokok

5.3.1. A keringési rendszer betegségei okozta halálozás

Meghatározó vezető első helyet foglalnak el a keringési rendszer betegségei okozta halálozások a halálzási struktúrában. A keringési rendszer betegségei közül az általuk okozott betegség- és halálzási teher alapján kiemelt figyelmet érdemelnek a magas vérnyomás, az ischaemiás szívbetegegek (ISzB), ezen belül is szívizominfarktus, valamint a cerebrovaszkuláris betegségek (agyvérzés). Tudjuk, hogy az érrendszerek károsodásával járó betegségek kialakulásához számos életmód tényező járul hozzá. A keringési betegségek kialakulásának megelőzését segíti a rendszeres mozgás és az egészséges táplálkozás, a dohányfűstmentes életmód.

Vármegyénkben mind a férfiak, mind a nők esetében a keringési betegségei okozta halálzási évek óta magasabb az országosnál. A 2021. évi SHA adatokat megvizsgálva vármegyénkben a keringési rendszer okozta halálzási a férfiak esetében kedvezőtlenebb, mint a nőknél. Az adatokat a 15. ábra szemlélteti részletesebben.

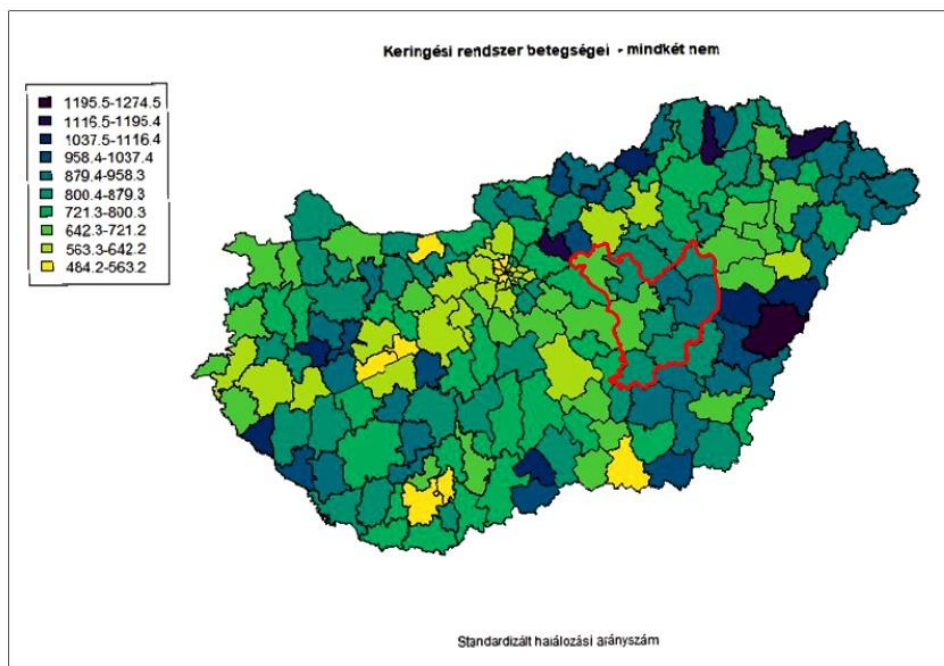
15. ábra A keringési rendszer betegségei miatti halálzási férfiak és nők körében Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2021. évben (SHA)

Adatforrás: NNGYK adatbázis 2023.

A keringési ok miatti halálzási vármegyénkben járasonként eltérő képet mutat, legkedvezőbbek az adatok a Szolnoki és Jászberényi járásban, a legrosszabb a Karcagi és Kunhegyesi járásban. A járási szintű halálzási adatait részletesebben a 16. ábra szemlélteti

16. ábra A keringési rendszer betegségei miatti halálozás Jász-Nagykun-Szolnok vármegye járásaiban 2021. évben (SHA)

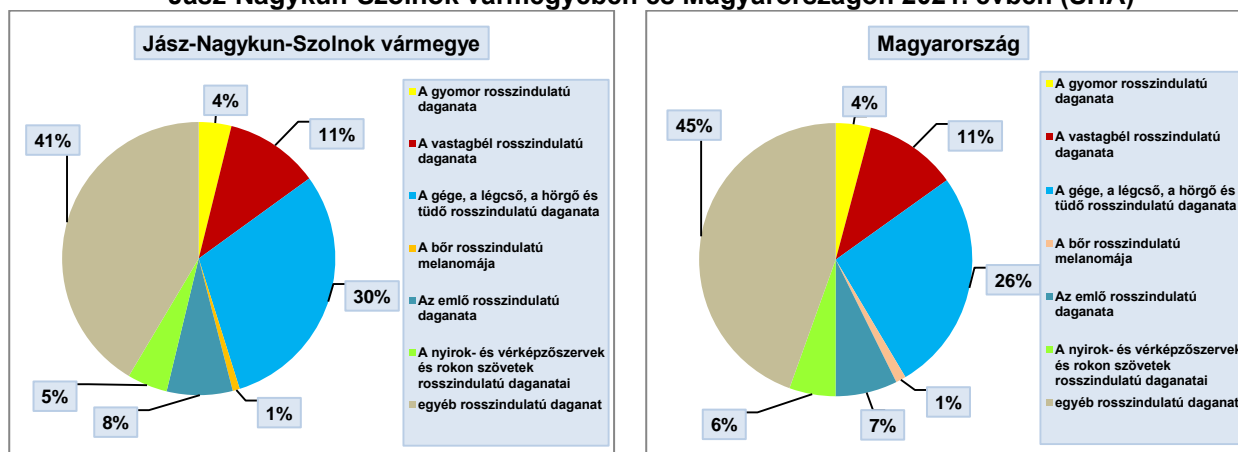
Adatforrás: NNGYK adatbázis 2023.

5.3.2. Rosszindulatú daganatok okozta halálozás

A kedvezőtlen magyar halálozási statisztikákban jelentős szerepet játszik, hogy a kialakuló betegségek számottevő részét csak késői stádiumban diagnosztizálják, ez pedig növeli a költségeket és csökkenti a kezelés eredményességét.¹⁴ Uniós szinten listavezető Magyarország a rosszindulatú daganatok standardizált halálozási arányával mind a teljes lakosság, mind pedig a munkaképes korú lakosság körében.

A daganattípusokat megvizsgálva látható, hogy a legnagyobb arányt a gége, a tüdő rosszindulatú daganata képviseli országosan és vármegyénkben is (országos 26%, JNSZVM 30%). Az egyes rosszindulatú daganattípusok okozta halálozás vármegyénkben és országosan észlelhető struktúráját a 17. ábra szemlélteti.

17. ábra A 0-X évesek daganatos haláloki struktúrájának alakulása Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében és Magyarországon 2021. évben (SHA)

Adatforrás: NNGYK adatbázis 2023.

A daganatos betegségekből adódó halálozások csökkentése érdekében célzott onkológiai, valamint kardiológiai eszközpark beszerzés és infrastrukturális fejlesztéseket támogató állami beruházások kezdődtek el az ország több vármegyei kórházában, melynek keretében több férőhely kerül kialakításra.¹⁵

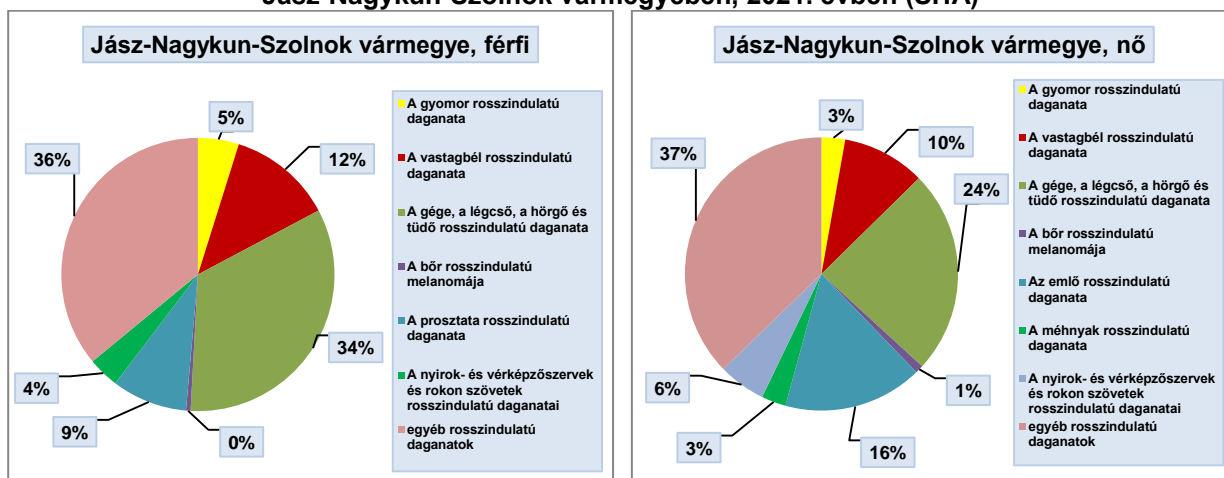
A daganatos halálokok közül mindkét nemnél első helyen a légcső, hörgő és a tüdő rosszindulatú daganata szerepel (férfiaknál 34%, nőknél 24%). Ezt követi a férfiaknál 12%-kal a vastagbél-daganatok okozta

¹⁴ Forrás: Magyar Nemzeti Bank: Versenyképességi Jelentés 2020.

¹⁵ Forrás: Magyarország Kormánya: Magyarország 2022. évi Nemzeti Reform Programja 2022.április

halálozás, harmadik helyen 9%-os aránnyal pedig a prosztatata rosszindulatú daganata. A nőknél második helyen van 16%-kal az emlő, harmadik helyen pedig 10%-kal a vastagbél rosszindulatú daganata. A részletes adatokat a 18. ábra szemlélteti.

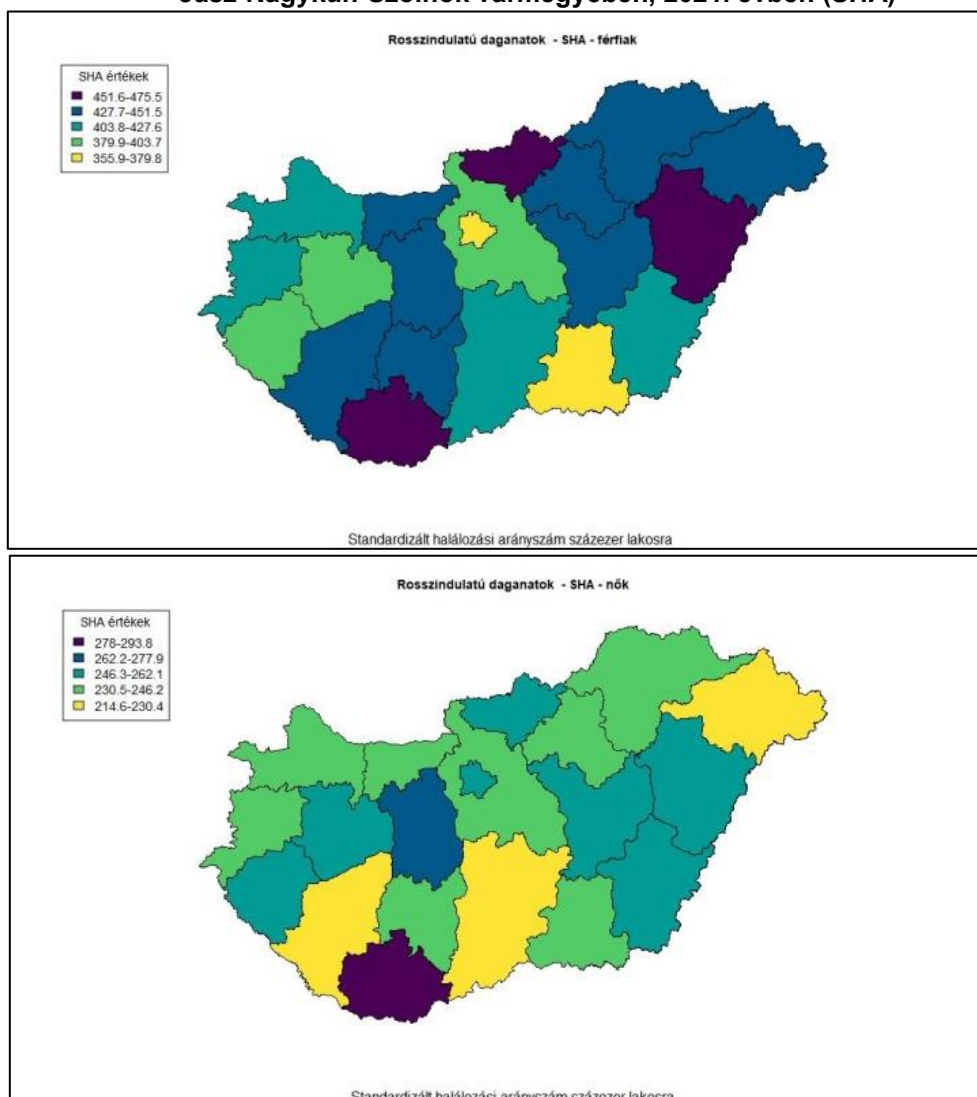
18. ábra A rosszindulatú daganatok okozta halálozás struktúrája férfiak és nők körében Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében, 2021. évben (SHA)

Adatforrás: NNGYK adatbázis 2023.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében az összes daganatos betegség okozta halálozás mindkét nemnél az országos szintnél kedvezőtlenebb. A férfiaknál a nőkhez viszonyítva is kedvezőtlenebb adatokat találunk, melyet a 19. ábrán láthatunk.

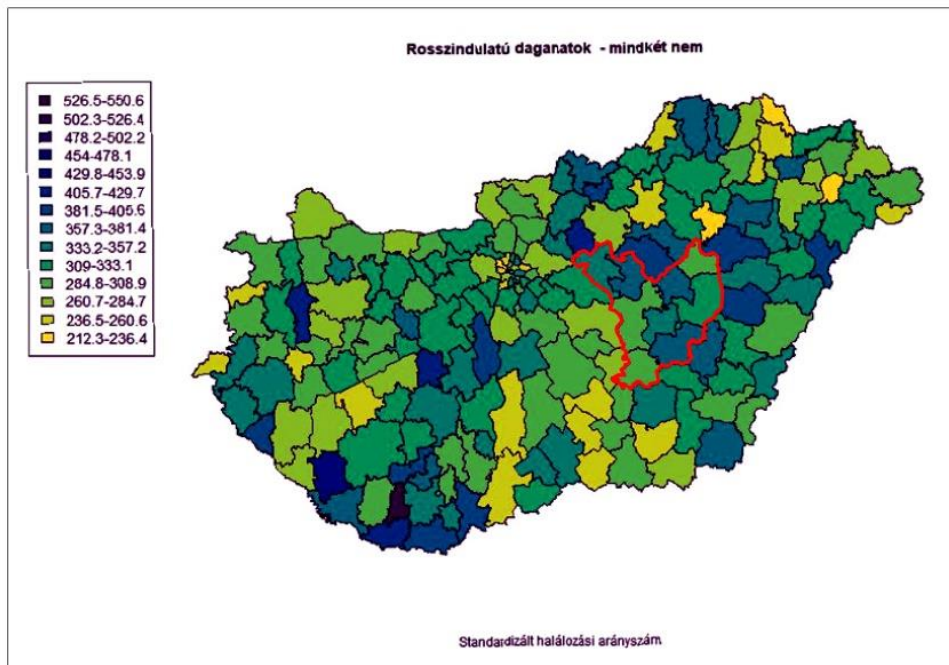
19. ábra A rosszindulatú daganatok okozta halálozás férfiak és nők körében Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében, 2021. évben (SHA)

Adatforrás: NNGYK adatbázis 2023.

A járásokat megvizsgálva látható, hogy a rosszindulatú daganatos megbetegedések okozta halálozás adatai a Jászapáti és a Kunhegyesi, valamint a Mezőtúri járásban a legmagasabbak, legkedvezőbb a Szolnoki, a Kunszentmártoni és a Tiszafüredi járásban. A részletesebb adatokat a 20. ábrán szemlélhetjük.

20. ábra A rosszindulatú daganatok okozta halálozás (SHA) Jász-Nagykun-Szolnok vármegye járásaiban, 2021. évben

Adatforrás: NNGYK adatbázis 2023.

A primer prevenció fontosságát különösen indokolt hangsúlyozni daganatos megbetegedések esetében, hiszen számtalan daganat kialakulása a helytelen életmóddal is összefüggésbe hozható. Egyes daganatok okozta halálozás csökkentésében nagy szerepe van a szűrővizsgálatoknak, ezáltal a daganatok korai felismerésének és gyógykezelésének. A férfiak jellemzően később fordulnak orvoshoz, így a betegség kialakulása már előrehaladottabb lesz a kezelés megkezdésekor, ezért sok esetben a gyógyulás esélyei is sokkal rosszabbak.

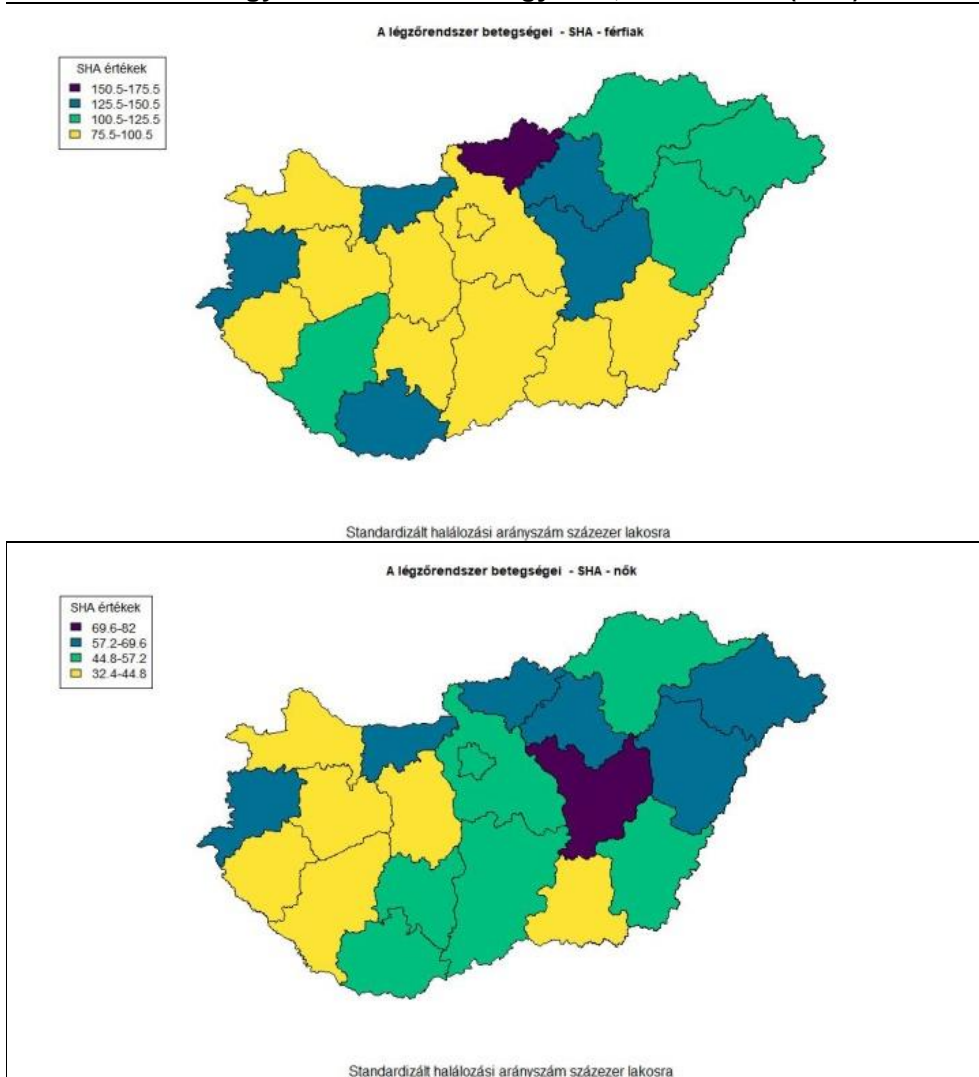
Az egészségügyi világszervezet a prosztatata, a szájjüreg és a tüdő daganatainak esetében a veszélyeztetettek célzott szűrését javasolja. Társadalmi szinten a népegészségügyi szűrések során az emlő, a méhnyak és a vastagbél daganat szűrését végzik szervezeten.

5.3.3. Légzőrendszer betegségei okozta halálozás

A légzőrendszer betegségei okozta halálozás halálhatalma jelentősen kisebb a rosszindulatú daganatok és a keringési rendszer betegségeihez képest, viszont elkerülhető halálok és ezért annak jelentősége felértékelődik.

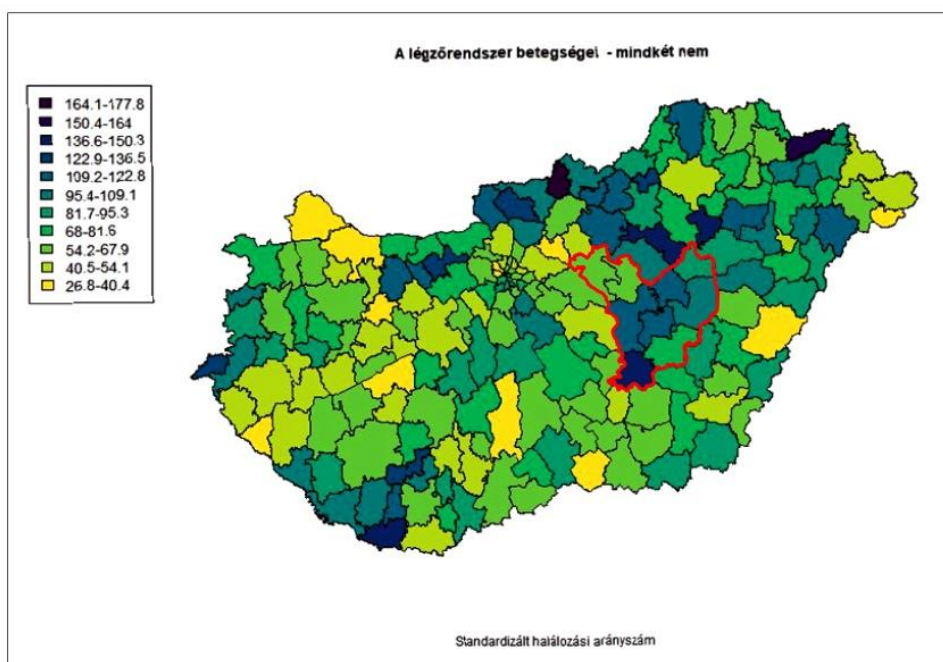
Az alsó légúti fertőzések, a tüdőgyulladás, a krónikus obstruktív légúti betegség (COPD) és az asthma megfelelő kezelésével a következményeként kialakult többi betegség nagyrészt elkerülhető lenne. A légúti betegségek kialakulásának leggyakoribb kockázati tényezői a dohányzás, a különféle fertőzések, a környezeti ártalmak, a genetikai hajlam.

21. ábra A légzőrendszer betegségei okozta halálozás férfiak és nők körében Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében, 2021. évben (SHA)

Adatforrás: NNGYK adatbázis 2023.

22. ábra A légzőrendszer betegségei okozta halálozás Jász-Nagykun-Szolnok vármegye járásaiban, 2021. évben (SHA)

Adatforrás: NNGYK adatbázis 2023.

A légzőrendszeri betegségek nagy része a dohányzással és a levegőszennyezéssel szoros összefüggést mutat. Ezért a leszoktató programok, a légszennyezettség mérséklése kiemelt fontosságú népegészségügyi, környezet-egészségügyi feladat.

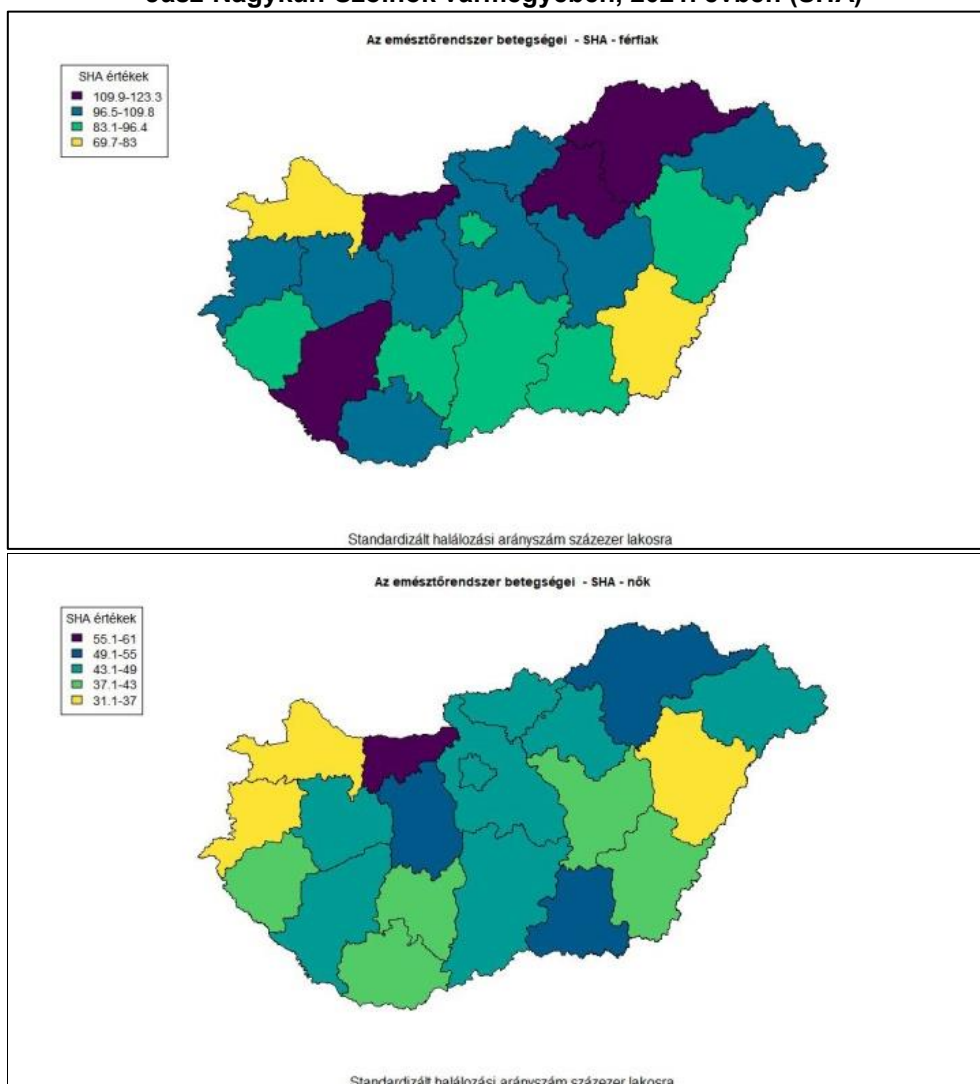
A légzőrendszeri betegségek okozta halálozás adatait megvizsgálva nők esetében országosan a legrosszabb adatokkal rendelkező, férfiak esetében pedig a második helyen lévő vármegyék közé tartozunk. A részletesebb adatokat a 21. ábra szemlélteti.

Vármegyei szinten a járásokat megvizsgálva elmondható, hogy a Jászberényi, Jászapáti járásban a legkedvezőbb, a legrosszabb a Kunszentmártoni járásban a légzőrendszeri betegségek okozta halálozás. A többi járásban is az országoshoz viszonyítva kedvezőtlenebbek az adatok, melyet a 22. ábra részletesebben szemléltet.

5.3.4. Az emésztőrendszer megbetegedései okozta halálozás

Az emésztőrendszer betegségei között leginkább a máj-, a gyomor-, a belek-, és az epe betegségei szerepelnek, mely betegségek rizikófaktorai lehetnek helytelen életmódbeli szokások (helytelen táplálkozás, túlzott kávé és alkoholfogyasztás, a dohányzás, a stressz, az elhízás) is. Az emésztőrendszer betegségei okozta halálozás az országoshoz viszonyítva kedvezőtlenebb vármegyénkben. A nemek közti eltérést vizsgálva látható, hogy a férfiak lényegesen rosszabb halálozási mutatókkal rendelkeznek (23. ábra).

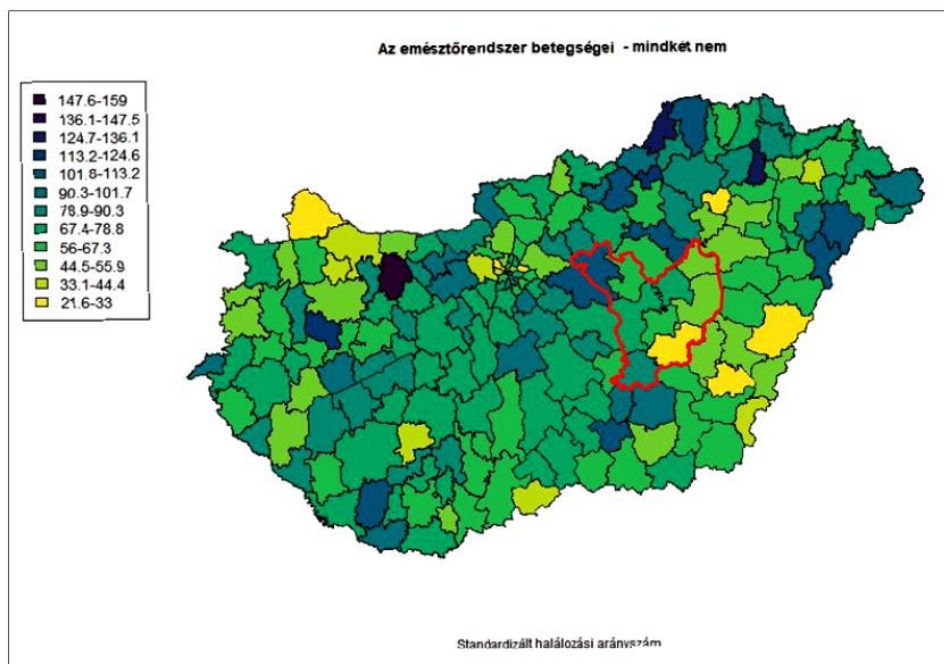
23. ábra Az emésztőrendszer okozta halálozás férfiak és nők körében Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében, 2021. évben (SHA)

Adatforrás: NNGYK adatbázis 2023.

Az emésztőrendszer megbetegedései okozta halálozási mutatókat járási szinten megvizsgálva látható, hogy a Mezőtúri járásban rendelkeznek az országosnál is lényegesen kedvezőbb adatokkal, a legrosszabbal pedig a Jászberényi és a Kunszentmártoni járásban. A részletesebb adatokat mutatja be a 24. ábra.

24. ábra Az emésztőrendszer okozta halálozás férfiak és nők körében Jász-Nagykun-Szolnok vármegye járásaiban, 2021. évben (SHA)

Adatforrás: NNGYK adatbázis 2023.

Az egészségfejlesztésben kiemelt jelentőségű az egészséges életmódra nevelés, a helyes táplálkozás, energiaegyensúly elérése mind a gyermekek, mind a felnőttek körében. E mellett fontos az elhízás megelőzése is, mert számos betegség előidézésében is fontos szerepe van.

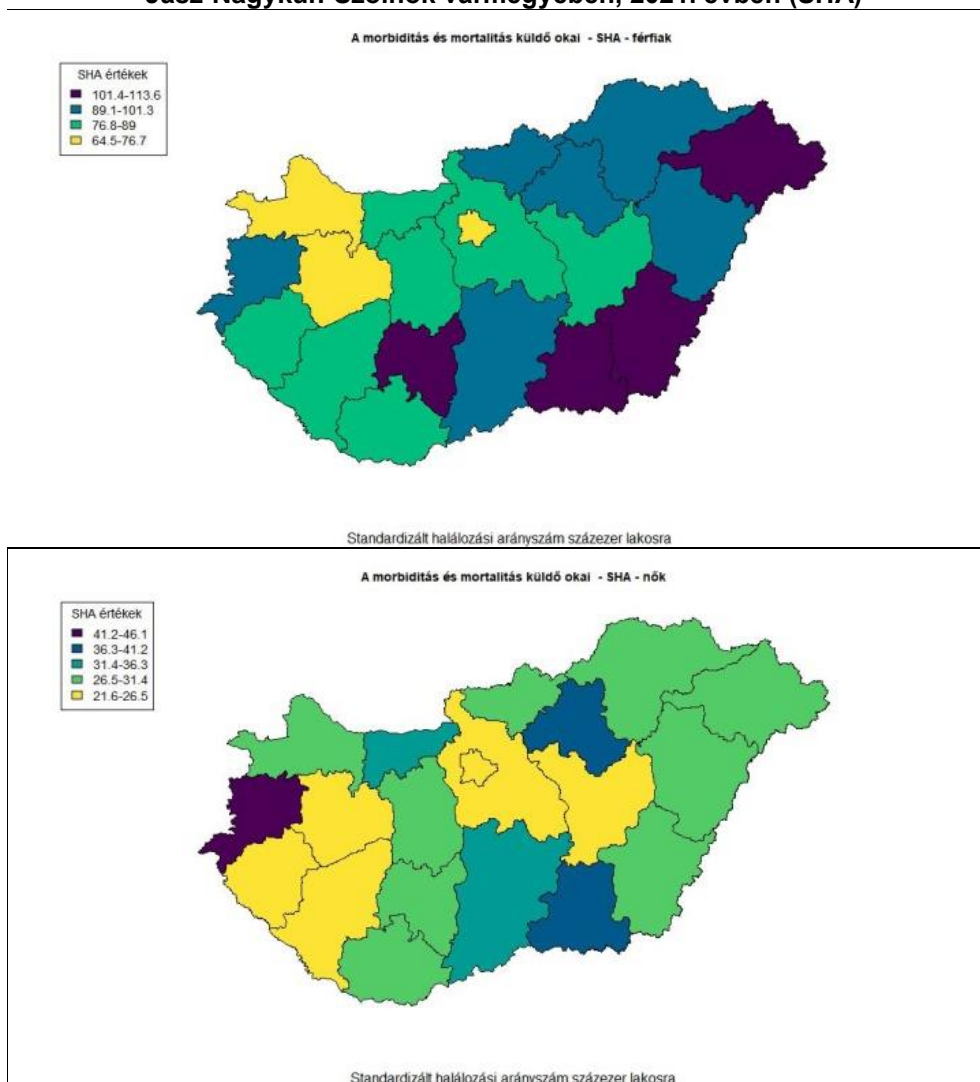
Az emésztőrendszer okozta halálozás esetében a megelőzés, az egészségfejlesztés szerepe kiemelkedő fontosságú, mert egészséges táplálkozással, helyes életmóddal, ezen betegségek kialakulása csökkenthető lenne.

5.3.5. A külső okokra visszavezethető halálozás

A külső okokra visszavezethető halálok a háztartási-, közlekedési- és munkabalesetek, erőszak, önsértés. A külső ok miatti halálozás megelőzése sokrétű intervenciót igényel: a balesetek oktatással és a vonatkozó szabályok, valamint előírások maradéktalan betartásával csökkenthetők. Itt említhetjük az önsértések megelőzésében a magas kockázatot hordozó személyek támogatását, illetve krízisközpontok üzemeltetésének fontosságát is.

A külső ok miatti halálozás tekintetében a férfiak érintettsége jellemzően magasabb a nőkhöz viszonyítva. A nők esetében országos szinten is a legjobb adatokkal rendelkezünk, a férfiaknál a kedvezőbb adatokkal rendelkező vármegyék közé tartozunk. A külső ok miatti halálozás alakulását a 25. ábra részletesebben szemlélteni.

25. ábra A külső okok okozta halálozás férfiak és nők körében Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében, 2021. évben (SHA)

Adatforrás: NNGYK adatbázis 2023.

5.4. Elkerülhető, megelőzhető halálozások

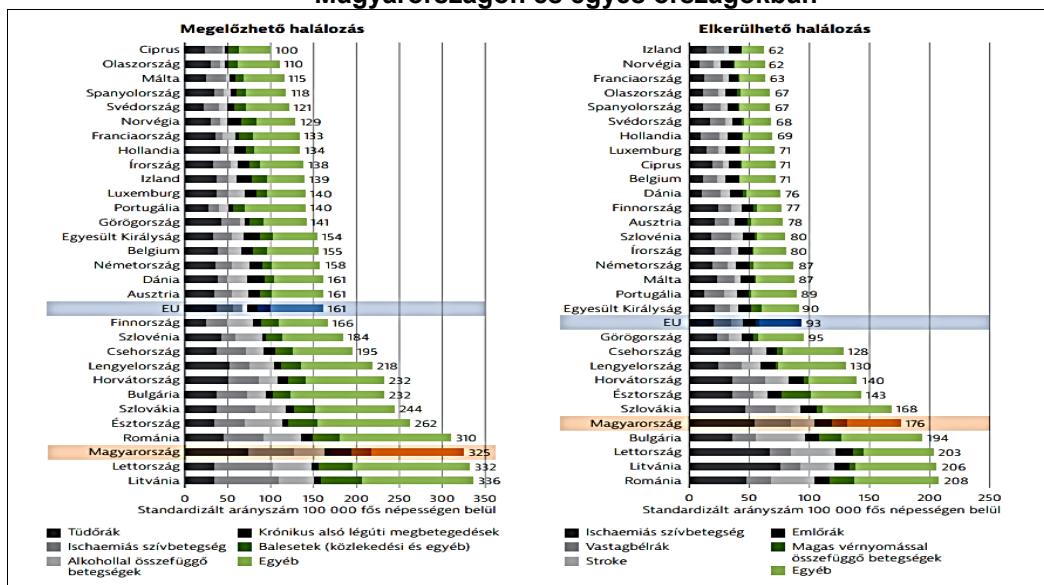
A becslések szerint Magyarországon a **halálozások** fele egészség-magatartásbeli **kockázati tényezőknek** tulajdonítható, ideértve a helytelen táplálkozást, a dohányzást, az alkoholfogyasztást és a kevés testmozgást (IHME, 2018).

Az elsődleges megelőzéssel befolyásolható, elkerülhető halálozás (EMB) csoportjába tartozónak tekintik azokat a - nemzetközi és hazai referenciák szerint meghatározott - 75 év alatt bekövetkező haláleseteket, melyek elsősorban állami és széles körben szervezett (populációs szintű) eredményes elsődleges megelőzés, valamint e halálozások csökkentésére irányuló céltudatos egészségpolitikai, népegészségügyi döntések, beavatkozások révén befolyásolhatóak, illetve elkerülhetőek.

A megelőzhető halálozás az a halálozás, amelyet főként népegészségügyi és elsődleges prevenciós beavatkozásokkal meg lehetett volna előzni. A megfelelő kezeléssel elkerülhető halálozás az a halálozás, amelyet főként egészségügyi beavatkozásokkal, többek között szűréssel és időben elkezdett, megfelelő kezeléssel el lehetett volna kerülni.

A megelőzhető és elkerülhető halálozás adatait tekintve Magyarország a legrosszabb adatokkal rendelkező országok közé tartozik az EU-t és az egyes országokat tekintve. Az adatokat a 26. ábra szemlélteti részletesebben.

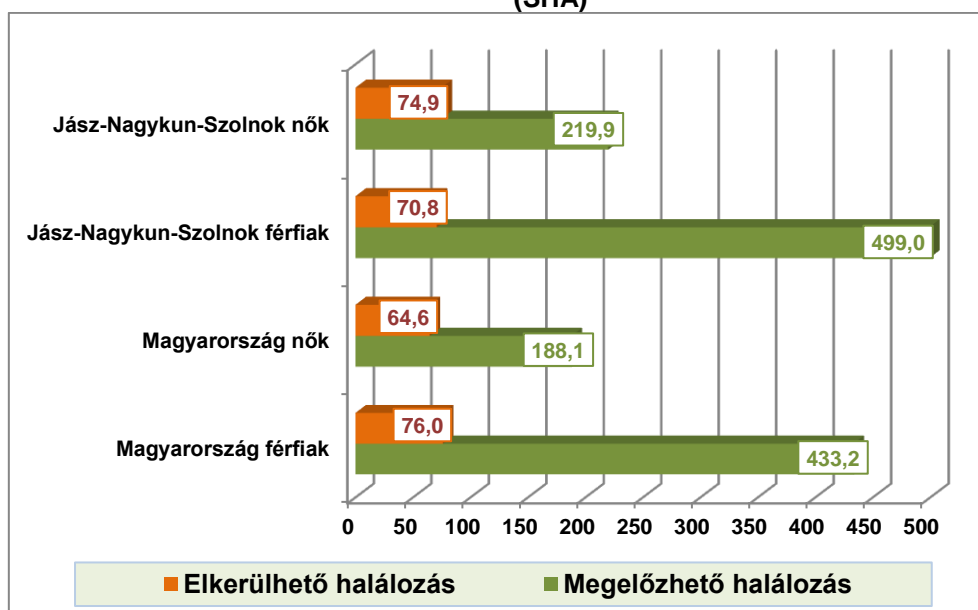
26. ábra A megelőzhető és a megfelelő kezeléssel elkerülhető halálozás az EU-ban, Magyarországon és egyes országokban

Forrás: Eurostat adatbázis 2021.

Az elkerülhető halálozás adatait vizsgálva vármegyénkben a nők adatai kedvezőtlenebbek, a férfiak adatai kedvezőbbek az országosnál. A megelőzhető halálozás vármegyei adatai mindkét nem esetében kedvezőtlenebbek az országosnál. A részletesebb adatokat a 27. ábra mutatja be

27. ábra Elkerülhető és megelőzhető halálozás Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében és Magyarországon férfiak és nők körében 2021-ben (SHA)

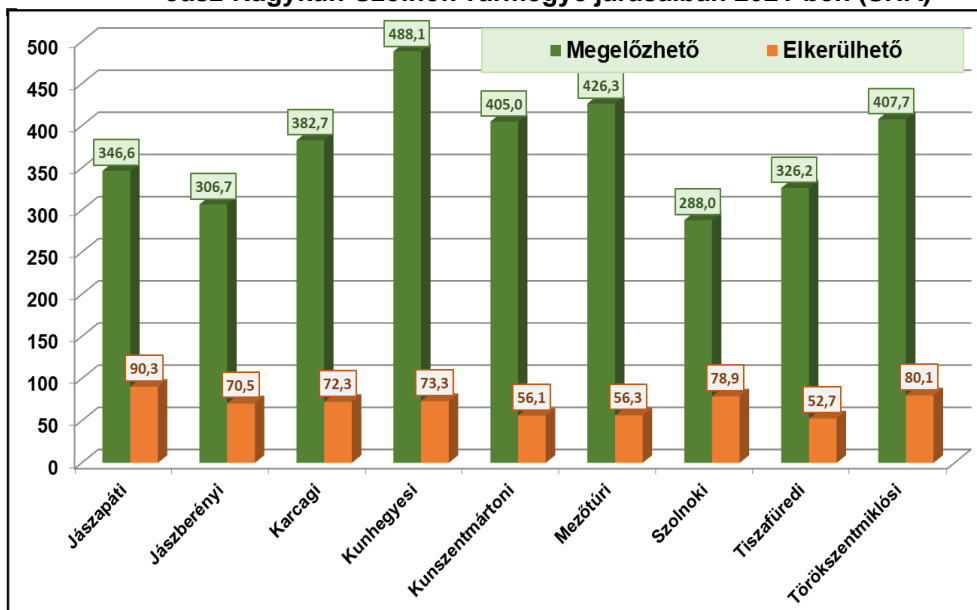

Forrás: NNGYK adatbázis, 2023.

Az elkerülhető és megelőzhető halálozás esetében a vármegye járásai vonatkozásban jelentős különbség van a két kategória között. A megelőzhető halálozás helyes, célirányos prevencióval csökkenthető, erre a legnagyobb szükség a Kunhegyesi járásban van.

A megelőzhető halálozási adat legkedvezőtlenebb a Kunhegyesi, legkedvezőbb a Szolnoki járásban. Az elkerülhető halálozást tekintve legmagasabb a Jászapáti, legalacsonyabb a Tiszafüredi, a Kunszentmártoni és a Mezőtúri járás adata. A részletes adatok a 28. ábrán láthatóak.

**28. ábra Megelőzhető és elkerülhető halálozás
Jász-Nagykun-Szolnok vármegye járásaiban 2021-ben (SHA)**

Forrás: NNGYK adatbázis, 2023.

A prevenció (elsődleges megelőzés) leginkább a tényleges egészségmegőrzést szolgálja. Itt lehet még leghatékonyabban megelőzni a betegségeket. A tevékenység középpontjában elsősorban a gyermekek állnak, akik még egészséges életmódra nevelhetőbbek, nyitottabbak a változásra. A fő cél a helyes életmód kialakítása, ugyanis fiatal korban lehet a leghatékonyabban szemléletmód váltást, ezáltal egészségnyereséget elérni.

Összefoglaló:

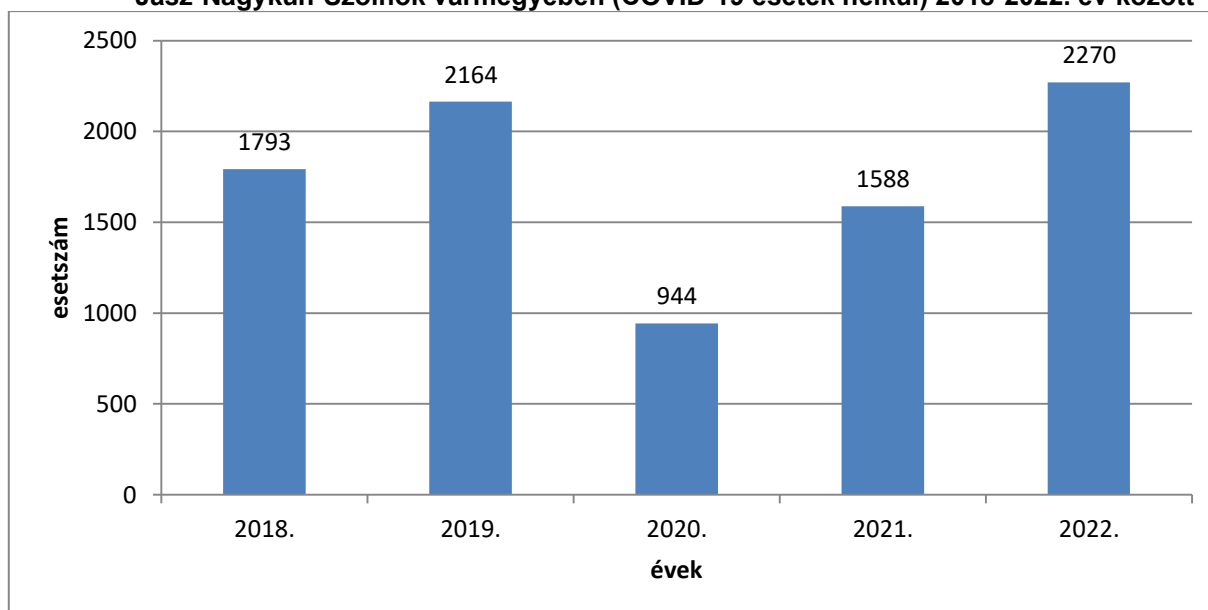
- A **lakosság várható átlagos élettartama** a Covid-19 okozta megbetegedés és az emiatt kialakult halálozás ellenére is javult az elmúlt években, azonban még mindig 5-7 évvel az uniós átlag alatt van. A nemek között is lényeges eltérések tapasztalhatók: a nők hét évvel tovább élnek, mint a férfiak, de befolyásolja a képzettségi szint és szociális-gazdasági helyzet is a népmozgalmi mutatókat.
- Magyarországon és vármegyénkben is a halálozások fele életmódbeli kockázati tényezőknek tulajdonítható, ideértve a helytelen táplálkozást, dohányzást, alkoholfogyasztást, kevés testmozgást is.
- Az **életmóddal összefüggő kockázati tényezők** hangsúlyos előfordulása következtében magas a szív- és érrendszeri betegségek és a rák okozta halálozás.
- Az egészségi állapot javulása leghatásosabban **az életmód változtatásával érhető el**. Az egészségügyi ellátórendszer a legtöbb esetben már csak akkor találkozik a lakosság érintett tagjaival, amikor már kezelésre szorulnak.
- A lakosság egészségi állapotának javulása érdekében szükséges megerősíteni a lakosság **egészségtudatosságát**, valamint számottevően növelni az egészséges életmódot folytatók számát.

6. Fertőző betegségek morbiditása, járványügyi tevékenység

6.1. Fertőző betegségek, járványügyi helyzet

Az egészségügyi szolgáltatók az Országos Szakmai Információs Rendszer (OSZIR) Járványügyi szakrendszer Fertőzőbeteg-jelentő alrendszerben az előző évhez képest tárgyévben 42%-kal több – COVID-19 betegségen kívüli – **fertőző megbetegedést** jelentettek. A bejelentett fertőző megbetegedések számát a 29. ábra szemlélteti:

29. ábra Bejelentett fertőző megbetegedések száma Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében (COVID-19 esetek nélkül) 2018-2022. év között

Adatforrás: JNSZVKH NFO

Vármegyénk **járványügyi helyzetét** az alábbi tényezők befolyásolták:

Kedvező változások:

Az enterális (emésztőrendszert érintő) fertőző megbetegedések közül az előző évhez képest a salmonellosisok száma 27%-kal csökkent.

Shigella kórokozó által okozott dizentéria (vérhas) megbetegedések száma az előző évben 162 volt egy közösségi járvány kialakulása miatt, tárgyévben csak 1 fő megbetegedését rögzítettük.

Az idegrendszeri betegségek vonatkozásában az előző évhez képest nem emelkedett a gennyes meningitisek száma.

Védőoltással megelőzhető fertőző betegség nem fordult elő.

Az előző évhez képest 17%-kal csökkent a COVID-19 fertőzöttek száma és csökkent a betegség következtében elhunytak száma is (bejelentett esetek 3%-áról 0,8%-ára).

Kedvezőtlen változások:

Az enterális fertőző megbetegedések közül a campylobacteriosisok száma 2020 óta enyhén emelkedik (2021. évben az előző évhez képest 13%-kal, tárgyévben az előző évhez képest 11%-kal).

A Rotavírus okozta gastroenteritisek száma a koronavírus pandémia idején 2020-ban és 2021-ben csak 21, illetve 20 volt, tárgyévben viszont **135** fő megbetegedését jelentették. Ez az esetszám még így is a 2019. évének csak a 65%-a.

A légúti fertőző betegségek közül a scarlatina esetek száma az előző évének több, mint kétszeresére, a bányahimlő esetek száma pedig több, mint másfélszeresére emelkedett. Az emelkedés oka a koronavírus pandémia idején bevezetett járványügyi intézkedések feloldása, mely miatt a gyermekközösségek érintettsége nőtt, az esetszámok visszatérnek a járvány előtti szintre.

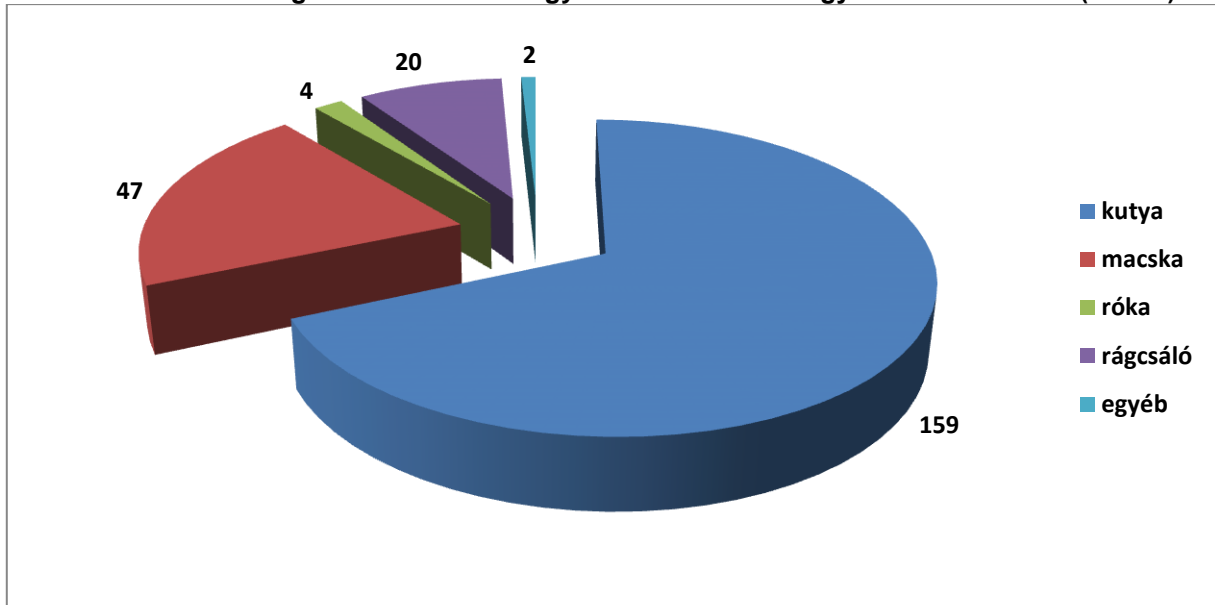
Fertőző betegség következtében – COVID-19 nélkül – 1 fő hunyt el (előző évben 5 fő), a halál oka gennyes meningitis volt.

COVID-19 fertőzés következtében 266 fő hunyt el (2021. évben 1224 fő).

A **veszettség fertőzésre gyanús** sérülések száma továbbra is magas. A megbetegedési veszély elhárítása céljából védőoltásban részesített személyek száma 232 fő volt (30. ábra), az előző évben 208 fő volt. Annak ellenére, hogy tárgyévben sem igazolt a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Állat-egészségügyi Diagnosztikai Igazgatóságának Laboratóriumai állati veszettséget vármegyénkben, a betegség ellen beadott védőoltások száma továbbra is magas.

A védőoltások megkezdése az esetek 68%-ában kutyával és 20%-ában macskával történt expozíció után történt.

30. Vesztség elleni védőoltásban részesített személyek száma a sérülést okozó állatok szerinti megoszlásban Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben (N=232)

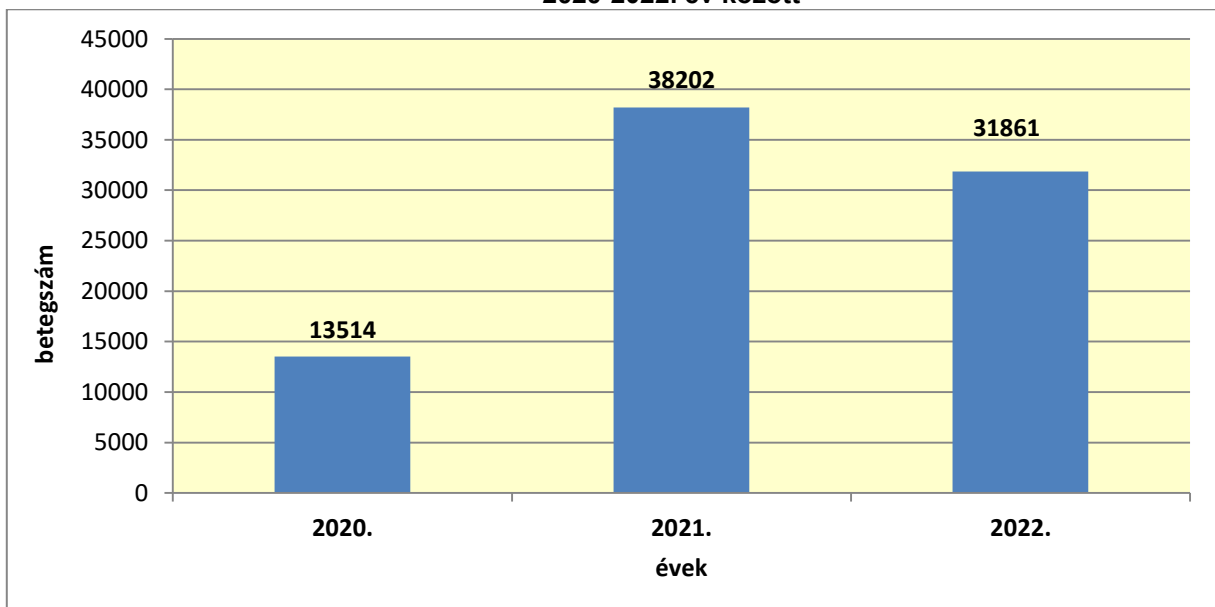

Adatforrás: JNSZVKH NFO

A **koronavírus járvánnyal** kapcsolatban a Népegészségügyi Főosztály 2022. évben is egységes szakmai szempontok szerint irányította a négy járási népegészségügyi osztály munkáját, folyamatosan igazodva az aktuális jogszabályi környezethez és eljárásrendbeli változásokhoz, vármegyei szinten a járványügyi feladatellátás továbbra is egységes és koordinált volt.

A pandémia kezdete óta vármegyénkben összesen 83 577 fő került bejelentésre. A bejelentett megbetegedések számát évenkénti bontásban az alábbi 31. számú ábra szemlélteti:

31. ábra COVID-19 megbetegedések száma Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2020-2022. év között

Adatforrás: JNSZVKH NFO

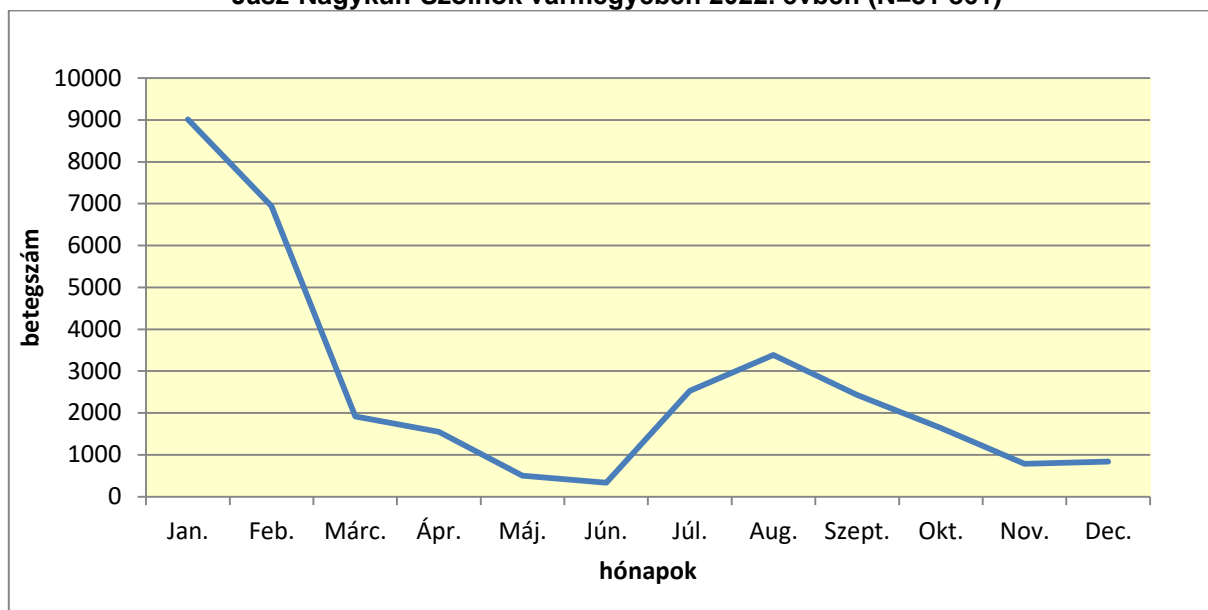
A betegek 6,2%-át ápták kórházban, arányaiban kevesebbet, mint az előző években (2021-ben 7,2%; 2020-ban 10,1%).

A legérintettebb a Jászberényi és a Szolnoki JH Népegészségügyi Osztályok illetékességi területe volt.

A korcsoportok érintettsége vonatkozásában kiemelendők a 30-39 évesek és a 40-49 évesek. Legkevésbé érintett korcsoport a 3-5 éveseké volt. Az előző évben is hasonló volt az egyes korcsoportok érintettsége.

Az esetek fele az év első két hónapjában fordult elő (pandémia 5. hulláma), melyet az alábbi 32. számú ábrán szemléltetünk:

32. ábra COVID-19 megbetegedések havonkénti alakulása Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben (N=31 861)

Adatforrás: JNSZVKH NFO

A betegség következtében bekövetkezett halálozások száma a pandémia kezdetétől az alábbiak szerint alakult:

- 2020. évben a bejelentett személyek 4%-a,
- 2021. évben a bejelentett személyek 3%-a,
- 2022. évben a bejelentett személyek 0,8%-a hunyt el.

A három év alatt a betegség következtében elhunyt személyek 86%-a 60 éven felüli volt, legtöbben egy vagy több krónikus betegségben szenvedtek.

A járvány terjedésének megfékezésében továbbra is kiemelkedően fontos volt a pozitív személyek környezetében végzett **kontaktuskutatás**. Amint a pozitívitás ténye kiderült, a járási népegészségügyi osztályok szakemberei azonnal felvették a kapcsolatot az érintett személlyel vagy intézmény vezetőjével a szükséges hatósági teendők haladéktalan végrehajtása céljából.

Az országosan alkalmazandó eljárásrend a járvány alakulásának megfelelően folyamatosan változott, így a népegészségügyi feladatkörben eljáró járási hivatalok által a COVID-19 fertőző megbetegedéssel összefüggésben kiadott járványügyi határozatok száma, típusa is ennek megfelelően változott melyet az 1. számú táblázat szemléltet:

1. táblázat COVID-19 fertőző megbetegedéssel összefüggésben kiadott járványügyi határozatok Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2021-2022. évben

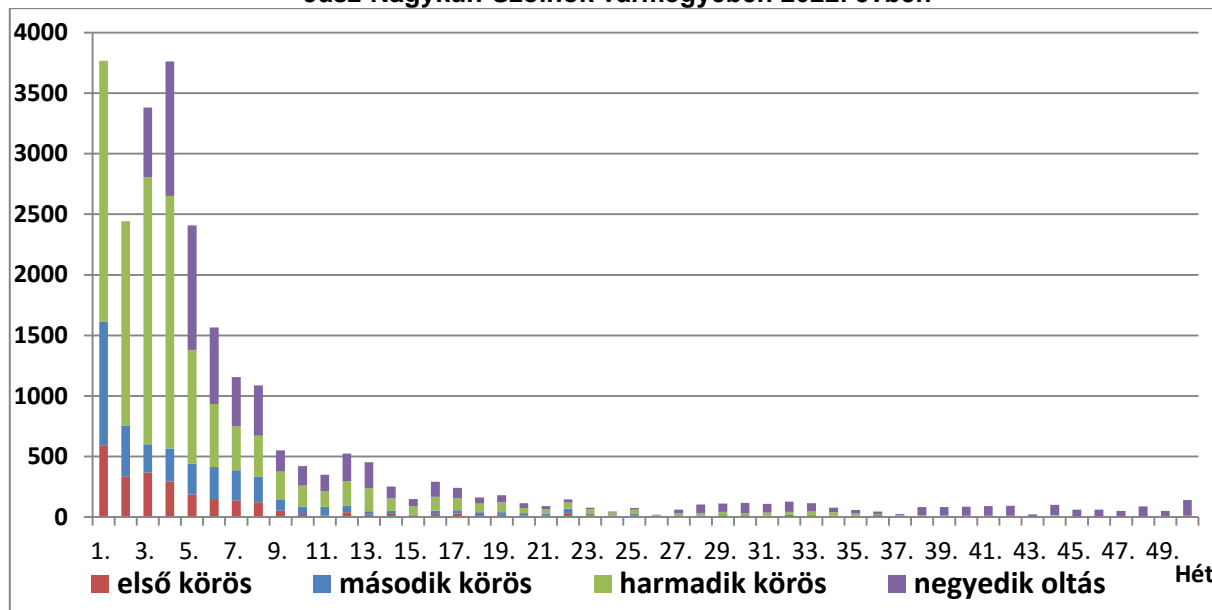
Határozat típusa	Kiadott határozatok száma (db)	
	2021. év	2022. év
elkülönítő	17 222	6 815
járványügyi megfigyelést elrendelő	20 484	15 743
elkülönítést megszüntető	16 571	4 827
módosító	606	111
Összes Covid határozat	54 883	27 496

Adatforrás: JNSZVKH NFO

A táblázatból látható, hogy 2022. évben április hónap közepétől a betegeknek/pozitív személyeknek már nem kellett határozatot kiadni, csak a kontaktjaik részére.

Bevezetésre került a *Comirnaty Original/Omicron BA.1* típusú oltóanyag, amely a Sars-CoV-2 megbetegedés „Omikron” variánsával szemben is védelmet nyújt. Az oltóanyagot a háziorvosi praxisok, az időotthonok és bentlakásos szociális intézmények, valamint az oltópontok számára biztosítottuk kizárólag emlékeztető oltás céljára (3. és 4. oltások). A háziorvosi praxisokban összesen 611 fő, az időotthonokban és bentlakásos szociális intézményekben összesen 1111 fő (37 fő dolgozó, 1074 fő gondozott) részesült emlékeztető oltásban ezzel a típusú vakcinával. A vármegye kórházi és szakrendelői oltópontjain az oltások a járvány ütemének megfelelően alakultak melyet az alábbi 33. ábra szemléltet.

33. ábra Oltóponti COVID-19 elleni védőoltások alakulása hetente Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben

Adatforrás: JNSZVKH NFO

Az **influenza** figyelőszolgálat 2022.40 – 2023.20. hetéig az előző szezonokhoz hasonlóan 51 orvos részvételével működött, akik összesen 81 679 fő egészségügyi ellátását biztosították (a vármegye lakosságának 22,7%-a).

Praxis-megoszlás: 25 felnőtt, 13 vegyes, 13 gyermek

Ellátott lakosság korösszetétele az alábbi volt:

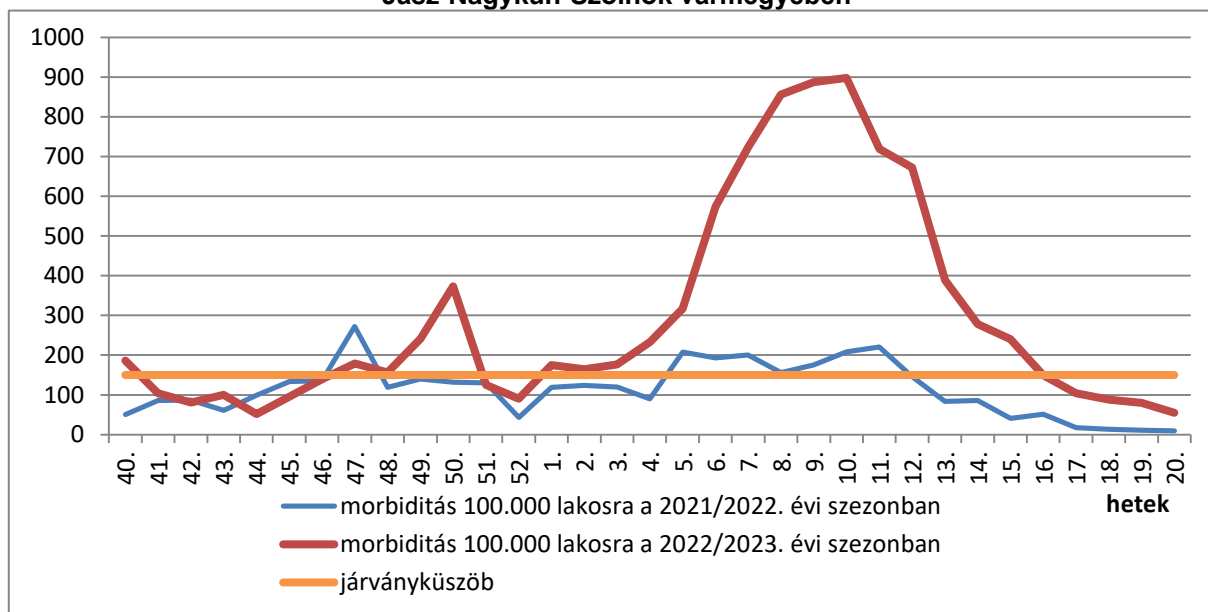
kor	0 éves	1-2 éves	3-5 éves	6-9 éves	10-14 éves	15-18 éves	19-24 éves	25-34 éves	35-59 éves	60-64 éves	65 éves és annál idősebb
%	1,1	2,2	4,0	5,3	5,8	5,8	5,6	11,8	30,5	7,5	20,4

Adatforrás: JNSZVKH NFO

Az országos járványügyi helyzethez hasonlóan vármegyénkben is 2023. 1. hetétől emelkedett folyamatosan az influenzaszerű megbetegedéssel orvoshoz fordulók száma.

Az alábbi 34. sz. ábra szemlélteti az idei és az előző influenza szezon morbiditási adatait:

34. ábra Influenzaszerű megbetegedések alakulása 100.000 lakosra vonatkoztatva a 2021/2022. és a 2022/2023. évi szezonban Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében

Adatforrás: JNSZVKH NFO

A 2022/2023. évi influenza szezonban is az influenza-aktivitás monitorozása a klinikai és a virológiai figyelőrendszer együttes működtetésével történt. Ebben a szezonban megszervezésre kerülő légúti sentinel surveillance célja már nemcsak az influenza, hanem a SARS-CoV-2, illetve egyéb légúti vírusfertőzések (például RSV vagy új, járványügyi szempontból aggályos vírusbetegségek) monitorozása is volt. A virológiai mintaküldésre is felkért ún. sentinel háziorvosok (6 fő) laboratóriumi vizsgálatra összesen 105 mintát küldtek, mely az előző évinek közel 5-szöröse volt. Eredmények: 19 minta Influenza A, 6 minta Influenza B, 6 minta RSV, 11 minta SARS-CoV-2, 3 human metapneumovírus pozitív lett.

A 3 évesnél idősebb, kockázati csoportba tartozó személyek számára térítésmentesen adandó 3Fluart oltóanyaggal 21.303 fő oltása történt meg. Az egészségügyi és szociális szférában dolgozók oltási hajlandósága továbbra is nagyon alacsony.

6.2. Védőoltások

Az **életkorhoz kötött kötelező védőoltásokat** meghatározott időben kell megkapniuk a gyermekeknek, a jelenleg érvényes oltási séma alapján 7. osztályos korukig 12 fertőző betegség ellen, melyek a következők: gyermekkori tbc, torokgyík, tetanusz, szamárköhögés, járványos gyermekbénulás, pneumococcus és Haemophilus influenzae B baktérium okozta megbetegedések, kanyaró, rózsahimlő, mumpsz, bárányhimlő, Hepatitis B vírus által okozott májgyulladás.

Az illetékességi területünkön a gyermekek védőoltásaihoz szükséges oltóanyag mennyiségének felmérése, megrendelése és az oltóorvosokhoz történő kiszállítása negyedévente történik a járási hivatalok népegészségügyi osztályának munkatársai által, a Népegészségügyi Főosztály koordinálásával.

Az életkorhoz kötött kötelező védőoltások teljesítési aránya vármegyénkben évek óta jónak mondható, 2022. évben is 99-100% között alakult.

Megbetegedési veszély esetén kötelező védőoltások közül kiemelendők a hepatitis B vírus hordozó nők újszülöttjeinek és hepatitis A vírus által megbetegedettek családi és közösségi környezetének védelmére alkalmazott védőoltások.

Az év során 3 hepatitis B vírus hordozó anya újszülöttjének védőoltására került sor, a hepatitis A vírus által megbetegedettek környezetében 64 fő részesült védelemben.

Megbetegedési veszély elhárítása céljából önkéntesen igénybe vehető védőoltásokhoz tartoznak többek között az influenza (a részletes adatokat előzőekben ismertettük) és a Humán papillomavírus (HPV) elleni oltások.

Iskolai kampányoltás keretében HPV elleni védőoltásban részesült a 2022/2023-as tanévben a védőoltásra jogosult tanulók 71,54%-a (előző tanévben 70,28%), korábban már megkapta 1,22%-uk (előző tanévben 0,95%), így összesen 72,76% az átoltottság (előző tanévben 71,23%).

Az átoltottság mértéke 1,53%-kal emelkedett az előző kampányoltás adataihoz képest, de a pandémia előtti mértéket még nem éri el.

Vármegyénkben 170 **oltókört** tartunk nyilván. A korábbi évekhez hasonlóan 2022-ben is nagy hangsúlyt helyeztek a járási népegészségügyi osztályok munkatársai a védőoltási tevékenység ellenőrzésére.

Folyamatos **oltások ellenőrzése** elsősorban a tárgyi feltételek meglétére, az oltóanyag tárolásának körülményeire, a hőmérsékleti napló vezetésére, továbbá az elmaradt oltások pótlására, az elhúzódtó átoltási ütem okára, az oltások ütemezésére, az oltókörön kívüli gyermekek oltásaira, dokumentációjára terjedt ki.

Megállapítható, hogy a területi védőnők pontos dokumentációt vezetnek, intézkedést igénylő hiányosságot nem észleltek a járási munkatársak.

Betegség, kórházi ápolás miatti oltás elmaradást nyomon követik a védőnők, mindent megtesznek annak mielőbbi pótlása érdekében.

Indokolatlan **oltás elmaradás** néhány esetben fordult elő, melynek oka hanyag szülői magatartás, esetenként a család követhetetlen lakóhely változtatása volt (jelentős idő telik el, míg megtalálják az oltandót). Ezekben az esetekben a járási népegészségügyi osztályok határozatban kötelezték a szülőt a gyermeke elmaradt védőoltásának pótlására.

Az elmaradt oltások jelentős részét két hónapon belül pótolták, néhány oltandó esetében (pl. hosszabb külföldi tartózkodás, tartós betegség, műtét) ezt később sikerült teljesíteni.

Vármegyénkben is tapasztalható az oltásellenes szülői magatartás. Hat gyermek esetében évek óta húzódik a védőoltás elmaradása, bírósági döntés ellenére sem kapták meg. Két gyermek esetében a tárgyévben indult eljárás a védőoltás beadása érdekében.

A járási népegészségügyi osztályok egészségügyi bírság kiszabásával próbálják kikényszeríteni a szülőknél a gyermekek védőoltásának beadatását.

6.3. Várandósok májgyulladás B vírusa által okozott fertőződésének kiszűrése

HBsAg szűrővizsgálaton 3067 várandós vett részt, ez az előző évhez képest 4%-os csökkenés.

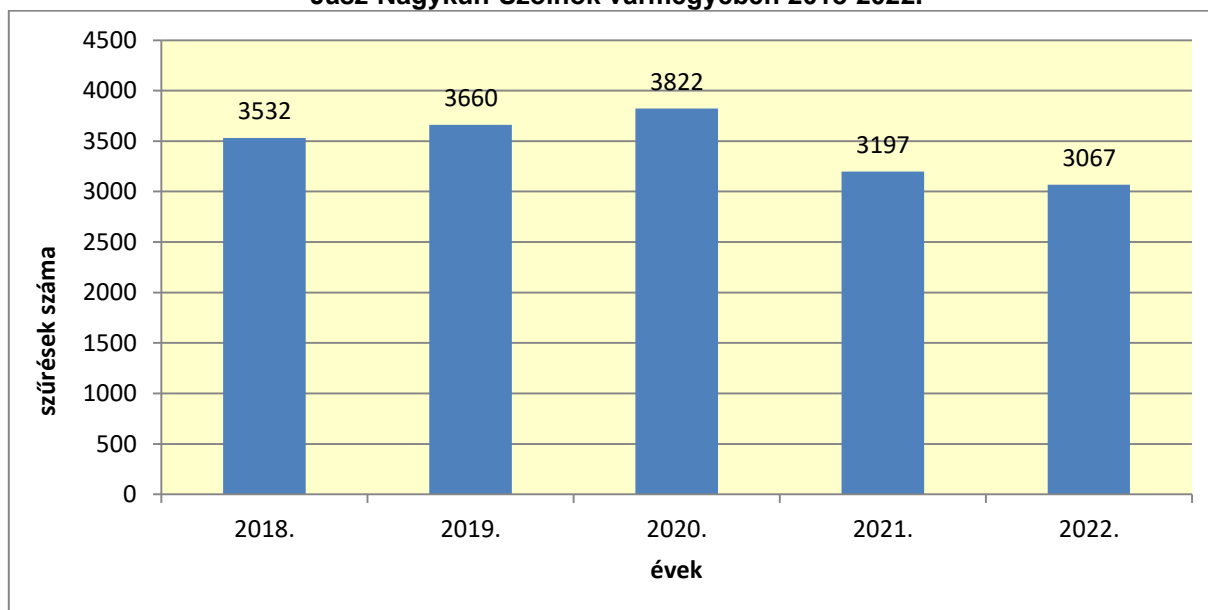
A tárgyévben szűrt nők közül – az előző évhez hasonlóan – 3 fő HBsAg pozitívnak bizonyult.

Az év során összesen 3 fő HBsAg pozitív nő szülésére került sor.

A szülés körüli időben 22 nőnél nem állt rendelkezésre a HBsAg szűrővizsgálat eredménye, de a szülést követően egy héten belül ezen vizsgálatok is elvégzésre kerültek, valamennyien negatívak lettek.

A terhes nők körében az előző 5 évben végzett szűrővizsgálatok számának alakulását a 35. ábra szemlélteti:

35. ábra HBsAg szűrővizsgálatok száma terhes nők körében Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2018-2022.

Adatforrás: JNSZVKH NFO

6.4. HIV tanácsadás

Évek óta a lakosság rendelkezésére áll a HIV tanácsadó heti 2x2 órában, elérhetősége, rendelési ideje több honlapon megtalálható.

Tanácsadási időben előzetes bejelentkezés nélkül fogadjuk az ügyfeleket, a HIV vírus terjedésével és az AIDS megbetegedéssel kapcsolatos kérdéseikre választ kaphatnak. A HIV szűrővizsgálat anonim formában vehető igénybe.

A szűrővizsgálatok jelentőségét az adja, hogy a lakosság bizonyos csoportjaiban emelkedik a HIV vírus terjedése szempontjából rizikóviselkedéssel (pl. nem biztonságos nemi kapcsolat, gyakori partnerváltás, valamint az intravénás kábítószer-használók körében közös tű és fecskendő használata) élők aránya.

Esetleges rizikócsoporthoz való tartozásukról nincsenek információink, bár tapasztalataink szerint vannak „visszatérő” személyek, akik feltehetően életmódjuk miatt tartják fontosnak a rendszeres szűrővizsgálatot.

A szűrővizsgálatok negatív eredménnyel zárultak.

6.5. Kórházhygiénés tevékenység

Az **infekciókontroll** az egészségügyi ellátással összefüggő fertőző betegségek kialakulásában szerepet játszó tényezők ismeretén, elemzésén alapuló, a fertőzések megelőzésére irányuló tevékenység.

Kórházak infekciókontroll tevékenysége

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 5 fekvőbeteg szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató működik. Minden fekvőbeteg-ellátó intézmény rendelkezik infekciókontroll tartalmú munkatervvel, melyek legfőbb elemei: nosocomialis surveillance (felügyelet), fertőtlenítés-sterilizálás, izoláció, veszélyes hulladék kezelése, képzés, oktatás.

A kórházakban a vezetők az infekciókontroll tevékenységet támogatják, a jogszabályban foglaltaknak eleget tesznek. Kiemelten kezelik a szakdolgozók bevonását az infekciókontroll tevékenységbe, az oktatást, a surveillance adatok megosztását esetmegbeszélések által.

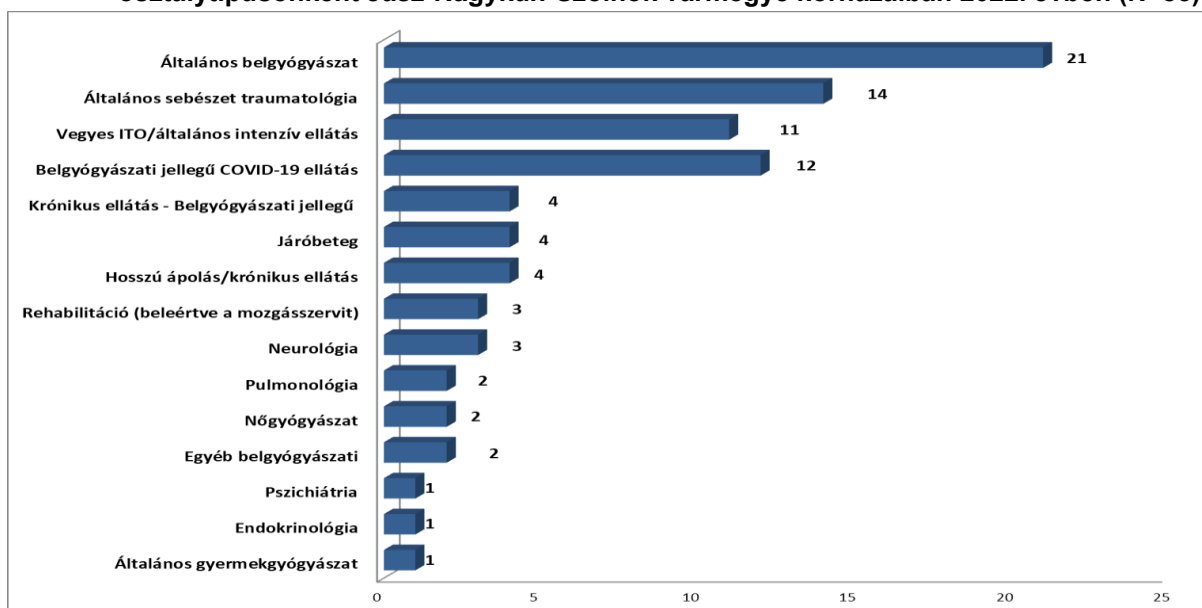
A sterilizálási tevékenység irányítása szintén fontos feladat. A sterilizáló berendezések mikrobiológiai ellenőrzését minden intézmény a jogszabályoknak megfelelően végzi.

Az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések

A fekvőbeteg-ellátó intézmények által 2022. évben összesen **85 multirezisztens kórokozó (MRK)** okozta nosocomialis fertőzés került bejelentésre, 2021. évben 93 esetet jelentettek.

A nosocomialis fertőzések osztálytípusonkénti megoszlását a 36. ábra részletezi.

36. ábra Multirezisztens kórokozók okozta bejelentett nosocomialis fertőzések osztálytípusonként Jász-Nagykun-Szolnok vármegye kórházaiban 2022. évben (N=85)

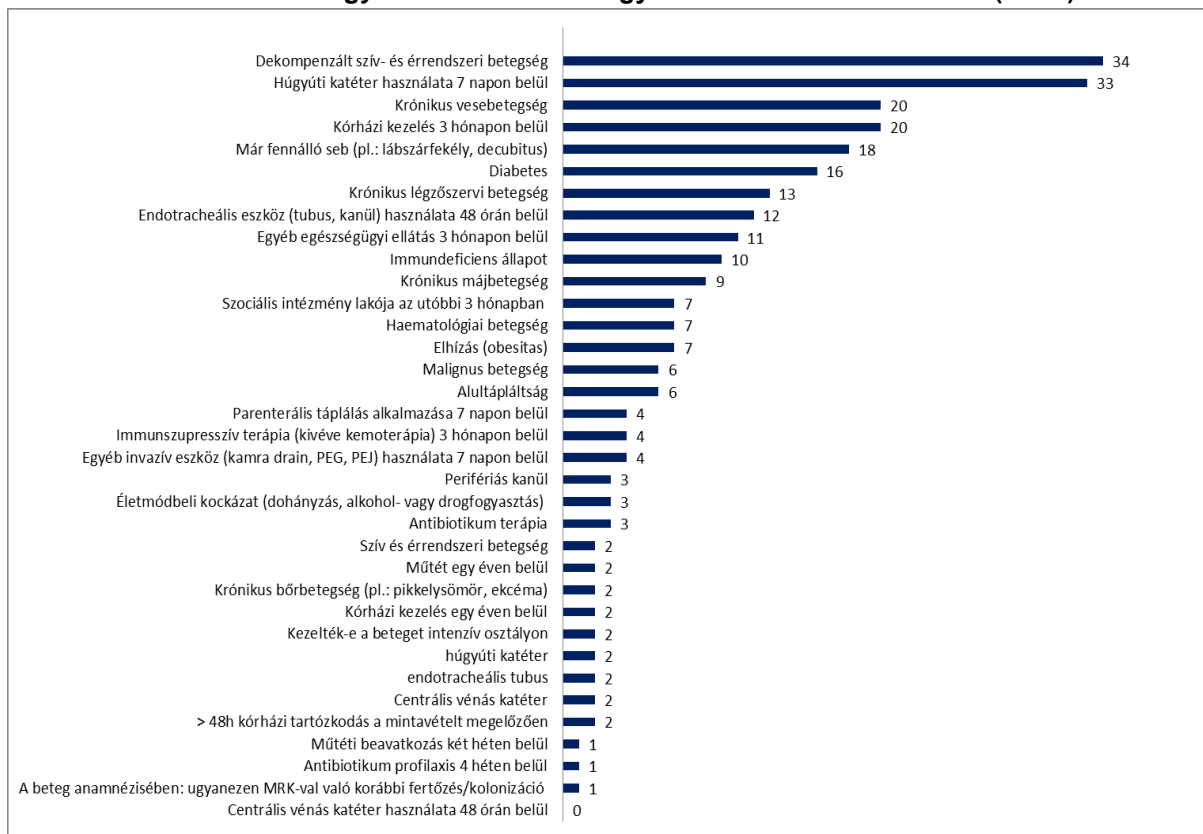

Adatforrás: JNSZVKH NFO

A rizikótényezők közül az eszközös beavatkozások mellett nagy szerepet kap az ápoltak egészségi állapota, vesebetegség, légzőszervi betegségek, fekélyek, melyek esetében jelentősen nő az esély a multirezisztens kórokozók kórházi eredetű akvirálására.

A betegeknél végzett kockázatbecslés fontos lépés a veszélyeztetett ellátottak azonosítására, a fertőzéses esetek csökkentésére. A nosocomialis fertőzések rizikófaktoraira vonatkozó részletes adatokat a 37. ábra szemlélteti.

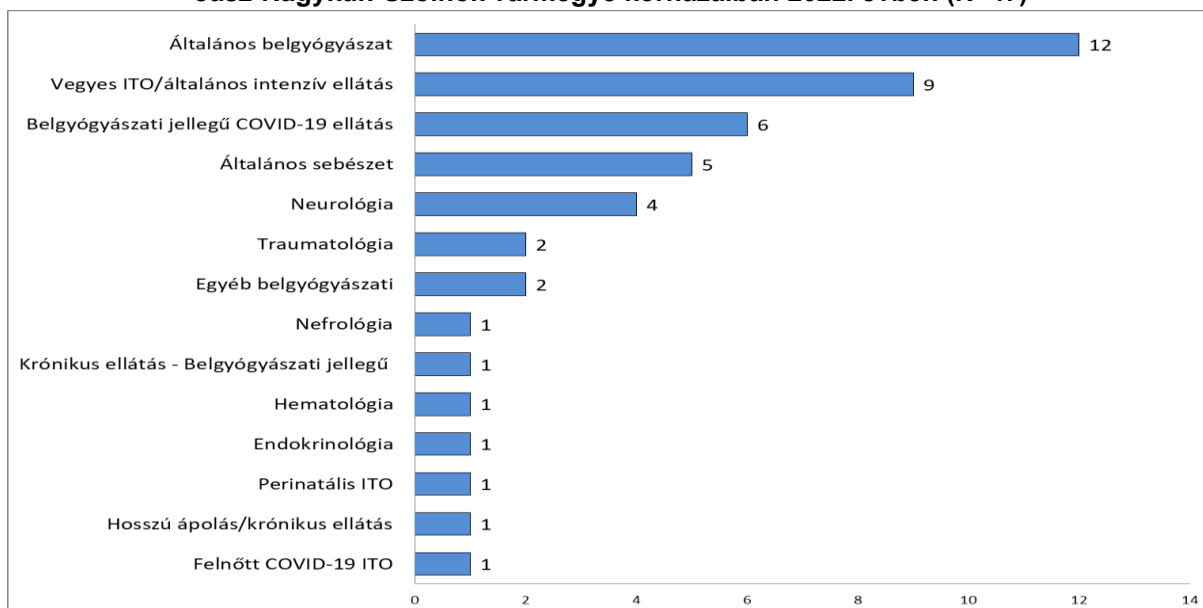
37. ábra Multirezisztens kórokozók okozta bejelentett nosocomialis fertőzések rizikófaktorai Jász-Nagykun-Szolnok vármegye kórházaiban 2022. évben (N=85)

Adatforrás: JNSZVKH NFO

A bejelentett **nosocomialis véráramfertőzések** száma csökkent, 2022. évben 47 bejelentés érkezett (előző évben 74). A véráramfertőzések előfordulását osztálytípusonként a 38. ábra tartalmazza.

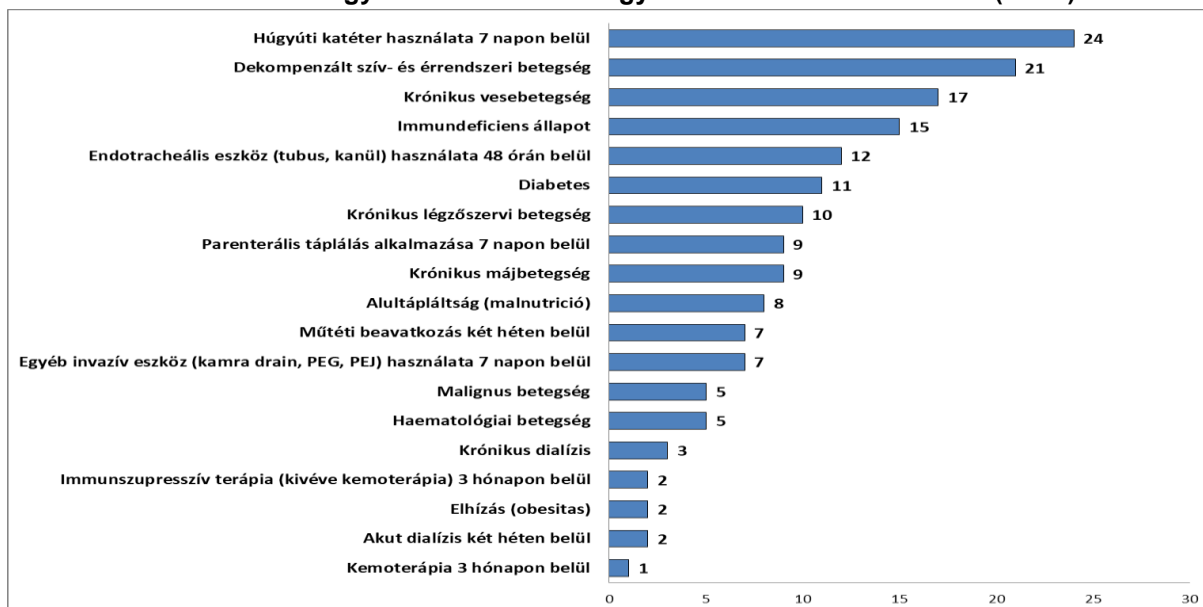
38. ábra Nosocomialis véráramfertőzések előfordulása osztálytípusonként Jász-Nagykun-Szolnok vármegye kórházaiban 2022. évben (N=47)

Adatforrás: JNSZVKH NFO

Nosocomialis véráramfertőzések legnagyobb arányban a belgyógyászati osztályokon fordultak elő (44,6%). A rizikótényezők között a szív-érrendszeri megbetegedések, illetve vesebetegség mellett továbbra is kiemelt helyen szerepel az eszközhasználat. Artériás katétert 4 betegnél, centrális vénás katétert 14 betegnél, perifériás vénás katétert 5 betegnél alkalmaztak, ez a fertőzettek közel felét jelenti. Az ellátási csomagok következetes alkalmazása elengedhetetlen az eszközhasználattal összefüggő fertőzések csökkentésében. A rizikótényezők szerinti részletes adatokat a 39. ábra mutatja.

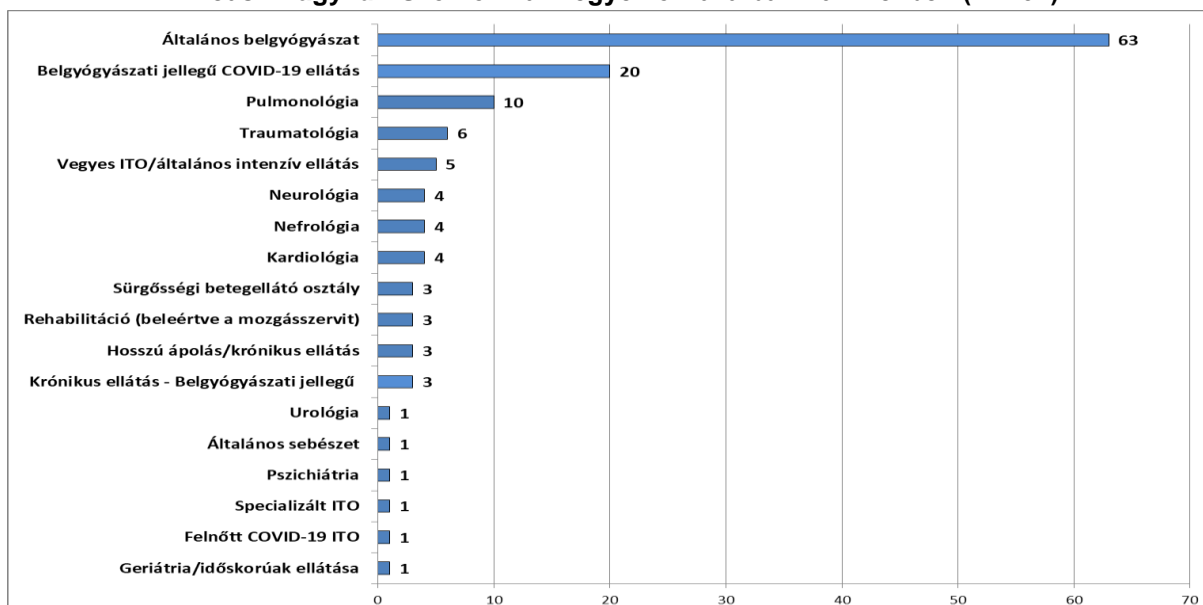
39. ábra Nosocomialis véráramfertőzések legfontosabb rizikófaktora (esetszám) Jász-Nagykun-Szolnok vármegye kórházaiban 2022. évben (N=47)

Adatforrás: JNSZVKH NFO

A **Clostridium difficile (CDI)** okozta nosocomialis fertőzések bejelentési fegyelme megfelelő. A CDI okozta infekció globális népegészségügyi probléma, mára az egyik legjelentősebb kórházi-járványügyi kihívás lett a fejlett országokban, köztük hazánkban is. A toxintermelő kórokozó az antibiotikum használattal összefüggő hasmenések leggyakoribb kórokozója. A klinikai kép az enyhe hasmenéstől a súlyos, életveszélyes bélygyulladásig terjed. A kórokozó (vagy spórája) a betegről direkt és indirekt kontaktus révén vihető át más személyre, elsősorban az ápolószemélyzet kontaminált keze révén, de jelentős szerepet játszanak a beteg környezetében található szennyezett felületek, berendezési és használati tárgyak is. A kórtermek vagy intézmények közötti betegmozgás is hozzájárul a terjedéshez.

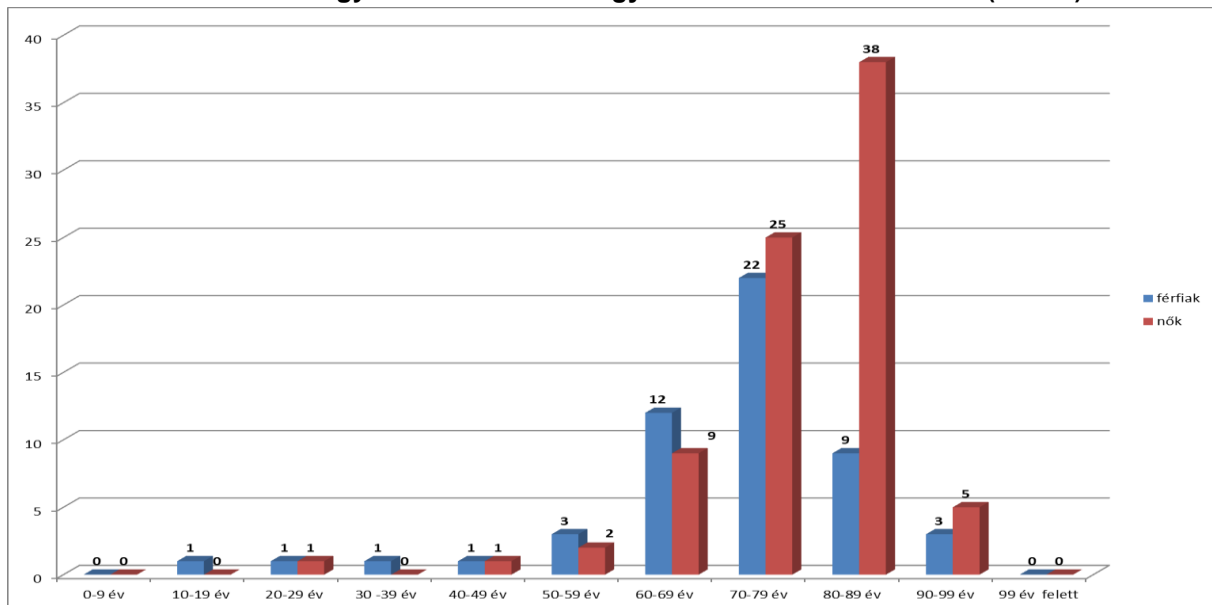
40. ábra Nosocomialis CDI fertőzések előfordulása osztálytípusonként Jász-Nagykun-Szolnok vármegye kórházaiban 2022. évben (N=134)

Adatforrás: JNSZVKH NFO

Az év során a higiénikusok 134 nosocomialis CDI fertőzést rögzítettek (előző évben 146).
A részletes adatokat osztálytípusonként a 40. ábra, nemenként és korcsoportonként a 41. ábra tartalmazza.

41. ábra Nosocomialis CDI fertőzések előfordulása nemenként és korcsoportonként Jász-Nagykun-Szolnok vármegye kórházaiban 2022. évben (N=134)

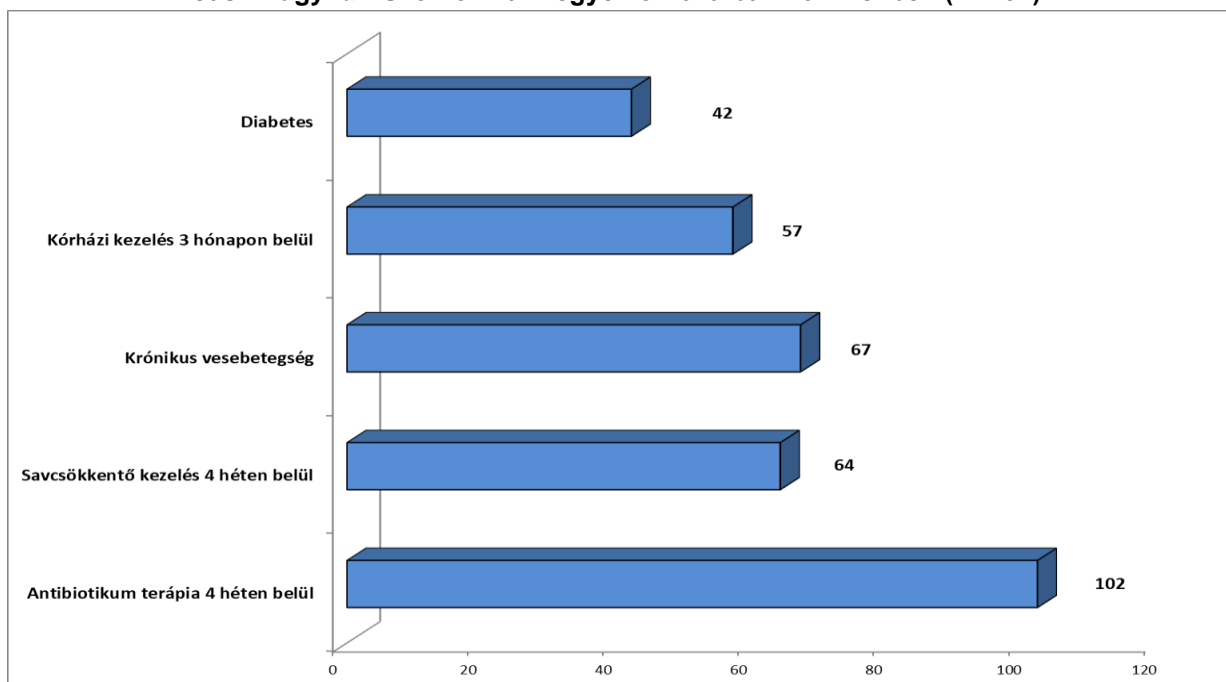
Adatforrás: JNSZVKH NFO

A CDI fertőzések egyértelműen a belgyógyászati osztályokhoz köthetőek, ezeken az osztályokon kiemelt figyelmet kell fordítani a megfelelő fertőtlenítésre, a tünetek megjelenését követő azonnali mintavételre, a hasmenésben szenvedő betegek azonnali elkülönítésére.

Jellemzően az idősebb korosztály (70-90 év) érintett.

A legfontosabb rizikófaktorok részletes adatait a 42. ábra mutatja be. A rizikófaktorok közül az antibiotikum terápia és a savcsökkentők szedése dominál, az érintett betegekre kiemelt figyelmet kell fordítani.

42. ábra Nosocomialis CDI fertőzések legfontosabb rizikófaktorai Jász-Nagykun-Szolnok vármegye kórházaiban 2022. évben (N=134)

Adatforrás: JNSZVKH NFO

Tárgyévben **29 nosocomialis járvány** került bejelentésre, közel 90%-át SARS-CoV-2 vírus okozta. A járványok során 1682 exponált ápoltból és dolgozóból 305 fő betegedett meg.

6.6. Rovar-, rágcsálóirtás (tetvesség, rágcsálók elleni védekezés, egyéb kártevők)

Fejtetvesség

A tetvességi vizsgálatok száma emelkedett, de még mindig nem éri el a COVID-19 járvány előtti szintet. A fejtetvesség mértéke hasonló a korábbi években tapasztaltnak, közösségi típusonként sem változott számottevően a fejtetvesek aránya (óvodások 1,5%-a, általános iskolások 1,8%-a).

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében Szolnokon és Törökszentmiklóson működik hajléktalan szálló.

A tetvesség felderítésére irányuló vizsgálatot és a tetves személyek kezelését szociális munkás, illetve szociális segítő végzettséggel rendelkező dolgozók végzik heti rendszerességgel.

2022. évben ruhatetvesség, fejtetvesség, illetve lapostetvesség nem fordult elő egyik szállón sem.

Rágcsálók

A rágcsálókkal kapcsolatos bejelentések száma 47, közel azonos az előző évvel. A bejelentések 45%-a bizonyult megalapozottnak. Döntő többsége patkányok jelenlétére, elszaporodására vonatkozott, mely főként a bejelentett ingatlan elhanyagolt, rendezetlen állapotából eredt, mivel ez a típusú lakókörnyezet kimondottan kedvez a patkányok megtelepedésének. Visszatérő jelenség az is, hogy a bejelentett ingatlanon felhalmozott nagy mennyiségű kommunális hulladék, szemét elégtelen tárolása, el nem szállítása következtében szaporodtak el a patkányok.

Gyakran a bejelentett ingatlanon állattartással foglalkoztak, ahol a tulajdonos nem gondoskodott az állatok etetésére szolgáló takarmány előírtaknak megfelelő, zárt tárolásáról, így ahhoz a rágcsálók hozzáfértek.

Általános, hogy az ingatlantulajdonos vagy annak használója hiányosan, vagy semmilyen módon nem gondoskodott a rágcsálóirtásról az általa lakott/használt ingatlanra vonatkozóan, ezért ilyen esetekben a járási népegészségügyi osztályok a szükségesnek tartott intézkedéseket megtették, a jogsértő cselekmények, mulasztások szankcionálása megtörtént.

Rühatka

A járási népegészségügyi osztályok a rüheség elleni védekezést ellenőrizték hajléktalanszállókon és szociális otthonokban, illetve menekültek szállásain.

Az ellenőrzött szociális otthonokban szórványosan előfordul rühatka fertőzés. Az intézmények tisztában vannak a szükséges teendőkkel (időben felismerik a fertőzést, megfelelően végzik a fertőtlenítést), így a fertőzések nem öltöztek járványos mértéket.

7. Egészségfejlesztés

Az **egészségfejlesztés** állami, vármegyei és járási szinten ellátandó népegészségügyi feladat. Hatékony egészségfejlesztés az egyének és a közösségek akarata, motivációja nélkül nem lehetséges, de szükséges a támogató társadalmi háttér is.

Az egészségfejlesztési programok jellemzői

Az egészségkultúra megváltoztatásához elengedhetetlen a lakosság és az egészséget befolyásoló társadalmi kulcsszereplők egészségközpontú szemléletének kialakítása. Nemzetközi tapasztalatok igazolják, hogy a lakosság egészségmagatartásának pozitív irányú megváltozása csakis valamennyi szektor szereplőinek egy irányba mutató, összehangolt viselkedése nyomán várható.

Szükség van a lakosság egészséggel kapcsolatos ismereteinek bővítésére, az egyéni felelősség hangsúlyozására, az egészséges magatartásra, az egészséget veszélyeztető ártalmak és megbetegedések megelőzésére irányuló tevékenységekre. Azt is tudjuk, hogy az egészségmagatartás megváltoztatása komplex feladatának országos, térségi és helyi szinten való megvalósításához szükségszerűnek látszik, hogy a népegészségügy még inkább vezető szerepet vállaljon a lakosság egészségének javítását célzó interszektoriális együttműködésben. Ennek érdekében vármegyénkben a kormányhivatal népegészségügyi feladatkörében az állami, civil és egyéb szervezetekkel, társszervekkel együttműködve kíván tenni a lakosság egészségi állapotának javítása érdekében.

A hatékony egészségfejlesztés csak a partnerség elve alapján képzelhető el. Szándékai, akarata ellenére senkinek sem „fejleszhető” az egészsége. Ebből következik, hogy az az egészségfejlesztés eredményes és

hatékony, amely az individumokat, közösségeket partnerként kezeli. A partnerek száma azonban olyan nagy, hogy a színterek bevonása, közreműködése nélkül nem valósítható meg a partnerség elve.

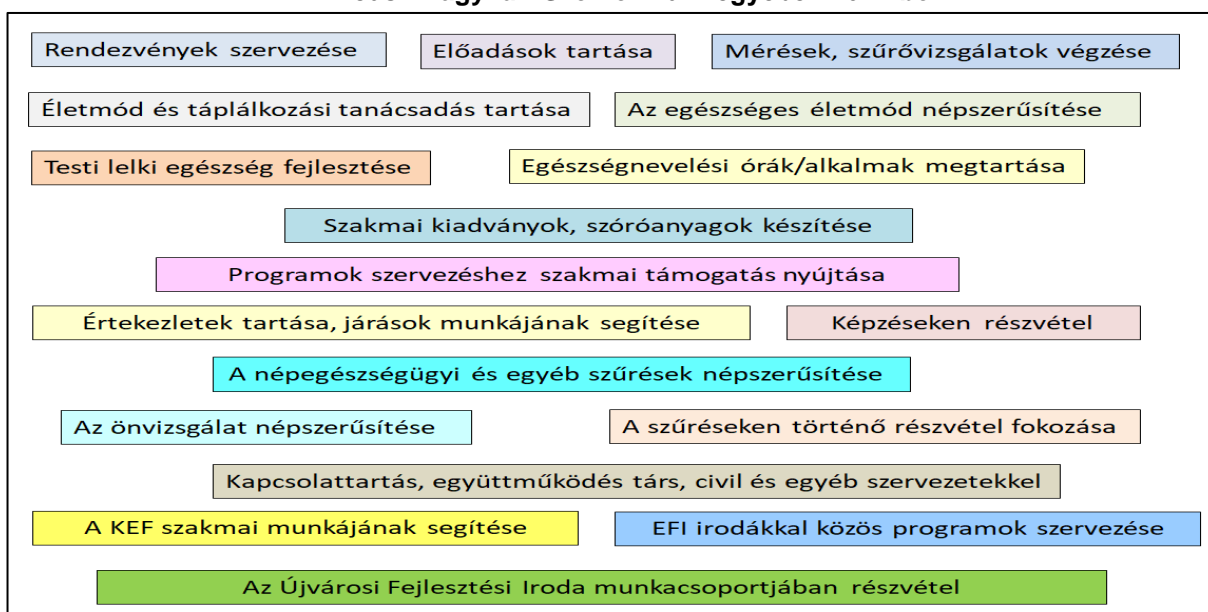
Az egészségfejlesztés célja, hogy az egyének, közösségek képessé váljanak az egészség feletti kontroll megszerzésére annak érdekében, hogy javuljon az egészségi állapotuk és az életminőségük.

Egészségfejlesztés keretén belül az eseményeink célcsoportja a vármegyében élő lakosság, civil és beteg szervezetek tagjai, hátrányos helyzetű csoportok. Ezen belül is kiemelten a gyerekek, illetve a veszélyeztetett idős korosztály.

Az egészségfejlesztés célja továbbá elősegíteni az egészség kulturális szint emelésével, az életmód formálásával az egészség kialakítását, megtartását, a betegségek megelőzését, a betegek egészségi állapotának mielőbbi helyreállítását. A legfontosabb az elsődleges (primer) prevenció, vagyis az egészséget veszélyeztető kockázati tényezők elhárítására irányuló egészségnevelési tevékenység.

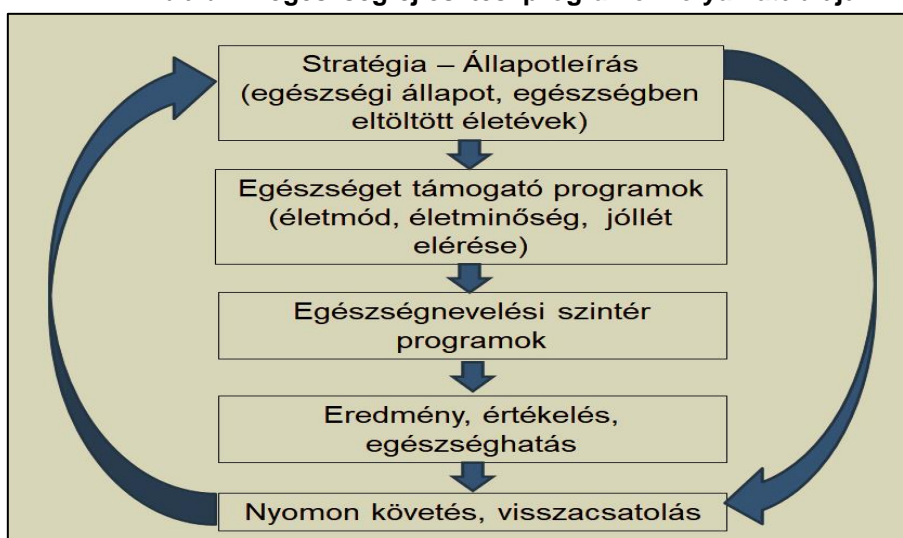
Az egészségfejlesztés sokrétű módszereit, eszközeit részletesen a 43. ábra szemlélteti:

43. Egészségfejlesztés módszerei, eszközei Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022-ben

Adatforrás: JNSZVKH NFO

44. ábra Az egészségfejlesztési programok folyamatábrája

Adatforrás: NNGYK

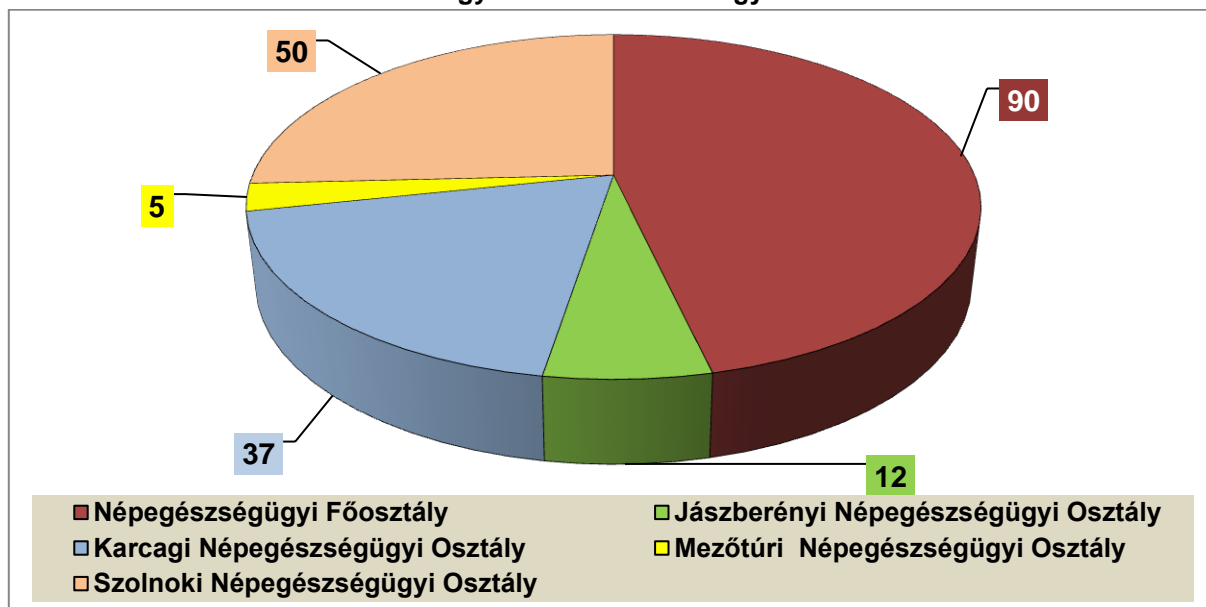
Az egészségfejlesztés tevékenységi területei az egyéni képességek fejlesztése, a közösségi cselekvések erősítése. Nem képzelhető el ugyanakkor az egészséget támogató környezet kialakítása és fenntartása nélkül sem. Az egészséget támogató szakmapolitikai irányelvek megfogalmazása és az egészségügyi ellátórendszer megelőzés-központú áthangolása nélkül pedig kevésbé hatékony az egészségfejlesztés.

Az egészségfejlesztési programok folyamatábráját a 44. ábra szemlélteti:

Vármegyénkben a legfőbb szinterek a nevelési-oktatási intézmények, a munkahelyek, a települések, beteg és egyéb hátrányos helyzetű csoportok voltak.

Az év során az egészségfejlesztési szakterület 194 alkalommal 16 600 főnek tartott előadást, vagy egyéb eseményen vett részt, legtöbb felkérést, meghívást a Főosztály kapott, melyeket a 45. ábra szemléltet.

**45. ábra Egészségfejlesztési események/alkalmak száma
Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022-ben**

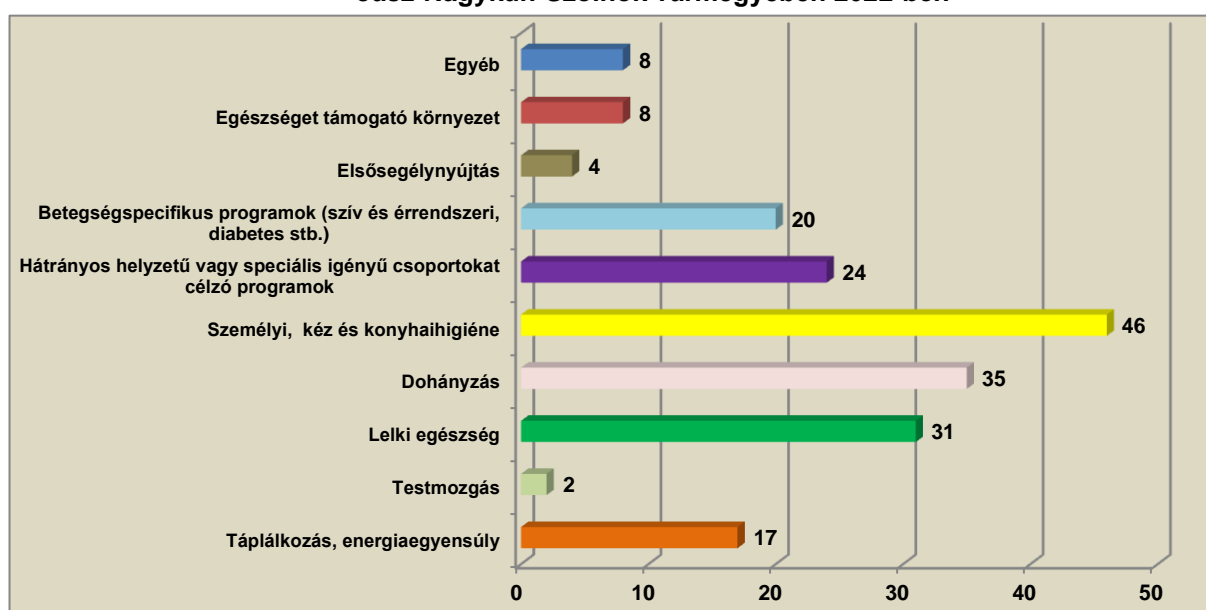
Adatforrás: JNSZVKH NFO

A nevelési oktatási intézményekben főként interaktív előadást tartottunk, ahol a fertőző betegségek megelőzéséről, a személyi és kézhigiénéről, a tüsszentési etiketről, dohányzásról, valamint a lelki egészségről beszéltünk. Ezekben az eseményeken játékos bemutatókkal, kísérletekkel tettük érdekesebbé a programot.

Több alkalommal az Egészségfejlesztési Irodákkal (EFI) közös programokat szerveztünk, vagy hozzájuk kapcsolódtunk. A prevencióra helyeztük a hangsúlyt, fő cél az egészség értékékként történő elfogadtatása, az egészséges életmód népszerűsítése volt.

Az egészségfejlesztési események 2022. évi kiemelt témaköreit részletesen a 46. ábra szemlélteti:

**46. ábra Egészségfejlesztési események témakörei
Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022-ben**

Adatforrás: JNSZVKH NFO

Több ízben civil szervezetek által meghirdetett programokon voltunk jelen, így JNSZV Vakok Egyesülete, a Törökszentmiklósi Kapocs Alapítvány, a Szolnoki Újváros Fejlesztési Iroda által szervezett eseményeket segítettük. Ezekben a rendezvényeken a hátrányos helyzetű, roma, illetve a speciális igényű csoportok egészségfejlesztése valósulhatott meg. Együttműködésben tanácsadással, előadásokkal, mérésekkel, segítettük a programok sikeres lebonyolítását.

A vármegyében működő **Egészségfejlesztési Irodákkal** tartottuk a kapcsolatot, esetenként közös programokon vettünk részt.

A **Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF)** munkájában is aktívak voltunk, ahol a szenvedélybetegség megelőzése a cél. Több ízben volt szakmai konzultációra, megbeszélésre lehetőség.

Az **Újvárosi Fejlesztési Iroda Koordináció munkacsoport** (Szolnok) megbeszélésein vettünk részt. Az Újvárosban élő, hátrányos helyzetű és a roma lakosság körében az egészséges életmód népszerűsítése zajlott több alkalommal szervezett programjaikon. A tanodában, illetve klub foglalkozás keretében voltunk jelen, a városrészben lakók integrációja mellett szűrések, tanácsadás és játékos formában feladványok is színesítették a programokat. Ezzel a hátrányos helyzetű vagy speciális igényű csoportok egészségfejlesztése is megvalósulhatott.

A korábbi évekhez hasonlóan 2022-ben is a **kézhygiénés interaktív internetes programot** népszerűsítettük. Ennek keretében több ízben interaktív előadást tartottunk, bemutatóval, játékokkal, kísérletekkel tettük érdekesebbé a programot.

A **dohányzás prevenció keretében** a dohányos bábu bemutatásával egybekötött interaktív prevenció előadásokat tartottunk, mely keretében leginkább az iskolás korosztályhoz jutottunk el.

Felkérésre egyéb **színtéren előadást, szűréseket végeztünk** (iskolai, települési és családi egészségnapokon, rendezvényeken), valamint több alkalommal tanácsadást is tartottunk.

8. Környezeti tényezők

A lakosság egészségi állapotát és életkilátásait jelentős mértékben befolyásoló tényező az embert körülvevő környezet. E tekintetben kedvező eredmények várhatók azoktól az elindított programoktól, melyek környezetkímélő eszközökkel segítik elő a gazdasági versenyképesség fejlődését. A környezettudatos technológiák és termékfejlesztések hatására mérséklődő környezetterhelés várhatóan az egészségi kockázatok csökkenését is eredményezni fogja.

Az emberre ható környezeti tényezőkkel foglalkozó diszciplína az orvostudomány részét képező közegészségügy, mely több, az egyes környezeti elemekkel külön-külön foglalkozó szakterületből tevődik össze: település- és környezet-egészségügy, kémiai biztonság, élelmezés- és táplálkozás-egészségügy, gyermek- és ifjúság-egészségügy, valamint a nemdohányzók védelmével kapcsolatos teendőket is e tevékenységi körbe soroljuk.

E szakterület vonatkozásában jellemző a közegészségügyi biztonság fenntartása szempontjából fontos beruházások (ivóvízminőség-javító programok, hulladékgazdálkodási közszolgáltatási engedélyezések, településrendezési tervek, kiemelt jelentőségű beruházások, építészeti engedélyezések stb.) megvalósításával kapcsolatos hatósági, szakhatósági eljárások tekintélyes számú előfordulása.

A vizsgált időszakban megyénk közegészségügyi helyzete stabil volt, az ivóvíz fogyasztásával és a fürdővizek használatával összefüggésbe hozható csoportos, tömeges megbetegedések, illetve a kémiai biztonsággal kapcsolatos rendkívüli események nem fordultak elő.

A felsorolt szakterületeken említést érdemlő hatósági feladataink az alábbiak:

8.1. Környezet- és település-egészségügyi szakterület

8.1.1. Vízhigiéne: ivóvíz

A lakosság egészségi állapotát a vízhygiéne szempontjából elsősorban az ivóvíz minősége befolyásolja. Az ivóvízben található mikrobiológiai és kémiai paraméterek rövid vagy hosszú távon hatással vannak az ember

egészségére, ezért fontos, hogy a napi 2-3 liter szükséglet biztosítása megfelelő összetételű vízből történjen.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben 69 közütemi vízellátó rendszer üzemelt. A vármegye vízellátó rendszerei 78 településen/településrészen közel 370 ezer lakos ivóvízellátását biztosították. A közütemi vízművek üzemeltetői 2022. évben továbbra is a Víz- és Csatornaművek Koncessziós Zrt. Szolnok, a Bácsvíz Zrt., a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. és a Heves Megyei Vízmű Zrt. voltak.

Településeink döntő többsége 100%-os víziközmű ellátottsággal rendelkezik.

Besenyszög közigazgatási területéhez tartozó Szóró-pusztá, Doba-pusztá, Fokorú pusztá és Palotás közműves vízszolgáltatása továbbra sem megoldott, ezért a korábbi évekhez hasonlóan Besenyszög településről lajtos kocsival heti két alkalommal szállítanak ki ivóvizet.

A vízminőség alakulása megyénkben

Az előző évek gyakorlatának megfelelően 2022. évben is valamennyi közütemi ivóvíz-szolgáltató az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően hatóságunkkal egyeztetett vizsgálati program szerint az önellenőrző ivóvíz vizsgálatokat akkreditált laboratóriummal elvégeztette, az eredményeket negyedévente továbbította részünkre.

A korábbi évekhez hasonlóan valamennyi településen előre meghatározott ütemterv szerint a szolgáltatott ivóvíz hatósági ellenőrzése is megtörtént.

Mind az üzemeltetői, mind a hatósági adatok gyűjtése, rendszerezése elektronikus úton történt a „Humán Vízhasználatok Környezet-egészségügyi Szakrendszere” (HUMVI) országos adatbázisában.

Az önellenőrző vízvizsgálati ütemtervek végrehajtását folyamatosan figyelemmel követtük. Az Üzemeltetők a kifogásolt vizsgálati eredménnyel kapcsolatos jelentési kötelezettségüknek maradéktalanul eleget tettek. A rendelkezésünkre álló önellenőrző és hatósági adatok alapján a szolgáltatott ivóvíz minőségével kapcsolatos hatósági intézkedések kifogásolt bakteriológiai, kémiai és biológiai paraméterek miatt váltak szükségessé (2. táblázat).

2. táblázat Az ivóvízminőség felügyeleti jogkörben végzett hatósági tevékenység mutatói Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben

Szakmai ellenőrzések	Hatósági intézkedések	Engedélyezési eljárások	Szakhatósági eljárások	Hatósági vízvizsgálat	
				mintaszám	vizsgált paraméter-szám
209	259	161	334	112	5686

Adatforrás: JNSZVKH NFO

A vízminőségi problémák részben technológiai, részben pedig hálózati, úgynevezett másodlagos eredetűnek tekinthetők.

A vízminőségi problémák okaként említhető, hogy

- a megyénkben üzemelő ivóvíz hálózatok jelentős része több évtizede készült, a vezetékrendszer (azbesztcement) elöregedett azokon a településeken is, ahol viszonylag korszerűnek tekinthető a vízmű,
- az új ivóvízkezelő technológiával rendelkező vízművek kapacitása több helyen jelentősen alultervezett, emiatt nem elegendő sem a nyári időszakban jelentkező fokozott vízigény kielégítésére, sem az emellett rendszeresen, valamint a kifogásoltság esetén soron kívül végzendő szűrő- és hálózati mosásokhoz, és
- a nem adekvát üzemeltetői intézkedések alkalmazása.

Az ivóvíz minőséggel kapcsolatban felmerülő problémák megoldása érdekében minden esetben haladéktalanul intézkedtünk, ezáltal ivóvíz okozta járványügyi esemény nem alakult ki.

Az év során folyamatosan végzett hatósági ellenőrzések alkalmával súlyos közegészségügyi hiányosságot nem észleltünk, a kisebb szabálytalanságokat az üzemeltetők adott határidőn belül megszüntették.

Kiemelt ivóvíz-minőségi problémák kezelése (arzén, bór, fluorid)

Arzén

Tiszasüly-Szenási major településrészen 2013. évben arzén vonatkozásában elrendelt átmeneti ivóvízellátási kötelezettség 2022. évben is fennállt. Az érintett lakosság vízellátását a Tanyagondnokság végzi. A vizet a lakosok saját edényeiben szállítja ki, mely a tiszasülyi közműves ivóvízhálózatról történik.

Karcag Város Önkormányzata 220 fő tanyán élő külterületi lakos (településrészek: Magyarka 35 fő, Béke 100-as 25 fő, Tatárülés: 20 fő, Cserhát: 21 fő, Tilalmas: 119 fő) számára biztosított 3 l/fő/nap mennyiségű szénsavmentes ásványvizet, amelyet heti, havi rendszerességgel szállított 2022. évben is.

Bór

Kisújszállás Márialaka település részen - külterületen lévő - egy üzemi vízmű által szolgáltatott ivóvíz lakossági fogyasztása miatt átmeneti vízellátás elrendelésére került sor korábban. A települési önkormányzat szénsavmentes ásványvizet biztosít folyamatosan az érintettek részére.

Fluorid

Vármegyénkben tárgyi évben fluorid paraméter határérték túllépése miatt hatósági intézkedés nem vált szükségessé.

Határérték feletti nitrit paraméter miatt elrendelt átmeneti vízellátás

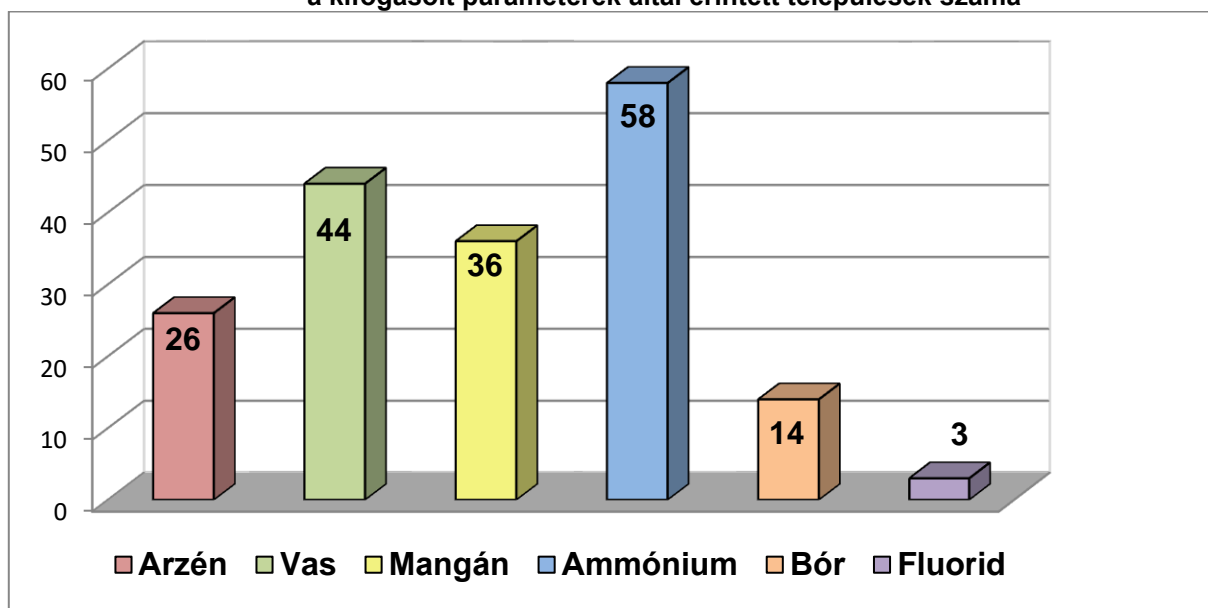
2022. évben 2 esetben került sor hatósági vízvizsgálat során észlelt határérték feletti nitrit koncentráció miatt átmeneti vízellátás elrendelésére. Az illetékes népegészségügyi osztályok soron kívül rendelték el vízosztást a területen élő várandósoknak és az egy évnél fiatalabb csecsemőknek. A területi védőnő tájékoztatása alapján vízosztásra az egyik esetben nem került sor, mivel az adott időszakban nem tartózkodott a településen érintett személy.

Vármegyénkben a szolgáltatók és a hatóság által megtett intézkedéseknek köszönhetően methaemoglobinaemia (ún. „kékkór”), vagy más ivóvízzel kapcsolatba hozható megbetegedés az előző évekhez hasonlóan nem fordult elő.

A fogyasztói bejelentések száma, jellege és a tett intézkedések alakulása

2022. évben lakossági bejelentés 7 esetben érkezett. A fogyasztók a szolgáltatott ivóvíz organoleptikus tulajdonságaival (elszíneződésével, szagával) kapcsolatosan tettek észrevételt. Az információk birtokában az érintett szolgáltatóval soron kívül felvettük a kapcsolatot a probléma mihamarabbi megszüntetése érdekében. Az üzemeltetők a lakosság megelégedettsége, valamint a megfelelő minőségű ivóvíz biztosítása érdekében a szükséges intézkedéseket (helyszíni szemle, hálózatmosatás, bejelentő kérésére a belső hálózat mosatása is, stb.) haladéktalanul megtették, arról a hatóságot tájékoztatták.

47. ábra Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2015 évtől 2022. év végéig megvalósult ivóvízminőség-javító beruházások során a kifogásolt paraméterek által érintett települések száma

Adatforrás: JNSZVKH NFO

Közmű, illetve technológiai fejlesztési célú beruházások

Vármegyénk területén 2015. évtől összesen 60 települést/településrészt érintően 15 ivóvízminőség-javító beruházás **valósult meg**, melyek az arzén, vas, mangán, ammónium, bór, fluorid vízminőségi paraméterek csökkentésére irányultak. A megvalósult ivóvízminőség-javító beruházásokban résztvevő, kifogásolt paraméterek által érintett települések számának alakulását a 47. ábra szemlélteti.

Kengyel, Cibakháza és Jászszentandrás települési vízművek esetében tervezett vízminőség-javító beruházások részeként a vízjogi létesítési engedélyezési eljárások már korábban lefolytatásra kerültek. A kivitelezési munkák tárgyévben azonban egyik településen sem kezdődtek meg.

Amennyiben az érintett települések esetében a következő évben az ivóvízminőség-javító beruházások megvalósítását megkezdik, úgy az illetékes népegészségügyi szervek a kivitelezések során komoly hangsúlyt fognak fektetni arra, hogy a tervezőkkel, önkormányzatokkal és üzemeltetőkkel szoros együttműködés révén minél zökkenőmentesebben kerüljön kiépítésre az új vízkezelő technológia. A korábbi ivóvízminőség-javító beruházásokhoz hasonlóan, a hatóság a próbaüzem során is fokozott szakmai és hatósági felügyelet hozzájárul, hogy ivóvíz eredetű megbetegedés ne alakulhasson ki.

2022. évet megelőzően kiépített valamennyi vízkezelési technológia rendelkezik az NNGYK engedélyével, melyek alkalmazásának célja általában az ivóvíz vas-, mangán, ammónium és arzénmentesítése, illetve egyes esetekben a bór tartalom határérték alá csökkentése hígítással.

Vármegyénkben **megvalósításra váró** ivóvízminőség-javító projekteket a 3. táblázat tartalmazza.

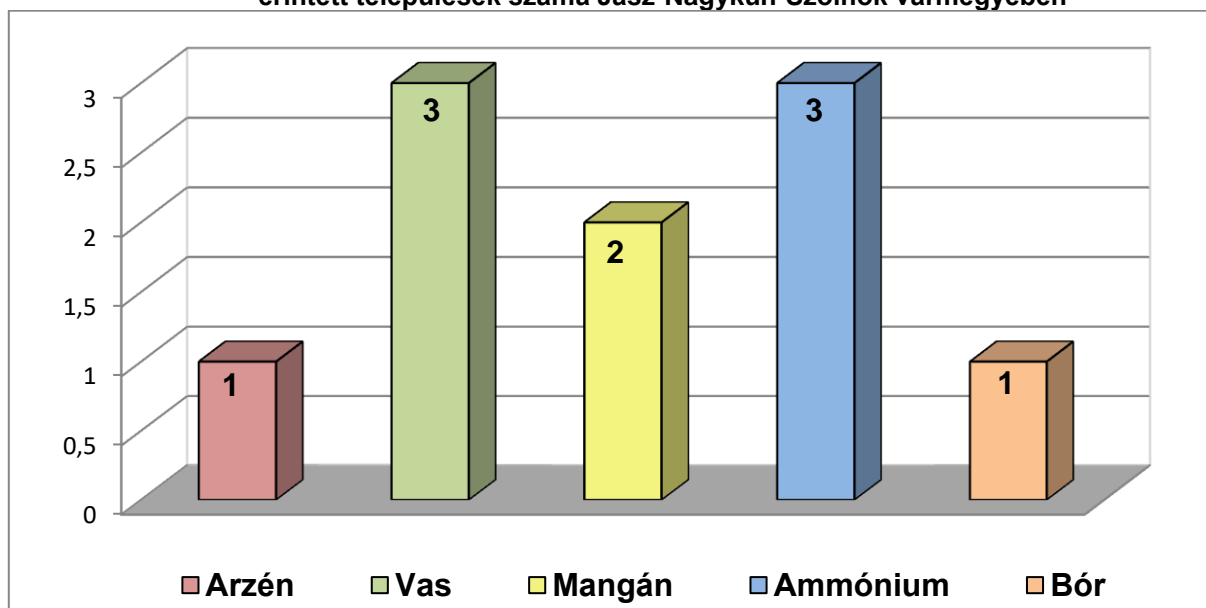
**3. táblázat Megvalósításra váró ivóvízminőség-javító projektek
Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében**

Projekt megnevezése	Érintett település
Jászszentandrás ivóvízminőség-javító projekt	Jászszentandrás
Kengyel ivóvízminőség-javító projekt	Kengyel
Közép- és Kelet-Magyarországi ivóvízminőség-javító program 1. (KKMO 1)	Tiszafüred, Tiszafüred-Kócsújfalu, Cibakháza*

*: A projekt Jász-Nagykun-Szolnok megyét érintő települései

A megvalósítandó beruházások a 48. ábra szerinti vízminőségi paraméterek csökkentésére irányulnak.

48. ábra Megvalósítandó ivóvízminőség-javító beruházások során a kifogásolt paraméterek által érintett települések száma Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében

Adatforrás: JNSZVKH NFO

Az érintett településeknél az ivóvízminőség-javító beruházások 2022. évben még nem indultak el.

Ivóvíz szolgáltatást érintő rendkívüli események

Illetékességi területünkön 2022. évben az ivóvízadókat érintő árvíz, belvíz nem volt.

2022. június végétől (35-40 fok feletti maximummal) augusztus végéig több hóhullámmal járó, forró időszak volt megfigyelhető az országban, de a nyár a hőség mellett nagyon száraz, aszályos is volt. A hóhullámok között csak rövid időre hűlt le a levegő és mindhárom hónapban a szokásosnál sokkal kevesebb csapadék esett. Mindezek kihatással voltak a lakosság vízfogyasztására és ezzel együtt az ivóvíz szolgáltatására is. Vármegyénkben több település esetében is problémaként jelentkezett a nyári rendkívüli időjárás okozta megemelkedett lakossági vízigény:

- **Tiszaroff** településen pl. július hónapban fordult elő a fentiek miatt nyomás csökkenés és időszakos vízhiány.
- **Jászberény** város esetében a település megfelelő mennyiségű és minőségű ivóvízzel történő ellátásának biztosítása érdekében vízkorlátozási terv készítését és az önkormányzat képviselő-testületének jóváhagyását követően a 0. fokozat elrendelését látta szükségesnek az üzemeltető. A további korlátozási fokozatok bevezetésének elkerülése érdekében alternatív megoldásként a településen található egy egyedi vízellátórendszer által kezelt víz települési elosztóhálózatba történő betáplálása vált szükségessé július hónapban a megemelkedett és a működő kutak (18 db) által már biztosítani képtelen vízigény miatt, melyhez a Népegészségügyi Főosztály szoros és folyamatos üzemeltetői és hatósági kontroll mellett hozzájárult.
- **Szolnok** városnak, mint a vármegyénkben egyedülállóan mederpilléres felszíni vízkivételi művel rendelkező településnek is problémát jelentett a nyári hőség. A magas hőmérséklet és a szokásosnál jóval kevesebb csapadék következtében a Tisza vízszintje kritikus szintre csökkent, ezért a megfelelő mennyiségű és minőségű ivóvíz biztosítása normál üzemeltetésben már nem volt kivitelezhető, ezért át kellett állni a szívócsöves tartalék vízkivételi művel történő vízellátásra, mely június közepétől három hónapig biztosította így 8 település vízigényét. Az üzemeltető felkészült arra a rendkívüli helyzetre is, ha a Tisza vízállása a Felszíni Vízmű szempontjából a kritikus szint alá csökkenne. Ebben az esetben korlátozás nélkül, a sodorvonalra telepített úszó vízkivételi művel oldották volna meg a lakossági vízigény kielégítését, amelynek próbaüzemi eljárása közben helyszíni szemlét tartottunk, azonban éles üzemi működtetése nem vált szükségessé. A város vízkorlátozási tervének kidolgozásában aktívan közreműködtünk.

Ezen időszak alatt fentiek túl több település is vízkorlátozási tervet fogadott el, mivel az új vízkezelési technológiák olyan szűk keresztmetszettel kerültek kialakításra, amelyek nem, vagy alig képesek a hőség miatt megemelkedett lakossági vízigények kielégítésére.

Az üzemeltetők, az önkormányzatok és a népegészségügyi hatóságok szoros együttműködésének köszönhetően ivóvíz eredetű megbetegedés nem alakult ki.

8.1.2. Vízhigiéne: fürdővíz

A lakosság fürdőhasználatára lehetséges egyrészt természetes fürdők (állóvizek, folyóvizek), másrészt medencés közfürdők (gyógyfürdők, strandfürdők, wellness részleggel működő szállodák) látogatásával, mely vízhasználatok egyaránt közegészségügyi kockázatot hordozhatnak magukban.

Medencés fürdők

2022. évben Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 80 töltő-ürítő és 134 vízforgató berendezéssel ellátott fürdőmedence üzemelt. Valamennyi üzemelő medencés közfürdő közegészségügyi ellenőrzése megtörtént. A medencék hatósági vízmintavételezésére a vonatkozó ágazati jogszabály szerint sor került, többségében a főszezon ideje alatt. Az ellenőrzések tapasztalatai alapján elmondható, hogy az előző évekhez hasonlóan az üzemeltetők többsége a jogszabályi előírások és az üzemeltetési szabályzatban foglaltak szerint működtette a strandfürdőket. A medencés fürdők vízminőségének üzemeltetői ellenőrzését meghatározott mintavételi ütemterv szerint, akkreditált laboratóriummal végeztették. Az üzemeltetők az ellenőrzések során együttműködtek voltak. Az ellenőrzések során feltárt, a fürdővíz minőségét veszélyeztető kifogások és az egyéb jogszabályi előírásokba ütköző leggyakoribb szabálytalanságok az alábbiak voltak:

- a hatósági és az önellenőrző vizsgálatok laboratóriumi eredményeinek kifogásoltsága,
- üzemnapló nem megfelelő vezetése,

- az üzemeltetéshez szükséges szakképesítési követelményeknek nem teljes körű megfelelés,
- a lábmások nem megfelelő tisztasága.

A feltárt szabálytalanságok megszüntetésére a hatósági intézkedések minden esetben megtörténtek, mellyel összefüggésben 36 határozat kiadására került sor, az elrendelt kötelezettségeket végrehajtották, a hiányosságokat felszámolták.

Az üzemeltetői (önkontroll) és a hatósági fürdővíz-minták vizsgálati eredményeinek minősítési kategóriák szerinti megoszlását a 4. és az 5. táblázatok mutatják be.

4. táblázat Önkontroll fürdővíz-minták vizsgálati eredményeinek minősítési kategóriák szerinti megoszlása Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben

Üzemeltetett töltő-ürítő medencék száma	Töltő-ürítő medencék vizsgálatának száma	Töltő-ürítő medencék vizsgálatának minősítése						Üzemeltetett visszaforgatásos medencék száma	Visszaforgatásos medencék vizsgálatának száma	Visszaforgatásos medencék vizsgálatának minősítése			
		megfelelő		túrhető		kifogásolt				megfelelő		kifogásolt	
		db	%	db	%	db	%			db	%	db	%
80	431	357	82,8	63	14,6	11	2,6	134	576	562	97,6	14	2,4

Adatforrás: JNSZVKH NFO

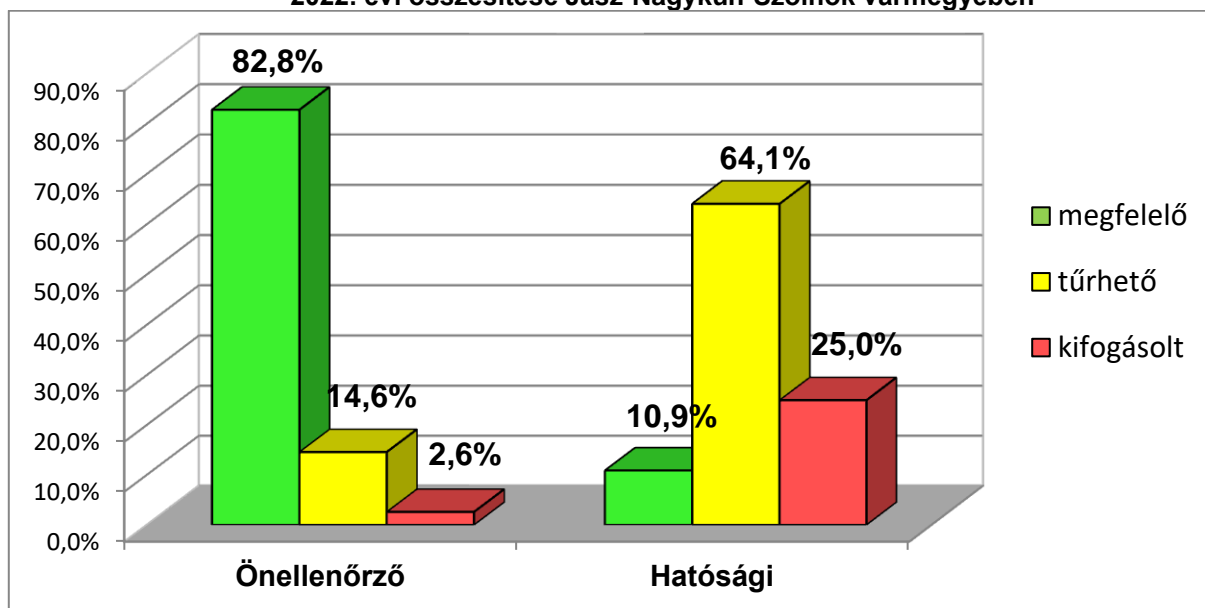
5. táblázat Hatósági fürdővíz-minták vizsgálati eredményeinek minősítési kategóriák szerinti megoszlása Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben

Üzemeltetett töltő-ürítő medencék száma	Töltő-ürítő medencék vizsgálatának száma	Töltő-ürítő medencék vizsgálatának minősítése						Üzemeltetett visszaforgatásos medencék száma	Visszaforgatásos medencék vizsgálatának száma	Visszaforgatásos medencék vizsgálatának minősítése			
		megfelelő		túrhető		kifogásolt				megfelelő		kifogásolt	
		db	%	db	%	db	%			db	%	db	%
80	64	7	10,9	41	64,1	16	25,0	134	121	78	64,5	43	35,5

Adatforrás: JNSZVMKH NFO

A vármegyei kormányhivatal évente legalább egyszer megvizsgál minden olyan zárt (fedett) közfürdőt, amelynek megengedett legnagyobb terhelése az 50 főt, nyitott (szabadtéri) közfürdő esetén a 100 főt meghaladja.

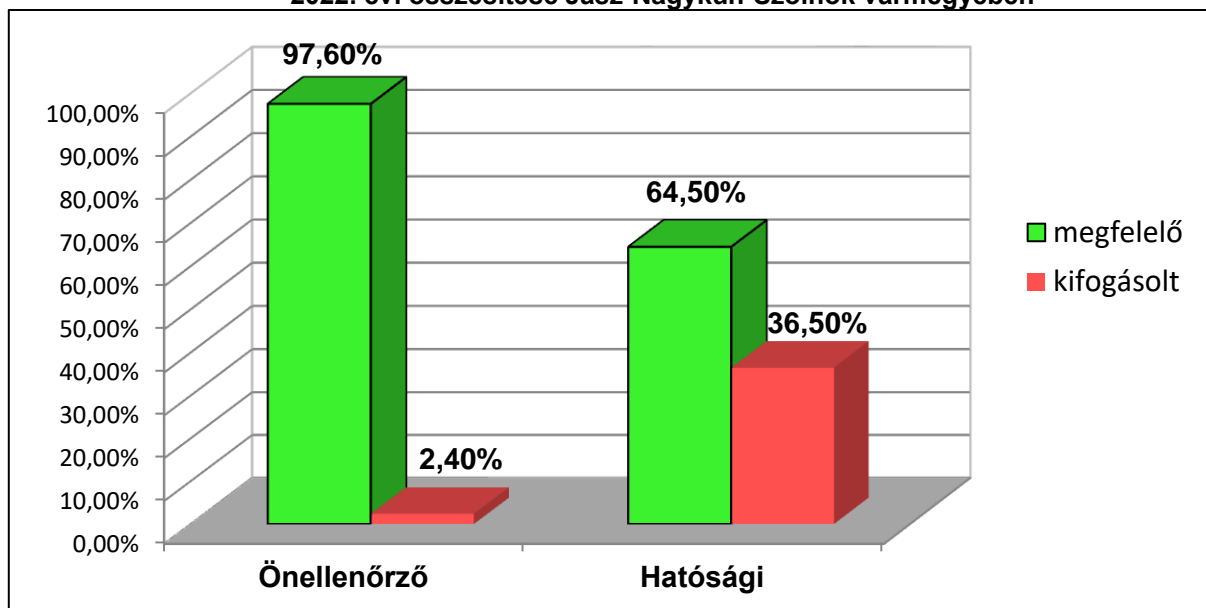
49. ábra Töltő-ürítő medencék bakteriológiai vízvizsgálati eredményeinek 2022. évi összesítése Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében

Adatforrás: JNSZVKH NFO

A korábbi évekhez hasonlóan a **mikrobiológiai** kifogások jellemzően a **töltő-ürítő** rendszerű medencéknél jelentkeztek. A hatósági vizsgálatok kifogásoltsága jelentősen nagyobb arányú volt, mint az önellenőrzői minták esetében, aminek feltehetően az lehetett az oka, hogy a hatósági mintavételezések minden esetben a jogszabályi előírásoknak megfelelően, a lehető legnagyobb terhelés idején történtek (49. és 50. ábra).

50. ábra Visszaforгатásos medencék bakteriológiai vízvizsgálati eredményeinek 2022. évi összesítése Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében

Adatforrás: JNSZVKH NFO

A **vízforгатó** berendezéssel üzemelő medencék esetében a folyamatos fertőtlenítőszer-adagolás miatt a bakteriológiai kifogásoltság kevésbé jellemző.

2022. évben a **vízforгатásos** medencék vizének **kémiai** kifogásoltságai mind az önellenőrzői, mind a hatósági mintázások során a fertőtlenítőszer nem megfelelő adagolása következtében határérték feletti **THM** és **pH** értékek miatt jelentkeztek. A medencés fürdővizek szakmai felügyeletét ellátó járási népegészségügyi osztályok a víz minőségének helyreállítása érdekében a szükséges intézkedéseket valamennyi esetben haladéktalanul megtették, majd a megfelelő üzemeltetői beavatkozásoknak köszönhetően a kifogásolt paramétereket sikerült határérték alá csökkenteni. A fenti eredmények ismeretében megállapítható, hogy az üzemeltetőknek a vegyszeradagolás beállítására, a műszerek állapotának folyamatos kontrollálására nagyobb figyelmet kell fordítaniuk.

8.1.3. Levegőhigiéne - Aerobiológiai hálózat működése

A légszennyezés az egyik legfontosabb környezet-egészségügyi kockázati tényező, melynek csökkentésével jelentősen mérsékelhető a légzőszervi megbetegedések száma, különösen nagy probléma a parlagfű, mely rendkívül erősen allergizáló pollent termel.

A 2020. évben a MÁV Kórház és Rendelőintézet (Kórház), a Nemzeti Népegészségügyi Központ (NNK) és a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal között létrejött szakmai együttműködési megállapodás alapján a pollen csapdát 2022-ben a Kórház üzemeltette Szolnok, Verseghy út 5. sz. alatti telephelyen. Az év során heti gyakorisággal történt a pollengyűjtő dob felszállítása az NNGYK Közegészségügyi Laboratóriumi Főosztályának Környezetegészségügyi Laboratóriumi Osztályára mikroszkópos leolvasás és elemzés céljából. A pollenmonitorozás Szolnokon január 31-én indult és november 15-én ért véget. A monitorozás teljes idejének (286 nap) 8,4%-ában (24 nap) csapdahiba miatt nem állt rendelkezésre értékelhető napi adat.

A 2022. évben a főbb 20 allergén alapján számolt átlagos napi pollenkoncentráció értékek **Szolnokon** az országos átlag környékén ingadoztak, illetve bizonyos időszakokban meghaladták azt.

Január első napjaiban elindult a legkorábban virágzó allergén növények pollenszórása - a mogyoró, az éger, valamint a ciprusfélék/tiszafafélék - melyek virágporát, a már tüneteket okozó közepes (10 db/m³ feletti) koncentrációban regisztráltak. A mogyoró (Corylus) pollenszórása az előző évhez képest több mint 2 héttel korábban érte el maximumát, szezonja viszonylag erős volt. Az éger (Alnus) pollenszórása az elmúlt

15 év legerősebb szezonjával tetőzött, a ciprus- és tiszafafélék (Cupressaceae/Taxaceae) esetében a mért legmagasabb napi koncentráció értéke a legtöbb állomáson meghaladta a nagyon magas szintet.

A többi **tavaszi** allergén közül az országos átlaghoz képest erősebb terhelés jellemezte még a kőris (Fraxinus), a gyertyán (Carpinus), a szil (*Ulmus*), valamint a nyír (Betula), fenyőfélék (Pinaceae) szezonját. A **nyár** (Populus) pollenszórása az országos átlaghoz hasonló erősségű volt, a juhar (Acer), a fűz (Salix), a pászitfűfélék (Poaceae) szezonja a korábbi évekkal összehasonlítva közepes erősségűnek számított, míg a platán (Platanus), a tölgy (Quercus) szezonja viszonylag gyengébb volt.

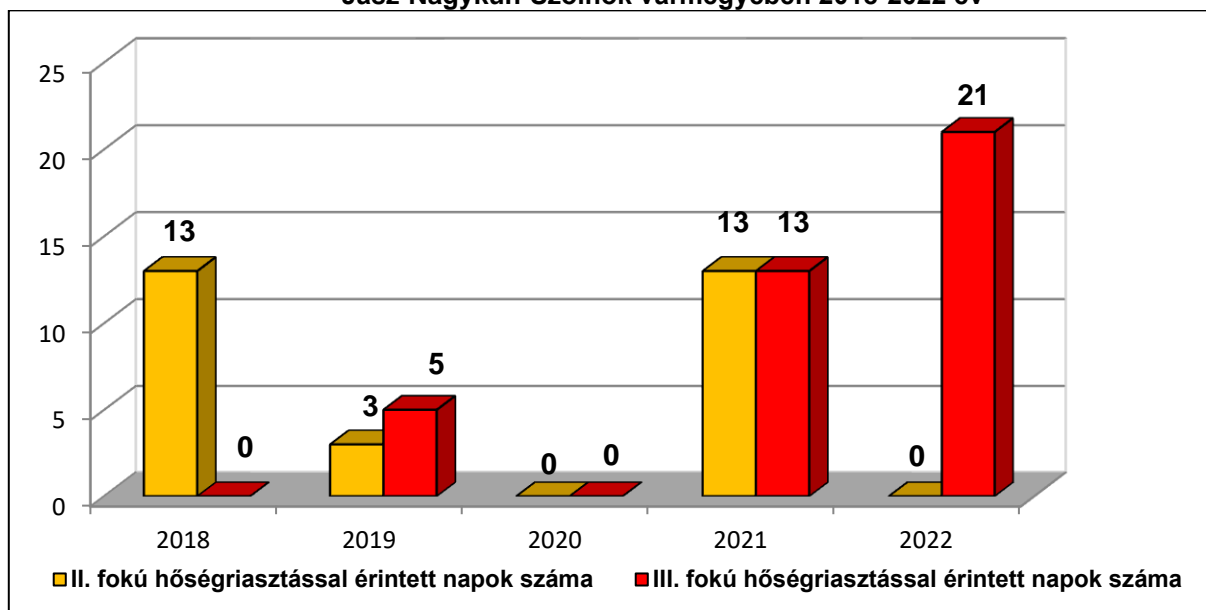
Az kora nyári – nyári időszakban a lórom (Rumex), útifű (Plantago), a csalánfélék (Urticaceae) szezonját az országos átlaghoz gyengébb terhelés jellemezte, míg a hársé (*Tilia*) és a libatopféléké (Chenopodiaceae) erősebb volt. Az üröm (Artemisia) szezonja a 2021. évinél ugyan erősebb volt, többéves viszonylatban azonban inkább gyengének számított.

Augusztus elejétől már a **parlagfű** (Ambrosia) virágpora is országos átlagban tüneteket okozó (10 db/m³) koncentrációban volt jelen, augusztus közepétől pedig pollenkoncentrációja országosan a magas – nagyon magas tartományban alakult. A mért legmagasabb napi koncentráció érték egybeesett az országos átlag tetőzésével (augusztus 31.), értéke kicsit alacsonyabb volt (301 db/m³) mint az előző évi átlagos maximum, az országos átlagos összpollenszám szintén a 2021. évinél alacsonyabb értéket mutatott. Az országos átlagban tüneteket okozó napok száma (17) az előző évinél alacsonyabb volt, illetve ezen belül az országos átlagban nagyon magas koncentrációjú napok száma (23) is kevesebb értéket mutatott. Szolnokon 2 nap (2022.08.26-27.) volt extrém magas a parlagfű pollenkoncentrációja. Szeptemberre tehető a parlagfű csúcsidezősaka és a 2022. évi pollenszezon utolsó csúcsa. A parlagfű mellett ebben az időszakban még országos átlagban tüneteket okozó mennyiségben fordult elő a csalánfélék és a libatopfélék pollenje, illetve elszórtan a pászitfűfélék, az üröm és a kenderfélék virágpora. Az október-november hónapokban jellemzően már csak a parlagfű virágpora volt jelen tüneteket okozó koncentrációban, az is csak szórványosan, országos átlagban mennyisége csak alacsony szintet ért el. Összefoglalva elmondható, hogy a 2022. évi parlagfű pollenszezon az előző évhez képest országos átlagban valamivel korábban kezdődött, illetve tetőzése is közel egy héttel korábbra esett. A 2021. évinél enyhébb terhelésűnek tekinthető, ami sok tekintetben a rendkívüli időjárásnak volt köszönhető.

8.1.4. Extrém hőmérsékleti helyzetek

A klímaváltozás kedvezőtlen hatását nemzetközi kutatási eredmények igazolják.

51. ábra II. és III. fokú hőségriasztással érintett napok száma évenkénti bontásban Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2018-2022 év

Adatforrás: JNSZVKH NFO

A több napig tartó magas átlaghőmérséklet megterheli a szervezetet, fokozódik a rosszullétek száma. A klímaváltozás káros hatásaihoz való alkalmazkodás elősegítése érdekében fontos, hogy a szükséges intézkedések megtörténjenek már a hőség hullámok megérkezése előtt. A szezon előtti időszakban az

NNGYK jogelődje által készített háttéranyagokat, lakossági tájékoztatókat megküldtük az érintett intézményekbe.

A kormányhivatal a hőségriasztás elrendeléséről szóló országos tisztifőorvosi intézkedésben foglaltakról a lehető legrövidebb időn belül tájékoztatja az egészségügyi szolgáltatókat annak érdekében, hogy a fokozott környezet-egészségügyi kockázattal kapcsolatban várhatóan megnövekvő betegellátási igényeknek eleget tudjanak tenni.

2022. évben a vármegye területét érintően az országos tisztifőorvos által III. fokú hőségriasztás elrendelésére 4 alkalommal került sor, melyek meghosszabbítása 2 esetben vált szükségessé. A 2018-2022. év közötti időszakban a II. és III. fokú hőségriasztással érintett napok számának évenkénti alakulását az 51. ábra szemlélteti.

8.1.5. Nemdohányzók védelme

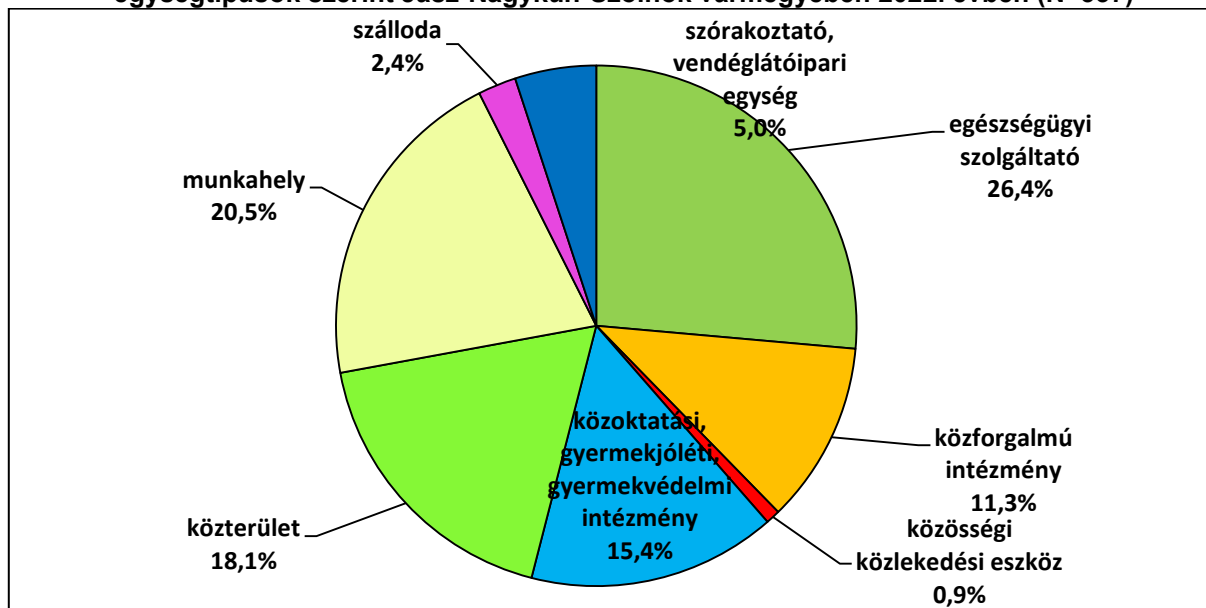
Népegészségügyi szempontból indokolt súlyos problémának tekinteni a dohányzást, hiszen az elkerülhető és korai halálozás háttérében meghúzódó legjelentősebb kockázati tényező. A dohányzás meghatározó szerepet játszik a szájüregi, nyelőcső-, gége-, tüdő-, hasnyálmirigy- és hólyagrák, a krónikus obstruktív tüdőbetegségek és más légzőszervi-, szív-, érrendszeri betegségek kialakulásában. 2012. január 1-től a korábbi tiltásokat kiterjesztő szabályozás lépett érvénybe a nemdohányzók védelmének érdekében. A módosított szabályozás dohányfüstmentessé nyilvánította a köz- és közösségi tereket: buszmegállókat, a gyalogosok által igénybe vett aluljárókat, gyermekjóléti intézményeket, egészségügyi intézményeket, a játszótereket, vendéglőket, bárakat és a munkahelyeket.

6. táblázat Nemdohányzók védelmében végzett ellenőrzések száma az ellenőrzött egységtípusok szerinti megoszlásban Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben

egészségügyi szolgáltató	közforgalmú intézmény	közösségi közlekedési eszköz	közoktatási, gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmény	közterület	munkahely	szálloda	szórakoztató, vendéglátóipari egység
89	38	3	52	61	69	8	17

Adatforrás: JNSZVKH NFO

52. Nemdohányzók védelmében végzett ellenőrzések megoszlása az ellenőrzött egységtípusok szerint Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben (N=337)

Adatforrás: JNSZVKH NFO

A nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény (továbbiakban: Nvt.) előírásai alapján 2022. év során **337 hatósági ellenőrzést** végeztünk, a hatósági ellenőrzések száma a korábbi évekhez hasonló. Az ellenőrzések egészségügyi szolgáltatóknál, közforgalmú intézményekben, közösségi közlekedési eszközökön, közoktatási,

gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézményekben, közterületeken, munkahelyeken, szállodákban, szórakoztató- és vendéglátóipari egységekben történtek, melynek megoszlását az 6. táblázat és az 52. ábra mutatja be.

Az ellenőrzések során tapasztaltak minden esetben egy erre a célra létrehozott országos „Jegyzőkönyv kitöltő a Nemdohányzók védelméről szóló törvény betartásának ellenőrzéséről” megnevezésű nyilvántartó programban kerültek rögzítésre, melyben folyamatosan nyomon követhetőek az Nvt. előírásainak teljesülése érdekében végzett ellenőrzések és intézkedések.

2022. évben az Nvt.-ben foglalt előírások megsértése miatt természetes személyekkel szemben 10 alkalommal, összesen 200 000,- Ft összegben került sor egészségvédelmi bírság kiszabására.

8.2. Élelmezés- és táplálkozás-egészségügyi szakterület

A tanulók idejük jelentős részét közoktatási intézményekben töltik, így a napi energiabevitel nagyobb hányadát az itt elfogyasztott élelmiszerek adhatják. Az egészséges táplálkozási szokások kialakításában ennek megfelelően a családnak és az iskolának egyaránt nagy szerepe van.

Az egészséges táplálkozás hosszú távú befektetést jelent az egészségbe, hozzájárul a gyermekek megfelelő szellemi és fizikai fejlődéséhez, pozitív hatásai a felnőttkorra is kihatnak és az idősebb korosztálynál is hozzájárulnak az egészségi állapot javításához. A 2015-ben hatályba lépett közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló *37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet* már a korai gyermekévekben is célként tűzi ki a kellő mennyiségű zöldség, gyümölcs, tej- és tejtermékek, teljes kiőrlésű gabonafélék fogyasztását, valamint a só, cukor és a telített zsírsavak bevitelének csökkentését.

Az oktatási nevelési intézményekben a gyermekek elsajátítják az egészséges táplálkozás elméleti alapjait és a közétkeztetési rendeletnek köszönhetően, a közétkeztetés keretében az életkoruknak és szükségleteiknek megfelelő étkeztetésben részesülhetnek.

8.2.1. Táplálkozás-egészségügyi vizsgálatok

A gyermek közétkeztetés keretében a **bölcsődei és az óvodai korosztály** étkeztetésének vizsgálata kapcsán lefolytatott hatósági ellenőrzések a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi rendeletben foglaltak figyelembevételével történtek, laboratóriumi vizsgálatokkal kiegészítve.

Vármegyénk illetékességi területén 4 bölcsőde és 4 óvoda 1 egésznapos étkeztetésének táplálkozás-egészségügyi vizsgálatára került sor tápanyagszámítással és hatósági mintavételezéssel egybekötően.

Az ellenőrzés alá vont **főzőkonyhákban** feltárt leggyakoribb szabálytalanságok:

- nyersanyag-kiszabot étlapok formai, tartalmi hiányosságai;
- az előállított ételek só-, és energiatartalma meghaladta a rendeletben előírt értékeket;
- a naponta biztosítandó élelmiszerek, élelmiszercsoportok (friss zöldségek, gyümölcsök, teljes kiőrlésű gabonaalapú élelmiszerek, valamint a tej, ill. tejtermékek) mennyisége az előírt értékeket nem érte el;
- a 10 nap során tej és tejtermékekből biztosítandó kalcium mennyisége nem érte el az előírt értéket;
- 10 élelmezési napra vonatkozóan halétel egyetlen egyszer sem szerepelt az étlapon.

A laboratóriumi vizsgálatok eredményei - egy egység kivételével - az élelmiszerminták magas sótartalmát igazolták.

A gyermek közétkeztetés **10 élelmezési** napjának tápanyagszámításának eredményei is több egység tekintetében kifogásolt eredménnyel zárultak. A szabálytalanságok megszüntetésére a szükséges hatósági intézkedések (határozat) megtörténtek.

A közétkeztetési főzőkonyhák **diétás ételkészítési** feltételeinek vizsgálata során 80 db oktatási-nevelési intézmény felmérése történt meg. Azok a főzőkonyhák, amelyek biztosítani tudják a diétás ételkészítést, mind a személyi, mind a tárgyi, mind pedig a működési feltételeknek megfeleltek. Az ellenőrzések során a felmérésben részt vevő konyhák tekintetében hatósági intézkedésre okot adó hiányosságot nem tapasztaltunk.

A **kórházak normál étkeztetésének** országos felmérésére került sor a felnőtt korosztály körében a vármegyei kórházak központi telephelyén működő főzőkonyhák vonatkozásában.

Illetékességi területünkön a vármegyei kórház központi telephelyén működő főzőkonyha normál étkeztetést nem biztosít, csak diétásat, ezért felmérésre, étrendértékelésre nem került sor

8.2.2. Étrend-kiegészítők, különleges táplálkozási igényeket kielégítő élelmiszerek

Az étrend-kiegészítőkre vonatkozó kiemelt munkatervi feladat végrehajtása során a munkatársak kiemelt figyelmet fordítottak a **CBD és melatonin-tartalmú** étrend-kiegészítők forgalmazásának ellenőrzésére is. Az OGYÉI nyilvántartásában szereplő jogerős határozattal **kitiltott étrend-kiegészítők** forgalmazását nem tapasztalták.

Az **anyatej-helyettesítő tápszer**, illetve a **D-vitamin tartalmú** étrend-kiegészítő ellenőrzése során intézkedésre okot adó közegészségügyi hiányosság nem került megállapításra.

A munkatervi feladat végrehajtása kapcsán a kiemelt célcsoportot képező **interneten forgalmazott potencianövelő** étrend-kiegészítő készítmény próbavásárlására került sor. A hatósági céll ellenőrzés a termék jelölésének, valamint az engedélyezett/függőben lévő egészségre vonatkozó állításoknak a vizsgálatára terjedt ki. Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a vizsgálat alá vont étrend-kiegészítő az élelmiszer-jelölési jogszabálynak **nem felelt** meg (az összetevők listáján nem szerepeltek a laboratóriumi vizsgálatok során beazonosított növényi kivonatok - Kurkuma, Közönséges gyömbér), ezért további intézkedés céljából az ügy áttételre került a területileg illetékes népegészségügyi feladatkörében eljáró járási hivatalhoz. A potencianövelő étrend-kiegészítő készítmény termékminta laboratóriumi vizsgálatának eredménye alapján a készítmény szintetikus gyógyszerhatóanyagot nem tartalmazott.

8.2.3. Kozmetikumok

Illetékességi területünkön működő 1 db **kozmetikai gyártóhely** közegészségügyi ellenőrzéssel egybekötött hatósági mintavételezése a meghatározott szempontrendszer szerint megtörtént. Közegészségügyi hiányosság nem merült fel. A gyártóhelyen vett tisztasági minták (felület, dolgozói kéz), valamint a késztermékek mikrobiológiai vizsgálatának eredményei megfelelő minősítéssel zárultak.

A harmadik ország termékeit forgalmazó egységekben (**távol-keleti**) értékesített kozmetikai készítmények hatósági ellenőrzése a jogszabályi követelményeknek való megfelelés vizsgálatára terjedtek ki. Az ellenőrzések alkalmával egy kiskereskedelmi egységben szűrőpróbaszerűen vizsgálat alá vont **3 db kozmetikum** tekintetében **közegészségügyi hiányosság** (jelölési hiba) merült fel. A feltárt szabálytalanság megszüntetése érdekében az ügy áttételre került a forgalmazó székhelye szerinti illetékes népegészségügyi feladatkörében eljáró járási hivatalhoz, további hatósági intézkedés megtétele céljából.

A hatóságunk által megmintázott kozmetikai készítmény (arcpúder) **ólom, kadmium** tartalmának laboratóriumi vizsgálata során a termékminta megfelelő minősítést kapott.

Tárgyévben illetékességi területünkön működő népegészségügyi feladatkörében eljáró járási hivatalokhoz **RASFF** riasztással kapcsolatos megkeresés nem érkezett.

RAPEX riasztásról 1 esetben értesültünk a Nemzeti Népegészségügyi Központ által, a riasztási dokumentációban szereplő kozmetikai készítmények **napvédő termékek** voltak

A kifogásolt napvédő kozmetikumok forgalmazása a belga hatóság által már megtiltásra került, ill. a gyártó a termékek további forgalmazásának ideiglenesen felfüggesztéséről döntött a napégés kockázata miatt. Azonban a kifogásolt készítményeknek magyarországi forgalmazója is volt, így az érintett kozmetikumok hazai jelenlétének vizsgálata mindenképp indokoltá vált. Vármegyénk illetékességi területén a népegészségügyi feladatkörében eljáró járási hivatalok munkatársai a szűrőpróbaszerűen ellenőrzés alá vont kiskereskedelmi egységekben a kifogásolt kozmetikumok értékesítését nem tapasztalták, így hatósági intézkedésre sem került sor.

8.2.4. Élelmiszer eredetű megbetegedések

2022. évben előfordult esemény(ek) számszerű adatait a 7. táblázat tartalmazza.

**7. táblázat Élelmiszer eredetű megbetegedések
Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben**

Év	Esetek száma			Összes eset	Betegek száma	
	Egyedi	Csoportos	Tömeges		Összesen	Kórházban ápoló
2022.	1	0	0	1	4	4

Adatforrás: JNSZVKH NFO

Élelmiszer eredetű megbetegedés kivizsgálásának eredménye:

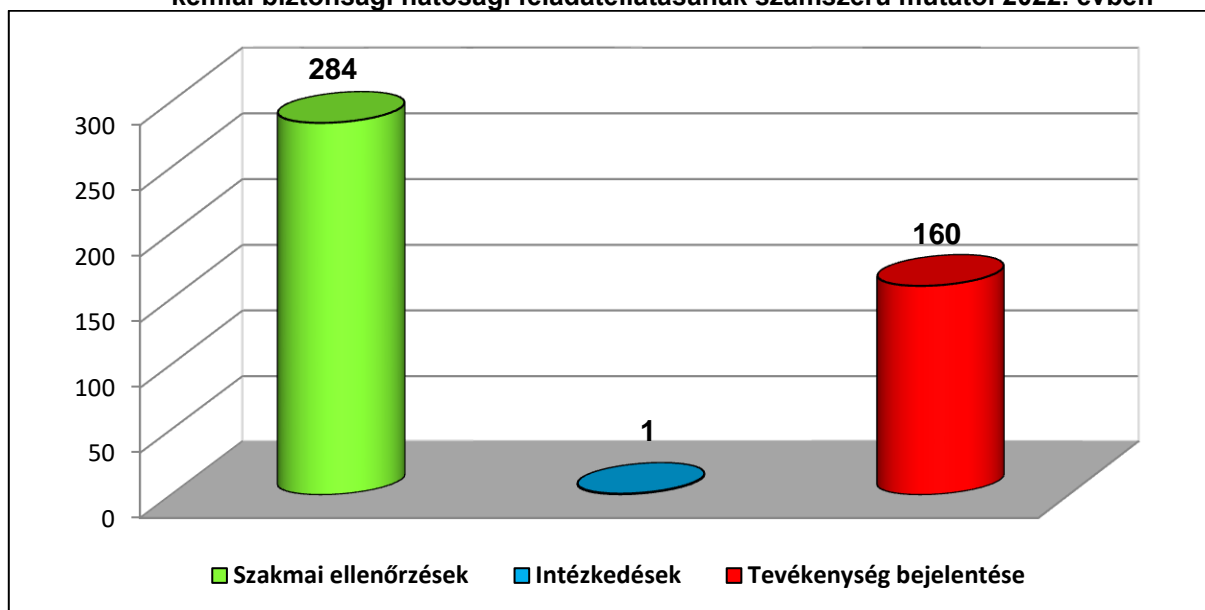
Egy egyedi (4 főt érintő) élelmiszer eredetű, Salmonella enteritidis okozta járvány került bejelentésre, mely magánháztartásban fordult elő, amely a helytelen konyhatechnológiára volt visszavezethető.

8.3. Kémiai biztonság

A kémiai biztonság a veszélyes anyagok és veszélyes keverékek káros hatásainak megfelelő módon történő azonosítása, megelőzése, csökkentése, elhárítása, valamint ismertetése. A kémiai anyagok körülvesznek minket a mindennapokban, az ipar újabb és újabb vegyületeket fejleszt ki, melyek helytelen használata mérgező esetekhez, sérülésekhez vezethet, egészségkárosodást okozhat. Célunk a kockázat elkerülése, csökkentése.

2022. évben illetékességi területünk kémiai biztonsági helyzete stabil volt, rendkívüli esemény nem fordult elő. Az év során a szakterület hatósági feladatellátásának számszerű mutatóit az 53. ábra mutatja be.

**53. ábra Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal
kémiai biztonsági hatósági feladatellátásának számszerű mutatói 2022. évben**

Adatforrás: JNSZVKH NFO

A kémiai biztonsági ellenőrzések a veszélyes anyagot, illetve keveréket gyártókra, importálókra, továbbfelhasználókra, forgalmazókra és felhasználókra terjedtek ki. Munkánk során továbbra is nagy hangsúlyt kapott a tájékoztató tevékenység az ellenőrzések és piacfelügyeleti tevékenység kapcsán. Megfigyelhető volt, hogy az egyes piaci szereplők is fontosnak tartják a kémiai biztonsági előírások betartását, azonban a folyamatosan gyarapodó, változó előírások egyre nagyobb terhet rónak rájuk.

Szakterületen végzett feladatellátás során az ellenőrzések száma 2022. évben összesen 284 darab volt. Hiányosság miatt intézkedés 1 esetben vált szükségessé: egy biocid termék címkézése nem felelt meg az előírásoknak, így az ügy illetékesség hiánya miatt végzéssel történő áttételére került sor. Bíróság kiszabása nem vált szükségessé. A forgalomba hozott, elsődlegesen importált termékekben (textilek/bőrárak, gumiárucikkek, műanyagok) előforduló, rendelet által korlátozott kémiai anyagok laboratóriumi vizsgálattal egybekötött ellenőrzését 5 termék esetében végeztük el, melyek eredményei megfelelőek lettek.

2022. évben a népegészségügyi hatósághoz a fogyasztók védelmére létrejött, nem élelmiszer jellegű veszélyes termékek európai gyors riasztási rendszerén érkezett RAPEX riasztási dokumentumban foglalt termékek kiskereskedelmi üzletekben történő forgalmazásának szűrőpróbaszerű ellenőrzését folyamatosan végeztük. A riasztásban szereplő kifogásolt termék (jellemzően kínai származású ékszerek, bőrárak) forgalmazását egyetlen esetben sem tapasztaltuk, így intézkedés sem vált szükségessé.

8.4. Gyermekek- és ifjúság-egészségügyi szakterület

Vármegyénk illetékességi területén a kiemelt munkatervi feladatként meghatározott „Bölcsődék közegészségügyi felmérése” az NNGYK által kidolgozott egységes felmérőlap szempontjai szerint megtörtént.

Tárgyévben a szakterületi munka a munkatervi feladat (bölcsődék közegészségügyi felmérése egységes szempontrendszer alapján), más hatóságoktól érkezett, szakterületet érintő megkeresések, valamint a bejelentett nyári gyermek-, és ifjúsági táborokhoz kapcsolódó hatósági feladatok végrehajtására irányult.

Bölcsőde:

Ezen egységtípusra jellemzően elmondható, hogy a korábbi években megvalósult fejlesztéseknek köszönhetően a bölcsődék közegészségügyi körülményei tovább javultak. A hatósági ellenőrzések alkalmával munkatársaink a közegészségügyi, a kémiai biztonsági, a dietetikai és a táplálkozás-egészségügyi feltételek meglétét, valamint a dohányzásra vonatkozó jogszabályi előírások betartását ellenőrizték. Az ellenőrzések során közegészségügyi hiányosságot, szabálytalanságot nem tapasztaltak, hatósági intézkedésre nem került sor.

Gyermekek átmeneti otthona:

A népegészségügyi osztály munkatársai a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály megkeresése kapcsán közös hatósági ellenőrzést folytattak le ezen egységtípusokban. Az ellenőrzések alkalmával megállapítást nyert, hogy a vizsgált gyermekotthonok megfeleltek a közegészségügyi előírásoknak, hiányosságot vagy egyéb hatósági intézkedésre okot adó szabálytalanságot nem tapasztaltak.

Óvodák:

Az elmúlt évekhez hasonlóan a felújítási, korszerűsítési munkálatok 2022. évben is tovább folytatódtak, ezáltal egyre több óvodai intézmény modern, az életkori sajátosságoknak megfelelő felszereltségű. A legtöbb egységben férőhely bővítésére is sor került.

Általános és középiskolák közül több intézményben tantermek bővítésére, felújítására és a vizes blokkok korszerűsítésére is sor került.

Lakásotthonok:

A helyszíni ellenőrzések több egységben hiányosságot tártak fel (lépcsők balesetveszélyes állapota, elsősegélydoboz hiánya, hulladék felhalmozása, ajtók üvegezése betört, kopott és festékhiányos nyílászárók, szennyezett falak). Valamennyi intézmény esetében az utóellenőrzés megtörtént, a hiányosságokat felszámolták.

Táborok:

Tárgyévben 112 db nyári ifjúsági **gyermektábor** átfogó közegészségügyi ellenőrzésre került sor.

Az ellenőrzések tapasztalata, hogy valamennyi táborszervező együttműködő volt, a higiénés szabályok betartására továbbra is fokozott hangsúlyt helyeztek, igyekeztek a táboroztatás során betartandó járványügyi megelőző előírásoknak eleget tenni a táborozó gyermekek egészségének megőrzése érdekében.

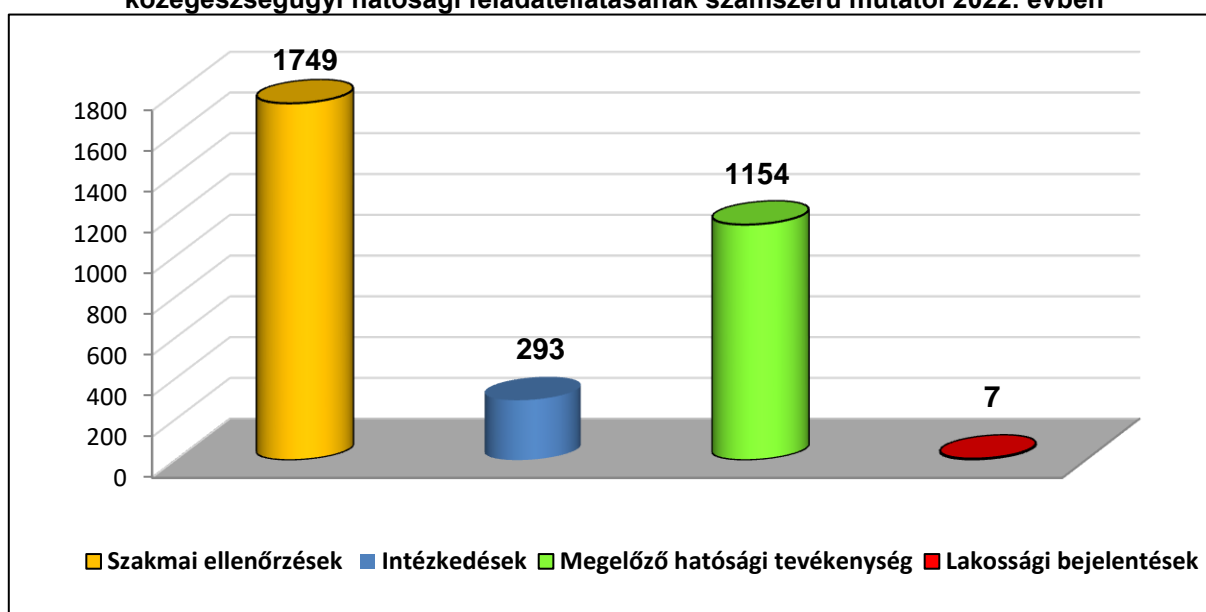
Játszóter:

A nyilvántartott **közterületi játszóterek** ellenőrzésére egyéb feladatokhoz kapcsolódóan, a nemdohányzók védelméről szóló törvény ellenőrzése céljából történt, közegészségügyi hiányosságot a járási népegészségügyi osztályok munkatársai nem tapasztaltak.

8.5. Hatósági aktivitás a szakterületen

2022. évben valamennyi közegészségügyi szakterületet (település- és környezet-egészségügy, kémiai biztonság, élelmezés- és táplálkozás-egészségügy, gyermek- és ifjúság-egészségügy, nemdohányzók védelmével kapcsolatos teendők) tekintve, a nyilvántartott és a nem nyilvántartott egységekre vonatkoztatva a járási és vármegyei szinten elvégzett hatósági tevékenységek (szakmai ellenőrzések, intézkedések, megelőző hatósági tevékenység, lakossági bejelentések kivizsgálása) együttes száma magas, melyet az 54. ábra is jól mutat. Ennek is köszönhetően vármegyénkben az elmúlt évben a közegészségügyi biztonság stabil helyzete nem változott.

54. ábra Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal közegészségügyi hatósági feladatellátásának számszerű mutatói 2022. évben

Adatforrás: JNSZVKH NFO

9. Egészségügyi ellátás

Az **egészségügyi ellátás** a lakosság egészségi állapotát befolyásoló egyik meghatározó tényező, ezáltal az ország gazdasági fejlődésének is egyik döntő alkotóeleme.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény szerint az **egészségügyi ellátások rendszere** az eltérő egészségi állapotú egyének differenciált ellátását szolgáló, a munkamegosztás és a fokozatosság elvén alapuló intézményrendszerre épül, melyben az egyén egészségi állapotának összes jellemzője együttesen határozza meg a szükséges ellátási szintet.

A **progresszív ellátás elve** az egészségügyi ellátás valamennyi szintjén érvényesül, mely az egészségügyi ellátás egymásra épülő, feladatmegosztáson alapuló, kötelezően, piramisszerűen hierarchizált kapcsolatrendszerét és ennek szabályrendszerét jelenti, ahol minden betegnek az ellátási igényének megfelelő szinten hozzá kell jutnia a megfelelő ellátáshoz.

A progresszív betegellátás célja az ellátórendszer eltérő kompetenciájú hierarchizálása, melyben:

- Az ellátórendszer szereplői eltérő kompetenciával és eltérő elvárás-rendszerrel (minimumfeltételek) rendelkeznek.
- A legáltalánosabb (legalacsonyabb kompetenciájú) ellátó helyek találhatók a legnagyobb számban, és elhelyezkedésük lakosság közeli, melyek igénybevétele közvetlen, azaz nem kötött beutalóhoz (alapellátás).

- Az alacsony kompetenciájú ellátók a kompetenciájukat meghaladó eseteket továbbküldik az ellátórendszer specializált egységeihez, és ezek igénybevétele jellemzően már beutalóhoz kötött (járóbeteg- és fekvőbeteg szakellátás).
- Az ellátó-szintek specializációja fordítottan arányos a kompetenciával, azaz az egyre speciálisabb ellátásokat egyre kevesebb szolgáltató nyújtja.

Az egészségügyi ellátórendszer az alapellátás, a járóbeteg- és a fekvőbeteg szakellátás különböző progresszivitási szintű szakterületeinek működésével hivatott biztosítani a lakosság gyógyító-megelőző ellátását.

9.1. Alapellátás

Az alapellátás általános megfogalmazás szerint az a lakosság-közeli ellátási forma, amely az általánosan igénybe vett „alap” (és nem szak) ellátásokat biztosítja.

Az alapellátás hosszú távú, folyamatos, személyes kapcsolaton alapuló, a lakosság által nemre, korra és a betegség természetére tekintet nélkül, a lakos által

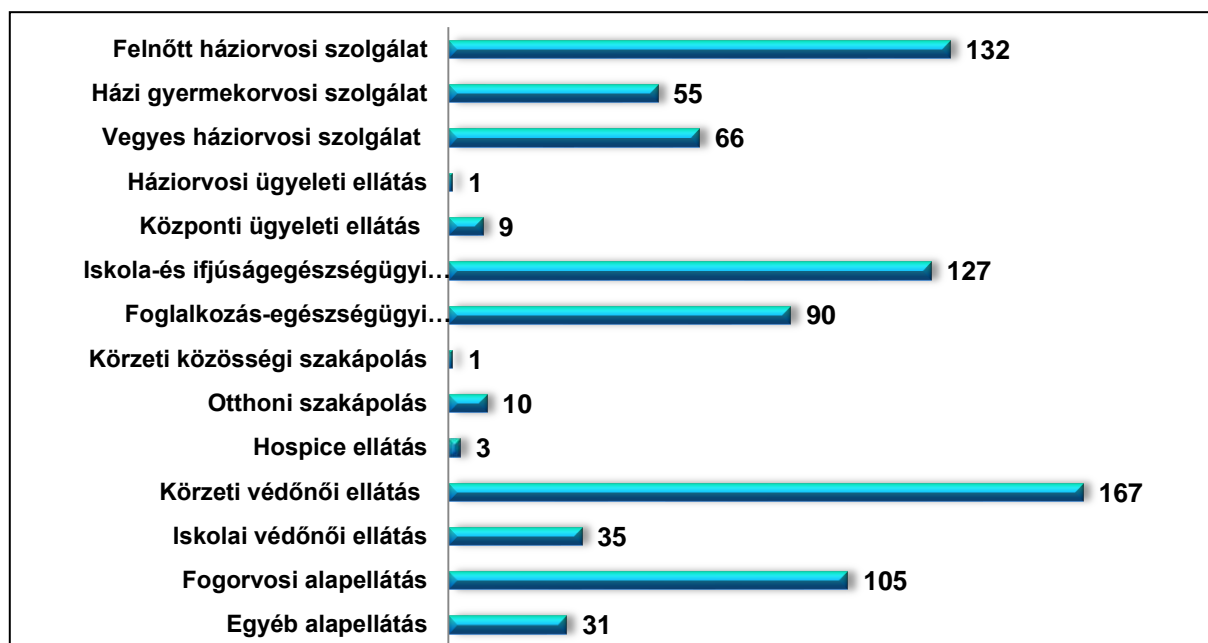
- közvetlenül,
- lakóhely-közelségben (lehetőleg lakóhelyén),
- egyenlő eséllyel igénybe vehető,
- behatárolt szakmai kompetenciájú gyógyító ellátások,
- és egészségügyi szakszemélyzet által nyújtott prevenciós, rehabilitációs és gondozó jellegű ellátások összessége.

Az egészségügyről szóló valamint az egészségügyi alapellátásról szóló törvény szerint az alapellátást a helyi önkormányzatoknak (2023-tól ebben változás lesz!) kötelező feladatként az alábbi területeken kell biztosítani:

- háziiorvosi-,
- házi gyermekorvosi-,
- fogorvosi-,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti-,
- védőnői- és iskola-egészségügyi ellátás.

2022. évben az alapellátást megyénkben **832** szolgálat biztosította, melyből **90%** az egészségbiztosítási pénztár által finanszírozott szolgáltatást nyújtott. E szolgáltatók számának az ellátandó feladat szerinti megoszlását az 55. ábra mutatja be:

55. ábra Az alapellátás szerkezete az ellátandó feladat és az ellátást nyújtó szolgáltatók száma szerint Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben (N=832)

Adatforrás: JNSZVKH NFO

Megoldásra váró problémák, alapellátás

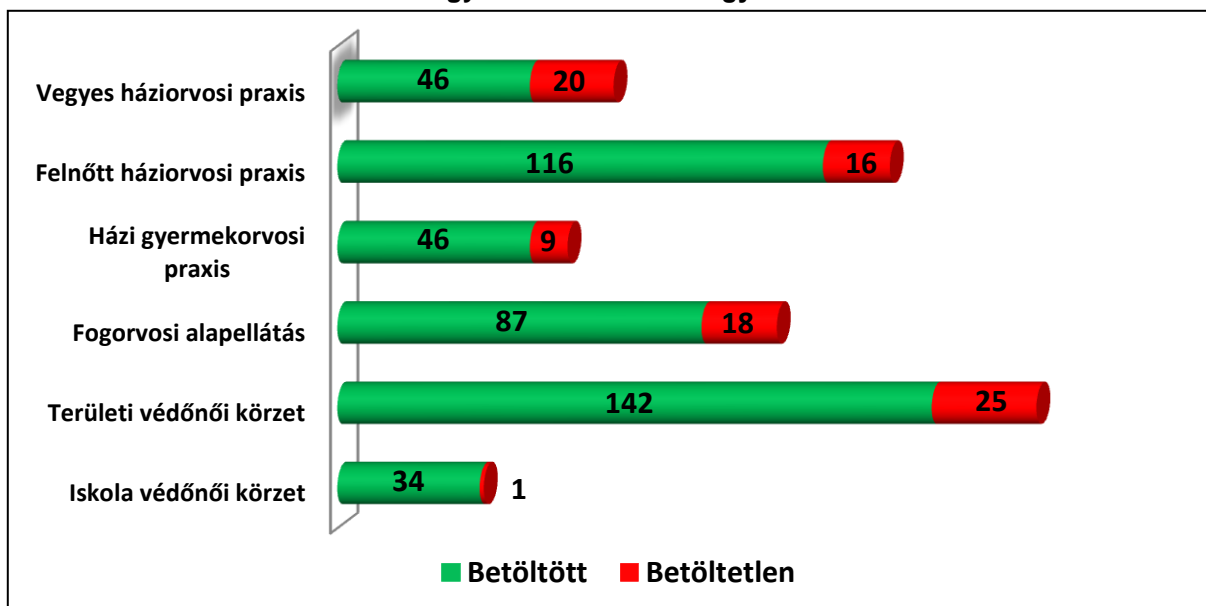
2022. évben a vármegyében működő közfinanszírozott alapellátási feladatot ellátó szolgálatok közül kiemelve:

- a **253** háziiorvosi (felnőtt, gyermek és vegyes) praxisból **45 (17,8%)** (2021. évben: 17,6%, 2020. évben: 15,6%, 2018. évben: 12,3%, 2017. évben: 10,9%),
- a **105** fogorvosi praxisból **18 (17,1%)** (2021. évben: 17,5%, 2020. évben: 14,1%, 2018. évben: 13,3%, 2017. évben: 14,4%), illetve
- a **202** védőnői státuszából **26 (12,9%)**, (2021. évben: 11,9%, 2020. évben: 12,3%, 2018. évben: 16,6%, 2017. évben: 15,9%)

betöltetlen, melyekben az ellátás minden esetben helyettesítéssel megoldott.

A közfinanszírozott alapellátás személyi feltételének 2022. évi alakulását az 56. ábra, a betöltetlen körzetek településenkénti megoszlását az 8. táblázat szemlélteti:

56. ábra A közfinanszírozott alapellátás személyi feltételei Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben

Adatforrás: JNSZVKH NFO

A már évek óta betöltetlen **háziiorvosi körzetekben** a lakosság biztonságos és folyamatos ellátásának biztosítása állandó **helyettesítéssel** történik, amellyel az ellátás ugyan biztosított, azonban gyakori probléma, hogy rövidebb a rendelési-, illetve a rendelkezésre állási idő, továbbá a mindennap elérhető ellátás hiánya. Több kistélepülés az alapellátás biztosítását csak úgy tudja megoldani, hogy társulva alkotnak egy alapellátási körzetet, ez azonban azt a problémát generálja, hogy csak egy településen biztosított az ellátás, mert a rendelés minimumfeltételeit is csak egy telephelyen tudják biztosítani, így a lakosságnak több esetben utazni kell a szolgáltatás nyújtásának helyére, amely sérti az egyenlő eséllyel elérhető ellátás elvét. Sajnos az az általános tapasztalat, hogy sem a kormányzati, sem az önkormányzati támogatások (pl. lakás biztosítása) nem oldják meg a kistélepülések alapellátásának problémáját.

8. táblázat Betöltetlen körzetek településenkénti megoszlása
Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben

Alapellátás típusa	Helyettesítéssel <u>ellátott</u> települések megnevezése	<u>Ellátatlan</u> települések megnevezése
Vegyes háziiorvosi praxis (20)	Besenyszög, Tizzasüly, Szászberek, Rákócziújfalu, Tiszatenyő, Jászkisér, Jánoshida, Kenderes (2), Tiszagyenda, Mesterszállás, Mezőhék, Kétpó, Szelevény, Csépa, Tizzasas, Öcsöd (2), Cibakháza (2)	nincs
Felnőtt háziiorvosi praxis (16)	Szolnok (2), Martfű, Kengyel (2), Jászberény, Jászfényszaru (2), Jászladány (2), Jászapáti (3), Kisújszállás, Abádszalók, Mezőtúr	nincs
Házi gyermekorvosi praxis (9)	Szolnok, Törökszentmiklós, Fegyvernek, Jászberény, Kunmadaras, Tiszafüred, Mezőtúr (2), Tiszaföldvár	nincs
Fogorvosi alapellátás (18)	Szolnok (2), Martfű, Szászberek, Tizzasüly, Kőtelek, Kengyel, Törökszentmiklós, Jászladány, Jászberény, Jászdózsa, Tizzaszőlős, Tiszaderzs, Kunhegyes, Túrkeve, Mezőtúr, Csépa, Tizzasas	nincs
Területi védőnői körzet (25)	Martfű, Besenyszög, Kengyel, Örményes, Kuncsorba, Törökszentmiklós, Jászapáti, Jánoshida, Jászladány, Karcag (2), Kisújszállás, Kenderes (2), Kunmadaras, Tiszaörs, Kunhegyes, Tiszabő, Tiszabura, Tiszaroff, Csépa, Tiszaföldvár, Kunszentmárton (2), Cibakháza	nincs
Iskola védőnői körzet (1)	Karcag	nincs

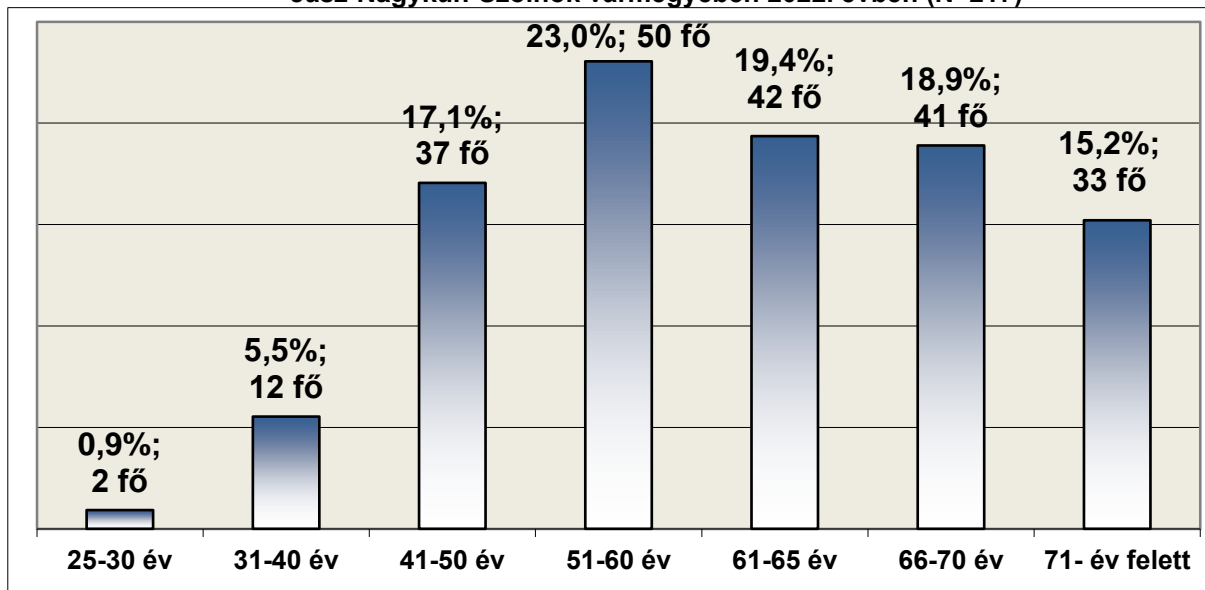
Adatforrás: JNSZVKH NFO

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye alapellátási helyzetének javítása érdekében megoldásra váró legfőbb probléma az ellátás személyi feltételrendszerének biztosítása, mely nemcsak vármegyénkben, hanem az ország egész területén évről-évre egyre fokozódó ellátási gondot okoz.

Összefoglalva elmondható, hogy a háziiorvosi rendszer fenntarthatóságának kockázatát vetítik előre: az előregedő humán kapacitás és az emelkedő betöltetlen praxisszám.

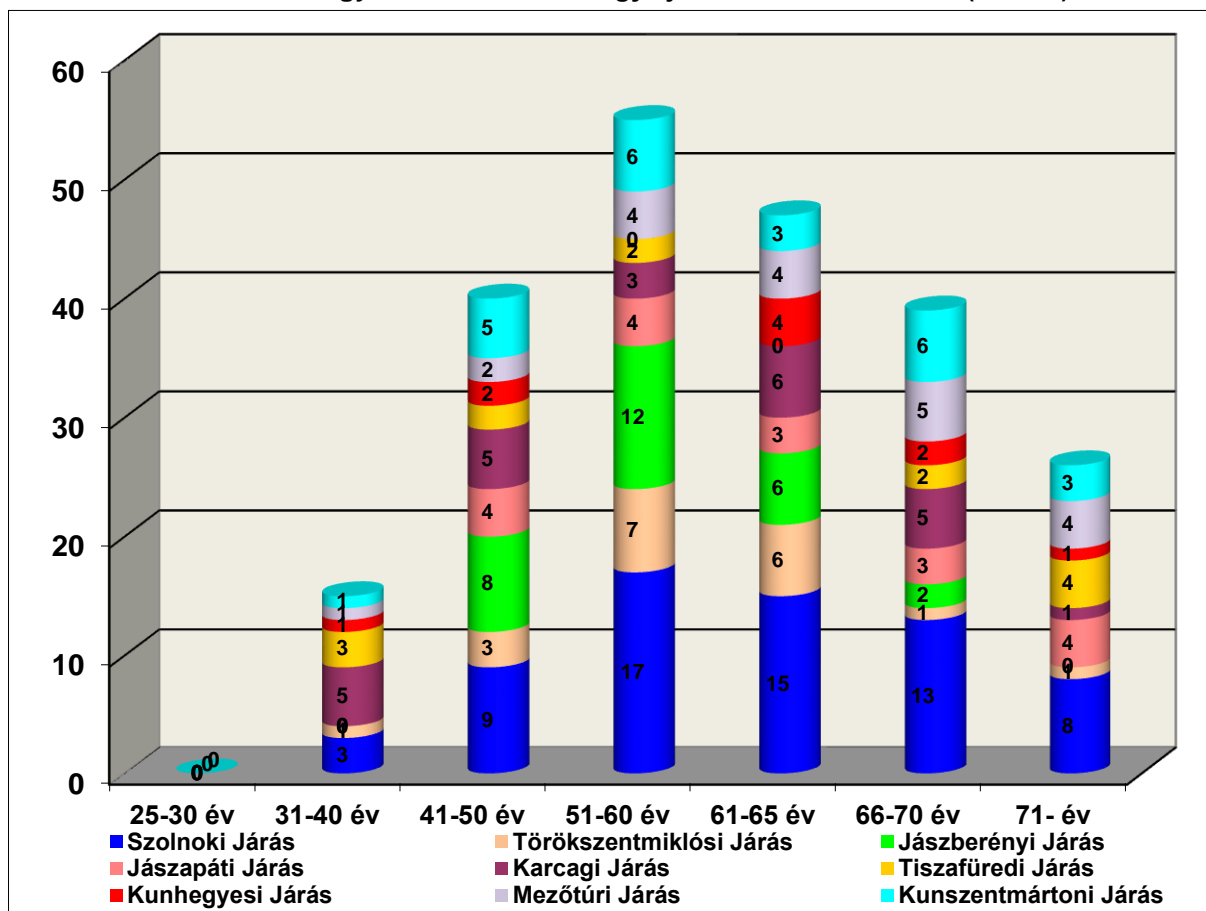
A vármegyei „háziiorvosi korlát” az 57. ábra, míg a háziiorvosok életkor szerinti megoszlását az egyes járásokban az 58. ábra szemlélteti.

57. ábra Háziiorvosok életkor szerinti aránya
Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben (N=217)

Adatforrás: JNSZVKH NFO

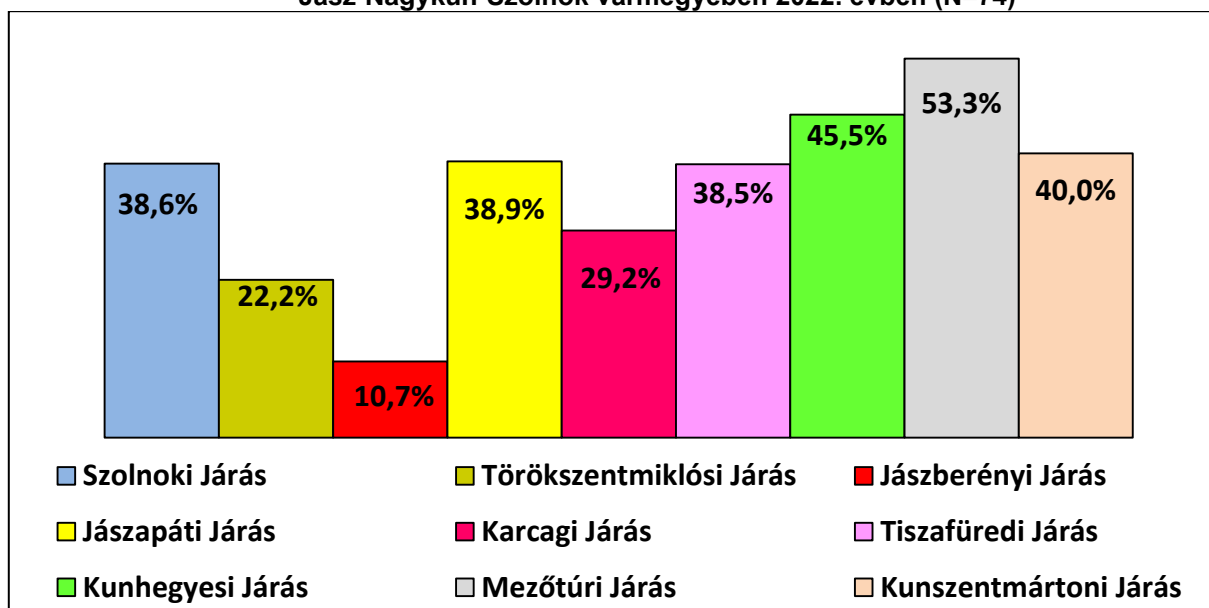
58. ábra Háziorvosok életkor szerinti megoszlása
Jász-Nagykun-Szolnok vármegye járásaiban 2022. évben (N= 217)

Adatforrás: JNSZVKH NFO

A háziorvosi ellátás személyi feltételének biztosításában továbbra is **fő probléma**, hogy az ellátást nyújtó **háziorvosok 53,5%-a 61 év feletti**, közülük 63,8% 65 év feletti, akiknek 28,4%-a pedig 71 év feletti (59. ábra), illetve kevés az új belépő a rendszerbe.

59. ábra 65 éven felüli háziorvosok járásonkénti aránya
Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben (N=74)

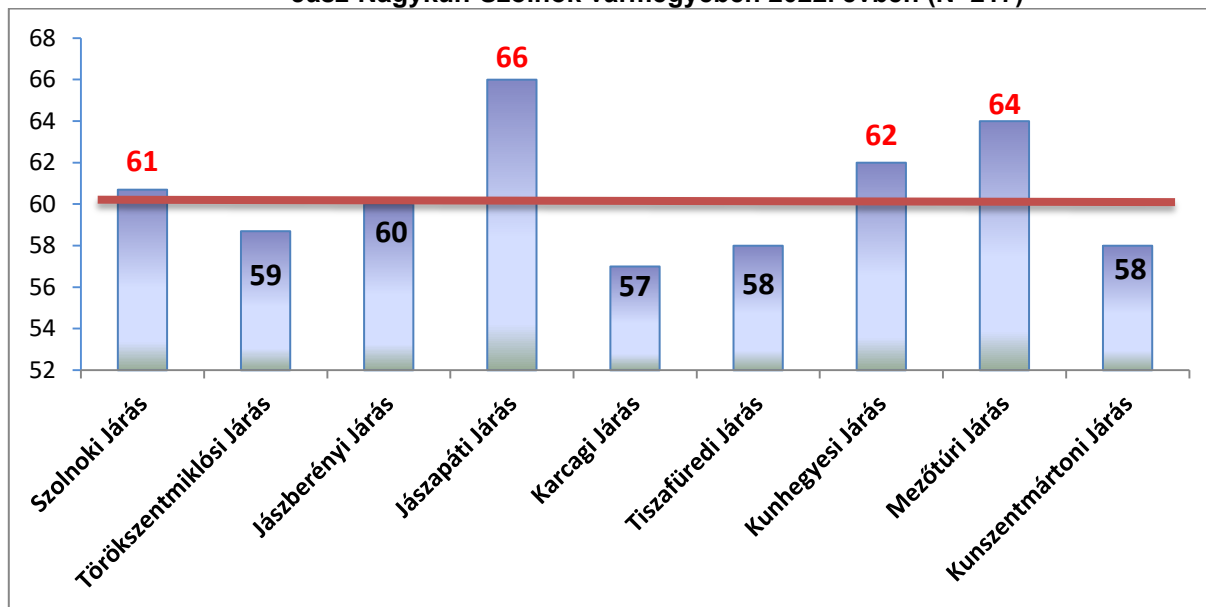

Adatforrás: JNSZVKH NFO

A háziiorvosi ellátásban közreműködő orvosok korösszetétele alapján elsősorban a Mezőtúri (53,3%), a Kunhegyesi (45,5%), a Kunszentmártoni (40%), a Jászapáti (38,9%), a Tiszafüredi (38,5%) és a Szolnoki (38,6%) járások területén szükséges a proaktív egészségpolitikai beavatkozások foganatosítása az ellátási problémák megelőzése érdekében.

A vármegye területén szolgálatot teljesítő háziiorvosok **átlag életkora 60 év**, melynek járásonkénti alakulását a 60. ábra mutatja be.

60. ábra Háziiorvosok átlag életkora járásonként Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben (N=217)

Adatforrás: JNSZVKH NFO

Az **alapellátást terhelő problémák megoldására** az utóbbi évtizedekben ugyan számtalan egészségpolitikai elképzelés, intézkedés született, de eddig egyik sem eredményezett áttörő eredményt, bár a hatékony intervenció egyre sürgetőbbé válik. Az alapellátás megújítása halaszthatatlan kérdés, ezért a Kormány a lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi alapellátás fejlesztése érdekében az egészségügyi alapellátás 2019-2022. évekre vonatkozó szakpolitikai programjának kidolgozásáról és az ahhoz kapcsolódó intézkedési tervről szóló 1773/2018. (XII. 21.) határozatában döntött a szakpolitikai célok elfogadásáról és az ennek megvalósítását szolgáló program kidolgozásáról, majd megszületett a praxisközösségekről szóló 53/2022. (II. 9.) Korm. rendelet.

A megfogalmazott célok megvalósítását szolgálja a **kollegiális („laza”) praxisközösségek** létrehozása, amelyek az egészségügyi alapellátási *szakmai együttműködés* érdekében a területi kollegiális szakmai vezető háziiorvosok illetékességi területén a terület háziiorvosi, házi gyermekorvosi, illetve fogorvosi praxisaiból jönnek létre, így a szerveződésük alapja a területi beosztás, amely Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében az alábbiak szerint alakul:

- Szolnoki járás
- Jászapáti járás – Jászberényi járás
- Kunszentmártoni járás – Mezőtúri járás – Törökszentmiklósi járás
- Karcagi járás – Kunhegyesi járás – Tiszafüredi járás.

Az adott területen dolgozó háziiorvosokat felvételi kérelmük alapján az adott területen a területi vezető szakmai irányítása mellett kialakuló kollegiális praxisközösségekbe a praxiskezelő, azaz az OKFŐ regisztrálja. Ennek kialakításával az egy-egy kollegiális területen működő háziiorvosok gazdasági önállóságuk megőrzése melletti szakmai együttműködése valósulhat meg, alapvetően a prevenciók tevékenység erősítése, strukturálása révén, mivel a részvétel feltétele:

- a területi kollegiális szakmai vezetői választásokon való részvétel,
- a praxiskezelő, illetve a területi szakmai vezető által összehívott konzultációkon való részvétel,
- hetente legalább 20 óra rendelési idő biztosítása, legalább 4 óra prevenciók rendeléssel,
- a prevenciók rendelés során a praxiskezelő által megadott módszertanok alkalmazása és a

- közös helyettesítési és ügyeleti rend kialakítása (mely nem jelent ügyeleti kötelezettséget, illetve a betöltetlen körzetekben történő helyettesítés kötelezettséget sem).

A kollegiális praxisközösségen belül egy telephelyen, vagy egy járáson belül egymás közelében működő egészségügyi alapellátási körzetekben legalább 5 legfeljebb 10 háziorvosi, illetve házi gyermekorvosi szolgálat részvételével a *magasabb szintű egészségügyi szolgáltatás* nyújtása érdekében a következő „**szoros**” szakmai együttműködési formák hozhatók létre és vehetők nyilvántartásba:

- egyesült praxisközösség, amely több, egy járáson belül működő háziorvosi szolgálat között létrejött szoros szakmai és gazdasági együttműködés, amelyben az alapellátási feladataik összehangolt ellátása érdekében valamennyi háziorvosi szolgálatot ugyanaz az egészségügyi szolgáltató működteti;
- integrált praxisközösség, amely több, egy járáson belül működő háziorvosi szolgálat között létrejött szoros szakmai és gazdasági együttműködés, amelyben az érintett háziorvosi szolgálatban praxisjoggal rendelkező háziorvosok vagy a háziorvosi szolgálatokat működtető egészségügyi szolgáltatók - önállóságukat megtartva - egy közösen alapított egészségügyi szolgáltatót hoztak létre alapellátási feladataik összehangolt ellátása érdekében;
- praxisközösségi konzorcium, amely több, egy járáson belül működő háziorvosi szolgálat között létrejött szoros szakmai és gazdasági együttműködés, amelyben az érintett háziorvosi szolgálatokat működtető egészségügyi szolgáltatók - megőrizve önállóságukat - egymással konzorciumi együttműködési megállapodást kötöttek alapellátási feladataik összehangolt ellátása érdekében, és soraikból egy konzorciumvezetőt jelöltek meg, amely képviseli az együttműködést.

Vármegyénkben működő háziorvosi (felnőtt, gyermek és vegyes) és az alapellátást nyújtó fogorvosi praxisok közül:

- 76 praxis **nem** lépett be egyik praxisközösségi formába sem,
- 103 praxis **kollegiális** praxisközösségbe és
- 95 praxis **szoros** praxisközösségbe lépett, illetve
- 12 db praxisközösségi **konzorcium** (felnőtt és vegyes háziorvosi praxisok) működik, melyek központjai szerinti rendeződése: Jászapáti, Jászárokszállás, Jászberény, Karcag, Kisújszállás, Mezőtúr, Örményes, Szolnok (3), Tiszafüred és Túrkeve.

Valamennyi együttműködési formát be kell jelenteni a praxiskezelőnek, ennek deklarálása azt a célt szolgálja, hogy a későbbiekben megjelenő uniós, vagy állami pályázati kiírásokra kész és képes legyen a közösség. A nyilvántartásba vett közösségek többletfinanszírozásra, 80-100%-os bérkiegészítésre jogosultak. Az OKFŐ Alapellátásfejlesztési Igazgatóságának tervei szerint a másodszakvizsgák, valódi kompetenciákat adó licencek révén ezen praxisközösségekben kerülhetnének finanszírozásra olyan, jelenleg a járóbetegellátásban finanszírozott tevékenységek, amelyek az adott kompetenciákkal az alapellátásban is elvégezhetőek lennének, így a praxisközösségben a valódi szakmai érdeklődések és korábban megszerzett szakképesítések alapján kialakulna egy feladatmegosztáson alapuló munkaközösség, mely jelentős többletfinanszírozás révén egy szakmai szempontból is emelt szintű betegellátást lenne képes megvalósítani a praxisok szintjén.

Vármegyénk legtöbb településén nincs házi gyermekorvosi praxis, sőt egyes településeken az orvoshiány megoldásaként a már meglévő gyermekkörzeteket is összevonták a felnőtt ellátással, így az itt élő gyermekek mindennapi ellátását a felnőtt lakosságot is ellátó háziorvos biztosítja. E vegyes (felnőtt+gyermek) ellátást nyújtó háziorvosok szakmai munkáját hivatott segíteni a **Mozgó Szakorvosi Szolgálatok** működése. Ez egy olyan speciális szakorvosi ellátást jelent, mely nem fix telephelyen működik, hanem egy-egy terület lakosságát úgy látja el, hogy a hozzá tartozó kistélepüléseken felváltva ("körforgásos" jelleggel) tart szakrendelést. Ez a magyar sajátosságként is említhető ellátási forma elsősorban az anya- és csecsemővédelem területén terjedt el. A Mozgó Szakorvosi Szolgálatok (gyermekgyógyászati és szülésznőgyógyászati MSZSZ) működését a stagnálás jellemzi, a vármegye legtöbb településén egyik sem érhető el teljes körűen.

A **védőnői ellátásban** továbbra is legáltalánosabb probléma a **személyi feltétel hiánya**. A tartósan betöltetlen területi védőnői státuszok évek – évtizedek óta állandó helyettesítéssel vannak ellátva. A területen a helyettesítések megszervezésénél a közlekedési gondok jelentenek elsődleges problémát. A tartósan betöltetlen védőnői státuszok helyettesítéssel történő biztosítása az ellátandók körét igen hátrányosan érinti. A többlet terhek csökkentése mellett az üres státuszok betöltésének legfőbb szakmai indoka az ellátandó lakosság hozzáférési esélyegyenlőségének biztosítása a védőnői ellátás területén is. A

finanszírozás emelése és a védőnői bérezés rendezése egyelőre még nem tudott jelentős változást előidézni.

Pozitívumként említendő, hogy a vármegye több településén pályázatoknak köszönhetően jól felszerelt, korszerű, felújított, energiatakarékos, akadálymentesített egészségházak, rendelők, védőnői tanácsadók működnek. Az infrastrukturális- és eszközpark fejlesztések nagymértékben hozzájárultak az ellátás színvonalának emeléséhez, a betegbiztonság javulásához, viszont azt tovább emelni csak megfelelő létszámú, jól képzett szakemberek alkalmazásával lehetséges.

9.2. Alapellátási ügyelet

Vármegyénkben 2022. évben a folyamatos egészségügyi alapellátás, **ügyeleti** feladatok ellátására jogosító működési engedéllyel rendelkező 6 egészségügyi szolgáltató által 14 telephelyen volt biztosított, melyből 1 fogorvosi-, 1 összevont háziorvosi- és 9 központi ügyeletként működött. Vármegyénk **háziiorvosi ügyeleti** ellátásának területi lefedettsége teljes volt.

Az alapellátási ügyeleti ellátás 2022. évben a népegészségügyi feladatkörben eljáró járási hivatalonkénti bontásban az alábbiak szerint alakult:

1. Népegészségügyi feladatkörben eljáró **Jászberényi Járási Hivatal** – *Jászberényi és Jászapáti járási illetékességgel:*

Központi háziorvosi ügyelet Jászberény és Jászapáti telephellyel működik. A Jászapáti telephelyen hétköznapokon 16:00-18:00 óráig, továbbá a Jánoshidai telephelyen hétköznapokon 16:00-18:00 óráig, valamint hétvégén és ünnepnapokon 13:00-15:00 óráig van ügyeleti ellátás, a fennmaradó időben a lakosokat Jászberényben látják el.

Fogorvosi ügyeleti ellátás nem működik ezekben a járásokban. Szabad-, munkaszüneti- és ünnepnapokon a Jászberényi járás 3 és a Jászapáti járás 6 településén élő lakosok fogorvosi sürgősségi ellátását megállapodás alapján a Dr. Abkarovics Dentál Bt. közreműködésével a Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása a Szolnok, Móra F. út 9. sz. alatti telephelyen biztosítja.

2. Népegészségügyi feladatkörben eljáró **Karcagi Járási Hivatal** – *Karcagi, Tiszafüredi és Kunhegyesi járási illetékességgel:*

Központi háziorvosi ügyelet Karcag, Kunhegyes és Tiszafüred településeken, míg *összevont háziorvosi ügyelet* Abádszalók településen működik.

Tiszabő, Tiszagyenda és Tiszaroff települések ügyeleti ellátását, a népegészségügyi feladatkörben eljáró Karcagi Járási Hivatal illetékességi területén kívüli ügyeleti szolgáltatók biztosítják, így Tiszabő ellátását a törökszentmiklósi, illetve Tiszagyenda és Tiszaroff települések ellátását fegyverneki ügyelet biztosítja.

Tiszabura település ügyeleti ellátása Abádszalók Város Önkormányzata – kijelölő határozat alapján 2015 óta – mint kijelölt egészségügyi szolgáltató által biztosított.

Fogorvosi ügyeleti ellátás a Karcagi, Tiszafüredi és a Kunhegyesi járások lakosai számára évek óta semmilyen formában nem biztosított.

3. Népegészségügyi feladatkörben eljáró **Mezőtúri Járási Hivatal** – *Mezőtúri és Kunszentmártoni járási illetékességgel:*

Központi háziorvosi ügyeleti ellátást 2 egészségügyi szolgáltató 4 telephelyen (Tiszaföldvár, Kunszentmárton, Mezőtúr, Túrkeve) végez.

A *fogorvosi ügyelet* megoldatlansága évek óta problémát jelent ezekben a járásokban is, azonban a 2020. év részleges, de előremutató megoldást hozott. 16 település közül 13 település csatlakozott a Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása által szolnoki telephelyen fenntartott ügyelethez.

4. Népegészségügyi feladatkörben eljáró **Szolnoki Járási Hivatal** – *Szolnoki és Törökszentmiklósi járási illetékességgel:*

Szolnok és 16 környéki település lakosságának *háziiorvosi ügyeleti ellátása* központi ügyelet formájában biztosított. Törökszentmiklós járás területén 2 központi ügyelet működik, területi lefedettségük teljes körű.

Fogorvosi ügyeleti ellátást a Dr. Abkarovics Dentál Bt. közreműködésével a Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása a Szolnok, Móra F. út 9. sz. alatti telephelyen történik. Az ügyelet kizárólag szabad-, munkaszüneti- és ünnepnapokon biztosított, amelyhez a vármegye 78 települése közül csak 41 csatlakozott

(Szolnok, Besenyszög, Csataszög, Hunyadfalva, Kótelek, Martfű, Nagykőrű, Rákócziújfalu, Rákócziújfalu, Szajol, Szászberek, Tiszajenő, Tizasüly, Tiszavárkony, Tószeg, Újszász, Vezseny, Zagyvarékas, Kuncsorba, Mezőtúr, Kétpó, Mesterszállás, Mezőhék, Túrkeve, Kunszentmárton, Cibakháza, Csépa, Öcsöd, Szelevény, Tiszainoka, Tisasas, Tiszaföldvár, Jászberény, Jászboldogháza, Jásztelek, Jászapáti, Alattyan, Jánoshida, Jászsósztgyörgy, Jászkisér, Jászládány). Törökszentmiklósi járásban fogorvosi ügyelet 2018. november 30-a óta nem működik, így a járáshoz tartozó települések –Kuncsorba kivételével– lakosságának ellátása nem megoldott.

Megoldásra váró problémák, alapellátási ügyelet

Háziorvosi ügyeleti ellátás működési problémák:

- A háziorvosi ellátáshoz hasonlóan az ügyeleti ellátásban is egyre nagyobb gondot jelent a fokozódó, képesítési előírásoknak megfelelő **szakorvoshiány**, ezért az ügyeleti beosztás elkészítése is jelentős problémát okoz, valamint nehezen érvényesíthető az a törvényi előírás, hogy az egészségügyi tevékenységek együttes időtartama (függetlenül annak formájától) 6 havi átlagban nem haladhatja meg a heti 60 órát, ha az egészségügyi dolgozó egészségügyi ügyeletet is ellát, akkor a heti 72 órát.
- Egyre **kevesebb** az ügyeletet **vállaló** háziorvos, ami az állandó helyettesítések és az igen magas napi betegforgalom által túlterhelt háziorvosok részéről érthető.
- Számos olyan orvos ismert, aki **több ügyeletet** biztosító szolgáltatónál is dolgozik egyszerre, így az ügyeleti beosztásokban akár átfedések is előfordulhatnak.
- Jellemzően **fiatal**, kellő tapasztalattal még nem rendelkező rezidensek, vagy **idősebb** (70 év feletti) orvosok dolgoznak ügyeletben, ritka a gyakorlott fiatal vagy középkorú agilis szakorvos.
- Az ügyeleti szolgáltatók legtöbbször csak **területen kívüli** orvosok bevonásával tudják biztosítani a feladat ellátását.
- A **lakosság** részéről gyakori a sokszor **indokolatlan** (sürgősségi ellátást nem igénylő) megjelenés az ügyeleten.

Fogorvosi ügyeleti ellátás működtetési problémák:

- Évek óta gondot jelent a vármegye lakossága részére legalább heti pihenőnapokon, munkaszüneti- és ünnepnapokon a **fogorvosi ügyeleti** ellátás biztosítása.
- Jászdózsán, Jásziványon, Jászszentandráson, Jászágón, Jászárokszálláson, Jászfényszarun, Jászfákóhalmán, Jászfelsőszentgyörgyön, Pusztamonostoron, Cserkeszőlön, Tiszakürtön és Nagyréven, valamint a Törökszentmiklósi- (kivéve: Kuncsorba), Karcagi-, Tiszafüredi-, Kunhegyesi járás településein élő személyek részére **nem biztosított** fogorvosi ügyeleti ellátás.
- Az érintett önkormányzatok a népegészségügyi hatóság megkereséseinek ellenére sem tesznek eleget a feladat-ellátási kötelezettségüknek.

Az ügyeleti feladatokat ellátó egészségügyi szolgáltatók engedélyezésével, ellenőrzésével kapcsolatos **hatósági feladatokat** a népegészségügyi feladatkörben eljáró járási hivatalok látják el. A hatósági felügyelet minden esetben kiterjed a szakmai, tárgyi minimumfeltételeken túl a jogszabályban előírt személyi feltételek (elvárt szakmai végzettség, előírt létszám) biztosításának ellenőrzésére is. A **személyi feltételek** megfelelő teljesítésének kontrollja érdekében a szolgáltatókat a tárgyhónapot megelőző jelentési kötelezettség terheli a havonkénti ügyeleti beosztások tekintetében, ami vármegyei szinten kerül összesítésre az esetleges átfedések kiszűrése érdekében.

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 2022. december 21-én kihirdetett és 2023. január 1. napjától hatályos módosítása alapján a települési önkormányzatok feladat-ellátási kötelezettsége megszűnt a **területi védőnői és a háziorvosi ügyeleti ellátás** tekintetében. Az állam 2023. január 1. napjától időben és területileg is fokozatosan vezeti be az új, egységes ügyeleti rendszert, amelyet az **Országos Mentőszolgálat**, míg a területi védőnői ellátást 2023. július 1. napjától az Országos Kórházi Főigazgatóságához tartozó **vármegyei irányító kórházak** útján biztosít, mely átalakítások célja az egészségügyi ellátórendszer hatékonyságának javítása.

Az ügyeleti rendszer átalakulásának legfőbb célja, hogy az egész országban egységes, a betegek számára az eddiginél jobb ellátást biztosító, betegközpontú, a sürgősségi ellátórendszer elemeivel összekapcsolt, azaz két elemből álló háziorvosi ügyeleti- és sürgősségi ellátást biztosító ügyeleti rendszer működjön. Ez az új ügyeleti rend Budapest kivételével az ország vármegyéiben a 2023. év során időben és területileg is fokozatosan fog életbe lépni, így ez Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2023. szeptember 1. napjától fog működni (megvalósult a tájékoztató írásakor).

Az új rendszer szerint a **házi orvosi ügyeleti ellátás** 2023. szeptember 1-től hétköznap 16:00-22:00 között, míg hétvégén és ünnepnapokon 08:00-14:00 között vármegyénk valamennyi járásában az alábbi helyszíneken érhető el:

1. **Jászapáti járás:** felnőtt-gyermek vegyes ügyelet Jászapáti Kossuth Lajos út 10.
2. **Jászberényi járás** felnőtt-gyermek vegyes ügyelet: Jászberény, Szelei u. 2. (Jászberényi Szent Erzsébet Kórház SBO)
3. **Karcagi járás** felnőtt-gyermek vegyes ügyelet Karcag, Zöldfa u. 48. (Kátai Gábor Kórház SBO)
4. **Kunhegyesi járás:** felnőtt-gyermek vegyes ügyelet Kunhegyes, Dózsa György u. 4.
5. **Kunszentmártoni járás** felnőtt-gyermek vegyes ügyelet Kunszentmárton, Kossuth Lajos út 5.
6. **Mezőtúri járás:** felnőtt-gyermek vegyes ügyelet Kossuth Lajos u. 7-11 (Mezőtúri Kórház Rendelőintézet)
7. **Szolnoki járás:**
 - Felnőtt Ügyelet Szolnok, Tószegi út. 21. (Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Hetényi Géza Kórház és Rendelőintézet SBO)
 - Gyermek Ügyelet Szolnok, Tószegi út. 21. (Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Hetényi Géza Kórház és Rendelőintézet Gyermek SBO)
8. **Tiszafüredi járás:** felnőtt-gyermek vegyes ügyelet Tiszafüred, Nefelejcs út 4.
9. **Törökszentmiklósi járás:** felnőtt-gyermek vegyes ügyelet Törökszentmiklós, Kossuth Lajos u. 126 (EGYMI Rendelőintézet)

A **sürgősségi ügyeleti ellátás** telefonszáma a 1830, amely hétköznap 22:00-08:00 között, míg hétvégén és ünnepnapokon 14:00-08:00 között hívható, amelyen az **OMSZ szakembere** fogadja a hívást, így ez az ügyeleti időben hirtelen jelentkező, illetve súlyos egészségügyi problémák esetére magas szakmai színvonalú és biztonságos megoldást biztosít. A hívások kezelése rögzített vonalon, beteg- és minőségbiztosítási szempontokból visszakövethetően, az aktuális szakmai betegosztályozási (triázs) irányelveknek megfelelően fog történni. A beteg a központi telefonszám hívásával szakszerű tanácsot kap vagy szükség esetén a tartózkodási helyére sürgősségi ügyeleti autót vagy életveszély esetén azonnal mentőt küldenek, a vármegye bármely településén is tartózkodjon az ellátásra szoruló, így a beteg állapotának megfelelő ügyeleti, sürgősségi ellátást a vármegye valamennyi településén, minden rászoruló számára a korábbinál magasabb minőségben és szélesebb elérhetőséggel biztosított.

Azok számára, akik személyesen keresnék fel az éjszakai ügyeletet, az alábbi 4 helyszínen lesz erre lehetőség:

1. Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Hetényi Géza Kórház és Rendelőintézet SBO
2. Jászberényi Szent Erzsébet Kórház SBO
3. Kátai Gábor Kórház SBO és
4. Tiszafüred, Nefelejcs út 4.

A gyermekek ügyeleti ellátása – a fenti vegyes ügyeleti központokon felül – a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Hetényi Géza Kórház-Rendelőintézetben lesz biztosított 2023. szeptember 1-től.

9.3. Otthoni szakápolás, hospice ellátás

Az alapellátás köréből kiemelendő a szakápolási szolgáltatók által nyújtott otthoni szakápolási és hospice ellátás.

Az **otthoni szakápolás** a beteg otthonában vagy tartózkodási helyén, kezelőorvosa rendelésére, szakképzett ápoló által végzett tevékenység. Cél, hogy a beteg otthoni környezetben, személyre szabottan, humánus és szakszerű ápolásban részesüljön.

Az otthoni szakápolás abban az esetben vehető igénybe, ha a beteg egészségi állapota – orvosi végzettséghez nem kötött – komplex kórházi ápolást igényelne, de azt helyettesíteni lehet az otthoni szakápolás körében nyújtható ellátásokból összeállított kezeléssel.

Az **otthoni hospice ellátás** olyan ellátási forma, melynek célja a gyógyíthatatlan – elsősorban végső stádiumba került daganatos megbetegedésben szenvedő – betegek fájdalmainak és egyéb kínzó tüneteinek megszüntetése vagy csökkentése, a betegek életminőségének javítása, a családtagok, gyászolók támogatása. Vármegyénk területén ez egy kevésbé elterjedt ellátási forma, bár a lakosság részéről természetes szükségletként jelentkezik ennek igénybevétele is.

2022. évben Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében az otthoni szakápolási feladatot és a hospice ellátást végző szolgálatok száma nem változott (12, illetve 3). Az otthonápolási szolgálatok területi lefedettsége

teljes körű, működésük folyamatos, melynek keretén belül tevékenykedő szakdolgozók gyógytorna és fizioterápia szolgáltatást is nyújtanak a lakosság számára. Gyógytorna vonatkozásában nagyobb a kereslet, mint amelyet a szolgáltatók személyi kapacitása ki tudna elégíteni. A szolgáltatók által közfinanszírozás keretében nyújtható vizitek számát kormányrendelet határozza meg.

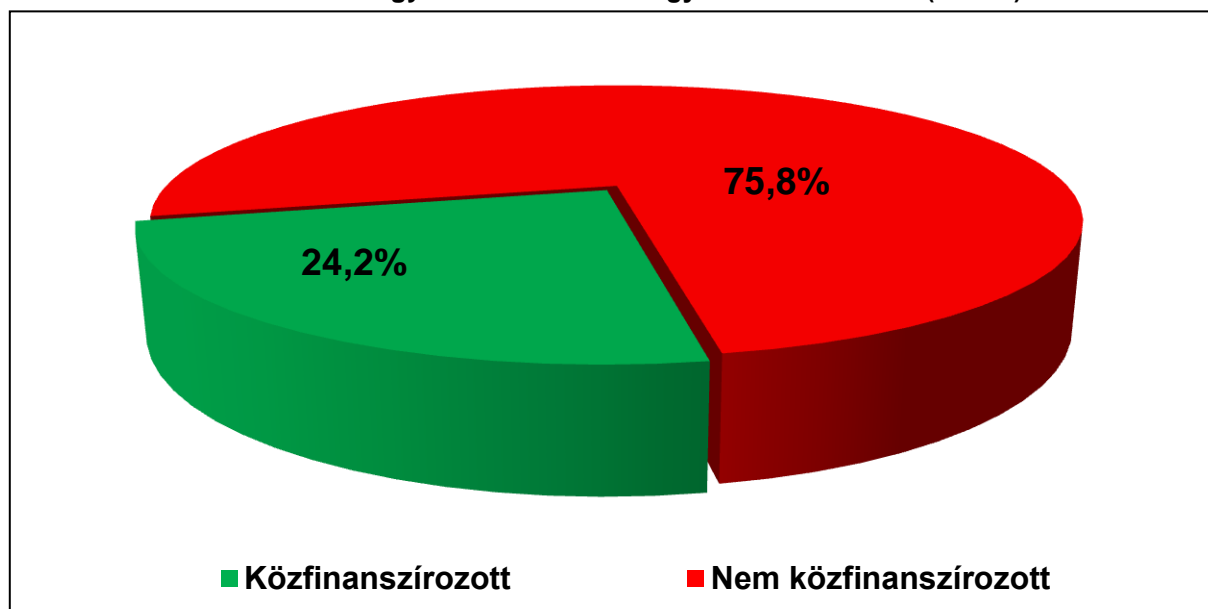
9.4. Járóbeteg szakellátás

Az általános járóbeteg szakellátás a beteg folyamatos ellátását, gondozását végző orvos beutalása, vagy a beteg jelentkezése alapján, szakorvos által végzett egyszeri, illetve alkalmoszerű egészségügyi ellátást, valamint a fekvőbeteg-ellátást nem igénylő krónikus betegség esetén a folyamatos szakorvosi gondozást jelenti.

Az általános járóbeteg-szakellátás mellett a betegségek gyakorisága alapján biztosítani kell speciális diagnosztikai és terápiás háttérrel működő speciális járóbeteg-szakellátást. Ez olyan betegségek ellátására szervezett egészségügyi ellátás, amely különleges szaktudást, illetve speciális anyagi, tárgyi és szakmai felkészültséget igényel.

2022. évben Jász-Nagykun-Szolnok vármegye lakosságának járóbeteg szakellátását **563** szolgálat biztosította, mely szolgáltatók finanszírozás szerinti megoszlását a 61. ábra szemlélteti.

**61. ábra Járóbeteg szakellátók finanszírozás szerinti megoszlása
Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben (N=563)**

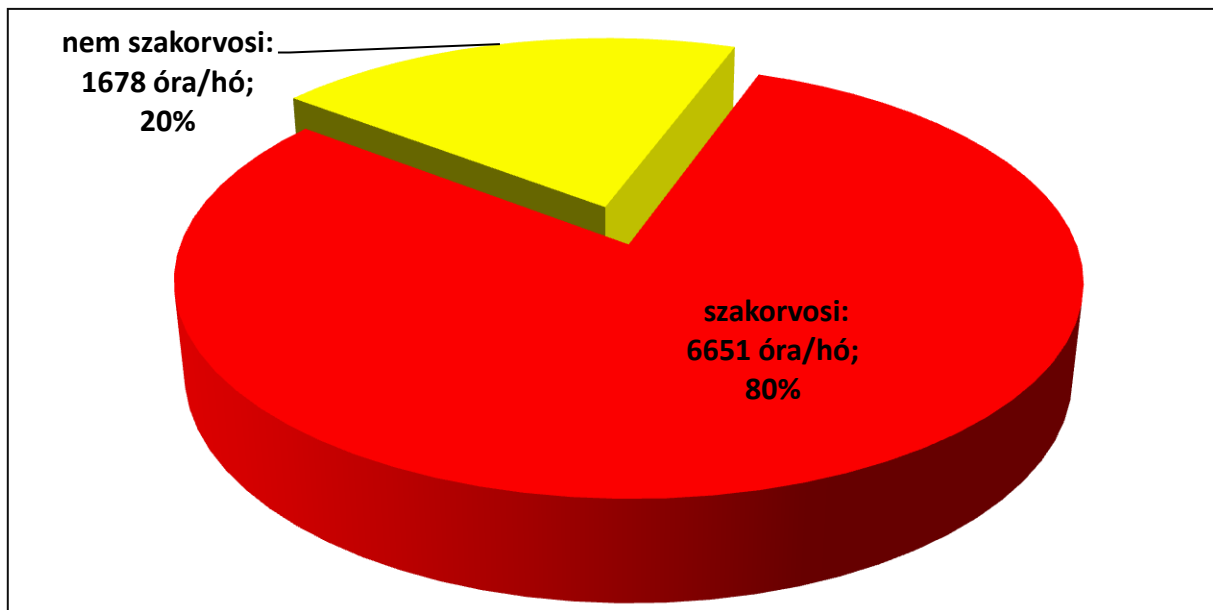

Adatforrás: JNSZVKH NFO

A járóbeteg szakellátás körében az egészségbiztosítás által lekötött **8329 óra/hó** (2021. évben: 10449 óra/hó, 2020. évben: 8927 óra/hó, 2018. évben: 7320 óra/hó;) kapacitás 2022. évi megoszlását a 62. ábra mutatja be.

2021. évhez képest a lekötött kapacitás összesen 2120 óra/hó (20%) csökkenést mutat, ami a szakorvosi óraszám tekintetében 1769 óra/hó (21%), míg a nem szakorvosi óraszám vonatkozásában 351 óra/hó (17%) csökkenést jelent.

62. ábra A járóbeteg szakellátás körében lekötött kapacitás megoszlása Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben

Adatforrás: NNGYK

A nem közfinanszírozott (magán) járóbeteg szakellátók körében jellemző tendencia, hogy folyamatosan növekvő számban jelennek meg az egészségügyi szolgáltatások színterén, melyek döntő többségének hatósági felügyelete a népegészségügyi feladatkörben eljáró járási hivatalok hatáskörébe tartozik.

A közszolgáltatók asúrgós esetek kivételével, csak előjegyzés alapján tudják biztosítani a betegek ellátását, minek hatására az egészségügyi szolgáltatások piacán növekszik az igény a szolgáltatások közvetlen vásárlása iránt. A magán szolgáltatók iránti kereslet indukálta kínálatnövekedés egyrészt hiánypótló funkciót tölt be, másrészt azonban az orvosok jövedelem kiegészítését is lehetővé teszi.

A közfinanszírozott járóbeteg szakellátó szolgáltatók többségének hatósági felügyeletét és engedélyezési jogkörét, illetve valamennyi közfinanszírozott ellátó tekintetében a kapacitás és az ellátási terület meghatározását az NNGYK látja el, így ezen ellátási szintre vonatkozóan kizárólag az NNGYK által adott számszerű adatokat mutattuk be.

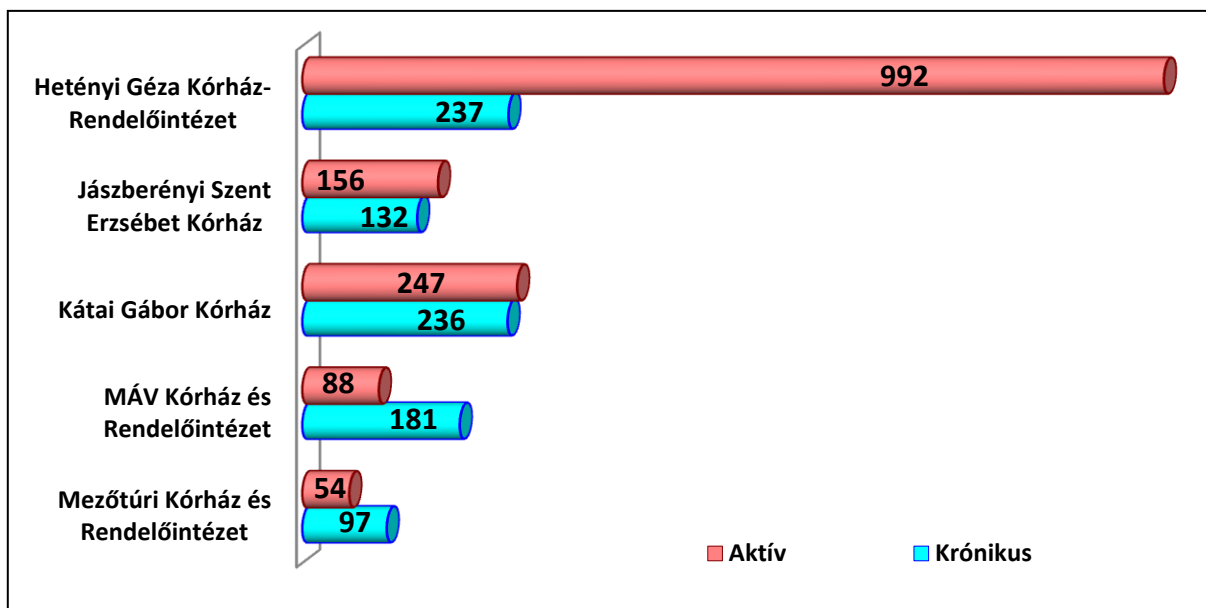
9.5. Fekvőbeteg szakellátás

A fekvőbeteg szakellátás a betegek fekvőbeteg-gyógyintézeti keretek között végzett legmagasabb szintű ellátási formája. A finanszírozás módja szerint, illetve ennek megfelelően az ellátás célja és jellege alapján megkülönböztethetünk aktív és krónikus fekvőbeteg szakellátást.

A fekvőbeteg ellátó szolgáltatók hatósági felügyelete, működésük engedélyezése, valamint kapacitásuk és ellátási területük meghatározása az NNGYK feladat- és hatáskörébe tartozó tevékenység.

2022. évben Jász-Nagykun-Szolnok vármegye lakosságának fekvőbeteg-ellátását 5 állami fenntartású egészségügyi intézmény biztosította (63. ábra).

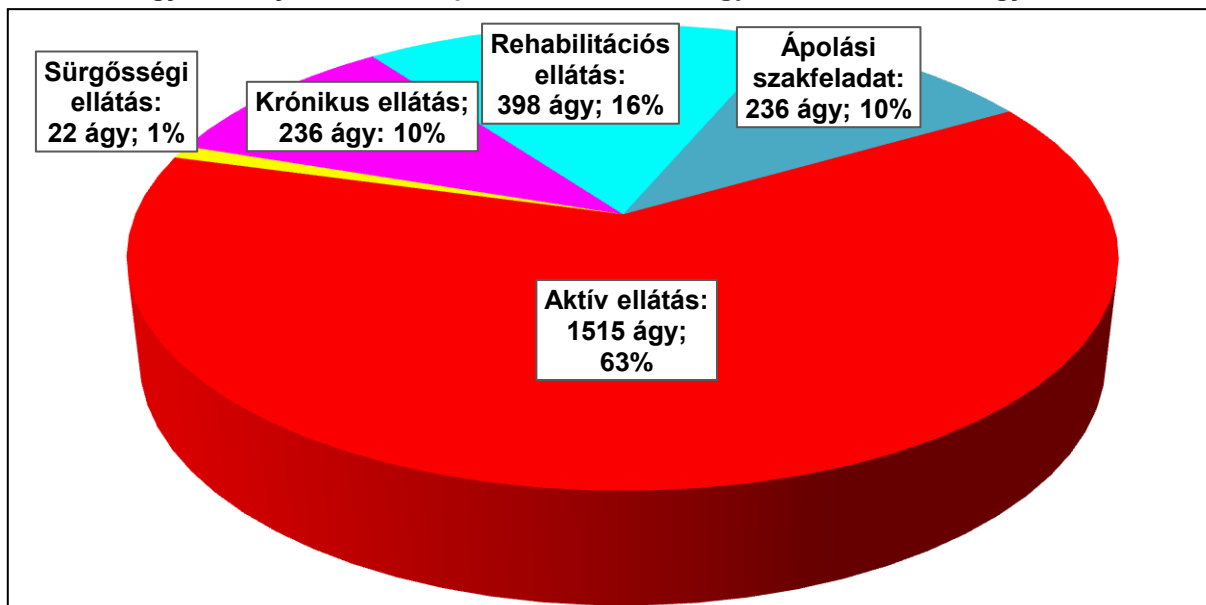
63. ábra A fekvőbeteg szakellátó intézményeinek ágyszám megoszlása az ellátás típusa szerint Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben (N=2420)

Adatforrás: NNGYK

2022. évben Jász-Nagykun-Szolnok vármegye lakosságának aktív és krónikus fekvőbeteg ellátásához 2420 ágy állt rendelkezésre a 64. ábra szerinti megoszlásban.

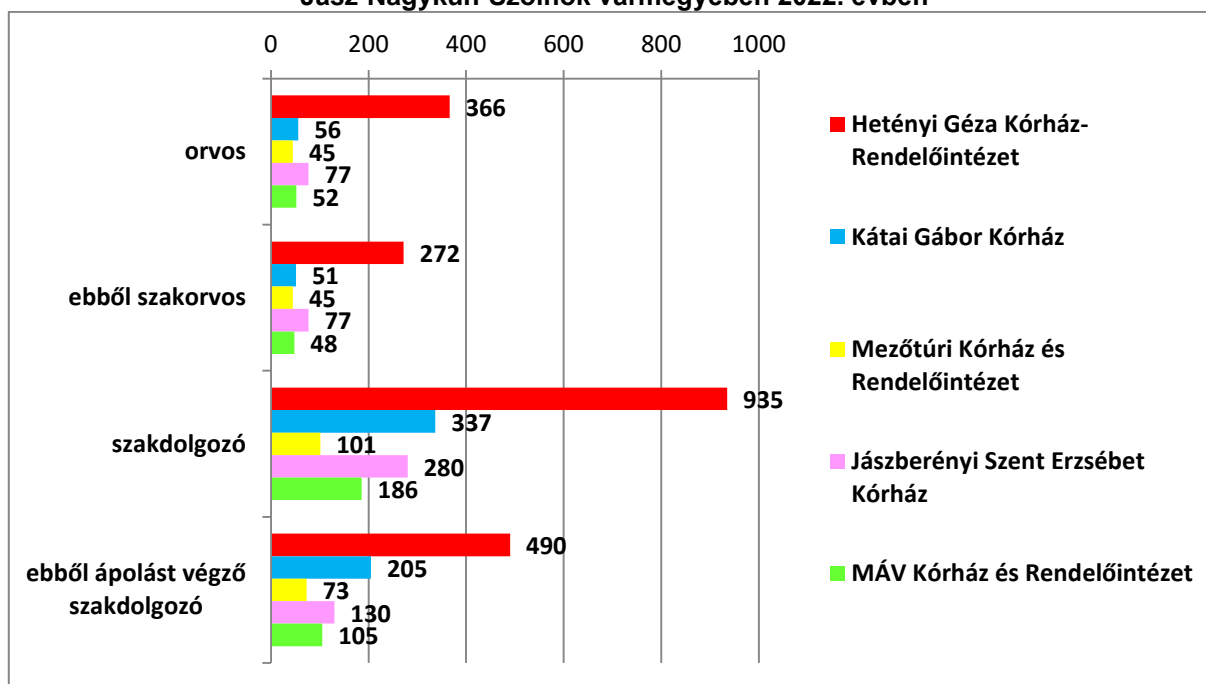
64. ábra A fekvőbeteg ellátó intézmények összesített ágyszáma (N=2420) és az ágyak aránya az ellátás típusa szerint Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben

Adatforrás: NNGYK

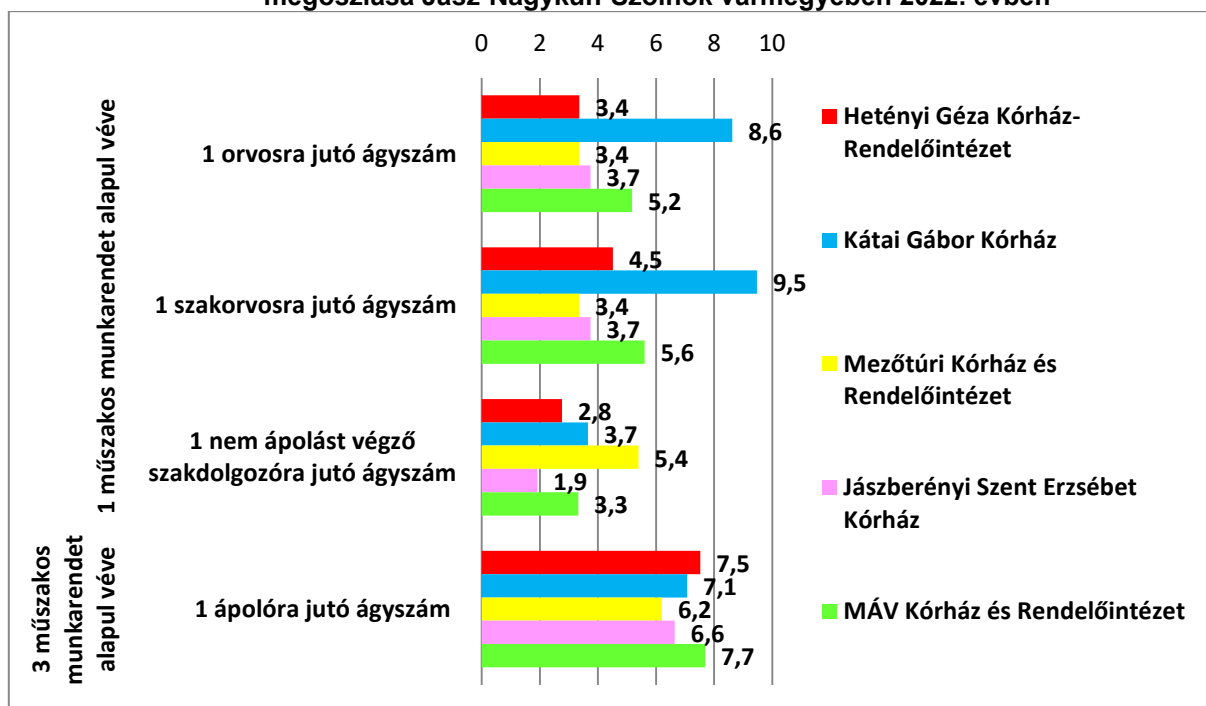
2022. évben az aktív fekvőbeteg ellátást is nyújtó szakellátó intézményekben foglalkoztatott egészségügyi szakemberek (orvosok és szakdolgozók) számát és képzettségét az NNGYK vezette a Humánerőforrás Nyilvántartó Rendszer (HENYIR) közhiteles adatbázisban, melyhez a népegészségügyi feladatkörben eljáró kormányhivatalnak nincs hozzáférési, illetve betekintési jogosultsága, így a 65. és 66. ábrákon bemutatott létszámadatok az NNGYK által szolgáltatott adatokon alapulnak.

65. ábra A fekvőbeteg ellátó intézmények személyi feltételrendszere Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben

Adatforrás: NNGYK

66. ábra A fekvőbeteg ellátó intézményekben dolgozó 1 fő orvosra/szakdolgozóra jutó ágyszámok megoszlása Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben

Adatforrás: NNGYK

A vármegyei **fekvőbeteg intézmények által adott helyzetértékelés** alapján kórházanként – Kátai Gábor Kórház és a MÁV Kórház Rendelőintézet kivételével – az alábbi megoldásra váró problémák és a jobb ellátást szolgáló pozitív változások voltak 2022. évben:

1. Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Hetényi Géza Kórház-Rendelőintézet

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Hetényi Géza Kórház-Rendelőintézet 2007. április 1. óta **súlyponti** kórházként működik, mely feladat azt jelenti, hogy a vármegye teljes lakossága számára 24 órán keresztül, a legmagasabb színvonalú ellátást kell biztosítani a törvényben megszabott kapacitásoknak és a finanszírozási szerződésben rögzített számadatainak megfelelően.

Az Intézet több szempontból is centrális elhelyezkedésű: egyrészt az Alföld középpontjában található, másrészt három egyetemi centrumtól (Budapest, Debrecen, Szeged) hozzávetőleg egyenlő távolságra

helyezkedik el. Ez a pozíció hatással van a betegutakra, illetve azok szervezésére. Az Intézmény országos és régiós szinten nagy esetszámú a járó, fekvő és krónikus-rehabilitációs ellátások terén egyaránt.

A kórház a vármegye közel 370 ezer lakosát látja el, továbbá 2012. július 1-ével megkapott térségi feladatok miatt egyes szakmákban hozzávetőleg **500 ezer ember ellátásáért felelős**. Az intézményben felnőtt és gyermek, aktív és krónikus, járó- és fekvőbeteg szakellátást, rehabilitációt, gyógyító-megelőző ellátást nyújtanak, melyekhez kapcsolódó diagnosztikai szolgáltatások magas szakmai színvonalon állnak a betegellátás rendelkezésére. Az ellátási területhez számos hátrányos helyzetű járás is tartozik, mely elsősorban a kedvezőtlen gazdasági mutatókban, illetve a lakosság életszínvonalában, mindezek egészségi állapotra gyakorolt negatív hatásában ölt testet a kórház feladatainak szempontjából.

Az intézmény oktatási-képzési szerepköre is jelentős. Fontos és hangsúlyos a mindennapokban, az egészségügyben a megfelelő szaktudással rendelkező tehetséges jó szakemberek képzése az utánpótlás kinevelése, a szakma szeretetének átadása, az ápolói hivatás vonzóvá tétele. A kórházban folyó oktatási területek a rezidensképzés (80 fő), felsőfokú/középfokú szakképzések, orvostanhallgatók gyakorlatának biztosítása.

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Hetényi Géza Kórház-Rendelőintézet **4 telephelyen** működő intézmény. A fekvőbeteg ellátást 27 osztályon 1229 engedélyezett ágyszámmal végzik. 2022. évben 34 605 fő volt az ellátott betegek száma, melyből a COVID-os esetszám 2 928 volt.

59 szakterületen a járóbeteg szervezeti egységek (fogászattal, MSZSZ-el, szüneteltetett fogszabályozás nélkül) száma 158, melyekben az ellátott esetszám 2022-ben 898 096 volt, melyből a COVID-os eset 3 036 volt.

Megoldásra váró problémák

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján nagy szükség lenne a post COVID betegek ellátásával foglalkozó külön osztály kialakítására. Az Infektológiai Osztály szakorvoshiány miatt több éve tartó szünetelése miatt a COVID betegek elhelyezése az Intézetben jelentős nehézséget jelentett.

2022-ben – az előző évek tendenciáját követve – elsősorban szakdolgozói létszámhiány mutatkozott az Intézetben. Emellett több területen (szülészet-nőgyógyászat, neurológia, csecsemő- és gyermekgyógyászat, szájszabályozás) orvos vonatkozásában is humánerőforrás hiány mutatkozott.

Az elmúlt időszakban a központi beszerzéseknek köszönhetően jelentősen javult az eszközpark, de számos területen nagy szükség lenne további műszerek, diagnosztikus eszközök beszerzésére, korszerűsítésére a magas szintű, biztonságos betegellátás érdekében.

A lakosság jobb ellátását szolgáló intézményi változások:

A daganatos betegek számának folyamatos növekedése miatt a betegellátás javítása céljából terveik között szerepel a Vármegyei Onkológiai Központ bővítése és korszerűsítése, valamint a krónikus ellátás további megerősítése hospice részleg kialakításával.

Megvalósítás alatt álló projektek:

- Infekciókontroll tevékenységek gyakorlati megvalósítása.
- Egészségügyi ösztöndíjak támogatása.
- Képzési programok.
- Járóbeteg szakellátó szolgáltatások fejlesztése, úgymint a belgyógyászati, a sebészeti, a gyermekszemészet, a szemészet, a fül-orr-gégészeti, a bőr-és nemibeteg ellátási, a dento-alveorális sebészeti, a fogszabályozási, a fogászati röntgen, a tüdőgyógyászati, a radiológiai, a gyógytornai, és az urológiai szakrendelések.
- Onkológiai és kardiológiai eszközpark fejlesztése

OKFŐ által megvalósuló projektek, ahol az Intézmény a megvalósulási helyszín:

- Az aktív fekvőbeteg-ellátási forma kiváltása az egynapos sebészeti ellátás rendszerének fejlesztésével.
- A pszichiátriai ellátórendszer strukturált fejlesztése keretében a szakellátások minőségének és hozzáféréseinek javítása.
- Gyermekek és ifjúságpszichiátria, addiktológia és mentálhigiénés ellátórendszer infrastrukturális feltételeinek fejlesztése.

Hazai forrású projektek:

- Családbarát innovatív humánerőforrás fejlesztések, melynek keretében külföldi tanulmányút támogatása, valamint korszerű szoptatási ismeretek 2 db tanfolyam megvalósítása történik meg.
- Gyermekdiabétesz ellátás fejlesztése.

Előkészítés alatt álló jelentősebb fejlesztések:

- a 408 ágyas pavilonépület energetikai fejlesztése,
- nővérszálló kialakítása, illetve
- a szakellátás fejlesztése, melynek keretében a Rendelőintézet épületének komplex felújítását, illetve nagyértékű eszközbeszerzést tervezik megvalósítani

2. Jászberényi Szent Erzsébet Kórház

A Jászberényi Szent Erzsébet Kórház jelenleg is megfelelő infrastruktúrája biztosítja a korszerű és biztonságos betegellátást a Jászság, valamint a nagykátai kistérség több, mint 140 ezer fő páciense számára.

Megoldásra váró problémák:

A legégetőbb probléma az intézmény működésében a szakorvos és ápoló hiány különösen a belgyógyászati, a nőgyógyászati, a sebészeti és a krónikus ellátás területén.

Fontos célkitűzés az anaesthesia nyitottságának további bővítése a korszerű egynapos ellátások tekintetében (laryngeális maszk használata, perifériás és célzott loko-regionális anaesthesia vagy ezek kombinált használata.) Fejlesztési igényként az anaesthesiológiai ambulancia fejlesztése és rugalmasabbá tétele mind az elektív mind az egynapos ellátások tekintetében fontos célkitűzés lehet, jelenleg ennek személyi feltételei hiányoznak.

A Krónikus Osztályon a rehabilitációt segítő rehabilitációs eszközpark is fejlesztésre szorul. További nagy problémája az osztálynak a hajléktalan-kérdés. Megállapodás alapján a kórház ezen osztálya fogadja be a hajléktalanokat, akiket a továbbiakban nehezen tudnak elhelyezni. A szociális otthonokba történő kiáramlás lassú. Jelenleg a rendelkezésre álló 67 ágyon 31 beteg vár szociális otthoni elhelyezésre.

A Sebészeti Osztály fejlesztési igényét a műtétes szakmák összességét érintő dedikált egynapos traktus kialakítása, illetve az ezt kiszolgáló laparoszkópos eszközök fejlesztése képezi.

A traumatológiai eszközpark tekintetében továbblépést jelenthet egy korszerű vonalkódos rendszerű konzignációs raktár kialakítása, amely tovább bővíthetné a szakemberek számára az egyénre szabott implantátumválasztást. További fejlesztési igényként jelentkeznek az egynapos ellátások kiszélesítése, illetve az arthroszkópos beavatkozások és az egyre nagyobb számban megjelenő kézsebészeti minimál invazív (pl.: alagút-szindrómák) beavatkozások számának növelése indokolt az újonnan létrejövő dedikált egynapos traktus keretein belül.

A lakosság jobb ellátását szolgáló intézményi változások:

A gasztroenterológiai eszközpark megújulóban. Részt vesznek a „Komplex Népegészségügyi Szűrések” pályázaton belül szervezett vastagbélszűrési programban, mely esetében a jászság lakossága a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ közreműködésével a szűréshez szükséges tesztet személyesen kapja meg.

A Csecsemő- és Gyermekosztály részére az elmúlt évben is számos adomány érkezett, mely az osztály komfortját növelte.

A Központi Anaesthesiológia és Intenzív Terápiás Osztály eszközparkja a XXI. századi követelményeknek megfelel, új monitorrendszer került felhelyezésre.

A Szülészeti-nőgyógyászati Osztályon 2 db komfortszoba került kialakításra és átadásra a Családbarát Szülészeti programban, továbbá eszközparkja is igen korszerű.

Jelenleg folyamatban van a traumatológiai műtő digitális monitorrendszerrel való fejlesztése, amely lehetővé tenné mind a digitális képalkotás (digitális röntgen, CT, 3D CT rekonstrukció) peri- és intraoperatív használatát, illetve lehetőséget teremtene az intraoperatív digitális képanyagrögzítéshez.

3. Mezőtúri Kórház és Rendelőintézet

Az intézmény - a hospice ellátás kivételével - vármegyénk 9 településén élő lakosság belgyógyászati, egynapos traumatológiai, egynapos sebészeti, csecsemő- és gyermekgyógyászati, szülészet-nőgyógyászati, krónikus belgyógyászati, ápolási és rehabilitációs fekvőbeteg, illetve 36 szakrendelőben a járóbeteg ellátását biztosítja. Az intézet Hospice Osztálya Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád, Szabolcs, Csongrád-Csanád és Bács-Kiskun vármegyék területeiről fogad ápoltakat.

Alapvető kihívást jelent, hogy az intézményhez legközelebb eső fekvőbeteg szolgáltatók 50 km-re helyezkednek el, melyek elérése közúton - az elégtelen minőségű úthálózat miatt, főleg a csapadékos évszakokban - 1 órán túli időtartamban lehetséges. Az intézmény területi ellátási kötelezettsége szerint érintett betegkör orvos- és ápolásszakmai értelemben véve is az átlagosnál költségesebb ellátási igényű betegkörként definiálható. Különösen jellemző az előrehaladott megbetegedésekkel, társult és szövődményes betegségekkel terhelt, idős és leromlott állapotú betegek magas arányú ellátása. Az intézmény területi ellátási kötelezettségébe tartozó települések lakosainak morbiditási és mortalitási mutatói az országos átlagnál kedvezőtlenebbül alakulnak.

2022. évben a kórházban kezelték száma 2981 (aktív 2536, krónikus 445), újszülöttek száma 226, rendelőintézetben ellátott esetszám 104 852.

Megoldásra váró problémák:

- Az orvosi létszám több területen elmarad az optimálistól, illetve a foglalkoztatott szakorvosok átlagéletkora magas, eléri a 61 évet.
- A szakdolgozók biztosítását több osztályon is csak részmunkaidős munkavállalóval tudják megoldani, akik jórészt a vármegyénkben található kórházak főállású szakdolgozói, amennyiben az integráció folytatása megvalósul, ezeknek a munkatársaknak a foglalkoztatása nem biztosított a jövőben, sőt a helyzet kritikusnak ítéelhető. Kifejezetten hiányszakmák: aneszteziológiai szakasszisztens, szülésznő, dietetikus.
- Humán erőforrás tekintetében további nehézséget jelent, hogy az intézmény akkreditáció hiányában rezidenseket nem foglalkoztathat.
- Eszközpark fejlesztése.

A lakosság jobb ellátását szolgáló intézményi változások:

- A járóbeteg szakellátó szolgáltatásainak fejlesztése projekt keretében az intézmény rendelőintézeti részlegének infrastrukturális körülményei és műszerezettség javult, így a fekvőbeteg kapacitások mentesülnek az ambulánsan is ellátható betegektől. Elsősorban orvos technikai eszközök beszerzésére került sor, melyek hozzájárulnak a kórházi ellátást kiváltó, vagy lerövidítő szolgáltatások magas szintű biztosításához, a járóbeteg szakellátás korszerűsítéséhez, megújításához, az egynapos ellátások számának növekedéséhez.
- A felnőtt hospice ellátás helyiségeinek, köztük a betegszobáinak, illetve nővérszobájának komfortosítása, felújítása 2023. évben befejeződött a Mezőtúri Kórház-Rendelőintézet Fejlesztéséért Közalapítvány támogatásával.
- A betegellátást segítő eszközök beszerzése.
- Az Egészségfejlesztési Iroda által nyújtott egészségfejlesztési szolgáltatások biztosítása az egészségkockázatok csökkentésére irányuló egyéni és közösségi egészségfejlesztési tevékenységek szakmai támogatása érdekében.

9.6. Mentés, betegszállítás

Az egészségügyről szóló törvény szerint a **mentés** az azonnali egészségügyi ellátásra szoruló betegnek a feltalálási helyén, mentésre feljogosított szervezet által végzett sürgősségi ellátása, illetve az ehhez szükség szerint kapcsolódó, az egészségi állapotának megfelelő ellátásra alkalmas legközelebbi egészségügyi szolgáltatóhoz történő szállítása, valamint a szállítás közben végzett ellátása.

Az egészségügyről szóló törvény szerint a **betegszállítás** célja, hogy az orvos rendelése alapján biztosítsa az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést abban a mentőápolói felügyeletet nem igénylő esetben, ha az egészségügyi ellátás elérhetősége másként nem biztosítható.

A mentési és betegszállítási tevékenységek hatósági felügyelete, engedélyezése 2020. január 1. napjától ismételt az NNGYK hatáskörébe tartozó feladat lett.

2022. évben a **mentési** tevékenységet 16 telephelyről és 1 mentő telephelyről 39 db mentőgépjárművel (melyből 7 eset és rohamkocsi, 1 mentőorvosi kocsi) végezte az Országos Mentőszolgálat Észak-alföldi Régió Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kirendeltsége.

2022. évben vármegyénkben **5** egészségügyi szolgáltató végzett **betegszállítási szolgáltatást**.

9.7. Gyógyszerellátás

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye gyógyszerellátása, gyógyszertárral való ellátottsága országos viszonylatban is kiegyensúlyozottnak, egyenletesnek és megfelelőnek ítéltető 2022. évben is.

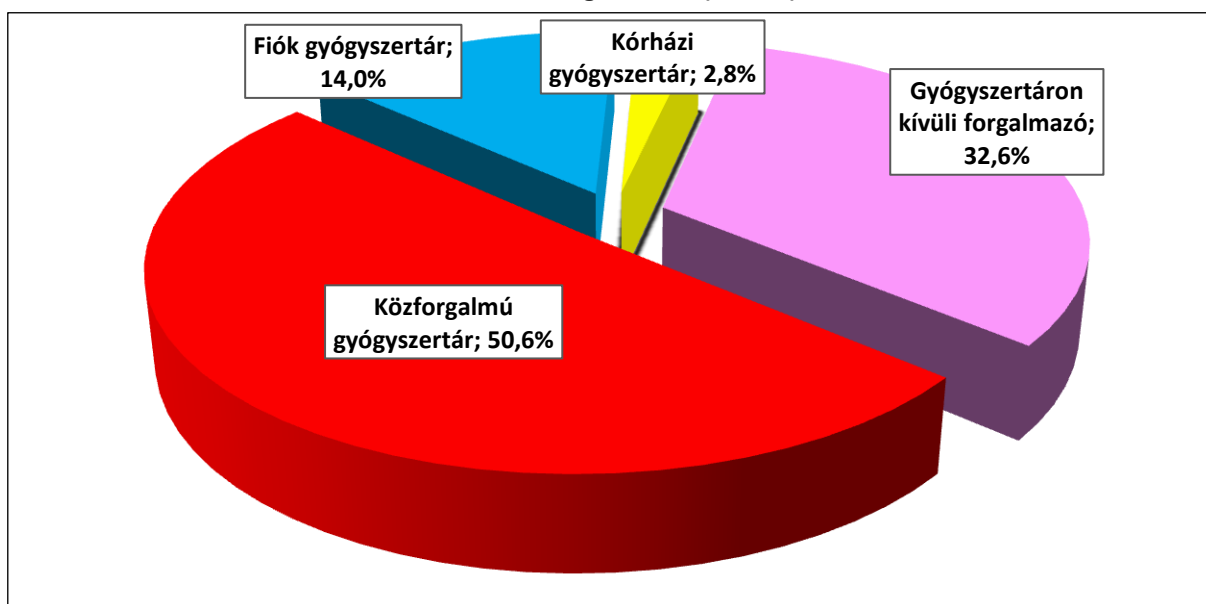
Megyénkben az OGYÉI adatai szerint **172** gyógyszerellátó hely működött, ebből

- 90 közforgalmú gyógyszertár,
- 25 fiókgyógyszertár,
- 5 kórházi gyógyszertár, ezek közül 3 végez lakossági gyógyszerellátást biztosító tevékenységet is, illetve
- 58 gyógyszertáron kívüli gyógyszerforgalmazó egység (drogéria, benzinkút),

amelyet a 67. ábra szemléltet.

A háziorvos, házi gyermekorvos által tartható kézi gyógyszertár a vármegyénkben nem működik.

67. ábra Jász-Nagykun-Szolnok vármegye gyógyszerellátó helyeinek 2022. évi megoszlása (N=178)

Adatforrás: OGYÉI

A gyógyszertárak nyitva tartása általában igazodik a településeken levő orvosi rendelések idejéhez.

A vármegyénkben 15 településen látnak el a gyógyszertárak ügyeleti vagy készenléti szolgálatot, illetve 4 településen (Jászberény, Karcag, Szolnok, Törökszentmiklós) biztosított a lakosság 24 órás gyógyszerhez jutási lehetősége a nyitva tartási időn túl gyógyszertári ügyelet és/vagy készenlét formájában.

Más településeken hétköznap vagy hétvégén biztosítanak a gyógyszertárak néhány órás gyógyszertári ügyeletet vagy készenléti szolgálatot.

2022. évben létesült egységek:

- közforgalmú gyógyszertár (Öcsöd),
- fiókgyógyszertár (Mesterszállás).

A 2022. évben megszűnt egységek:

- közforgalmú gyógyszertár (Szolnok, Tószeg),
- fiókgyógyszertár (Kétpó, Kuncsorba, Mesterszállás, Öcsöd, Tiszajenő).

Az elmúlt évben a vármegyében megnövekedett a gyógyszerháron kívüli forgalmazó helyek száma, amely egyrészt a Magyar Falu Program keretében támogatásban részesülő üzleteknek köszönhető, másrészt a nagyobb élelmiszer üzletek gyógyszerháron kívüli gyógyszer forgalmazási hajlandóságának.

A vármegyénkben 11 településen nem működik gyógyszerháron, melyek az alábbiak:

- Csataszög (326 fő)
- Hunyadfalva (181 fő)
- Jászágó (743 fő)
- Jászivány (374 fő)
- Kétpó (618 fő)
- Kuncsorba (552 fő)
- Mezőhék (329 fő)
- Nagyrév (664 fő)
- Tiszaderzs (1098 fő)
- Tiszajenő (1573 fő)
- Tomajmonostora (739 fő)

Fentiek közül gyógyszerháron kívüli gyógyszerforgalmazást Kétpó és Tiszaderzs településeken folytatnak.

A lakosság jobb ellátást szolgáló változás, hogy az utóbbi években felélénkült a gyógyszerháron internetes gyógyszer kereskedelmi tevékenysége. Jelenleg a vármegyében 13 gyógyszerháron 9 honlapon folytat ilyen típusú tevékenységet. Ez a szolgáltatás mindenképpen javítja a betegek gyógyszerhez jutását annak ellenére is, hogy gyógyszer csomagküldés útján nem szolgáltatható ki.

9.8. Hatósági aktivitás

9.8.1. Egészségügyi szolgáltatók hatósági felügyelete és engedélyezési eljárása

Az egészségügyi törvény szerint az egészségügyi szolgáltatások minőségét és minőségfejlesztését az egészségügyi szolgáltató belső minőségbiztosítási, minőségfejlesztési és ellenőrzési rendszere biztosítja. Az egészségügyi szolgáltatók minőségbiztosításának célja, hogy az ellátás során érvényesüljenek a jogszabályban foglalt vagy egyéb szakmai szabályok, így különösen a tudomány mindenkori állását tükröző és bizonyítékokon alapuló szakmai irányelvek, ezek hiányában a módszertani útmutatókban közzétett szabályok, a szakmai irányelvek vagy módszertani útmutatók hiányában pedig a széles körben elfogadott szakirodalomban közzétett szakmai követelmények.

A külső minőségügyi rendszer működése az egészségügyi szolgáltatók működési engedélyezési rendjére épül, és a szolgáltatások biztonságos nyújtáshoz szükséges követelményeknek, az egyes szolgáltatások szakmai tartalmának, a szolgáltatások értékelési szempontjainak vizsgálatára terjed ki. A **hatósági szakfelügyelet** keretében az egészségügyi államigazgatási szerv feladata az egészségügyi ágazati jogszabályok érvényesülésének ellenőrzése.

A szakfelügyelet az állami szerepvállalás kinyilvánítása az egészségügyi szolgáltatások megfelelőségével kapcsolatban, melyet az egészségügyi államigazgatási szerv révén gyakorol. Az egészségügyi tevékenységet végzők és szolgáltatók **hatósági felügyeletét** (jogszabályi előírásoknak megfelelő működés ellenőrzése) a működési engedélyezésre jogosult hatóság (NNGYK, népegészségügyi feladatkörben eljáró járási hivatalok) országos névjegyzékbe vett, esetileg megbízott szakfelügyelők közreműködésével látja el.

Szakfelügyelet alatt tehát a szakmai előírások, protokollok érvényesülésének **hatósági ellenőrzését** értjük, melynek során a szakfelügyelő a megbízása szerinti egészségügyi szolgáltatónál vizsgálja

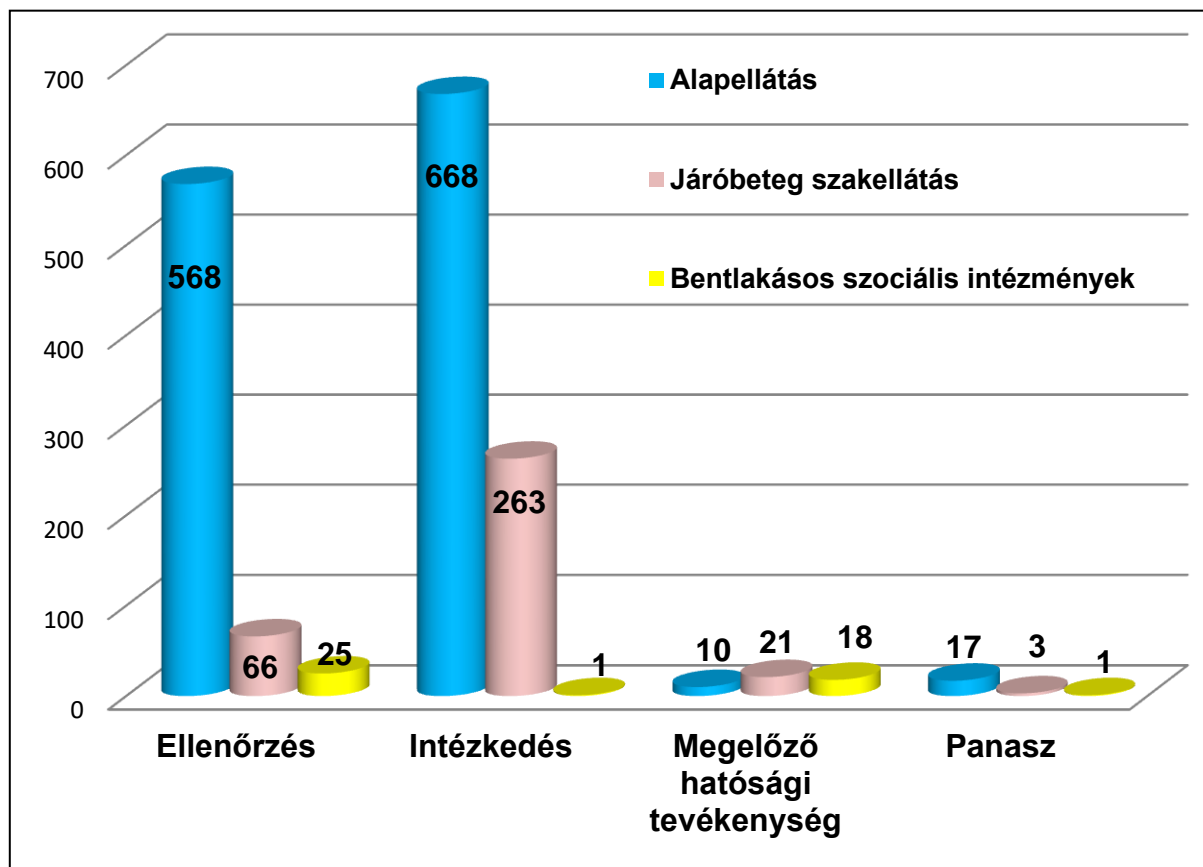
- az egészségügyi jogszabályok rendelkezéseinek végrehajtását,
- a feladatok ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétét,
- az egyedi panaszok érdemi kivizsgálásával kapcsolatban:
 - a megelőzés, a kórismezés, a gyógyítás, az ápolás, a gondozás, a rehabilitáció és az orvosi szakvéleményezés szakszerűségét, eredményességét,
 - a szakmai irányelvek, protokollok és módszertani levelek előírásainak végrehajtását, teljesülését.

Az alapellátást, otthoni szakápolást, otthoni hospice ellátást, gyógyászati segédeszközökkel kapcsolatos szolgáltatást, intézeten kívüli szülészeti és újszülött-ellátási tevékenységet, rendezvény egészségügyi biztosítását, bentlakásos szociális vagy gyermekvédelmi intézményben szervezett egészségügyi ellátást,

önálló járóbeteg-szakellátást és diagnosztikai szolgáltatást nyújtó szolgáltatók **ellenőrzése és engedélyezése** a népegészségügyi feladatkörben eljáró járási hivatalok feladata.

A fekvőbeteg-szakellátást, mentést, betegszállítást, vérellátást, haemodialízist és sejt- és szövetbanki, biobanki, in vitro fertilizáció, klinikai genetikai, genetikai tanácsadási, molekuláris genetikai laboratóriumi diagnosztikai, valamint a fekvő- és járóbeteg-szakellátást - diagnosztikai szolgáltatást is ideértve - egyidejűleg nyújtó szolgáltatók pedig az NNGYK hatáskörébe tartoznak, melyből egyértelműen következik, hogy a népegészségügyi feladatkörben eljáró kormányhivatal jogköre nem terjed ki e szolgáltatók hatósági ellenőrzésére és engedélyezésére. Fentiekre tekintettel a 68. ábra 2022. évi hatósági aktivitásra vonatkozó adatai kizárólag a járási hivatalok által szolgáltatott jelentéseken alapulnak.

68. ábra Egészségügyi igazgatási szakterület hatósági aktivitása Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben

Adatforrás: JNSZVKH NFO

9.8.2. Kormányhivatal népegészségügyi feladatkörében végzett szakfelügyeleti tevékenység eredményei

Az ápolás szakfelügyeletét és a védőnői szakfelügyeletet a kormányhivatal és a járási hivatalok az alkalmazásukban álló tisztviselőkkel biztosítják.

Ápolási szakfelügyelet

A vármegye minden népegészségügyi feladatkört ellátó járási hivatalának illetékességi területén biztosított az ápolási szakfelügyeleti tevékenység végrehajtása.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében öt kórházban folyik fekvőbeteg ellátás, a tárgyév során az intézményekben strukturális változás nem következett be.

Vármegyénkben a fekvőbeteg-ellátást nyújtó intézményekben a Nemzeti Népegészségügyi Központ által 2022. évre meghatározott hatósági ellenőrzési és munkatervi feladat keretében 5 ápolási, 3 sebészeti és 3 traumatológiai osztály ápolásszakmai ellenőrzése megtörtént.

Intézkedést igénylő hiányosság 2 osztály esetében fordult elő (az ápolási dokumentációk teljes mértékben nem feleltek meg a jogszabályi követelményeknek). Az ellenőrzésről készült jegyzőkönyvek másolatát megküldtük további intézkedés céljából az egészségügyi szolgáltatás gyakorlásának általános feltételeiről,

valamint a működési engedélyezési eljárásról szóló 96/2003. (VII. 15.) Korm. rendelet 16. § (5) bekezdése értelmében a Nemzeti Népegészségügyi Központ részére.

A kiemelt munkatervi feladatok keretében a járási népegészségügyi osztályok munkatársai a járóbeteg-ellátást nyújtó rendelőintézetek (azaz a nem kórházakhoz integrált rendelőintézet) 16 szakrendelésén (4 belgyógyászati, 3 neurológiai, 1 traumatológiai, 3 pszichiátriai, 3 tüdőgyógyászati, 1 gyermek- és ifjúságpszichiátriai, 1 kardiológiai) ellenőrizték a személyi, tárgyi, szakmai környezeti feltételeket és a dokumentáció vezetését. Valamennyi szakrendelés csak közfinanszírozott ellátást nyújt. Hatósági intézkedés nem vált szükségessé.

2022 szeptemberétől a háziiorvosi/házi gyermekorvosi ellátás szakmai minimumfeltételei meglétének soron kívüli célellenőrzése történt a népegészségügyi feladatkörében eljáró járási hivatal illetékességébe és hatáskörébe tartozó praxisokra kiterjedően.

Vármegyénkben 254 háziiorvosi praxis (134 háziiorvosi, 55 házi gyermekorvosi, 65 vegyes) működik, valamennyi ellenőrzése megtörtént 2022. szeptember 5 - 2022. október 7. között.

A járási hivatalok népegészségügyi osztályainak munkatársai 94 praxisban tártak fel hiányosságot, 90 esetben csak tárgyi, 4 praxis esetében pedig személyi és tárgyi feltételek hiányoztak. 83 praxis esetében határozati kötelezés kiadására került sor, 11 praxisban az ellenőrzést követő 8 napon belül megszüntetésre került a feltárt hiányosság.

A hiányzó tárgyi feltételek pótlásra kerültek az érintett praxisokban, a személyi és tárgyi feltételek hiánya miatt kötelezett 4 praxisban a tárgyi feltételek biztosítása teljesült, a személyi feltételek biztosítására megadott határidő még nem járt le (3 év). A személyi feltételek tekintetében 2 praxis esetében a szakdolgozó képesítése nem volt megfelelő, a beiskolázást vállalták, a további 2 praxisban az orvos szakképesítése nem a jogszabályi előírásoknak megfelelő, a képzést vállalták.

A 2022. évi munkatervben meghatározott feladatokon túl a járási vezető ápolók az alapellátás területén folytattak ellenőrzéseket háziiorvosi, házi gyermekorvosi praxisokban.

Megyénkben a szakfelügyeleti munka továbbra is országosan egységes szempontrendszer szerint zajlik.

Védőnői szakfelügyelet

A védőnői szakfelügyelet tekintetében a szervezett állások száma vármegyei szinten: 1 (betöltött: 1), járási szinten: 5 (betöltött: 4), a betöltetlen státuszban a vezető védőnői feladatok ellátása helyettesítéssel történik. Munkájuk során vizsgálják a védőnői feladatellátás helyzetét, továbbá a szakmai szabályok, protokollok betartását.

Területi védőnői ellátás

A területi védőnői státuszok száma 167, ebből betöltött 142, betöltetlen 25, mely a tavalyi évhez képest 7-tel emelkedett.

A betöltetlen körzetekben, valamint a betöltött, de GYED, GYES miatt átmenetileg üres körzetekben helyettesítő védőnők látják el a feladatokat.

A vármegyében 81 tanácsadóban működik területi védőnői ellátás. Valamennyi védőnői tanácsadóban megfelelő paraméterekkel rendelkező számítógép vagy laptop áll rendelkezésre. Az internet elérhetőség segíti a gyors információáramlást, a nyomtatási- és postaköltségek csökkenését.

A tanácsadók működési feltételeinek vizsgálata során tapasztalt hiányosságok pótlása megtörtént, kivéve az építészeti megoldásokat igénylőket (pl. akadálymentesítés, babakocsi tároló). Ezekre a szolgáltatók továbbra is határidő módosítást kértek folyamatban lévő építkezésekre, épület felújításokra hivatkozva.

Az önálló védőnői tanácsadásokat az előírásoknak megfelelően megtartó védőnői körzetek aránya: 100%.

Adatszolgáltatási kötelezettségének minden védőnő maradéktalanul eleget tett.

Iskola-védőnői ellátás

Vármegyénk 35 iskolavédőnői státuszából 34 betöltött, mely tavalyi évhez képest 1 csökkent: Szolnokon megszüntetésre került egy alacsony létszámú iskolavédőnői körzet. GYED, GYES miatt átmenetileg üres körzetekben helyettesítő védőnők látják el a feladatokat. Azokon a településeken, ahol nincs főállású iskolavédőnő, a területi védőnők látják el az iskola-egészségügyi feladatokat.

A kampányoltások, a szűrővizsgálatok, a tisztasági szűrések és az egészségnevelési előadások az előírásoknak megfelelően történnek.

Kiemelendő az egészséges táplálkozás oktatása 5. osztályban, a dohányzás megelőzése érdekében ismeretátadó egészségnevelési órák tartása 6. osztályban, valamint a középiskolák 11. osztályában évek óta folyamatosan oktatott mell- és a here önvizsgálat.

Oktató védőnői feladatok

A korábbi évekhez hasonlóan 2022. évben is folyamatosan voltak főiskolai védőnő hallgatók szakmai gyakorlaton a vármegyében.

A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar 2021. év szeptemberében elindította az egészségügyi gondozás és prevenció alapszak védőnő szakirány levelező képzését a Debreceni Egyetem Szolnok Campus helyszínen. Ez növelte a vármegyében letöltendő szakmai gyakorlatok számát.

A szakmai gyakorlat során van lehetőség az ismeretek elmélyítésére, a módszertani folyamatok átgondolására, az adminisztrációs tevékenység megismerésére. Minden hallgatót szívesen várunk vissza dolgozni, ezáltal csökkentve a betöltetlen státuszok számát.

Kórházi védőnői ellátás

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Hetényi Géza Kórház-Rendelőintézetben 3 fő kórházi védőnő dolgozik. Egy kórházi védőnőre jutó szülések száma átlagosan 600.

A Jászberényi Szent Erzsébet Kórházban egy kórházi védőnő dolgozik, jelenleg GYES-en van, feladatát egy területi védőnő látja el helyettesítésben. A kórházban a szülések száma átlagosan 700 fölötti.

A Karcagi Kátai Gábor Kórházban jelenleg nincs kórházi védőnő, a Szülésértésítő Rendszert egy diplomás ápoló alkalmazza. A kórházban a szülések száma átlagosan 700 fölötti.

A Mezőtúri Kórház és Rendelőintézetben nincs kórházi védőnő, heti 5 órában egy mezőtúri területi védőnő használja a Szülésértésítő Rendszert és látja el kórházi védőnői feladatokat. A kórházban a szülések száma átlagosan 3-400.

9.9. Családvédelmi Szolgálatok működtetése

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében a Járási Hivatalok Népegészségügyi Osztályai 5 telephelyen működtetnek Családvédelmi Szolgálatot (CSVSZ).

Mezőtúron, Kunszentmártonban heti egy alkalommal, Jászberényben, Karcagon heti két alkalommal, Szolnokon heti 2x4 alkalommal volt tanácsadás. A megjelenési létszámok alapján 2022. november 14-től kezdődően a CSVSZ Kunszentmártoni kirendeltsége megszűnt, Mezőtúron pedig heti két alkalommal történik tanácsadás.

A vármegyében a családvédelmi feladatokat 1 főállású védőnő (Szolnoki Járási Hivatal) és 3 fő járási vezető védőnő osztott munkakörben (Karcagi, Mezőtúri és Jászberényi Járási Hivatal) végzi. A tanácsadás az éves rendes szabadság idejére helyettesítéssel megoldott.

A tanácsadások igénybevétele ingyenes, szabadon választható, azaz lakóhelytől függetlenül bármelyik CSVSZ-t fel lehet keresni. A várakozási idő elkerülése és a megfelelő tanácsadási idő biztosítása érdekében (min. 40 perc) a CSVSZ-ek előjegyzés alapján működnek, időpontot telefonon lehet kérni.

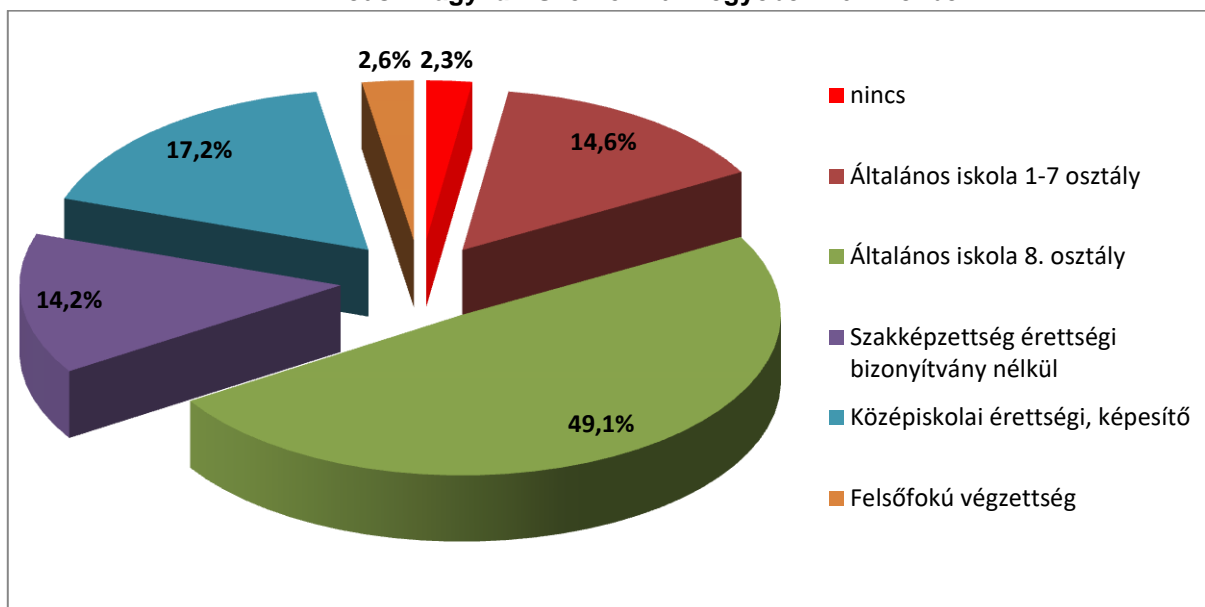
A CSVSZ védőnő feladata a családtervezési ismeretek terjesztése az oktatási intézményen kívül, a válsághelyzetben lévő várandós anyák segítése, támogatása, illetve a terhesség-megszakítás előtti és utáni magzatvédelmi tanácsadás biztosítása. A tanácsadásokon elhangzó tájékoztatások témaköreit a magzati élet védelméről szóló 1992. évi LXXIX. törvény nevesíti. A tanácsadáson a CSVSZ védőnő a várandós nő helyzetének megismerésére törekszik, és a válsághelyzet megoldását segítő információk, tájékoztatások adásával támogatja a várandóst a válsághelyzete megoldásában, és a magzati élet védelemében.

Az év során 2820 fő kereste meg a CSVSZ tanácsadót (A+B tanácsadás). „A” tanácsadáson 1494 fő, a második „B” tanácsadáson 1326 fő jelent meg.

Megváltoztatta szándékát (megtartotta magzatát): 88 fő.

A tanácsadáson megjelentek iskolai végzettség szerinti megoszlását a 69. ábra szemlélteti:

69. ábra CSVSZ tanácsadáson megjelentek aránya iskolai végzettség szerint Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben

Forrás: JNSZVKH NFO

A nem kívánt terhesség ellen a megszakítást kérők 45%-a nem védekezett. Ez összefügg az egészségügyi ismeretekkel, szociális helyzettel, iskolai végzettséggel.

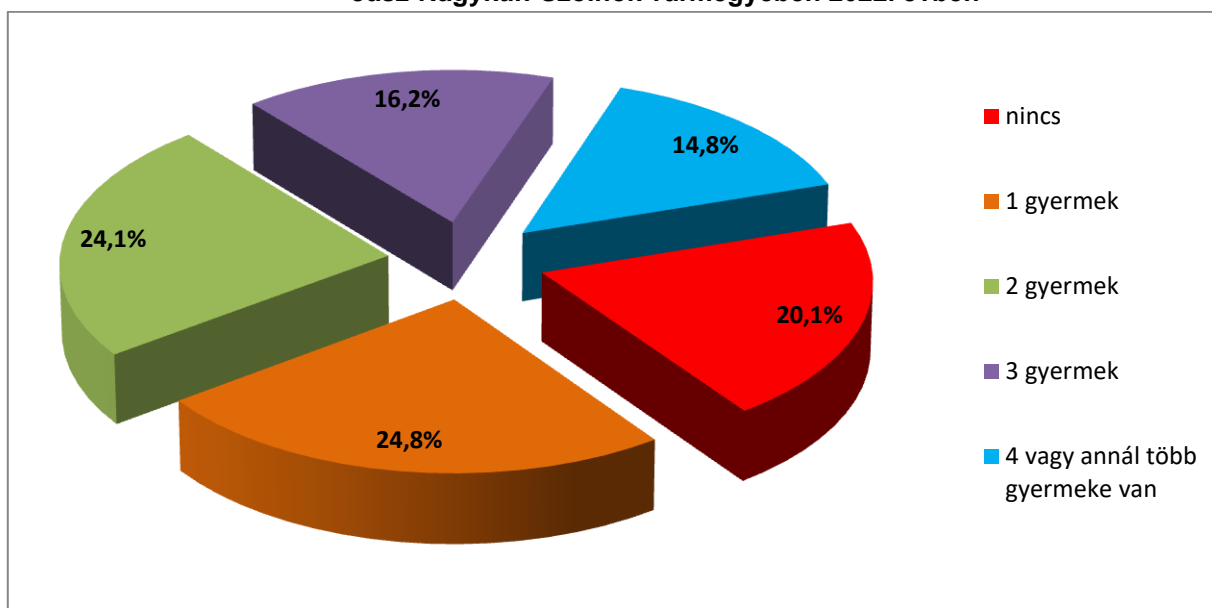
A térítési díj kiszabásánál az esetek 60%-ában alkalmazni lehetett szociális indokokból adódó csökkentéseket. A megjelentek 52,3%-ban a 20-29 éves korosztályból kerültek ki, 15 év alatti 8 fő volt.

A megjelentek közül 26,8% volt családi állapota szerint házas, a többi hajadon, elvált vagy özvegy.

A CSVSZ-nél terhesség-megszakítást kérelmezők 20,1%-ának nincs élő gyermeke.

A tanácsadáson megjelentek esetében az életben lévő gyermekek arányát a 70. ábra szemlélteti:

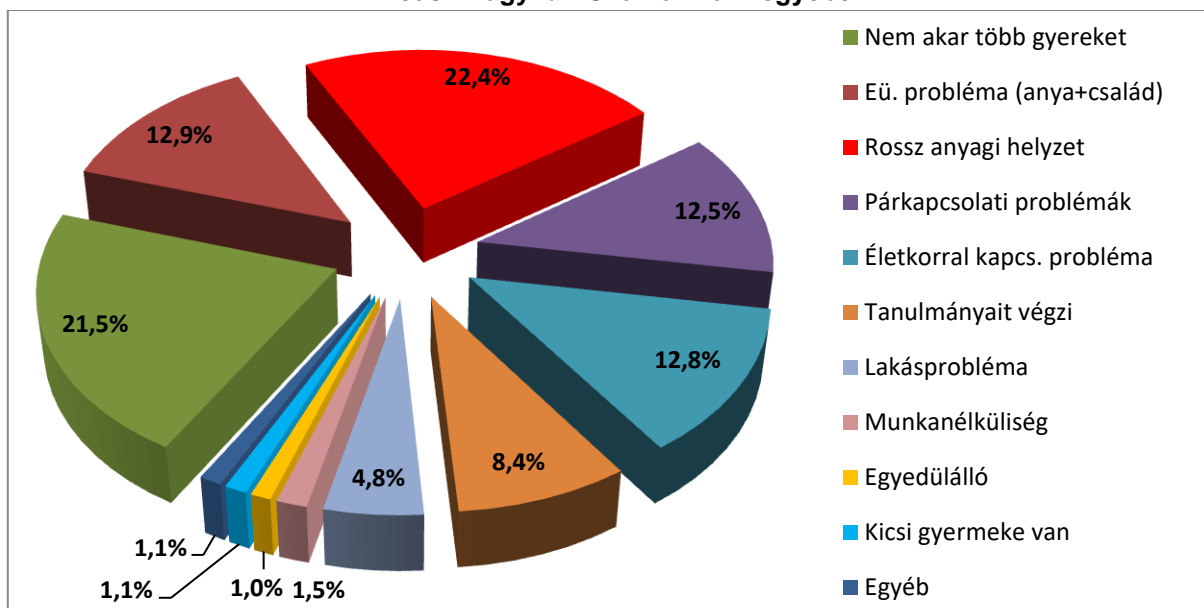
70. ábra Az életben levő gyermekek aránya a CSVSZ tanácsadáson megjelentek esetében Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben

Forrás: JNSZVKH NFO

A „B” tanácsadáson megjelent 1326 fő közül 1305 fő töltötte ki a terhesség-megszakítás kérésének a legfőbb indokáról szóló kérdőívet, melyből megállapítható, hogy a leggyakoribb indok (22,4%) a „rossz anyagi helyzet” (71. ábra).

71. ábra A terhesség-megszakítás kérésének az indoklása a 2022. évben megjelenteknél Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében

Forrás: JNSZVKH NFO

A kliensek elégedettségét kérdőívekkel rendszeresen monitorozzuk, hasonlóan az előző évekhez, a nagyon elégedettek és elégedettek aránya majdnem 100%-os.

10. Szervezett, célzott lakossági szűrővizsgálatokkal kapcsolatos feladatok

A rosszindulatú daganatos betegségek okozta magas halálozás korunk egyik legnyomasztóbb egészségügyi problémája. A rosszindulatú daganatos betegségek Magyarországon különösen súlyos népegészségügyi problémát jelentenek, az összes haláleset közel egynegyedét okozzák. Hazánkban a szív- és érrendszeri halálozás után a rosszindulatú daganatok képezik a második leggyakoribb halálokokat: évente mintegy 32-33 ezren veszítik életüket daganatos betegségben, jóllehet a daganatok miatt bekövetkező halálozás egyharmada megelőzhető lenne.

A daganatellenes küzdelemben csak a korai felismeréstől és a korai kezelésbe vételtől remélhetünk eredményt. A gyógyulás esélyei annál jobbak, minél korábban ismerik fel és kezdik el kezelni a daganatos megbetegedést. E korai felismerést szolgálja az emlő, a méhnyak, a vastag- és végbél daganatos elváltozások szűrése, magukat egészségesnek érző emberek vizsgálata a teljes magyar lakosságban, meghatározott életkori csoportokban.

A népegészségügyi szűrések szervezeten történnek, ez azt jelenti, hogy az emberek időről-időre személyre szóló meghívót kapnak, amivel ingyenesen igénybe tudják venni a szűrővizsgálatot.

Az egymást követő szűrővizsgálatok közötti időtartam szakmailag meghatározott. A szűrővizsgálatok célja a lakosság egészségének védelme és az egyén életminőségének, illetve élettartamának növelése a rejtett betegségek, az egyes betegségeket megelőző kórállapotok, valamint az arra hajlamosító kockázati tényezők korai – lehetőleg panaszmentes – szakaszban történő aktív felkutatásával és felismerésével.

A szűrővizsgálat így kettős célt szolgál: kizárja vagy megerősíti, hogy a vizsgált állapot vagy betegség fennáll-e. Ilyen formában a szűrővizsgálatok a panaszmentes emberek közül elkülönítik a valóban egészségeseket, másfelől „kiszűrik” a csak látszólag egészségeseket, akikben a betegség korai formájában rejtve munkál.

Ha a szűrővizsgálat eredménye további kivizsgálást indokol, az érintetteket a megadott betegutakon további tisztázó, ún. klinikai diagnosztikus vizsgálatra utalják. A vizsgálatok szervezésében az alapellátás szereplőinek, köztük a háziorvosi szolgálatnak is fontos szerepe van.

Emlőszűrés

Az emlőrák a nők leggyakoribb rosszindulatú daganata, az összes tumor 20%-a. A morbiditás, mortalitás növekszik, országosan évente 8000 új esetet regisztrálnak, az évenkénti halálozás 2300-2500 fő.

A kilencvenes évek elejétől van lehetőség hazánkban mammográfiás emlőrák szűrésre és az 1998-ban kiadott – a lakossági emlőrák szűréseket szabályozó – kormányrendelet óta hívják be az érintett hölgyeket ingyenes szűrővizsgálatra.

A rendszeres, szervezett emlőrák szűrés 2001-ben a Népegészségügyi Program alapján kezdődött el. A szűrésbe bevonandó korcsoportok meghatározása epidemiológiai, daganatbiológiai és gazdaságossági megfontolásokon alapul.

Az országosan kiterjesztett szervezett, célzott lakossági szűrések közül az emlőszűrés terv szerint folytatódott a vármegyében. Az akkreditált Mammográfiás Központ folyamatosan fogadta a szűrővizsgálatra meghívott 45-65 év közötti nőket.

Legtöbb településen a háziorvosok, védőnők, ápolónők, önkormányzat, civil szervezetek munkatársai segítik a szervezési munkát.

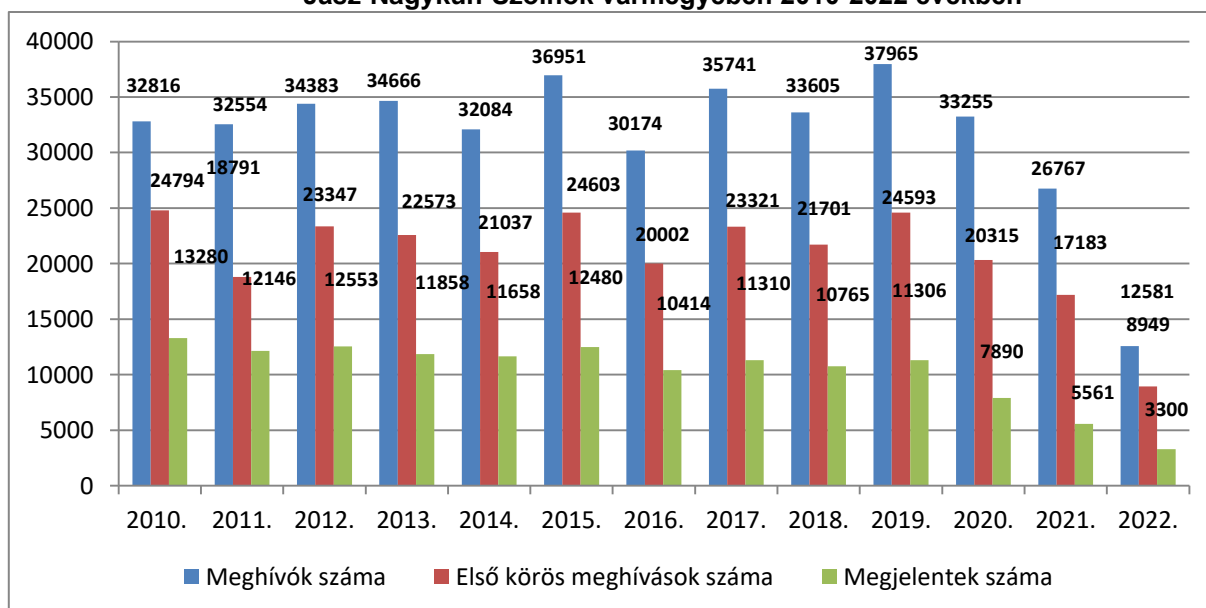
A Népegészségügyi Főosztály feladata az emlőszűrő vizsgálatok szervezése, összehangolása, felügyelete, a behívó-követő rendszer működtetése, a szűrés ütemezéséről a járási hivatalok és a szűrésben érintett háziorvosok tájékoztatása, a postaköltség ellenőrzése, igazolása, együttműködés és kapcsolattartás egyéb szervezetekkel, egyedi lakossági kérések segítése, havi és negyedéves jelentések rögzítése az Onkológiai Szűrési Rendszerben.

2022-ben 8949 asszony kapott emlőszűrésre első körös behívó levelet (első körös behívás). Újbóli behívást - mivel az első meghívó levélre nem reagált - 3632 asszony kapott (összesen: 12581 meghívó levél). Szűrésen 3300-an jelentek meg, ez az első körös behívásokhoz viszonyítva 36,9%-os megjelenési arány, ami az előző évhez viszonyítva emelkedett, de jellemzően sokan továbbra is óvakodtak kimozdulni otthonról, tartva a járványtól.

Radiológusok a vizsgálat elvégzése után 288 főt hívtak vissza tisztázó vizsgálatra, majd műtétre javasoltak 53 asszonyt, közülük 21 páciensnél az elváltozás rosszindulatú volt.

Az előző évhez képest közel felére csökkent az első körös behívások száma, melynek fő oka, hogy a MaMMa Egészségügyi Zrt. az év elején jelezte, hogy a több mint 20 éve üzemeltetett Mobil Szűrőállomást bizonytalan ideig nem tudja működtetni. Így a vármegyében valamennyi népegészségügyi célú emlőszűrésre meghívott a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Hetényi Géza Kórház- Rendelőintézet Szolnok, Hősök tere 2-4. sz. alatti szűrőállomására lett meghívva.

**72. ábra Emlőszűrésre behívottak és jelentek száma (centrum+szűrőbusz)
Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2010-2022 években**

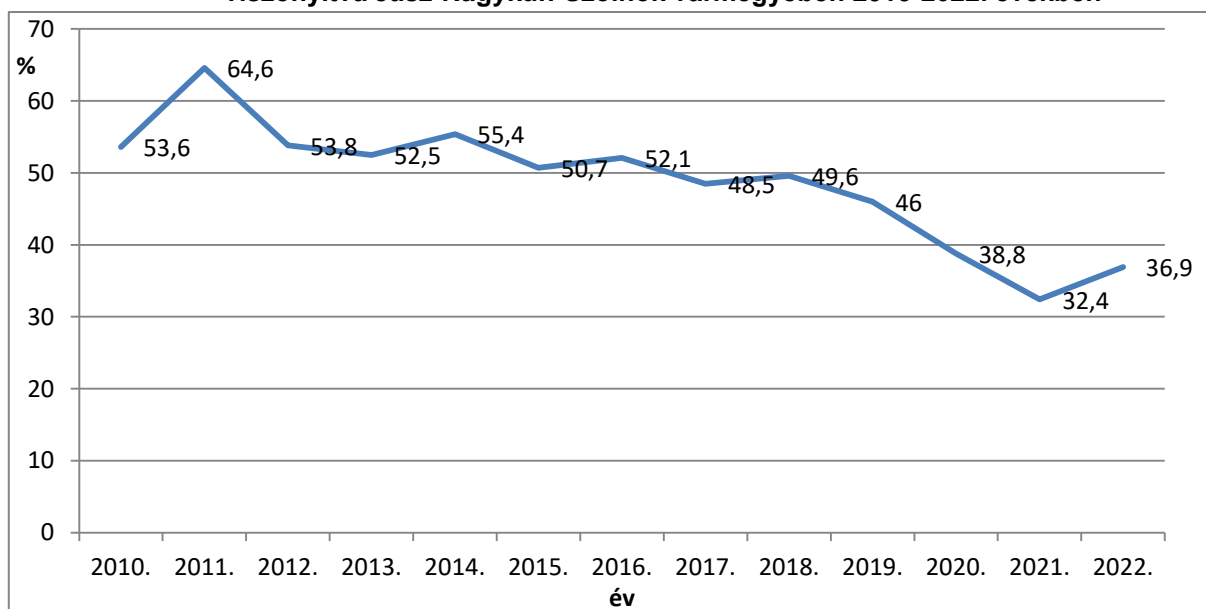

Adatforrás: JNSZVKH NFO

A meghívások csökkenése a szűrőbuszra történő behívásokat érintette jobban, mivel a 2022. évben szűrőbuszos szűrés csak 2 településen volt (Jászladány és Jászárokszállás). Ezek az önkormányzatok kifizették a szolgáltatóknak a kitelepülés költségeit. Elsőkörös meghívások száma 658 fő volt, melyből megjelent a szűrésen 285 fő (43,3 %-os megjelenési arány).

Az emlőszűrésre behívottak és megjelentek számát, valamint az első körös behíváshoz viszonyítva a megjelentek arányát a 72. és 73. ábra szemlélteti.

73. ábra Megjelenési arány (%) az összes (centrum+szűrőbusz) első körös behíváshoz viszonyítva Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2010-2022. években

Adatforrás: JNSZVKH NFO

Méhnyakrák szűrés

Hazánkban a méhnyakrák miatti relatív halálozási kockázat magas, az európai uniós országok átlagának mintegy háromszorosa. A tapasztalatok szerint a későn diagnosztizált esetek többsége a hátrányos társadalmi-gazdasági helyzetű, alacsonyabb iskolai végzettségű, szűrővizsgálaton korábban részt nem vett nők körében fordul elő.

Az időben történő felfedezés alapja a rendszeres szűrés. A méhnyakrák szűrése szervezett keretek között történik, a vizsgálatra minden 25 és 65 év közötti nőnek 3 évente küldenek meghívó levelet. A levélben mellékelt lista tartalmazza azoknak a nőgyógyászati vizsgálóhelyeknek a címét és telefonszámát, ahol a szűrést az Egészségbiztosító finanszírozza. Ezekben a helyeken szűrővizsgálat teljes egészében ingyenes.

Sajnos mindezek ellenére a megjelenési arány igen alacsony. Nem szűrőként van nyilvántartva, ha valaki a behívó levél nélkül jelentkezik nőgyógyászati vizsgálatra, továbbá az sem, ha a méhnyakról vett kenetet nem az akkreditált cytologiai laborok vizsgálják meg. A fentiekből adódik, hogy csak 2,1%-os háromévenkénti szűrésen való megjelenést tudunk kimutatni a 25-65 éves korosztályban.

A valóságban a nők több mint fele vizsgálatra kerül három évenként legalább egyszer.

A méhnyakrák elsődleges (HPV elleni védőoltás) és másodlagos (szűrés) prevenciója nem egymás alternatívái, azokat együtt kell alkalmazni, törekedve a célcsoportok teljes lefedettségére. Ehhez fontos növelni a méhnyakszűréshez való hozzáférhetőséget, különösen a falvakban élő lakosság számára.

Az NNGYK jogelődje kezdeményezte a védőnői méhnyakszűrés országos kiterjesztését. A projekt lényege, hogy a védőnők a szűrést – egy képzést követően – önállóan végezhetik el.

A vármegyében jelenleg 104 védőnőnek van meg az elméleti és gyakorlati képzettsége a szűrés végzésére, de csak 4 fő védőnő végez lakossági méhnyakszűrést.

Vastagbélászűrési program

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében a vastagbélászűrési programban 65 háziorvos vesz részt, valamennyiük tájékoztatása megtörtént arról, hogy praxisára vonatkozóan vastagbélászűrési meghívási lista került előkészítésre és a meghívók postázásra kerültek.

A vastagbélászűrési program kétlépcsős, először a háziorvosok közreműködésével a szűrésben érintett 50 és 70 év közötti személyeknek székletmintát kell küldeni a vizsgálatot végző laboratóriumba. Ezt követően értesítést kapnak kolonoszkópiára azok, akiknél a minta eredménye ezt szükségessé teszi.

A postai úton kiküldött meghívók számához (86421) képest a mintát beküldők (14603 fő) aránya csak 16,9%. A lakossági részvételi arány növelése érdekében sokat segítene, ha több lenne a háziorvos-beteg találkozások száma, amely a Covid-19 okozta járvány következtében drasztikusan visszaesett, és az utóbbi időben sem növekedett számottevően. Továbbá sokan azért nem veszik át a vizsgálati csomagot, mert sokkal bonyolultabbnak gondolják a mintavételt, mint amilyen az valójában.

9. táblázat Vastagbélászűrési program eredményei Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022. évben

	Postai úton kiküldött meghívók száma	Háziorvostól átvette a szűrési csomagot (fő/%)	Átvette a szűrési csomagot, de nem küldte be a mintát (fő/%)	Beküldött minták száma (fő/%)	Negatív (fő/%)	Nem negatív (fő/%)	Értékelhetetlen (fő/%)
2019	2949	516 (17,5%)	68 (13,2%)	448 (86,8%)	373 (83,3%)	62 (13,8%)	13 (2,9%)
2020	8580	2282 (26,6%)	258 (11,3%)	2024 (88,8%)	1723 (85,3%)	229 (11,3%)	72 (3,4%)
2021	57215	12557 (21,9%)	1301 (10,4%)	11256 (89,6%)	9447 (89,1%)	1159 (10,9%)	650 (5,7%)
2022	86421	16675 (19,3%)	1818 (10,9%)	14603 (87,6%)	12596 (86,3%)	1574 (10,8%)	433 (2,9%)

Adatforrás: NNGYK

Kolonoszkópiára utaltak száma 1150 fő volt, a kolonoszkópián részt vettek száma 1047 fő volt. Malignus szövettani mintavételek száma 44 volt.

A cél, hogy a szűrési csomagot legalább a szűrésre meghívottak 45-50% átvegye a háziorvostól. Ebben kulcsfontosságú szerepe van a tájékoztatásnak (háziorvos, asszisztens, média, plakátok, mikroközösségek ún. megmondó emberei által közvetített ismeretek).

A vastagbél-daganat esetében a rák megelőző állapot átlagosan 10 évig áll fenn. Ez alatt az idő alatt tünetek még nem jelentkeznek, de az elváltozás szűréssel már felismerhető. A mintavételhez nem kell nagyobb körültekintés, mint az átlagos személyi higiéniéhez. A tárolás, postára adás semmilyen kellemetlenséget nem okoz.

11. Főbb eredmények, szükséges tennivalók

Az egészségi és a halálozási mutatók

Helyzet

- Az egészség szubjektív megítélésében a jó, illetve nagyon jó egészségűek aránya az elmúlt évtizedben emelkedett, mint ahogy az átlagos életkor is.
- Az összes haláleset közel fele az egészségtelen életmód miatt következett be.
- Vármegyénk lakosságának halálozási mutatói a legtöbb vizsgált halálok tekintetében rosszabbak az országosnál.
- A járások között is jelentős eltérések vannak a lakosság egészségi állapotában és az ezt közvetve kifejező halálozási mutatókban. Sok területen rosszabbak a mutatószámok az országos adatokhoz viszonyítva.

Szükséges tennivalók

- Az intézményeknél, állami és civil szervezeteknél az egészségmegőrzést szolgáló feladatok szakmai kidolgozásában és végrehajtásában aktívan részt kívánunk venni.
- Minden egészségpolitikai döntésnek azt a célt kell szolgálnia, hogy csökkenjenek az egészségi állapotban megnyilvánuló egyenlőtlenségek, javuljon az átlagéletkor és az egészségben eltöltött életevek száma.
- Az egészségfejlesztési módszereink segítségével a nem fertőző, krónikus betegségek kialakulását kívánjuk csökkenteni az egészség-magatartás fejlesztésével, az egészség-kulturális szint emelésével, az életmódváltozás elérésével.

Egészségügyi ellátás

Eredmény

- A vármegye lakosságának biztonságos és folyamatos egészségügyi ellátása biztosított volt.

Szükséges tennivalók

- A háziorvosok „kapuőri” szerepének megerősítése, illetve szakmai munkájuk fokozottabb elismerésének megteremtése.
- Praxisközösségek további támogatása, prevenciós tevékenységének erősítése.
- Az önkormányzatok alapellátás területén egy-egy nehezen biztosítható kötelező feladatának társulási formában történő ellátásra való ösztönzése.
- A vármegye valamennyi lakosa számára legalább munkaszüneti és pihenőnapokon a fogorvosi ügyeleti ellátás biztosítására való törekvések támogatása.
- Területi védőnői körzetek felülvizsgálata a feladatellátás személyi feltételrendszerére és az ellátandó gyermek létszámra is tekintettel.
- Az egészségügyi szakdolgozók általános elismerésének, megbecsülésének és pályán maradásának további támogatása.

Védőnői ellátás

Helyzet:

- Minden védőnői tanácsadóban megfelelő paraméterekkel rendelkező számítógép, vagy laptop áll a védőnők rendelkezésére.
- Az internet elérhetőség valamennyi tanácsadóban biztosított, segíti a gyors információáramlást, a nyomtatási- és postaköltségek csökkenését.

Szükséges tennivalók:

- A Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ által fejlesztett, ingyenes Védőnői Országos Informatikai Rendszert (VOIR) használatának egységes elvek szerinti országos indítása, valamint összekapcsolása az EESZT rendszerrel.

Járványügyi terület

Eredmény

- A kötelező védőoltások tekintetében a kiemelkedően jó vármegyei átoltottság fenntartása, ezáltal számos fertőző betegség megelőzhető, megszüntethető.

- A COVID-19 járvány mérséklődése, melyhez hozzájárult az oltópontokon és a háziorvosi szolgálatokban beadott COVID-19 elleni védőoltások magas száma is.

Szükséges tennivalók

- Feladatunk a térítésmentesen biztosított influenza elleni oltóanyag felhasználásának a növelése.
- Stabil járványügyi helyzet fenntartása, gyorsreagálás biztosítása.
- A kórházhigiénés tevékenység fejlesztését folytatni kell, az Országos Tisztifőorvos által kiadott módszertani útmutatókban foglaltak következetes betartásával, betartatásával. Javítani kell a nosocomialis fertőzések, járványok felügyeletét, ezáltal csökkentve az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések kialakulását.

Közegészségügyi terület

Eredmény

- A közegészségügyi biztonságot veszélyeztető kiemelt esemény nem történt.
- Ivóvíz, fürdővíz terjesztésével járvány nem alakult ki.
- Táplálkozási rendelet előírásainak betartási fegyelme javul, egyre kevesebb a hiányosság, ezért a közétkeztetésben egészségesebb ételhez jutnak az azt igénybe vevők.
- Javultak a nevelési-oktatási intézmények higiénés feltételei.
- Kémiai biztonság szabályait a vállalkozások betartják.
- A nemdohányzók védelméről szóló törvény előírásainak betartási fegyelme javul.

Szükséges tennivalók

- Elsőrangú közegészségügyi feladat az ivóvíz-biztonság fenntartása, a vízzel terjedő járványok megelőzése. Az ivóvízminőség-javító programok megvalósítása során a lakosság egészséges ivóvízzel történő ellátásának biztosítása érdekében a szükséges preventív intézkedések megtétele.
- A népegészségügyi mutatók kedvező irányú befolyásolása érdekében kiemelten fontos meghatározott lakosságcsoportok körében a táplálkozás-egészségügyi vizsgálatok végzése, az egészséges táplálkozás megvalósítása érdekében a jogszabályi követelmények érvényesítése, a hatósági felügyelet.
- A kereskedelmi forgalomban lévő étrend-kiegészítők, különleges táplálkozási célú élelmiszerek, kozmetikumok köréből az egészségre ártalmas készítményeknek laboratóriumi vizsgálattal egybekötött hatósági ellenőrzéssel történő kiszűrése.
- A környezetszennyezések, mérgezések megelőzése érdekében fontos feladat a kémiai biztonsági követelmények betartásának szakmai felügyelete.
- Az oktatási intézményekben - a gyermek- és ifjúság-egészségügy vonatkozásában - előtérbe állítandó cél az egészségmegőrzést szolgáló feladatok kidolgozásában és végrehajtásában való aktív részvétel.

Népegészségügyi szűrések

Helyzet:

- A népegészségügyi célú emlőszűrés indulásakor vármegyei szinten három fős szűréskoordinációs osztály tevékenykedett, amiből mára egy részmunkaidőben foglalkoztatott szakember (vármegyei vezető védőnő) maradt.
- Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében az összes daganatos betegség okozta halálozás mindkét nemnél az országos szintnél kicsit magasabb. A férfiak jellemzően később fordulnak orvoshoz, így a betegség kialakulása már előrehaladottabb lesz a kezelés megkezdésekor, ezért sok esetben a gyógyulás esélyei is sokkal rosszabbak.

Szükséges tennivalók:

- A szűréskoordináció megerősítése, létszámbővítése.
- A részvételi hajlandóság növelése érdekében szükséges a háziorvosok folyamatos tájékoztatása arról, hogy a praxisukba tartozó nők méhnyakrák szűrővizsgálatra való meghívólevelet kaptak. Továbbá fontos a vizsgálatot végző nőgyógyász szakorvosok és védőnők értesítése is.
- A marginalizált helyzetben élő lakosság elérésére megoldást jelenthetne a civil szervezetekkel és Egészségfejlesztési Irodákkal történő együttműködés is.
- Az egészségnevelés szélesebb körű és rendszeres alkalmazása a szervezett szűrésen való megjelenés növelését segítené, amit már az általános iskolában el kell kezdeni

12. Irodalom, adatbázisok, hivatkozások

- A kormányhivatalok és járási/kerületi hivatalok népegészségügyi feladatkörében ellátott 2022. évi feladatok éves beszámoló jelentése, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/522 rendelete a 2021–2027-es időszakra szóló uniós egészségügyi cselekvési program (az „EU az egészségért program” 2021. március 24.)
- NNGYK adatbázis 2023. <https://www.egeszseg.hu/adatok/halandosagi-adatbazis/2021.html>
- Commission on Social Determinants of Health, 2018
- Emberi Erőforrások Minisztériuma: „Egészséges Magyarország 2021–2027” Egészségügyi Ágazati Stratégia 2021. január.
- Eurostat jelentése 2022.
- Központi Statisztikai Hivatal (KSH) <https://www.ksh.hu>
- Központi Statisztikai Hivatal: Fókuszban a megyék 2023.
- Központi Statisztikai Hivatal (KSH): Tehetünk egészségünkért 2020.
- Központi Statisztikai Hivatal (KSH): Egészségügyi helyzetkép 2019.
- Magyar Nemzeti Bank: Versenyképességi Jelentés 2020.
- Magyarország Kormánya: Magyarország 2022. évi Nemzeti Reform Programja 2022. április
- Magyarország Egészségügyi országprofil 2019.
https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/state/docs/chp_hu_hungary.pdf
- OSZIR Járványügyi Felügyeleti Rendszer
 - Az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvény
 - Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény
 - A nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény
 - A kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény
 - A népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény (Neta tv)
 - A kozmetikai termékekről szóló Az Európai Parlament és a Tanács 1223/2009/EK Rendelete
 - Az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet
 - A természetes fürdővizek minőségi követelményeiről, valamint a természetes fürdőhelyek kijelöléséről és üzemeltetéséről szóló 78/2008. (IV. 3.) Korm. rendelet
 - A kozmetikai termékekről szóló 246/2013. (VII. 2.) Korm. rendelet
 - A fővárosi és megyei kormányhivatal, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatal népegészségügyi feladatai ellátásáról, továbbá az egészségügyi államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 385/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet
 - A közfürdők létesítésének és üzemeltetésének közegészségügyi feltételeiről szóló 37/1996. (X.18.) NM rendelet
 - Az élelmiszer-eredetű megbetegedések esetén követendő eljárásról szóló 62/2003. (X. 27.) ESZCSM rendelet
 - A különleges táplálkozási célú élelmiszerekről szóló 36/2004. (IV. 26.) ESzCsM rendelet
 - Az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV. 26.) ESzCsM rendelet
 - Az egyes nem üzleti célú közösségi, szabadidős szálláshelyek üzemeltetésének egészségügyi feltételeiről szóló 37/2007. (VII.23.) EüM-SZMM együttes rendelet
 - A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. EMMI rendelet
 - A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet
 - Az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvény
 - Az önálló orvosi tevékenységről szóló 2000. évi II. törvény
 - Az egészségügyi ellátórendszer fejlesztéséről szóló 2006. évi CXXXII. törvény
 - Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény
 - Az egészségügyi szolgáltatás gyakorlásának általános feltételeiről, valamint a működési engedélyezési eljárásról szóló 96/2003. (VII. 15.) Korm. rendelet
 - Az önálló orvosi tevékenységről szóló 2000. évi II. törvény végrehajtásáról szóló 313/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet

- Az egészségügyi válsághelyzeti ellátásról szóló 521/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet
- Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet
- A betegszállításról szóló 19/1998. (VI. 3.) NM rendelet
- A háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi tevékenységről szóló 4/2000. (II. 25.) EüM rendelet
- Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X. 20.) ESzCsM rendelet
- Az egészségügyi szolgáltatók és működési engedélyük nyilvántartásáról, valamint az egészségügyi szakmai jegyzékről szóló 2/2004. (XI. 17.) EüM rendelet
- Az egészségügyi ellátás folyamatos működtetésének egyes szervezési kérdéseiről szóló 47/2004. (V. 11.) ESzCsM rendelet
- A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet
- A mentésről szóló 5/2006. (II. 7.) EüM rendelet
- A praxisközösségekről szóló 53/2021. (II. 9.) Korm. rendelet

13. Rövidítések

AIDS	Acquired Immune Deficiency Syndrome
CBD	Cannabidiol
CDI	Clostridium difficile
CPNP	Cosmetic Products Notification Portal (kozmetikai termékek bejelentési rendszere)
CSVSZ	Családvédelmi Szolgálat
EESZT	Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér
EFI	Egészségfejlesztési Iroda
HBsAg	Hepatitis B vírus surface Antigen
HENYIR	Humán erőforrás Nyilvántartó Rendszer (egészségügyi szolgáltatókra vonatkozó)
HIV	Human Immunodeficiency Vírus
Hospice	haldokló beteg gondozás
HPV	Humán papilloma vírus
HUMVI	Humán Vízhatalok Környezet-egészségügyi Szakrendszere
JNSZVKH	Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
MRK	Multirezisztens kórokozó
MSZSZ	Mozgó Szakorvosi Szolgálatok
NEKIR	Népegészségügyi Elemzési Központ Információs Rendszere
NFO	Népegészségügyi Főosztály
NNGYK	Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ (Országos Tisztifőorvosi Hivatal és EMMI Országos Tisztifőorvosi Feladatokért Felelős Helyettes Államtitkárság, Nemzeti Népegészségügyi Központ jogutód)
NVT	A nemdohányzók védelméről szóló 1999. évi XLII. törvény
OGYÉI	Országos Gyógyszerészeti- és Élelmezés-egészségügyi Intézet (beolvadt az NNGYK-ba)
OKFŐ	Országos Kórházi Főigazgatóság
OSAP	Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program
OSZIR	Országos Szakmai Információs Rendszer
OTH	Országos Tisztifőorvosi Hivatal
RAPEX	nem élelmiszerekre vonatkozó gyorsvészjelző rendszer
RASFF	Az Európai Unió élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszere (Rapid Alert System for Food and Feed)
SHA	Standardizált Halálozási Arányszámok
SHH	Standardizált Halálozási Hányados
TBC	tüdőgümőkór
VOIR	Védőnői Országos Informatikai Rendszer
WHO	World Health Organization (Egészségügyi Világszervezet)

MEGÁLLAPODÁS

amely létrejött egyrészről az

Kulturális és Innovációs Minisztérium

székhely: 1054 Budapest, Szemere utca 6.

képviselő neve, tisztsége: **dr. Varga-Bajusz Veronika,**
felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár

- a továbbiakban: Minisztérium -,

másrészről

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat

székhely: Szolnok, Kossuth Lajos út 2.

képviselő neve, tisztsége: **Hubai Imre, a vármegyei közgyűlés elnöke**

- a továbbiakban: vármegyei önkormányzat -

között **(együttes említésük esetén: Felek)** az alábbi helyen, időben és tartalommal:

I. A megállapodás tárgya

1. Felek megállapodnak abban, hogy a vármegyei önkormányzat részt vállal az illetékességi területéhez tartozó települési önkormányzatok által meghirdetett Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (a továbbiakban: Bursa Hugarica Ösztöndíjrendszer) 2024. évi ösztöndíjpályázatának lebonyolításában a jelen megállapodásban (a továbbiakban: Megállapodás) foglaltaknak megfelelően.

2. Felek megállapodnak abban, hogy a vármegyei önkormányzat saját hatáskörében eljárva kiegészítő támogatásban részesíti a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer keretében az illetékességi területéhez tartozó települési önkormányzatok által támogatott ösztöndíjasokat.

II. A vármegyei önkormányzat anyagi hozzájárulása

1. A vármegyei önkormányzat saját hatáskörében tetszőleges, a teljes pályázati időszakra egységes összegű havi támogatással egészíti ki a települési önkormányzatok által támogatásban részesített ösztöndíjasok ösztöndíját. A kiegészítő havi támogatás oly módon kerül megállapításra, hogy annak összege az 1.000 forint havi támogatást elérje és 100 forintra maradék nélkül osztható legyen.

2. A kiegészítő támogatás időtartama a települési önkormányzat által megítélt támogatáshoz kapcsolódik, így az ösztöndíj időtartama felsőoktatási hallgatók ("A" típusú pályázat) esetében 10 hónap, azaz két egymást követő tanulmányi félév, felsőoktatási intézménybe jelentkezők ("B" típusú pályázat) esetében pedig 3x10 hónap, azaz hat egymást követő tanulmányi félév.

A vármegyei önkormányzat tudomásul veszi, hogy a felsőoktatási hallgatók számára kiírt ("A" típusú) pályázat pozitív elbírálása esetén a megítélt ösztöndíj két egymást követő tanulmányi félévre, a felsőoktatási intézménybe jelentkezők számára kiírt ("B" típusú) pályázat pozitív elbírálása esetén a megítélt ösztöndíj hat egymást követő tanulmányi félévre történő folyósítását garantálni köteles.

A vármegyei önkormányzat tudomásul veszi, hogy mind az "A", mind a "B" típusú pályázaton támogatást nyert hallgatók esetében az ösztöndíj folyósítása – a folyósítás határidejének módosulása

nélkül – szünetel azokban a tanulmányi hónapokban, amelyekben az ösztöndíjas hallgatói jogviszonya szünetel, vagy nem felel meg a pályázati kiírás feltételeinek.

3. A vármegyei önkormányzat tudomásul veszi, hogy a Bursa Hungarica ösztöndíj (mind az önkormányzati ösztöndíjrész, mind az intézményi ösztöndíjrész) megvonásra kerül, ha a támogatott hallgató az ösztöndíj-folyósítás feltételeinek nem felel meg.

A vármegyei önkormányzat tudomásul veszi, hogy az "A" vagy "B" típusú ösztöndíjat a települési önkormányzat – a határozat meghozatalát követő tanulmányi félévtől ható hatállyal – visszavonhatja abban az esetben, ha az ösztöndíjas elköltözik a település illetékességi területéről.

A vármegyei önkormányzat tudomásul veszi, hogy a "B" típusú pályázók szociális rászorultságát a települési önkormányzat évente egyszer felülvizsgálja, és a megítélt ösztöndíjat visszavonja, ha az ösztöndíjas szociális rászorultsága már nem áll fenn. A határozat csak a meghozatalát követő tanulmányi félévtől ható hatállyal hozható meg. Amennyiben az ösztöndíjas a szociális rászorultságának vizsgálata során az önkormányzat által kért igazolásokat nem bocsátja rendelkezésre, vagy az önkormányzattal a vizsgálat során az együttműködést egyéb módon kifejezetten megtagadja, az ösztöndíjas szociális rászorultságának megszűntét a települési önkormányzat vélelmezni jogosult.

A fenti esetekben a kiegészítő támogatás folyósítása is megszűnik. A vármegyei önkormányzat ezen esetekben saját hatáskörben dönt, hogy nem Bursa Hungarica-támogatásként, hanem más jogcímen folyósítja-e a már korábban megítélt kiegészítő támogatást vagy sem.

4. A megítélt kiegészítő támogatást a megyei önkormányzat csak abban az esetben vonhatja vissza, ha az ösztöndíjas elköltözik a megye illetékességi területéről. A megyei önkormányzat ebben az esetben határozatban rendelkezik a támogatás visszavonásáról. A határozat csak a meghozatalát követő tanulmányi félévtől ható hatállyal hozható meg.

5. A kiegészítő támogatás odaítélése a vármegyei önkormányzat meglévő szabályzatai vagy a pályázati rendszer vonatkozásában elfogadott szabályzata alapján történik. A kiegészítő támogatás odaítélése során a vármegyei önkormányzat korra, fajra, nemre, bőrszínre, felekezeti vagy világnézeti hovatartozásra, tanulmányi eredményre tekintet nélkül, kizárólag a pályázó szociális rászorultságának objektív vizsgálatára tekintettel járhat el.

6. A kiegészítő támogatás megítélése, illetve annak mellőzése ellen fellebbezésnek helye nincs.

III. A vármegyei önkormányzat részvétele a pályázati rendszer lebonyolításában

1. A csatlakozni kívánó vármegyei önkormányzatok kötelesek regisztrálni a Bursa Hungarica pályázatok, illetve ösztöndíjak kezelésére kifejlesztett Bursa Hungarica Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési Rendszerben (a továbbiakban: EPER-Bursa rendszer), melynek elérése:

<https://bursa.emet.hu/onk/monkbelep.aspx>

A belépéshez ezen Megállapodás kézhezvételét követően az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő (a továbbiakban: **NKTK**) biztosít belépési azonosítót és jelszót ezen Megállapodás III. 6. pontjában megnevezett kiemelt kapcsolattartó részére.

2. Az EPER-Bursa rendszerben a pályázók rögzítik a pályázati adataikat, majd a pályázatot a települési önkormányzatok ellenőrzik és elvégzik a települési önkormányzati elbírálást. A települési önkormányzat a támogatott pályázók összesített döntési listáit a döntési határidőben lezárja. A **vármegyei önkormányzatok** a települési bírálatok lezárásával kezdhetik el a vármegyei támogatások odaítélését a települések által támogatott pályázók részére. A vármegyei bírálatban csak a határidőben lezárt, elbírált, a települési önkormányzat által támogatott pályázatok vesznek részt. A támogatott

pályázatok adatait a **vármegyei önkormányzatok** az EPER-Bursa rendszerben érik el, bírálati anyagot postai úton nem kapnak.

3. A vármegyei önkormányzat csak azon települési önkormányzatok támogatott pályázatait bírálhatja el, amelyek csatlakoztak a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat 2024. évi fordulójához, és érvényesen regisztráltak az EPER-Bursa rendszerben. Az adott pályázati fordulóhoz csatlakozott települések listáját a www.emet.gov.hu internetes oldalon teszi közzé a NKTK. A vármegyei önkormányzatoknak nincs pályázati adatrögzítési kötelezettségük a 2024. évi pályázati fordulóban.

4. A vármegyei önkormányzat kötelezettséget vállal arra, hogy a kiegészítő vármegyei támogatás tekintetében hozott döntését az EPER-Bursa rendszerben, a vármegyei összesített bírálati listán rögzíti, majd a kiegészítő vármegyei támogatásban részesített pályázók listáját (Vármegyei támogatott döntési lista) az EPER-Bursa rendszerből kinyomtatja. A kinyomtatott listát a vármegyei főjegyző vagy a vármegyei közgyűlés elnökének aláírásával és pecsétnyomattal kell ellátni.

Az eredeti Vármegyei támogatott döntési listát postai úton, ajánlott küldeményként 2024. január 31-ig kell eljuttatni a nktk IV/7. pont szerinti címére.

A fenti határidőn túl a támogatásban részesíteni kívánt pályázók körét a vármegyei önkormányzat még abban az esetben sem jogosult bővíteni, ha jogosulatlanság vagy lemondás folytán a vármegyei önkormányzatnak a Bursa Hungarica ösztöndíjra szánt keretében pénzmaradvány jelentkezik.

5. A NKTK biztosítja a hozzáférést az EPER-Bursa rendszerhez a megyei önkormányzat részére az adatrögzítés céljából. A vármegyei önkormányzat biztosítja az EPER-Bursa rendszer használatához szükséges hardvert és szoftvert. Felek megállapítják, hogy az EPER-Bursa rendszer biztonságos működése Mozilla Firefox vagy Google Chrome alkalmazását kívánja meg.

6. Az EPER-Bursa rendszer kezelésével megbízott megyei önkormányzati kiemelt kapcsolattartó:

Név, tisztség: Vadas Sándor, koordinációs és sport referens

E-mail cím: vadas.sandor@jnszm.hu

Telefonszám: 0630-8682-402

7. A megítélt kiegészítő ösztöndíjak összegét a vármegyei önkormányzat köteles tanulmányi félévenként előre egy összegben átutalni a NKTK Bursa Hungarica számlájára.

Kérjük, hogy az utalások indításánál ellenőrizzék a számlaszámot!

10032000-01451461-30000003

Az önkormányzati támogatások átutalásának határideje a tavaszi szemeszterre:

2024. január 31. napja,

Az önkormányzati támogatások átutalásának határideje az őszi szemeszterre:

2024. augusztus 31. napja,

„B” típusú pályázatok esetén a pályázatok teljes futamideje alatt minden év január 31. napjáig és minden év augusztus 31. napjáig, a pályázat lezárásáig fizetendő.

A vármegyei önkormányzat tudomásul veszi, hogy amennyiben az utalások során a megadott határidőket nem tartja be, szerződésszegést követ el, és felelősséggel tartozik minden, a hallgatókat a késedelmes utalás következtében érő kárért, amely a felsőoktatási intézményekhez történő továbbutalás periodicitása folytán az önkormányzat késedelmét többszörösen is meghaladó késedelemből adódhat. A vármegyei önkormányzat tudomásul veszi, hogy az ütemtervben meghatározott határidőben valamennyi, általa támogatásban részesített ösztöndíjas részére megítélt összeget köteles utalni, az utalás során beszámításra nincs mód. A vármegyei önkormányzat részéről

nem határidőre, nem a megfelelő bankszámlára történő, vagy pontatlan összegű átutalásból eredő károkért az NKTK felelősséget nem vállal, a pályázók kártalanításáról a vármegyei önkormányzat köteles gondoskodni.

IV. Általános és egyéb rendelkezések

1. A vármegyei önkormányzat saját maga is jogosult az illetékességi területén működő, a pályázati rendszerben részt vevő települési önkormányzatokkal részletes megállapodást kötni, mely megállapodás nem állhat ellentétben jelen Megállapodás, illetőleg a települési önkormányzatok által elfogadott Általános Szerződési Feltételek rendelkezéseivel. A megállapodás elsősorban a vármegyei támogatás szisztémáját, illetőleg a települési önkormányzatok által szolgáltatandó adatok, információk körét és az adatszolgáltatás módját szabályozhatja.

2. A pályázati rendszer vonatkozásában betartandó határidőket jelen Megállapodás elválaszthatatlan részét képező – „A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2024. évi fordulójának Eljárásrendje - Általános Szerződési Feltételek a csatlakozó önkormányzatok számára” (ÁSZF) című dokumentum 2. számú mellékletével megegyező – Ütemterv tartalmazza.

3. A vármegyei önkormányzat kötelezettséget vállal arra, hogy az általa kezelt adatokat a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendeletben (továbbiakban: GDPR) 6. cikk (1) bekezdésének e) pontjában, valamint a 9. cikk (2) bekezdésének b) pontjában foglaltak szerint, célhoz kötötten kezeli és tárolja, azokat kizárólag a jelen Megállapodásban foglaltaknak megfelelően továbbítja.

4. Felek rögzítik, hogy jelen Megállapodás alapján nyújtott szolgáltatásaikért sem díjazásra, sem költségtérítésre nem tarthatnak igényt.

5. Jelen Megállapodás hatálya a 2024. évi pályázati forduló teljes lebonyolításáig áll fenn. A 2024. évi pályázati forduló során elbírált pályázatok esetében a vármegyei önkormányzat mindenkor a jelen Megállapodásban foglaltaknak megfelelően köteles eljárni. A jelen Megállapodást a Felek bármikor felmondhatják, a felmondás azonban nem érinti a Felek kötelezettségét az éppen folyamatban lévő pályázati forduló teljes lebonyolításában vállalt közreműködés teljesítésére. Hasonlóképpen a felmondás nem érinti a már megítélt kiegészítő támogatás teljes folyósítására vállalt kötelezettséget sem.

6. Felek rögzítik, hogy az ösztöndíjpályázat jogszabályi háttéréül a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet és a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény szolgál.

7. A Minisztérium tájékoztatja a vármegyei önkormányzatot, hogy az ösztöndíjpályázattal kapcsolatos központi adatbázis-kezelői, koordinációs, a települési és vármegyei ösztöndíjjal kapcsolatos pénzkezelési feladatokat a NKTK látja el:

Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő
Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer
1381 Budapest Pf. 1418
Tel.: (06-1) 550-2700
E-mail: bursa@nktk.hu
Internet: www.nktk.hu (Bursa Hungarica)

8. A vármegyei önkormányzat teljes felelősséggel tartozik az általa, a vármegyei összesített támogatási lista kitöltése, tovább küldése, illetőleg a pályázati rendszer lebonyolítása során elkövetett bármilyen mulasztásért és adminisztrációs tévedésért. A **vármegyei önkormányzat** által elkövetett mulasztás pótlására, az adminisztrációs tévedés kijavítására a határidők leteltét követően nincs mód.

9. A jelen Megállapodásban nem, vagy nem kellően szabályozott kérdések tekintetében a magyar jog rendelkezései irányadóak.

Esetleges jogvitájuk esetére a Felek rögzítik, hogy azt elsősorban tárgyalásos úton, a pályázati rendszerben részt vevő ösztöndíjasok érdekeinek sérelme nélkül kívánják rendezni.

Jelen Megállapodás az aláírása napján lép hatályba, amennyiben a Felek eltérő időpontban írják alá, úgy a hatályba lépés napja a későbbi aláírás napja. Jelen megállapodás öt, egymással szó szerint megegyező példányban készült, melyből egy példány a vármegyei önkormányzatot, három példány a Minisztériumot, egy példány pedig az NKTK-t illeti meg.

Budapest, 2023.

.....
a Minisztérium részéről

.....
a vármegyei önkormányzat részéről

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS
2024. ÉVI
MUNKATERVE

2024. február 9. (péntek)

1. Tájékoztató a Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft. Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében működő irodájának munkájáról
Előadó: a Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft. térségi igazgató-helyettese
2. Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2024. évi költségvetésének és kötelező előirányzatainak megállapítására
Előadó: a Vármegyei Közgyűlés elnöke
3. Előterjesztés a Vármegyei Közgyűlés elnöke 2024. évi szabadságának ütemezésére
Előadó: a Vármegyei Közgyűlés elnöke

Zárt ülés:

Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendészeti és Közbiztonsági díj adományozására

Előadó: a Vármegyei Közgyűlés elnöke

2024. április 12. (péntek)

1. Beszámoló Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 2023. évi közbiztonsági helyzetéről, a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről és az ezzel kapcsolatos feladatokról
Előadó: a Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei rendőrfőkapitány
2. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok vármegye környezetállapot értékeléséről
Előadó: Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály vezetője
3. Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2023. évi költségvetésének teljesítéséről és a zárszámadási rendelet megalkotásáról
Előadó: a Vármegyei Közgyűlés elnöke
4. Előterjesztés a Vármegyei Önkormányzat 2023. évi éves ellenőrzési jelentése elfogadására
Előadó: Rentzné Dr. Bezdán Edit, vármegyei címzetes főjegyző
5. Tájékoztató a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési Terv 2023. évi hatályosulásáról
Előadó: a Vármegyei Közgyűlés elnöke

6. Előterjesztés a Vármegyei Önkormányzat 2023. évi környezetvédelmi tevékenységéről
Előadó: a Vármegyei Közgyűlés elnöke
7. Tájékoztató a Tisza-tó Térségi Fejlesztési Tanács tevékenységéről
Előadó: a Tisza-tó Térségi Fejlesztési Tanács elnöke
8. Tájékoztató az „Integrált Területi Program 2014-2020” előrehaladásáról
Előadó: a Vármegyei Közgyűlés elnöke

Zárt ülés:

Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat kitüntető díjainak adományozására

Előadó: a Vármegyei Közgyűlés elnöke

2024. június 21. (péntek)

1. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok vármegye gazdasági helyzetéről
Előadó: - a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara elnöke
- NAV Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Adó- és Vámigazgatósága igazgatója
2. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok vármegye aktuális hidrometeorológiai és vízkár helyzetéről
Előadó: Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság igazgatója
3. Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Értéktár Bizottság 2023. évi tevékenységéről
Előadó: az Értéktár Bizottság elnöke

Zárt ülés:

Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat kitüntető címeinek adományozására

Előadó: a Vármegyei Közgyűlés elnöke

2024. augusztus 14. (szerda)

Megemlékezés augusztus 20-a,
állami ünnepünk alkalmából

a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat
Kitüntető Díjainak és Címeinek átadása

2024. szeptember 20. (péntek)

1. Tájékoztató a Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 2023. évi és 2024. I. félévi munkaerő-piaci helyzetéről
Előadó: Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztály vezetője
2. Tájékoztató a Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében történt munkavédelmi ellenőrzések tapasztalatairól a 2023. évben
Előadó: Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztály Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Osztály osztályvezetője
4. Beszámoló a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2019-2024. évi Gazdasági Programjának végrehajtásáról
Előadó: a Vármegyei Közgyűlés elnöke

2024. november 8. (péntek)

1. Tájékoztató a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2023. évi tevékenységéről
Előadó: Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság igazgatója
2. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye fogyasztóvédelmi helyzetéről
Előadó: Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Közlekedési, Műszaki Engedélyezési, Mérésügyi és Fogyasztóvédelmi Főosztály vezetője
3. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye közoktatásának helyzetéről
Előadó: Tankerületi Központok, Szakképzési Centrumok vezetői
4. Előterjesztés a Vármegyei Közgyűlés 2025. évi munkatervére
Előadó: a Vármegyei Közgyűlés elnöke

2024. december 6. (péntek)
(Közmeghallgatás)

1. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok vármegye mezőgazdaságának helyzetéről
Előadók:
 - Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei elnöke
 - Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály vezetője
2. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok vármegye állami közúthálózatának állapotáról és felújítási lehetőségeiről
Előadó: Magyar Közút Nonprofit Zrt. Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Igazgatóság igazgatója

3. Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2025. évi belső ellenőrzési tervének jóváhagyására
Előadó: Rentzné Dr. Bezdán Edit vármegyei címzetes főjegyző
4. Tájékoztató az „Integrált Területi Program 2021-2027” előrehaladásáról
Előadó: a Vármegyei Közgyűlés elnöke

Szolnok, 2023. október 31.

Felelős kiadó: Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke

Felelős szerkesztő: Rentzné dr. Bezdán Edit, vármegyei címzetes főjegyző

Cím: 5000 Szolnok, Kossuth L. u. 2.
ISSN 1215-086X